

Masarykova základní škola
a mateřská škola Obecnice

Název ŠVP:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

ŠKOLA POZNÁNÍ

Údaje o škole:

Název školy

**Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice,
příspěvková organizace**

Adresa školy

Obecnice 255, 262 21 Obecnice

Ředitel

Mgr. Jiří Kadlec

IČO:

42727511

IZO:

114 001 685

RED-IZO

600 054 527

Č.j.: 2016/40

Kontakty

318 614 022
318 614 023

E-mail

mzs@zsobecnice.cz

<http://skoly.pb.cz/ZSObe>

Koordinátor ŠVP ZV:

Bc. Stanislava Nováková

Zřizovatel:

Název
Adresa

**Obec Obecnice
Obecnice 159**

IČO 00242918

Kontakty 318 614 056
318 614 193

E-mail ou.obecnice@volny.cz

www.obecnice-oficial.com

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2019

Účinnost dokumentu od 1. 9. 2019

Schváleno pedagogickou radou dne 19. 6. 2019

Projednáno školskou radou dne 26. 6. 2019

Mgr. Jiří Kadlec, ředitel školy

Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice, příspěvková organizace, je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Člení se na první a druhý stupeň. První stupeň je tvořen prvním až pátým ročníkem, druhý stupeň šestým až devátým ročníkem. V každém ročníku bývá zpravidla jedna třída.

Organizace sdružuje Základní školu s kapacitou 250 žáků, Školní družinu s kapacitou 100 žáků, Mateřskou školu s kapacitou 48 dětí a Školní jídelnu s kapacitou 300 strávníků.

Umístění školy

Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice, příspěvková organizace, se nachází v obci, která je součástí brdského pohoří. Umístění školy považujeme za velkou přednost a využíváme ji v rámci našeho pedagogického působení. Učitelům umožňuje realizaci výuky, zejména v oblasti environmentální výchovy, přímo v přírodním prostředí.

Podmínky školy

Vyučování prvního až devátého ročníku probíhá v budově č. p. 255. Výuka se odehrává zejména v kmenových třídách. V přízemí školy se nachází keramická dílna, cvičná kuchyně a učebna určená především k výuce cizích jazyků.

Dochází k průběžné obměně vybavení tříd moderním, účelovým nábytkem. Škola má k dispozici tělocvičnu a multifunkční hřiště, prostřednictvím kterého můžeme se žáky realizovat široké spektrum sportovních aktivit. Školní družina je umístěna ve vlastních prostorách. Průběžně využívá prostornou školní zahradu, která je nedílnou součástí školy. Žáci mohou navštěvovat knihovnu. Škola je vybavena učebnicemi a učebními pomůckami, které jsou průběžně doplňovány a obměňovány podle finančních možností školy.

Hygienické zázemí je v souladu s předepsanými normami.

Vyučující mají k dispozici notebooky, které jsou propojeny do počítačové sítě s přístupem na internet. Učitelé využívají kopírku, tiskárny, kabinety a učitelskou knihovnu. Ke společné práci se scházejí ve sborovně školy.

Tělocvična i některé učebny jsou využívány pro mimoškolní činnost žáků v době po vyučování a přístupné jsou i veřejnosti.

Školní stravování je zajištěno v jídelně Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice, příspěvkové organizace, č. p. 331.

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je smíšený, s převahou žen, věkově rozmanitý. Jsou zde zastoupeni začínající pedagogičtí pracovníci i zkušení pedagogové. Ve škole pracuje výchovný poradce, metodik prevence rizikových projevů chování, koordinátor environmentální výchovy, metodik výchovy ke zdraví a zdravému životnímu stylu. Ve školní družině vykonávají svoji činnost vychovatelky. Většina členů pedagogického sboru splňuje kvalifikační předpoklady pro výkon funkce učitele prvního nebo druhého stupně základní školy, vychovatelky školní družiny. Ostatním pedagogům, kteří nespĺňují daná kritéria, bylo doporučeno doplnění příslušného vzdělání.

Velký důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků, osvědčilo se nám vzdělávání v rámci celé sborovny. Téměř všichni učitelé prošli kurzy, např. kritického myšlení, práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a mimořádně nadanými žáky, kurzy výpočetní a komunikační techniky (úroveň Z a P). Všichni učitelé jsou proškoleni v základech první pomoci. Důraz klademe na vzdělávání v oblasti osobnostní a sociální výchovy, environmentální výchovy, hodnocení a dalších moderních metod výuky.

Charakteristika žáků

Masarykova základní škola a mateřská škola Obecnice, příspěvková organizace je spádovou školou, do které docházejí žáci z Obecnice, Drahlína, Lhoty u Příbramě, Sádku, Podlesí a Příbrami. Vzhledem k faktu, že škola má spíše rodinný charakter, kdy se všichni žáci i pedagogové znají, nejsou podstatné problémy s chováním u rizikových skupin žáků. Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou integrovány ve třídách. Na základě doporučení a žádosti zákonných zástupců žáků je každému integrovanému žákovi vypracován individuální plán, který je pravidelně vyhodnocován, aktualizován a doplňován.

Dlouhodobé projekty

V rámci dlouhodobých projektů jsme připraveni reagovat na výzvy Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Krajského úřadu Středočeského kraje.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími sociálními partnery

Jsme si vědomi, že vzájemná komunikace školy se zákonnými zástupci má významný vliv na vzdělávání a výchovu žáků. Zákonní zástupci mohou výuku ve třídě navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. O průběhu vzdělávání svých dětí jsou zákonní zástupci informováni prostřednictvím třídních a konzultačních schůzek. Průběžně se mohou seznamovat s hodnocením na internetu – EduPage. Činnost školy prezentujeme na webových stránkách a v regionálním tisku. Výchovný poradce má vymezeny hodiny pro zákonné zástupce žáků.

Na základě zákona 561/2004 Sb., § 167 a § 168 zřídil zřizovatel Školskou radu. Zastoupení v ní mají stejným dílem rodiče, pedagogičtí pracovníci a zástupci OÚ Obecnice. Jejich činnost vyplývá ze zákona.

Vzájemná komunikace probíhá s OÚ Obecnice a TJ Slavoj Obecnice. V oblasti bibliografické přípravy spolupracuje škola s knihovnou Jana Drdy Příbram a knihovnou ve Spolkovém domě, v oblasti environmentální výchovy s Kovohutěmi Příbram. Při dopravní výchově využíváme kontakty s Autoklubem Příbram.

S problémy, které se týkají žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a s otázkami pro vytvoření podmínek nadaným žákům se obracíme na Pedagogicko psychologickou poradnu Středočeského kraje, odloučené pracoviště Příbram.

Velmi podnětnou spolupráci jsme navázali se Základní uměleckou školou Jakuba Jana Ryby Rožmitál pod Třemšínem.

Dále využíváme nabídek programů Adiktologického centra Magdaléna op.s. a Státního zdravotního ústavu. Organizujeme besedy se zástupci Policie ČR, dalších složek a institucí.

V rámci výměny pedagogických zkušeností a netradičního zápisu do první třídy spolupracujeme s Mateřskou školou Sluníčko Lhota u Příbramě a Mateřskou školou Drahlín.

Vlastní hodnocení školy

Vlastní hodnocení školy bude vycházet z aktuálních cílů stanovených na základě potřeb školy vždy na období jednoho školního roku. Závěry vlastního hodnocení spolu s opatřeními se bude zabývat pedagogická rada a budou zveřejněny ve výroční zprávě.

Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Školní vzdělávací program vychází z cílů základního vzdělávání, klíčových kompetencí a koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, analýzy podmínek školy, potřeb žáků a požadavků rodičů.

Navazuje na myšlenky T.G. Masaryka, jehož jméno užívá škola ve svém názvu.

„Poznání bez zájmu je mrtvé. Neběží škole jen o to, aby poskytovala co nejvíce vědomostí, ale také a hlavně o to, aby navykla žáky přesnosti, pozornosti a metodičnosti; učit je tak, aby uměli sami pozorovat přírodu a život a dovedli správně řešit úkoly a úkolky, kdy a kdekoliv se k nim dostanou.“

T. G. Masaryk¹

Z citátu je patrné, co je hlavními prioritami školy:

- vzbudit zájem o učení a motivovat žáky pro celoživotní učení,
- poskytnout základní vzdělání zaměřené na dovednosti, které povedou k využití v reálném životě,
- vést děti k vlastnímu pozorování a experimentování, zvládnání různých způsobů řešení problémů,
- připravovat žáky na otevřenou komunikaci i s využitím informačních a komunikačních prostředků a technologií,
- rozvíjet u žáků etické normy chování,
- na základě pozorování rozvíjet u žáků vztah k přírodě jako nedílné součásti života každého člověka.

Škola má v obci své nezastupitelné místo vyplývající z tradice, proto chceme pokračovat v propojení života školy se životem obce. Důležité poslání vidíme ve výchově demokraticky smýšlejícího jedince, který je schopen soužití a komunikace v dané komunitě a zapojuje se do veřejného života, má zájem o regionální a globální problémy a přispívá k jejich řešení, dodržuje stanovená pravidla, na kterých se zčásti sám podílí.

Okolí naší školy se přímo nabízí, abychom se zaměřili na environmentální výchovu, upevňování zodpovědného přístupu k životnímu prostředí a v souvislosti s výchovou ke zdraví posilovali u dětí zodpovědnost za vlastní zdraví.

Důraz klademe na všestranný rozvoj osobnosti každého dítěte s přihlédnutím k individuálním schopnostem. Jsme připraveni integrovat žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Působením na žáka rozumíme působení v nejširším slova smyslu prostřednictvím činnosti školní družiny, přestávek, exkurzí, školních výletů, kurzů, besed, zotavovacích akcí, soutěží, olympiád, vystoupení žáků a dalších akcí souvisejících se životem školy.

¹Čapek, K.: *Hovory s T. G. Masarykem*. Praha 1990, Československý spisovatel

Škola organizuje zotavovací pobyty žáků ve zdravotně příznivém prostředí (i se sportovním zaměřením), výjezdy do zahraničí, výuku plavání a další akce související s výchovně vzdělávací činností v souladu s vyhláškou o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky § 2 č.48/2005 Sb.

Jsme si vědomi, že zpracováním vlastního dokumentu naše práce nekončí, ale teprve začíná. Školní vzdělávací program bude jistě procházet vývojem a následnými změnami. Tento dokument bereme jako otevřený, bude podléhat hodnocení, autoevaluaci a následnému dopracování.

Výchovné a vzdělávací strategie

Podle Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání je „smyslem a cílem vzdělávání vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti“. Naší snahou je vytvořit základ pro tento celoživotní proces pomocí společných postupů, které jsou uplatňovány všemi pedagogickými pracovníky.

Klíčové kompetence	
<p>Kompetence k učení</p> <p>Vzbudit u žáků zájem o učení a vést je k zodpovědnosti za vzdělávání. Naučit žáky využívat takové výukové strategie, které vycházejí z jejich potřeb a učebních stylů, motivovat je pro celoživotní vzdělávání.</p>	<p>Nabízíme žákům takové výukové strategie a zdroje poznání, jejichž prostřednictvím může dojít k naplnění individuálních výukových potřeb a učebních stylů jednotlivých žáků.</p> <p>Zařazujeme do výuky činnostní úkoly, které vedou k porozumění probíranému učivu.</p> <p>Uplatňujeme cílené a promyšlené učení pro všechny žáky.</p> <p>Nabízíme žákům různorodá výuková prostředí.</p> <p>Propojujeme učivo s reálným životem.</p> <p>Provádíme reflexi, např. vyuč. hodiny, tematického celku, projektu, na základě této reflexe modifikujeme výuku.</p> <p>K výukovým účelům využíváme aktivity, akce a události, které souvisejí se školou.</p> <p>Podněcujeme vlastní tvořivost dětí.</p> <p>Vedeme žáky k stanovení vlastních postupů a kritérií pro dosažení stanovených cílů.</p> <p>Klademe důraz na sebekontrolu, zařazujeme hodnocení pomocí zpětné vazby.</p> <p>Učíme žáky kritickému přístupu k výsledkům vlastní práce.</p> <p>Vedeme žáky ke schopnosti aplikovat učivo.</p> <p>Při výuce se opíráme o poznatky z jiných oborů a zejména o vlastní zkušenost každého žáka.</p>
<p>Kompetence k řešení problémů</p> <p>Posilovat žáky v přesvědčení, že při správně zvoleném využití kritického myšlení a logického uvažování má problém řešení.</p>	<p>Zapojujeme žáky do aktivit, které vedou k řešení problému.</p> <p>Vytváříme podnětné prostředí pomocí vhodných metod a forem práce, např. projektové vyučování, kritické myšlení, modelové situace, činnostní učení, kooperativní učení, a tím podporujeme u žáků uplatňování vlastních postupů při řešení problému.</p> <p>Povzbuzujeme žáky ke kladení kritických otázek a zvažování odlišných stanovisek k probírané látce.</p> <p>Podporujeme žáky, kteří volí při řešení problému netradiční postupy, používají úsudek a uplatňují představivost.</p> <p>Předkládáme žákům problémy spojené s každodenním životem.</p> <p>Umožňujeme žákům používat odbornou literaturu a vyhledávat informace pomocí moderních informačních technologií.</p> <p>Vedeme žáky ke sledování vlastního pokroku, argumentaci a vyhodnocení dosaženého cíle.</p> <p>Pracujeme s chybou.</p> <p>Podporujeme kooperaci při řešení problému.</p>

<p>Kompetence komunikativní</p> <p>Vést žáky k dodržování zásad komunikace, k výstižnému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu.</p>	<p>Předkládáme žákům takové typy textů a záznamů, které vedou k přemýšlení, tvořivosti a porozumění. Vedeme žáky k uvědomělému naslouchání. Podporujeme argumentaci a vhodnou obhajobu vlastního názoru. Zařazujeme metody a formy práce, které vedou ke zdokonalení komunikačních dovedností v ústním i písemném projevu, např. brainstorming, besedy, prvky dramatické výchovy, dílny čtení a psaní. Prostřednictvím projektů vedeme žáky ke komunikaci různých věkových a sociálních skupin. Využíváme informační a komunikační technologie. Podporujeme žáky ve vlastní tvůrčí práci a její prezentaci. Dáváme žákům dostatečný prostor pro vyjadřování svých problémů, např. třídní konzultační hodiny, od 4. ročníku Dětská rada.</p>
<p>Kompetence sociální a personální</p> <p>Na základě sebepoznání rozvíjet u žáků potřebu spolupráce, umět přijmout nebo nabídnout pomoc, ocenit svoji práci i práci druhých.</p>	<p>Zařazujeme metody a formy práce, které vedou ke spolupráci, např. skupinová práce, práce ve dvojicích, týmová práce a kooperativní učení. Pomáháme žákům, aby si vyvinuli strategie nebo vzory efektivní práce ve skupině. Důraz klademe na zaujímání rolí a jejich výměnu. Podporujeme vlastní důvěru žáků poskytnutím prostoru pro prezentaci. Rozvíjíme schopnost taktně nabídnout pomoc nebo nabízenou pomoc přijmout. Klademe důraz na zdvořilost, ohleduplnost a úctu. Vytváříme prostředí, které povzbuzuje respekt a toleranci k stanoviskům a názorům ostatních. Vedeme žáky k dodržování dohodnutých pravidel při společné práci. Organizujeme třídní a školní akce, které vedou k sebepoznání i poznání ostatních členů skupiny, přispívají k pocitu sounáležitosti a upevňují vztahy nejenom mezi dětmi, ale i mezi žáky a učiteli. Podporujeme pozitivní interakci mezi všemi žáky. Vytváříme vhodné prostředí pro integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Působíme na žáka osobním příkladem.</p>

<p>Kompetence občanské</p> <p>Vychovávat demokraticky smýšlejícího jedince, který zná svá práva a povinnosti, zapojuje se do veřejného dění, má zájem o regionální problémy a napomáhá k jejich řešení.</p>	<p>Žáci školy jsou spoluautoři Školního řádu, ze kterého vyvozují souvislosti mezi povinnostmi a právem. Učíme žáky asertivnímu chování. Prostřednictvím Plánu prevence sociálně patologických jevů je vedeme k odmítání negativních projevů chování. Vyžadujeme dodržování bezpečného chování ve škole i při akcích souvisejících se školou. Vedeme žáky k uznávání rovnocennosti všech etnických skupin a různých kultur, přispíváme k poznání odlišností a k jejich toleranci. V případě potřeby vytvoříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných sociokulturních prostředí. Dodržujeme hygienické a relaxační přestávky v učení a pitný režim žáků. Klademe důraz na environmentální výchovu.</p>
<p>Kompetence pracovní</p> <p>Vést žáky k orientaci v možnostech nabídek pracovních příležitostí a uplatnění na trhu práce.</p>	<p>Vedeme žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti a ochraně zdraví. Vyžadujeme zodpovědný přístup k plnění povinností a termínu dokončení práce. Prostřednictvím nabídky volitelných předmětů na druhém stupni přispíváme k rozšíření profilace žáka. Umožňujeme žákům prezentaci výsledků práce na školních výstavách a slavnostech.</p>

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Při zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází škola ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpurných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpurných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona č. 82/2015 Sb. Podpurná opatření realizuje škola.

Pro zabezpečení vzdělávání žáků s přiznanými podpurnými opatřeními může škola využívat kvalifikovaného asistenta pedagoga a kvalifikovaného speciálního pedagoga.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpurnými opatřeními jsou individuálně integrováni v běžné třídě.

Ve třídě se může vzdělávat zpravidla nejvýše 5 žáků s přiznanými podpurnými opatřeními druhého až pátého stupně, a to s přihlédnutím ke skladbě těchto podpurných opatření a povaze speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Počet žáků s přiznanými podpurnými opatřeními druhého až pátého stupně však nesmí přesáhnout jednu třetinu žáků ve třídě.

Ve třídě, která není zřízená podle § 16 odst. 9 zákona, se mohou s přihlédnutím k rozsahu speciálních vzdělávacích potřeb žáků vzdělávat nejvýše 4 žáci uvedení v § 16 odst. 9 zákona.

V případě podpurného opatření spočívající v úpravě očekávaných výstupů budeme pro tvorbu individuálního vzdělávacího plánu využívat minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpurných opatření stanovených v RVP ZV.

Škola není vybavena bezbariérovým přístupem.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování plánu pedagogické podpory žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Škola přiznává podpurné opatření prvního stupně žákovi, který vykazuje mírné či přechodné obtíže ve vzdělávání. Důvodem k přiznání podpurných opatření prvního stupně může být i aktuálně nepříznivý zdravotní, psychický nebo sociální stav.

Podpurná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání žáka.

Před zahájením poskytování podpurných opatření prvního stupně zpracujeme plán pedagogické podpory žáka (PLPP). Plán pedagogické podpory má písemnou podobu (dle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.). Zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpurná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

Plán pedagogické podpory sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu v součinnosti s pracovníkem školního poradenského pracoviště.

Pracovník školního poradenského pracoviště stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory a organizuje společné schůzky s vyučujícími, zákonnými zástupci i žákem samotným.

S plánem pedagogické podpory bude vždy seznámen žák, zákonný zástupce žáka, všichni vyučující žáka i další pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpisy osob, které s ním byly seznámeny.

Poskytování podpurných opatření prvního stupně budeme průběžně sledovat. Nejpozději do tří měsíců od zahájení poskytování podpurných opatření vyhodnotíme, zda podpurná opatření jsou dostačující pro naplnění stanovených cílů.

Jestliže k naplnění vzdělávacích potřeb žáka poskytování podpurných opatření prvního stupně nebude postačovat, doporučíme žákovi a jeho zákonnému zástupci využít poradenské pomoci školského poradenského zařízení za účelem posouzení jeho speciálních vzdělávacích potřeb (Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, pracoviště Příbram, Středisko výchovné péče Příbram).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování individuálního vzdělávacího plánu žáka se speciálními vzdělávacími potřebami

Výchovný poradce zajistí bezodkladné předání plánu pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení pro účely poskytnutí poradenské pomoci tímto školským poradenským zařízením, pokud se žák podle něho vzdělával.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka zpracujeme individuální vzdělávací plán žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen IVP). IVP vychází z platného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Individuální vzdělávací plán zpracujeme bez zbytečného odkladu, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka.

IVP má písemnou podobu (dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.). Při jeho sestavování vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 3 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Při zpracování IVP budeme spolupracovat s Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje, pracoviště Příbram, případně Střediskem výchovné péče Příbram, a se zákonným zástupcem žáka.

Pracovník školního poradenského pracoviště zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Pracovník školního poradenského pracoviště seznámí s IVP všechny vyučující žáka, dále žáka samotného a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Ve spolupráci se školským poradenským zařízením budeme průběžně sledovat a formativně hodnotit poskytování podpůrného opatření. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně začneme poskytovat bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Nemůžeme-li ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytneme po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka po dobu nezbytně nutnou jiné obdobné podpůrné opatření stejného stupně.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vychází škola ze zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Za nadaného žáka se podle § 27 vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se podle § 27 vyhlášky č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou.

Ředitel školy může pro nadané žáky vytvářet skupiny, ve kterých se vzdělávají žáci stejných nebo různých ročníků školy v některých předmětech.

Nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený školním vzdělávacím programem nebo umožnit účast na výuce ve vyšším ročníku.

Ředitel školy může přeradit mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování PLPP nadaného a mimořádně nadaného žáka

Podpurná opatření prvního stupně představují minimální úpravy ve vzdělávání, které spočívají zejména v obohacování učiva nad rámec daný ŠVP.

Před zahájením poskytování podpurných opatření prvního stupně zpracujeme pro nadaného žáka plán pedagogické podpory (PLPP). Plán pedagogické podpory má písemnou podobu (dle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.).

Plán pedagogické podpory zpracovává třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, ve kterém se projevuje nadání žáka v součinnosti s pracovníkem školního poradenského pracoviště.

Pracovník školního poradenského pracoviště stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory a organizuje společné schůzky s vyučujícími, zákonnými zástupci i žákem samotným.

S plánem pedagogické podpory bude vždy seznámen žák, zákonný zástupce žáka, všichni vyučující žáka i další pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpisy osob, které s ním byly seznámeny.

Poskytování podpůrných opatření prvního stupně budeme průběžně sledovat. Nejpozději do tří měsíců od zahájení poskytování podpůrných opatření vyhodnotíme, zda podpůrná opatření jsou dostačující pro naplnění stanovených cílů.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocování IVP mimořádně nadaného žáka

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází ze školního vzdělávacího programu, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka.

Podle doporučení školského poradenského zařízení zpracujeme individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka (dále jen IVP) má písemnou podobu (dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.). Při jeho sestavování vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

IVP mimořádně nadaného žáka zpracujeme bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání tohoto žáka ve škole, nejpozději do jednoho měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení.

Při zpracování IVP budeme spolupracovat s Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje, pracoviště Příbram a se zákonným zástupcem žáka.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn.

Výchovný poradce seznámí s IVP všechny vyučující žáka, dále žáka samotného a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem.

Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy.

Ve spolupráci se školským poradenským zařízením budeme průběžně sledovat a hodnotit naplňování individuálního vzdělávacího plánu. Školské poradenské zařízení nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

Začlenění průřezových témat

Začleněním průřezových témat chceme přispět ke komplexnosti vzdělávání žáků, pomáhat žákům utvářet celistvý pohled na svět, rozvíjet praktické dovednosti a reagovat na aktuální problémy. Jednotlivými tematickými okruhy chceme prostoupit vzdělávací oblasti a umožnit propojení vzdělávacích obsahů a klíčových kompetencí.

Průřezová témata realizujeme pomocí integrace do jednotlivých předmětů, ale prakticky prolínají celým životem školy. K efektivnější účinnosti působení využíváme exkurze, besedy, výstavy, vycházky, filmová a divadelní představení, zotavovací akce, veřejná vystoupení žáků, soutěže, zapojení do regionálních aktivit a další příležitosti. Průřezová témata u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními budou rozpracovány společně s očekávanými výstupy v rámci podpůrných opatření v individuálním vzdělávacím plánu.

Osobnostní a sociální výchova

Cílem průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova je vytvořit si kladný vztah k sobě samému i ostatním lidem na základě sebezpoznání, získat dovednosti potřebné ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu a schopnosti umět je uplatnit v běžném životě. Smyslem je pomáhat žákovi hledat cestu k sobě samému, k ostatním lidem i světu jako celku.

Osobnostní a sociální výchovu můžeme uplatňovat prakticky ve všech školních aktivitách.

Chceme budovat zdravé školní klima, založené na komunikaci a kooperaci, kde si bude moci každý žák uvědomit svoji nezastupitelnou úlohu. Poskytneme žákům dostatek prostoru pro získávání zkušeností v oblasti komunikace a řešení problému. Budeme vytvářet příležitosti k samostatnému myšlení a jednání žáků v bezpečném prostředí. Zaměříme se na problematiku prevence patologických jevů ve škole.

Výchova demokratického občana

Jak už sám název napovídá, cílem průřezového tématu Výchova demokratického občana je utváření demokraticky smýšlejícího jedince, který se orientuje v pluralitní společnosti, dokáže konstruktivně řešit problémy s přihlédnutím ke znalostem svých práv a povinností, uplatňuje toleranci a spravedlnost. Výchova demokratického občana přispívá k vytváření celkového klimatu školy.

Chceme, aby si žáci sami vytvářeli pravidla a ověřovali si schopnost dodržování těchto pravidel jako nutný základ pro bezproblémový chod školy. Prostřednictvím Dětské rady umožníme žákům podílet se na rozhodování ve škole v okruhu otázek, které se jich bezprostředně dotýkají.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech zvýrazňuje neoddělitelnost vazeb jedince a regionu na Evropu a svět. Otevírá žákům možnosti poznání života v evropském a světovém prostoru ze všech úhlů pohledu, naznačuje cestu globálního porozumění, smýšlení a jednání. Průřezové téma se dotýká všech vzdělávacích oblastí, prohlubuje a integruje poznatky z jednotlivých oborů vzdělávání.

Zaměříme se na zintenzivnění spolupráce naší školy s partnerskými školami, budeme vyhledávat další příležitosti, které mohou být přínosem pro školu v rámci poznávání globálních problémů a zapojení žáků do aktivní spolupráce při řešení problémů.

Multikulturní výchova

Průřezové téma Multikulturní výchova umožňuje žákům uvědomovat si vlastní identitu na základě poznávání dalších kultur, jejich tradic a hodnot. Vede k porozumění odlišným kulturám, rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci.

Poskytneme žákům informace o různých kulturách a jejich tradicích. Zajistíme všem stejnou příležitost vyjádřit se, porovnat se s ostatními žáky. Žádný žák by se neměl cítit diskriminován. Nabídkou zapojení žáků do aktivit školy nebo obce chceme zajistit, aby si uvědomili vlastní identitu a příslušnost k dané sociální a kulturní skupině. Jsme připraveni zajistit stejný přístup a stejné příležitosti pro žáky z různých skupin a kultur. Vedeme žáky k aktivnímu postoji při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu.

Environmentální výchova

Environmentální výchova vede žáka k pochopení zodpovědnosti každého jedince za problémy týkající se životního prostředí a k uvědomění si nezbytnosti přechodu k principům trvale udržitelného rozvoje.

Chceme žákům poskytnout prostor při utváření prostředí školy. Budeme pokračovat ve stávajících aktivitách, které se týkají ochrany životního prostředí, např. projekt ŠKOLA, třídění odpadu, Stromková slavnost. Zaměříme se na vyhledávání dalších aktivit směřujících ke zvyšování ekologického povědomí, např. spoluprací s ekologickými organizacemi. Přímým zdrojem poznání při výuce mohou být vycházky, výlety, exkurze a zotavovací akce. Propojujeme informace s osobní zkušeností. V oblasti postojů povedeme žáka k odmítání lhostejných nebo negativních projevů k životnímu prostředí.

Mediální výchova

Mediální výchova rozvíjí v žácích dovednost orientovat se v médiích a využívat je jako zdroj informací i smysluplné zábavy. Přispívá ke schopnosti přijímat mediální sdělení s porozuměním jeho obsahu, cílům, prostředkům i strategiím. Pomáhá žákům pochopit, že média přinášejí zpracovaný obraz reality, nikoliv realitu samotnou. Umožňuje získat představy o roli médií v důležitých situacích života společnosti i o jejich vlivu na kulturu. Přispívá k rozvíjení komunikačních schopností žáků.

Průřezové téma prostupuje každodenním životem jednotlivců i školy.

Umožníme žákům získat přehled o dění ve škole, v obci i regionu prostřednictvím dostupných médií a jejich sdělení. Povedeme žáky k vyjadřování vlastních postojů ke školním událostem, k tvorbě komunikačně vhodných mediálních sdělení s lokálními náměty, ke zpracování informací z pořádaných i navštívených akcí a jejich zodpovědné prezentaci na veřejnosti, např. v místním zpravodaji, na informační tabuli či na webových stránkách školy. V souvislosti s touto činností uplatníme také práci v realizačním týmu.

Začlenění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu OSV	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	ČS, Hv, Vv	Vv, Hv, Čj	Vv, M, Čj	Vv	M, Vv, Čj	Tv, Vv, M	Tv, Vv, M	Tv, Pč, Vv, M	Tv, Vv, M
Sebepoznání a sebepojetí	Tv	ČS, M, Tv	Tv	Čj, Vv	ČS, Vv	Hv, Tv, Aj	VkZ, Hv, Tv, Aj	Pč, Hv, Tv, Aj, Vko, Př	Hv, Tv, Pč
Seberegulace a sebeorganizace		Čj	M, Čj	Hv, Čj	Hv, ČS, M, Čj	Tv	Tv, VkZ	Tv, Nj, Vko, Př, DCJ – Nj, DCJ - Fj	Tv, Vko
Psychohygiena	Hv	Hv, M, Čj				VkZ, Hv	VkZ, Hv	Př, Hv	Hv
Kreativita	Pč, Vv, Čj	Pč, M, Čj, Vv	Pč, Nj, Vv	M, Pč, Vv	Pč, Vv, Čj, M	Pč, Vv, Hv, M, In	Pč, Vv, Hv, Čj	Pč, Vv, Hv, Nj	Pč, Vv
Poznávání lidí	ČS	ČS			ČS	VkZ	VkZ		Nj
Mezilidské vztahy	Tv, ČS	Tv, ČS	Tv, Čj		Čj	VkZ, Tv, Vko	VkZ, Vko, Tv	Vko, Tv	Tv, Nj
Komunikace	Čj, Vv, Tv,	Čj, Vv, Tv	Čj, Hv, Aj, Vv, Tv	Čj, Tv, Hv, Aj, Vv	Tv, Hv, Nj, Aj, ČS, Vv	VkZ, Čj, Aj, Vv, Tv	VkZ, Čj, Vv, Aj, Nj, Tv	Čj, Aj, Tv, Vv, DCJ – A, DCJ - SzAj	Vv, Pč, Nj, Aj, Tv, DCJ – Nj, DCJ - Fj, DCJ - SzAj
Kooperace a kompetice	Tv	Tv, Čj	Tv, Čj		ČS	VkZ		Čj, Vko	Vv, Pč
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ČS, M	ČS, M	M		ČS, M	VkZ, Z, Vv	VkZ, M, Vv	Př, M, Vv, Vko, Pč	M, Ch, Pč, Vv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Tv	Tv	ČS, Tv	Vv	ČS	VkZ, Př, In, Hv, Vv	VkZ, Vko, Hv, Vv, Př	Ch, Vv, Př	Ch, Hv, Vv, Př

Výchova demokratického občana									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu DO	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola	ČS			Tv	Tv, ČS	VkO			Čj
Občan, občanská společnost a stát				ČS		VkO	VkO	VkO	Z, VkO
Formy participace občanů v politickém životě					ČS	VkO			
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					ČS	D	D	D, VkO	D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu EGS	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá				Aj, Nj	Aj, Nj	Aj, Z, Vv	Aj, Z, Nj, Hv, Vv	Hv, Z, Čj, Vv	Hv, VkO, Vv
Objevujeme Evropu a svět				ČS			Z	Nj, Aj, DCJ – Nj, DCJ – SzAj, DCJ – Fj	D, Aj, Nj, DCJ – Nj, DCJ – Aj, DCJ – SzAj, DCJ – Fj
Jsme Evropané				ČS		D	D, VkO, Z	D,	D, VkO

Multikulturní výchova									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu Mlv	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference					ČS				VkO, Čj
Lidské vztahy					ČS	Čj	Hv	Hv, D	VkO, D
Etnický původ						Z	Z		D
Multikulturalita					Nj	Nj	Z	Aj, Nj, DCJ - Fj	Aj, Z, DCJ - Fj
Princip sociálního smíru a solidarity							VkO	D	D

Environmentální výchova									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu Ev	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy	ČS	ČS				Z, Př	Př		Z, Př
Základní podmínky života			ČS	ČS		Z, Pč, Př, Čj	Z, Pč, Př	Ch, Pč	Př, Ch, Pč, VkO
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				ČS, Pč	Pč	Př	Z, Pč, F, Př	Z, Ch, Pč	Z, F, Ch, Př, VkO
Vztah člověka k prostředí	Tv	Tv, Pč	Tv, ČS, Pč	Tv, ČS	Tv	D, Vv	Př, Vv	Př, D, Vv	Z, Př, Nj, VkO, Vv

Mediální výchova									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu Mv	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj	ČS, M	M, Čj	In, Čj, Vko, Z, D	VkZ, Čj, Nj	Čj, Vko	Nj
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj	Čj	Čj		Čj
Stavba mediálních sdělení				Čj	Čj	Čj			Čj
Vnímání autora mediálních sdělení				Čj	Čj			Čj	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti				Tv	In, Tv	Tv	Tv	Tv	Tv, Vko, Aj, Hv, Čj
Tvorba mediálního sdělení				Čj, ČS	In, Čj	Čj, In	Čj	Čj, Vv	Čj, Vv
Práce v realizačním týmu									Čj, Nj, Pč, DCJ – Nj, DCJ – Fj

Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předměty	1.stupeň					Minimální dotace	Disponibilní časová dotace	Celkem
			1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	9	9	8	8	8	33	9	42
	Cizí jazyk	Anglický jazyk Německý jazyk			3	3	3	9		9
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	20	4	24
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika					1	1		1
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Člověk a svět	2	2	2	4	3	12	1	13
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12		
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1,5	1,5	2	2		1	13
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1,5	1,5	1	1	5	1	6
		Celkem	20	22	24	26	26	102	16	118

Poznámky k učebnímu plánu - 1. stupeň

Na prvním stupni jsme využili disponibilní časovou dotaci k posílení hodinové dotace předmětů: Český jazyk, Matematika, Člověk a svět, Výtvarná výchova a Praktické činnosti.

Český jazyk

Český jazyk je na I. stupni posílen o 9 hodin z disponibilní časové dotace, o jednu hodinu v 1. ročníku, po dvou hodinách ve 2. až 5. ročníku. Navýšením bude umožněno realizovat průřezová témata, integrovat očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, věnovat se prohloubení a procvičování učiva, zařazovat některé časově náročné metody a formy práce. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Český jazyk v oblasti naslouchání, mluveném i písemném projevu a tvořivé činnosti s literárním textem.

Do předmětu Český jazyk jsou integrovány následující očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (OVŠ – ČJL- 3-1-03, ČJL- 3-1-06, ČJL- 3-1-07, ČJL- 3-1-10, ČJL- 3-1-11, ČJL- 3-3-04),
- EV-3-1-02 se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (OVŠ – ČJL-3-1-06, ČJL-3-1-07, ČJL-3-3-04),
- EV-3-1-03 si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (OVŠ – ČJL- 3-1-06),
- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ – ČJL- 3-1-03),
- EV-3-1-04 zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky (OVŠ – ČJL- 3-1-03),
- EV-3-1-05 vyjadřuje city v jednoduchých situacích (OVŠ – ČJL- 3-1-06),
- EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ – ČJL- 3-3-04),
- EV-3-1-07 reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (OVŠ – ČJL- 3-1-03),
- EV-5-1-01 reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku (OVŠ – ČJL- 5-1-05, ČJL- 5-1-07, ČJL- 5-1-08, ČJL- 5-1-09, ČJL- 5-3-02),
- EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ – ČJL- 5-3-02).

Matematika

Předmět Matematika má na prvním stupni časovou dotaci 4 hodiny týdně v 1. ročníku, 5 hodin týdně ve 2. až 5. ročníku. Ve 2. až 4. ročníku je posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace z důvodu většího procvičení učiva a z důvodu zařazení takových metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor. V 5. ročníku je posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace z důvodu většího časového prostoru k vyřešení slovních úloh a problémů, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Člověk a svět

Předmět Člověk a svět je posílen o 1 vyučovací hodinu ve čtvrtém ročníku z důvodu většího zaměření na oblast regionu, realizaci průřezových témat a integraci očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova. Předmět vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a vzdělávacího oboru Etická výchova.

Výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova jsou zařazeny bez posílení hodin z disponibilní časové dotace i v ostatních ročnících, neboť některá témata předmětu Člověk a svět a Etická výchova spolu úzce souvisí, např. téma domov, škola, rodina, soužití a chování lidí, základních globálních problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy.

Do předmětu Člověk a svět jsou integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (OVŠ – ČJS- 3-2-02, ČJS- 3-5-02),
- EV-3-1-02 se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (OVŠ - ČJS- 3-2-01),
- EV-3-1-03 si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (OVŠ - ČJS- 3-2-03, ČJS- 3-2-01),
- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ - ČJS- 3-2-01),
- EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ - ČJS- 3-2-01, ČJS- 3-5-02),
- EV-3-1-07 reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (OVŠ - ČJS- 3-5-03, ČJS- 3-5-02, ČJS- 3-5-03),
- EV-5-1-02 si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení (OVŠ - ČJS- 5-5-02, ČJS- 5-5-04),
- EV-5-1-03 se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách (OVŠ - ČJS- 5-5-02, ČJS- 5-5-03),
- EV-5-1-04 identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (OVŠ - ČJS- 5-5-04),
- EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ - ČJS- 5-5-02, ČJS- 5-5-04),
- EV-5-1-06 iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně (OVŠ - ČJS- 5-2-01, ČJS- 5-2-03, ČJS- 5-5-04, ČJS- 5-5-05, ČJS- 5-5-06, ČJS- 5-5-07, ČJS- 5-5-08).

Hudební výchova

Do předmětu Hudební výchova byly integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova bez posílení hodin z disponibilní časové dotace. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Hudební výchova v oblasti neverbální komunikace, vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazie

Do předmětu Hudební výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (OVŠ – HV-3-1-02, HV-3-1-04),
- EV-3-1-05 vyjadřuje city v jednoduchých situacích (OVŠ - HV-3-1-04).

Výtvarná výchova

Předmět Výtvarná výchova je ve druhém a třetím ročníku posílen o polovinu vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace z důvodu zařazení složitějších pracovních postupů, metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor, ve třetím ročníku i z důvodu integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova. Ve čtvrtém ročníku probíhá integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova bez navýšení hodin z disponibilní časové dotace.

Výtvarná výchova úzce souvisí s Etickou výchovou v oblasti estetického vnímání, navazuje na učivo: prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků.

Do předmětu Výtvarná výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ - VV-3-1-04),
- EV-5-1-04 identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (OVŠ - VV-5-1-07).

Předmět chceme střídavě realizovat v hodinových a dvouhodinových blocích v průběhu čtrnáctidenních cyklů.

Tělesná výchova

Do předmětu Tělesná výchova jsou bez posílení časové dotace integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Tělesná výchova v oblasti asertivního chování – fair play, spolupráce a znalosti pravidel.

Do předmětu Tělesná výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ – TV-3-1-03),

EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ - TV-5-1-06).

Praktické činnosti

Předmět Praktické činnosti je ve druhém a třetím ročníku posílen o polovinu vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace z důvodu zařazení složitějších pracovních postupů, metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor.

Předmět chceme střídavě realizovat v hodinových a dvouhodinových blocích v průběhu čtrnáctidenních cyklů.

Etická výchova

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány očekávané výstupy do předmětů Český jazyk, Člověk a svět, Hudební výchova a Tělesná výchova.

Na 1. i 2. stupni jsou průřezová témata integrována do předmětů.

Na prvním stupni nemusí být základní vyučovací jednotkou vždy vyučovací hodina, vyučující má právo délku vyučovací hodiny aktuálně upravit.

Tabulace učebního plánu 2. stupeň (6. – 9. ročník)

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Předmět	2. stupeň				Minimální dotace	Disponibilní časová dotace	Celkem
			6.	7.	8.	9.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	5	4	4	5	15	3	18
	Cizí jazyk	Anglický jazyk Německý jazyk	3	3	3	3	12		12
	Další cizí jazyk	Anglický jazyk Německý jazyk Francouzský jazyk			3	3	6		6
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	4	15	2	17
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1				1		1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	2	11	1	12
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1			
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	1	2	2	2	21 (+ 1)	4	26
	Chemie	Chemie			2	2			
	Přírodopis	Přírodopis	2	2	3	2			
	Zeměpis	Zeměpis	2	1	2	1			
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10		10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1			
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1			10 (- 1)	1	10
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2			
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	3	1	4
		Celkem	28	27	31	30	104	12	116
		Volitelný předmět	1	3	1	1		6	6
		Celkem vyučovacích hodin	29	30	32	31		122	122

Poznámky k učebnímu plánu - 2. stupeň

Na druhém stupni jsme využili disponibilní časovou dotaci částečně jako nabídku volitelných předmětů a zároveň k posílení hodin v předmětu Český jazyk, Matematika, Dějepis, Výchova ke zdraví, Praktické činnosti a oblasti Člověk a příroda.

Český jazyk

Český jazyk je na II. stupni posílen o 3 hodiny z disponibilní časové dotace, 1 hodina v šestém ročníku, 1 hodina v osmém ročníku a 1 hodina v devátém ročníku. Navýšením bude umožněno realizovat průřezová témata, integrovat některé očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, věnovat se prohloubení a procvičování dovedností, zařazovat některé časově náročné metody a formy práce. V 7. ročníku bude integrace probíhat bez posílené časové dotace. Etická výchova souvisí s předmětem Český jazyk zvláště v oblasti komunikace, tvořivé činnosti s textem, mluveném i písemném projevu. Rozvíjí u žáků samostatné pozorování situací, jejich posouzení, vyvození závěrů pro život. Posiluje respekt k názorům i přesvědčení druhých lidí, podporuje pozitivní hodnoty.

Do předmětu Český jazyk jsou integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – ČJL-9-1-02, ČJL-9-1-04, ČJL-9-1-06),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – ČJL-9-1-09, ČJL-9-3-03 , ČJL-9-3-06),
- EV-9-1-04 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ ČJL-9-1-03),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – ČJL-9-3-05, ČJL-9-3-06).

Anglický jazyk

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Anglický jazyk v oblasti naslouchání, mluveném i písemném projevu. Z tohoto důvodu jsou do předmětu Anglický jazyk integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

V 8. a 9.ročníku jsou do předmětu Anglický jazyk integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – CJ-9-2-01, CJ-9-2-03),

- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – CJ-9-2-02),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – CJ-9-2-02),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – CJ-9-2-03).

Německý jazyk

Etická výchova souvisí s předmětem Německý jazyk zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu jsou do předmětu Německý jazyk integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Do předmětu Německý jazyk je integrován následující očekávaný výstup ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – CJ-9-2-01).

Další cizí jazyk

Na základě úprav Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání zařazujeme Další cizí jazyk do učebního plánu od 8. ročníku s časovou dotací 6 hodin.

Německý jazyk

Etická výchova souvisí s předmětem Německý jazyk zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu jsou do předmětu Německý jazyk (další cizí jazyk) integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Do předmětu Německý jazyk je integrován následující očekávaný výstup ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – DCJ-9-2-03).

Francouzský jazyk

Etická výchova souvisí s předmětem Francouzský jazyk zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání.

Z tohoto důvodu jsou do předmětu Francouzský jazyk (další cizí jazyk) integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Do předmětu Francouzský jazyk je integrován následující očekávaný výstup ze vzdělávacího oboru Etická výchova:
EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – DCJ-9-2-03).

Matematika

Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace v šestém ročníku. Více časového prostoru věnujeme procvičování početních operací s desetinnými čísly a s nimi související převody jednotek. Zvládnutí těchto dovedností je mimo jiné předpokladem pro studium předmětu Fyzika. Více časového prostoru dále věnujeme přesnému a kvalitnímu rýsování, což má význam pro výuku geometrie v dalších ročnících. Předmět je dále posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace v sedmém ročníku. Důvodem je větší procvičení výrazně aplikačních tematických celků – zlomky a procenta, úlohy řešené trojčlenkou.

Dějepis

Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, a to v osmém ročníku. V tomto ročníku je zahrnuto poměrně široké časové období, ve kterém se odehrálo mnoho událostí důležitých pro další vývoj. Zmíněné posílení nám umožní věnovat se podrobněji rozboru některých klíčových událostí, důležitým osobnostem, vývoji uměleckému i kulturnímu a jejich následnému zhodnocení. Posílení umožní větší podíl samostatné práce žáků a tím i rozvoj jejich kompetencí. Zároveň dovolí integrovat některé očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. V ostatních ročnících je etická výchova integrována bez navýšení časové dotace.

Oblast etické výchovy je zaměřena zejména na vnímání důstojnosti a identity lidské osoby, vnímání etických hodnot, schopnost otevřené komunikace, přijímání pozitivních vzorů, uplatnění prosociálnosti a ochranu přírody a životního prostředí.

Do předmětu Dějepis jsou integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých přiměřeně situaci (D-9-6-04),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – D-9-3-03, D-9-4-04),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení medií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – D-9-7-03),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – D-9-6-04, D-9-8-03),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – D-9-4-01, D-9-8-04),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – D-9-3-04).

Výchova k občanství

V šestém až devátém ročníku je předmět vyučován bez posílení časové dotace. Etická výchova souvisí s předmětem Výchova k občanství především v oblasti navazování a udržování mezilidských vztahů, vytváření si pozitivní představy o sobě samém, tvořivého řešení běžných situací, vede k diskusi o hodnotách a problémech lokálních i globálních.

Do předmětu Výchova k občanství jsou integrovány ze vzdělávacího oboru Etická výchova tyto očekávané výstupy:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VO-9-1-07),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu, vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – VO-9-1-08, VO-9-2-01, VO-9-2-02, VO-9-2-04, VO-9-4-08),
- EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – VO-9-1-07),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VO-9-1-05),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – VO-9-1-06, VO-9-4-08),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – VO-9-4-08),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VO-9-3-02, VO-9-2-01, VO-9-2-03, VO-9-3-02, VO-9-3-06, VO-9-4-11).

Fyzika

Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, a to v sedmém ročníku.

Chemie

Etická výchova souvisí s předmětem Chemie zvláště v oblasti ochrany přírody a životního prostředí, proto je jeden očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova integrována do předmětu Chemie. Integrace probíhá bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Do předmětu Chemie je integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – CH-9-1-03, CH-9-5-01, CH-9-7-01, CH-9-7-03).

Přírodopis

V šestém, sedmém a devátém ročníku je předmět Přírodopis navýšen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu praktického poznávání přírody a přírodnin v terénu, které vyžaduje delší časový prostor. Dále z důvodu uplatnění časově náročnějších forem, metod práce a integrování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Přírodopis v oblasti naslouchání, mluveného projevu, ochrany přírody a životního prostředí i při pozorování přírody.

V osmém ročníku je učivo zaměřeno na Biologii člověka. Toto téma úzce souvisí se vzdělávacím oborem Výchova ke zdraví, proto byla část vzdělávacího obsahu Výchovy ke zdraví integrována do předmětu Přírodopis. Z tohoto důvodu dochází k přesunu 1 vyučovací hodiny z oblasti Člověk a zdraví, a proto bude Přírodopis vyučován v 8. ročníku v rozsahu tří hodin týdně. Integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení hodin z disponibilní časové dotace.

Z předmětu Výchova ke zdraví jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Přírodopis:

- VZ-9-1-03, částečná integrace – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím ve výstupu P-9-5-01 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-04, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-05, usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (část výstupu – určí zdroje a příčiny nemocí) ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-06, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-07, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ve výstupu P-9-5-01,
- VZ-9-1-08, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-12, částečná integrace – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli (z hlediska biologie) ve výstupu P-9-5-03,
- VZ-9-1-15, částečná integrace – uvede příklady mimořádných situací, zásady evakuace, základy 1. pomoci ve výstupu P-9-5-05 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-16, uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí ve výstupu P-9-5-05.

Do předmětu Přírodopis jsou integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – P-9-5-03)
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty v různých životních situacích (OVŠ – P-9-5-04)
- EV-9-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – P-9-5-04, P-9-5-03 - VZ-9-1-12 – 8.ročník),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – P-9-2-01, P-9-3-05, P-9-4-04, P-9-7-04, P-9-8-02).

Zeměpis

Do předmětu Zeměpis jsou integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Očekávané výstupy navazují na učivo regiony světa, Česká republika, společenské a hospodářské prostředí. Vzdělávací obor Etická výchova doplňuje a rozvíjí dovednosti předmětu Zeměpis především v oblasti pochopení a vnímání sociálních problémů různých regionů světa a mezilidských vztahů. Vede k diskusi o hodnotách a lokálních i globálních problémech v různých regionech světa včetně České republiky. Integrace probíhá bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy do předmětu Zeměpis:

- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – Z-9-3-03, Z-9-4-01),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – Z-9-4-03, Z-9-6-04).

Výtvarná výchova

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Výtvarná výchova. Pomáhá u žáků rozvíjet iniciativu a tvořivost, smyslovou citlivost, aktivní naslouchání, citový vztah k přírodě a ochraně životního prostředí.

Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Z tohoto důvodu jsou do předmětu Výtvarná výchova integrovány následující výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VV-9-1-06),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VV-9-1-04),

- EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných sociálních situacích (OVŠ – VV-9-1-02, VV-9-1-03, VV-9-1-04),
EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VV-9-1-03, VV-9-1-06).

Výchova ke zdraví

Z předmětu Výchova ke zdraví jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Přírodopis:

- VZ-9-1-03, částečná integrace – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím ve výstupu P-9-5-01 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-04, částečná integrace – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-05, částečná integrace – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (část výstupu – určí zdroje a příčiny nemoci) ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-06, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-07, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ve výstupu P-9-5-01,
- VZ-9-1-08, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-12, částečná integrace – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli (z hlediska biologie) ve výstupu P-9-5-03,
- VZ-9-1-15, částečná integrace – uvede příklady mimořádných situací, zásady evakuace, základy 1. pomoci ve výstupu P-9-5-05 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-16, částečná integrace – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí ve výstupu P-9-5-05.

Do předmětu Výchova ke zdraví jsou integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Výchova ke zdraví v oblasti naslouchání a mluveného projevu, navazuje na učivo vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka a jejich reflexe, zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostní a sociální rozvoj.

Do předmětu Výchova ke zdraví jsou integrovány následující výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VZ-9-1-01, VZ, VZ-9-1-09),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – VZ-9-1-09),
- EV-9-1-03 analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu (OVŠ – VZ-9-1-02, VZ-9-1-11),
- EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – VZ-9-1-01),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VZ-9-1-14),
- EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných sociálních situacích (OVŠ – VZ-9-1-15),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – VZ-9-1-13),
- EV-9-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – VZ-9-1-09 VZ-9-1-12 – PŘ 8. ročník),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VZ-9-1-02, VZ-9-1-11).

Tímto se převádí 1 vyučovací hodina z povinné hodinové dotace oblasti Člověk a zdraví do předmětu Přírodopis 8. ročník.

V šestém ročníku zařazujeme předmět Výchova ke zdraví, využíváme 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Považujeme za důležité plynule navázat na předmět Člověk a svět vyučovaný na 1. stupni, prohlubovat získané znalosti a návyky v oblasti péče o zdraví a podporovat u žáků pozitivně žádoucí chování při ochraně před patologickými jevy souvisejícími se zdravím jedince.

Tělesná výchova

Do předmětu Tělesná výchova je integrován bez časové dotace očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Tělesná výchova v oblasti asertivního chování – fair play, spolupráce a znalosti pravidel.

Do předmětu Tělesná výchova je integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – TV-9-2-02).

Praktické činnosti

Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z důvodu integrace průřezových témat a výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova i uplatňování metod a forem práce přímo v terénu.

Do předmětu Praktické činnosti je integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova:

EV-9-1-09 se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – ČSP-9-4-01, ČSP-9-4-02, ČSP-9-8-01).

Etická výchova

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány očekávané výstupy do předmětů Český jazyk, Anglický jazyk, Německý jazyk, Francouzský jazyk, Dějepis, Výchova k občanství, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova a Praktické činnosti.

Volitelné předměty

Dalších 6 hodin z disponibilní časové dotace použijeme k nabídce volitelných předmětů.

Pravidla pro zařazování žáků do jednotlivých tříd a skupin

Ředitel školy určí počet skupin a počet žáků ve skupině zejména podle prostorových, personálních a finančních podmínek školy, podle charakteru činnosti žáků, v souladu s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví, s ohledem na didaktickou a metodickou náročnost předmětu a přání žáků a zákonných zástupců žáků (volitelný předmět).

Učební plán volitelné předměty (6. – 9. ročník)

	Volitelný předmět	6.	7.	8.	9.	celkem	6. – 9. r.
Jazyk a jazyková komunikace	Seminář z českého jazyka	1	1	1	1	4	
	Konverzace v anglickém jazyce	1	1	1	1	4	
	Konverzace v německém jazyce	1	1	1	1	4	
Matematika a její aplikace	Cvičení z matematiky			1		1	
	Seminář z matematiky				1	1	
Informační a komunikační technologie	Informační technologie		2	1	1	4	
	Společenskovědní seminář			1	1	2	
Člověk a příroda	Přírodovědné praktikum	1	1	1	1	4	
Člověk a zdraví	Sportovní hry	1	1	1	1	4	
	Celkem	1	3	1	1		

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Český jazyk a literatura
PŘEDMĚT	Český jazyk
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Anna Kadlecová, Mgr. Jiří Matějka,
UPRAVIL/A/	Mgr. Anna Kadlecová, Mgr. Jana Pokorná

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Český jazyk má významnou úlohu v přípravě žáků pro celoživotní učení a seberealizaci. Jeho prostřednictvím se žáci seznamují s ovládním a využíváním základních jazykových jevů pro dorozumívání. Posláním a cílem tohoto předmětu je podporovat rozvoj komunikačních kompetencí žáků, tj. kultivovaný projev, dovednost vyhledávat, získávat a zpracovat informace z více zdrojů, porozumět různým druhům textů a sdělení, vyjádřit pocity, potřeby, prožitky a reakce, srozumitelně komunikovat s okolím, sdělovat názory, účinně uplatňovat výsledky svého poznávání. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Všechny složky se vzájemně prolínají, Český jazyk tak získává komplexní charakter.

Předmět Český jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Očekávané výstupy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola poznání předmětu Český jazyk jsou v souladu se standardy doporučenými MŠMT. Dotace předmětu disponibilními hodinami na I. stupni (1. – 5. ročník) umožňuje realizovat průřezová témata a integrovat očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, na II. stupni (6. ročník, 8. a 9. ročník) je využita především k integraci některých činností včetně Etické výchovy a dovedností z Mediální výchovy. V 7. ročníku jsou očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova integrované do předmětu Český jazyk bez posílení časové dotace.

V Komunikační a slohové výchově získávají žáci dovednosti potřebné k rozvíjení tvořivosti, kultivovaného ústního i písemného projevu, tedy svých komunikačních dovedností. Učí se vnímat a chápat různá jazyková sdělení přiměřeně svému věku a schopnostem, naslouchat druhým, číst s porozuměním, analyzovat text, využívat a rozšiřovat svoji slovní zásobu, rozvíjet dovednosti důležité pro získávání informací z dostupných zdrojů. Součástí Komunikační a slohové výchovy na prvním stupni je také psaní. Realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina.

Hlavním cílem Jazykové výchovy je postupné osvojování dovedností a vědomostí potřebných k zvládnutí spisovné podoby českého jazyka, k odlišení různých útvarů a jejich vhodnému využití. Na tomto základě pak žáci mohou komunikovat s okolním světem, vyjadřovat

své názory srozumitelně, přehledně, s využitím prostředků vhodných pro danou situaci a získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti. Vzdělávání směřuje k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, a tedy sjednocujícího činitele národního společenství, k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání.

Literární výchova působí na rozvoj emocionálního a estetického citění žáků, napomáhá chápání mezilidských vztahů, přispívá k rozeznávání uměleckých hodnot, rozvíjí pozitivní vztah k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu. Prostřednictvím literárních ukávek získávají žáci možnost orientovat se v literárních druzích a žánrech, seznámit se s jejich specifickými znaky. Učí se uvažovat o textu, vnímat umělecké prostředky, rozvíjet své čtenářské dovednosti, formulovat vlastní názor a hledat argumenty.

Vyučovací předmět Český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 9. ročníku.

1. ročník - 9 hodin týdně,
2. ročník - 9 hodin týdně,
3. ročník - 8 hodin týdně,
4. ročník - 8 hodin týdně,
5. ročník - 8 hodin týdně,
6. ročník - 5 hodin týdně,
7. ročník - 4 hodiny týdně,
8. ročník - 4 hodiny týdně,
9. ročník - 5 hodin týdně.

Český jazyk je na I. stupni posílen o 9 hodin z disponibilní časové dotace, o jednu hodinu v prvním ročníku, po dvou hodinách ve druhém až pátém ročníku. Český jazyk je na II. stupni posílen o 3 hodiny z disponibilní časové dotace, 1 hodina v šestém ročníku, 1 hodina v osmém ročníku a 1 hodina v devátém ročníku. Navýšením bude umožněno realizovat průřezová témata, integrovat výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, věnovat se prohloubení a procvičování dovedností, zařazovat některé časově náročné metody a formy práce.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v případě možnosti v učebně vybavené PC, v knihovně, příležitostně v kulturních či společenských zařízeních (filmová a divadelní představení, besedy,...) a v terénu - Komunikační a slohová výchova, Literární výchova.

Při výuce jsou žáci vedeni k zájmu o kulturní dění v obci i regionu (využívání regionálních médií, práce s informacemi, spolupráce s místními kulturními zařízeními, návštěva kulturních akcí, prezentace školy výstavami prací či vystoupeními k vybraným příležitostem apod.).

Vyučovací předmět Český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Nedílnou součástí předmětu Český jazyk je etická výchova. Témata vzdělávacího oboru Etická výchova navazují na výstupy ŠVP ZV Škola poznání v oblasti komunikační a slohové výchovy i literární výchovy, např. tvořivé činnosti s literárním textem, využití vhodných prostředků při komunikaci v různých situacích, vnímání komunikačního partnera. Rozvíjí tak u žáků dovednost komunikovat, samostatně pozorovat různé životní situace, posoudit je a vyvodit závěry. Posiluje respekt k názorům i přesvědčení druhých lidí, podporuje pozitivní hodnoty. Integrována jsou témata o základních komunikačních dovednostech, pozitivním hodnocení, tvořivosti, komunikaci, důstojnosti a identitě lidské osoby, reálných a zobrazených vzorech.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Český jazyk:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (OVŠ – ČJL-3-1-03, ČJL-3-1-06, ČJL-3-1-07, ČJL-3-1-10, ČJL-3-1-11, ČJL-3-3-04),
- EV-3-1-02 se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (OVŠ - ČJL-3-1-06, ČJL-3-1-07, ČJL-3-3-04),
- EV-3-1-03 si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (OVŠ – ČJL-3-1-06),
- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ – ČJL-3-1-03),
- EV-3-1-04 zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky (OVŠ- ČJL-3-1-03),
- EV-3-1-05 vyjadřuje city v jednoduchých situacích (OVŠ – ČJL-3-1-06),
- EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ – ČJL-3-3-04),
- EV-3-1-07 reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (OVŠ – ČJL-3-1-03),
- EV-5-1-01 reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku (OVŠ – ČJL-5-1-05, ČJL-5-1-07, ČJL-5-1-08, ČJL-5-1-09, ČJL-5-3-02),
- EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ – ČJL-5-3-02),
- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ- ČJL-9-1-02, ČJL-9-1-04, ČJL-9-1-06),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – ČJL-9-1-09, ČJL-9-3-03, ČJL-9-3-06),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – ČJL-9-1-03),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – ČJL-9-3-05, ČJL-9-3-06).

Výuka Českého jazyka prolíná do předmětu Informatika (př. spisovná forma jazyka, prezentace, žádost, zpráva, oznámení, životopis, práce s informacemi, komunikace prostřednictvím elektronické pošty - formy, náležitosti,...), Dějepis (nejstarší písemnictví, husitství, význam knihtisku, období obrození,...), Výtvarná výchova (ilustrace a jejich autoři, vliv významných děl na tvůrčí činnost, vyjádření vlastních dojmů z četby prostřednictvím ilustrací,...), Hudební výchova (texty písní a jejich autoři, lidová slovesnost, melodram, významná období – vztah slova a hudby,...), ostatní předměty (příležitostné zpracování některých odborných témat: výpisky, výtah, hlavní myšlenky,

teze, referát, výklad,...). Vazby mezi předměty nejsou specifikovány blíže, neboť vzhledem k postavení Českého jazyka lze aktuálně využít zvolený text či téma podle potřeb a kultivace jazykových dovedností i jejich využívání jsou nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova – OSV,
Výchova demokratického občana – DO,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – EGS,
Multikulturní výchova – Mlv,
Environmentální výchova – Ev,
Mediální výchova – Mv.

K utváření a rozvíjení klíčových kompetencí v tomto předmětu směřují následující výchovné a vzdělávací strategie.

Kompetence k učení

- rozvíjíme u žáků základní čtenářské dovednosti,
- doporučujeme žákům používání slovníků, encyklopedií, jazykových příruček, gramatických přehledů a dalších pomůcek či zdrojů,
- předkládáme materiály k vyhledávání, zaznamenávání a třídění informací k vyučovacím tématům,
- učíme žáky ověřovat věrohodnost získané informace v různých zdrojích (ověřený podklad) a prakticky je využívat,
- dbáme na uvádění pojmů do souvislostí,
- vedeme žáky k stanovení vlastních postupů a kritérií pro dosažení stanovených cílů,
- provádíme s žáky rozbor chyb, věnujeme pozornost práci s chybou,
- vyžadujeme od žáků dodržování stanovených termínů.

Kompetence k řešení problémů

- doporučujeme vyhledávání vhodné odborné literatury,
- upozorňujeme na výhody spolupráce při řešení některých problémů a rozvíjíme schopnost spolupráce,
- podporujeme uvážlivé rozhodování na základě dostupných informací,
- poskytujeme žákům prostor pro zaujímání vlastního stanoviska a účast v diskusi, ve které jsou všechny příspěvky respektovány, a pro obhajování svých rozhodnutí,
- upozorňujeme žáky na sledování vlastního pokroku při zdolávání problému, povzbuzujeme je,

- společně s žáky vyhodnocujeme kvalitu zpracovaných úkolů,
- zabýváme se analýzou vybraných přečtených textů, posouzením či porovnáním jejich obsahu.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky (s přihlédnutím k věku a zvláštnostem) k porozumění různým typům textů a záznamů,
- podporujeme u žáků tvořivou reakci na texty,
- vyzýváme žáky k uplatnění osobitosti v projevu, k vyjádření vlastního názoru odpovídajícími stylistickými prostředky,
- podněcujeme žáky k diskusi o zjištěných informacích a k výstižné formulaci názorů,
- vyžadujeme aktivní naslouchání druhým, vhodný projev souhlasu či nesouhlasu,
- zařazujeme různé slohové práce na dané téma,
- využíváme podle možností komunikační a informační technologie.

Kompetence sociální a personální

- při některých činnostech zapojujeme žáky do spolupráce ve skupinách, vytváříme tak podmínky pro rozvíjení sociálních dovedností,
- klademe důraz na dodržování domluvených pravidel,
- vyžadujeme od žáků stanovení cíle, způsobu jeho dosažení, sestavení kritérií pro společnou práci a jejich dodržování,
- vybízíme k výměně názorů a zkušeností, k jejich porovnávání, k diskusi,
- upevňujeme víru žáka ve vlastní schopnosti, vytváříme prostor pro sebehodnocení.

Kompetence občanské

- předkládáme žákům ukázky z literárních děl, která podněcují k vyjádření jejich osobního postoje (příroda, ekologie, vztahy, hodnoty,...),
- motivujeme žáky k zájmu o kulturní dědictví,
- poskytujeme vhodné náměty pro samostatné tvoření a improvizaci,
- aktivně zapojujeme žáky do kulturního dění ve škole i v obci (návštěva kulturních akcí, jejich organizování, kulturní vystoupení pro veřejnost,...),
- respektujeme individuální zvláštnosti žáků (věk, schopnosti, pracovní tempo,...)

Kompetence pracovní

- klademe důraz na dodržování vymezených pravidel chování a bezpečnosti,

- dbáme na dodržování zásad hygieny práce,
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k přípravě na plnění úkolů a při jejich zpracování.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
1.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	rozliší čtyři podoby grafémů	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, velká, malá, psací a tiskací písmena	
1.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	provádí hláskovou analýzu a syntézu slov a objasní význam slova	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin	
1.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	přepíše zvukovou podobu slova pomocí grafémů	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení hlásek	
1.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	přepíše tiskací písmo do psané podoby	písemný projev	
1.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	v daných případech rozliší krátké a dlouhé samohlásky	zvuková stránka jazyka - sluchové rozlišení samohlásek, výslovnost samohlásek	
1.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	přečte jednoduché texty přiměřené svému věku	četba vhodných literárních textů - báseň, říkanka, rozpočítadlo	
1.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	přednese z paměti literární text přiměřený svému věku	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	
1.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-02	na základě přečteného textu vyjádří své pocity a zaujme k textu stanovisko	zážitkové čtení a naslouchání	
1.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	jednoduchý literární text ztvární výtvarně	tvořivé činnosti s literárním textem - vlastní výtvarný doprovod	

1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-01	čte s porozuměním daná slova a jednoduché věty	čtení - technika čtení, praktické čtení, pozorné čtení, věcné čtení	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-02	podle jednoduchého návodu, písemného nebo mluveného pokynu vykoná danou činnost	čtení - věcné čtení naslouchání - věcné naslouchání	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-03	dodržuje komunikační pravidlo: když jeden mluví, druhý mlčí a naslouchá	naslouchání - praktické a zdvořilé naslouchání; základy techniky mluveného projevu - komunikační žánry - pozdrav, oslovení, omluva, prosba	OSV – Komunikace; cvičení pozorování, empatického a aktivního naslouchání
1.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu - představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
1.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace mezilidských vztazích – pozdrav , otázka, prosba, poděkování, omluva	
1.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-04	při mluveném projevu správně artikuluje	mluvený projev - základní techniky mluveného projevu	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-05	zvládá jednoduchá dechová a artikulační cvičení	základy techniky mluveného projevu - dýchání, tvoření hlasu, výslovnost	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-06	rozlíší vhodné a nevhodné verbální i nonverbální prostředky v běžných školních i mimoškolních situacích		
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-07	pomocí návodných otázek vytvoří krátký mluvený projev	mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV – Komunikace; specifické komunikační dovednosti
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-08	používá základní hygienické návyky spojené se psaním	písemný projev - základní hygienické návyky, technika psaní	
1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-09	napiše správné tvary daných písmen a číslic, správně spojuje daná písmena i slabiky (mimo: x,X,q,Q, w, W), porovnává svůj pís. projev s předlohou	písemný projev - technika psaní	

1.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-11	podle seřazených ilustrací vypráví jednoduchý příběh za pomoci návodných otázek	mluvený projev - vypravování na základě obrazového materiálu	OSV – Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	odlišuje krátké a dlouhé samohlásky	sluchové rozlišení hlásek	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše v českých slovech správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách	tvrdé a měkké souhlásky	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě - mimo morfologický šev	slabiky dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně ú/ů	ú/ů	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat	velká písmena	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	na začátku věty píše velké písmeno	psaní velkých písmen na začátku věty	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-07	na základě rozlišení druhů vět podle postoje mluvčího použije za větou správné znaménko	věta oznamovací, rozkazovací, tázací a přací znaménko na konci věty (tečka, vykřičník, otazník)	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-07	jednotlivé druhy vět správně intonuje, použije správné jazykové prostředky	věta oznamovací, rozkazovací, tázací a přací	OSV – Komunikace; dovednosti pro verbální sdělování (výraz a technika řeči)
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-02	rozliší slova podle významu - opačná, souřadná, nadřazená, podřazená	slovní zásoba a tvoření slov - slova a pojmy, význam slov (opačná, souřadná, nadřazená, podřazená)	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	používá správný pravopis slov s párovými souhláskami	pravopis - párové souhlásky	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-01	přečte s porozuměním text přiměřeného rozsahu a náročnosti	praktické čtení, věcné čtení	

2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	věcné čtení, čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, naslouchání - zaznamenat slyšené	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-03	vhodnými komunikačními prostředky reaguje na obsah mluveného	mluvený projev - základní komunikační pravidla, základy techniky mluveného projevu, mimojazykové prostředky	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích
2.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu - představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	
2.	Etv		EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	
2.	Etv		EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-04	rozliší nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluvený projev - základní techniky mluveného projevu	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech bez emotivního obsahu správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	mluvený projev - základní techniky mluveného projevu (dýchání, tempo řeči)	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-06	používá vhodné verbální prostředky řeči v modelových situacích	mluvený projev - základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly a sebeovládání
2.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
2.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepoznání, sebehodnocení, sebepečení, sebeorganizace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	

2.	Etv		EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-07	za pomoci učitele na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry - vypravování, základní komunikační pravidla	OSV - Psychohygiena; dovednosti pro pozitivní naladění mysli
2.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
2.	ČJ	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-08	uplatňuje základní hygienické návyky spojené se psaním podle daných norem písma	základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náradí, zacházení s grafickým materiálem)	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-09	napiše správné tvary daných písmen a číslic, správně spojuje daná písmena i slabiky a vyhledává chyby ve vlastním písemném projevu	písemný projev - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-10	rozliší věcně jednoduchá sdělení	písemný projev - blahopřání, adresa, pozdrav z prázdnin, pozvánka	
2.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
2.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace známého příběhu podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	mluvený projev - vypravování na základě obrazového materiálu	OSV – Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	vhodným tempem přečte literární texty přiměřené svému věku	četba vhodných literárních textů - báseň, říkanka, rozpočítadlo, hádanka, pohádka; základní literární pojmy - spisovatel, kniha	
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	přednese z paměti ve vhodném tempu literární text přiměřený svému věku	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání; cvičení dovednosti zapamatování
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-02	vyjádří své pocity z přečteného textu výtvarným zpracováním	tvořivé činnosti s literárním textem - vlastní výtvarný doprovod, zážitkové čtení a naslouchání	OSV – Kreativita; originalita, citlivost

2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-03	rozliší vyjádření v próze a ve verších v textech přiměřených věku žáka	báseň, říkanka	
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-03	odliší pohádku od jiných literárních žánrů	literární druhy a žánry - říkanka, báseň, pohádka	
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	pomocí jednoduchých dramatických prvků zahraje dějově nenáročnou pohádku	tvořivé činnosti s literárním textem - dramatizace, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	OSV - Kooperace a kompetice; rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
2.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
2.	Etv		EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
2.	Etv		EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	doprovodné výtvarné zpracování převede do mluveného literárního textu	tvořivé činnosti s literárním textem - vlastní výtvarný doprovod, přednes vhodných literárních textů	
2.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	v literárním textu předvídá děj a porovnává se skutečností	tvořivé činnosti s literárním textem	OSV – Kreativita; schopnost vidět věci jinak
2.	ČJ	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	rozliší druhy hlásek	druhy hlásek	
2.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-01	podle počátečního písmene (hlásky) seřadí slova abecedně	abeceda	
3.	ČJ	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech a jejich tvarech, ve slovech příbuzných na základě lexikální podobnosti	vyjmenovaná slova	
3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-04	rozlišuje podstatné jméno a sloveso v základním tvaru	slovní druhy - slovesa, podstatná jména	

3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-02	objasní významy daných slov ve větě, porovnává významy slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, odliší podobnost příbuzných slov	slovní zásoba a tvoření slov - slova opačná, souřadná, nadřazená, podřazená, příbuzná	
3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-05	v mluveném projevu používá správné tvary koncovek podstatných jmen, přídavných jmen, sloves	tvarosloví - tvary slov	
3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-06	pomocí spojovacích výrazů spojí věty v jednoduchá souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí	
3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-03	třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	význam slov	
3.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-08	píše správně velká písmena v místních pojmenováních	velká písmena	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, věcné čtení)	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-03	střídá roli mluvčího a posluchače	naslouchání, mluvený projev	OSV – Komunikace; dialog
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-03	odpovídá přiměřeně na otázky a vytvoří otázky k dané situaci	naslouchání, mluvený projev	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	mluvený projev - základní komunikační pravidla, základy techniky mluveného projevu, mimojazykové prostředky	OSV – Komunikace; vedení dialogu, jeho pravidla a řízení
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, na podnět učitele opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	mluvený projev - základní techniky mluveného projevu	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-05	při mluveném projevu vnímá své tempo řeči a pod vedením učitele svůj projev koriguje	mluvený projev - základní techniky mluveného projevu (dýchání, tempo řeči)	

3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-06	používá vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	mluvený projev - základní komunikační pravidla, zdvořilé vystupování	
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků a prožitků (např. četby) tvoří krátký mluvený projev	mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry - vypravování, základní komunikační pravidla	
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev s přihlédnutím ke svému osobitému rukopisu	písemný projev - technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev)	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	písemný projev - adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka	
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-11	na základě obrazového materiálu vede dialog	dialog	OSV - Kooperace a kompetice; dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
3.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	mluvený projev - vypravování na základě obrazového materiálu	
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	přečte literární texty přiměřené svému věku vhodným tempem a správným frázováním	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	

3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-01	přednese z paměti se správnou intonací a vhodným frázováním literární text přiměřený věku	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání; dovednost pro učení a studium
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-02	vyjádří své pocity z přečteného textu a odůvodní je na základě ukázky	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; podstata mediálního sdělení
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-03	rozliší pohádku od pověsti podle základních znaků	literární druhy a žánry - pohádka a pověst	
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-03	rozliší vyjadřování v próze a ve verších	literární druhy a žánry - básník, čtenář, verš, rým	
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	na základě literárního textu sestaví doprovodné ilustrace	tvořivé činnosti s literárním textem - vlastní výtvarný doprovod	
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	pomocí klíčových slov vytvoří vlastní literární text	tvořivé činnosti s literárním textem - přednes vhodných literárních textů	
3.	Čj	literární výchova	ČJL-3-3-04	pomocí dramatických prvků ztvární roli v jednoduchém literárním žánru	tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce, dramatizace; základní literární pojmy - herec, divák, divadelní představení	OSV - Mezilidské vztahy; respektování
3.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
3.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
3.	Etv		EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	slovní druhy - podstatná jména, přídavná jména, číslovky určité, slovesa, předložky, spojky, citoslovce	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu, slova jednoznačná, mnohoznačná	slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma,	

4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-02	označí ve slově kořen, část příponovou a předponovou	kořen slova, část předponová a příponová	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	třídí slova na ohebná a neohebná	tvarosloví - slova ohebná a neohebná	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	u podstatných jmen určuje pád, číslo, rod a vzor	tvarosloví - podstatná jména (rod, číslo, pád, vzor)	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	skloňuje podstatná jména podle vzorů	tvarosloví - skloňování podstatných jmen	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	pozná zvrtné sloveso, infinitiv, tvar jednoduchý i složený	tvarosloví - tvary sloves	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	určí osobu, číslo, u sloves v oznamovacím způsobu čas	tvarosloví - slovesa (osoba, číslo, způsob, u oznamovacího způsobu čas)	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	časuje slovesa	slovesa - osoba, číslo, způsob oznamovací, čas	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-04	rozliší slova spisovná od nespisovných u podstatných jmen a sloves	slova spisovná a nespisovná	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-05	vyznačí základní skladební dvojici ve větě jednoduché	skladba - základní skladební dvojice ve větě jednoduché	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-06	rozliší větu jednoduchou a souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-06	vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	skladba - věta jednoduchá a souvětí	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů	skladba - spojovací výrazy	

4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	pravopis - vyjmenovaná slova a slova příbuzná, koncovky podstatných jmen, koncovky sloves v přítomném čase	
4.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-09	vytvoří u slovesa přičestí minulé a správně ho použije ve větě	pravopis - základy syntaktického pravopisu	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-01	čte přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu),	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; osobité cíle a kroky k jejich dosažení
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-02	vyhledává klíčová slova v textu vhodném pro daný věk	čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)	Mv – Vnímání autora mediálních sdělení; výběr a kombinace klíčových slov
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-03	na základě vyvození závěru třídí jednoduchá sdělení na úplná a neúplná	naslouchání - věcné naslouchání (zaznamenat slyšené), písemný projev - žánry písemného projevu (vypravování, popis jednoduché věci)	
4.	ČJ	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-04	vlastními slovy sdělí obsah přečteného nebo vyslechnutého jednoduchého projevu	čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) naslouchání - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní) mluvený projev - logická posloupnost projevu	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-07	v modelové situaci použije náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle daného komunikačního záměru	vyjadřování závislé na komunikační situaci, mluvený projev - pozdrav, oslovení, omluva, prosba, blahopřání	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích
4.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-08	na ukázce rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost	mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci	
4.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	písemný projev - žánry písemného projevu (omluvenka, oznámení, vzkaz, inzerát, dopis, popis jednoduchého předmětu)	Mv - Tvorba mediálního sdělení; uplatňování a výběr výrazových prostředků

4.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-10	na základě dané osnovy vytvoří krátký mluvený projev s dodržением časové posloupnosti	mluvený projev - komunikační žánry	
4.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-05	při dialogu neodbočuje od daného tématu, pomocí správně vedeného dialogu získává potřebné informace	mluvený projev - základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), kladení otázek, telefonický rozhovor, vzkaz na záznamník	OSV – Komunikace; dialog (vedení dialogu, pravidla a řízení, typy dialogu)
4.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
4.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-01	na základě prožitku z četby vyhledá úsek, který ho zaujal, vyjádří své dojmy ústní i písemnou formou	zážitkové čtení a naslouchání	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; sebepoznávání vlastní identity na základě přečteného
4.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text přiměřený svému věku podle svých schopností	tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
4.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-02	za pomoci klíčových slov vytvoří vlastní literární text na dané téma	tvořivé činnosti s literárním textem	Mv – Stavba mediálních sdělení; příklady stavby mediálního sdělení Tvorba mediálního sdělení; uplatnění a výběr výrazových prostředků
4.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-03	v daném textu vyhledá základní znaky pohádky a bajky	základní literární pojmy - pohádka, bajka	
4.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	základní literární pojmy - verš, rým, bajka, pohádka, kniha, spisovatel, básník	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-01	porovnává významy slov	slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, spisovná a nespisovná slova, významové okruhy	

5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-02	rozliší ve slově kořen, část příponovou - příponu, koncovku, část předponovou - předponu	kořen slova, část předponová a příponová, koncovka, předpona	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	určí slovní druhy plnovýznamových slov	tvarosloví - slovní druhy	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	určí druhy některých přídavných jmen	přídavná jména tvrdá, měkká	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	ve spojení přídavného a podstatného jména určí u přídavného jména jeho pád, číslo a rod	přídavná jména tvrdá, měkká	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	v mluveném a psaném projevu využívá gramaticky správné tvary	slovní druhy kromě zájmen	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	rozliší druhy zájmen v základním tvaru	zájmena	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-03	časuje slovesa ve všech časech a způsobu oznamovacím a rozkazovacím	slovesa	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-04	v připraveném textu rozliší slova spisovná od nespisovných	spisovné tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-04	doplní do věty správný tvar slova tak, aby to bylo mluvnicky a pravopisně správně	podstatná jména, přídavná jména (měkká, tvrdá), slovesa v oznamovacím způsobu	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-05	správně vyznačí podmět a přísudek ve větě, v základní skladební dvojici vyznačí základ věty	skladba - podmět, přísudek, základní skladební dvojice	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-05	vyhledá a pojmenuje podmět	podmět (holý, rozvitý, několikanásobný), vyjádřený, nevyjádřený	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-05	vyhledá ve větě určovací skladební dvojice (bez terminologie)	určovací skladební dvojice	

5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-06	vhodně změní větu jednoduchou v souvětí a obráceně	skladba - věta jednoduchá, souvětí, vzorce souvětí, spojovací výrazy	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-07	vyhledá a vyznačí spojovací výrazy v souvětí, vhodně je obměňuje podle potřeby projevu	skladba - věta jednoduchá, souvětí, spojovací výrazy	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-08	píše správně i/y po obojetných souhláskách	pravopis - koncovky přídavných jmen měkkých, tvrdých	
5	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-01	posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu	čtení – věcné čtení (čtení vyhledávací, hlavní myšlenka, pravdivost tvrzení, vhodný nadpis, formulace odpovědi z textu)	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-02	třídí informace získané z textu vhodného pro daný věk a podstatné zaznamenává	čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova), seznámení s encyklopediemi, atlasy, dokumentárními nahrávkami (audio, video)	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-03	zaujímá stanovisko ke sdělení, vyjádří, zda je sdělení úplné, či neúplné	naslouchání - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami), komunikační žánry, žánry písemného projevu (adresa, vzkaz, zpráva, oznámení, pozvánka)	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-04	vyhledá v přiměřeně složitém sdělení konkrétní údaj, který si zapamatuje na základě poznání sobě vlastního typu učení	čtení - věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova, naslouchání - věcné naslouchání, typy učení (verbální, vizuální...))	OSV – Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovedností zapamatování na základě poznávání vlastního typu učení
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-05	na modelové situaci předvede telefonický rozhovor se zanecháním výstižného vzkazu na záznamníku	mluvený projev - respektuje základní pravidla rozhovoru (telefon, záznamník)	
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-06	rozpozná v reklamě věcnou informaci a manipulativní informaci	naslouchání - věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - reagovat otázkami), reklama	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; pěstování kritického přístupu k reklamě

5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	vyjadřování závislé na komunikační situaci, mluvený projev - vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog, příkaz	
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-08	vhodně používá spisovnou i nespisovnou výslovnost podle komunikační situace	mluvený projev - vyjadřování závislé na komunikační situaci	OSV - Mezilidské vztahy; komunikační situace, práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	písemný projev - zpráva, popis pracovního postupu, jednoduché tiskopisy, vypravování	Mv – Stavba mediálních sdělení; kritéria sestavování sdělení (zpráva) Tvorba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení pro veřejnost
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-10	na základě sestavené osnovy vytvoří krátký písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	písemný projev - vypravování, časová posloupnost	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-10	sestaví osnovu daného vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	písemný projev - osnova, vypravování, popis pracovního postupu	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-01	zpracuje stručné sdělení o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům	čtenářský deník, referát	

5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	zážitkové čtení a naslouchání	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností	tvůrčivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-02	vytvoří vlastní literární text na dané téma	pohádka	
5.	Etv		EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
5.	Etv		EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-03	v daném textu najde základní znaky pověsti	základní literární pojmy - literární druhy a žánry; pověst	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-03	rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	základní literární pojmy - literární druhy a žánry	Mv - Vnímání autora mediálních sdělení; výrazové prostředky
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	základní literární pojmy - verš, rým, přirovnání, bajka, pohádka, pověst, kniha, spisovatel, básník	
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-01	orientuje se v textu, odpovídá na otázky týkající se textu	věcné čtení - čtení jako zdroj informací	Mv – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá
5.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-5-1-01	čte přiměřeně náročné texty potichu, nahlas - dle individuálních schopností uplatňuje správný přízvuk a intonaci	čtení - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu)	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly a sebeovládání

5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-09	správně určí a napíše koncovky v příčestí minulém, je-li podmět nevyjádřený	pravopis – základy syntaktického pravopisu	
5.	Čj	jazyková výchova	ČJL-5-2-09	doplní správně čárky do zadaného textu	oslovení, několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí	
5.	Čj	literární výchova	ČJL-5-3-02	pomocí dramatických prvků ztvární vybranou roli	tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce, dramatizace; základní literární pojmy - herec, divák, režisér, divadelní představení	OSV – Kreativita; pružnost nápadů, originalita
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	rozlišuje v jednoduchém čteném textu fakta a hodnocení	kritické čtení (analytické, hodnotící), zpráva, popis, vypravování	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	ověřuje si údaje získané z textu pomocí otázek	věcné čtení - práce s textem	Mv - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; různé typy sdělení, jejich funkce
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	rozliší vybrané základní komunikační žánry v mluveném projevu	mluvený projev - základní komunikační žánry podle komunikační situace; dialog, telefonický rozhovor, referát	OSV – Komunikace; řeč zvuků, slov, těla, verbální x neverbální sdělení
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	podle typických prostředků určí základní komunikační žánry v písemném projevu	dopis soukromý a úřední, pozvánka, zpráva, oznámení, přihláška, inzerát	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; objasňování cílů a pravidel sdělení Mv - Stavba mediálních sdělení; příklady pravidelnosti v uspořádání mediálních sdělení
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	vnímá partnera při hovoru, odpovídajícím způsobem reaguje (př.:souhlasí, pokládá doplňující otázky)	praktické naslouchání, dialog	

6.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	porovná vybraná sdělení se stejným obsahem v různých médiích, snaží se postihnout odlišnosti a záměr	manipulativní působení projevu (oslovení v komunikačních žánrech, reklama)	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-04	volí vhodné jazykové prostředky v kratším jazykovém projevu	mluvený projev - zásady dorozumívání, rozhovor, vypravování	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-04	při ústním i písemném dorozumívání využívá vzhledem k situaci prostředky formálního či neformálního vyjadřování	dopis, beseda, dialog	
6.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	vybírá slohové prostředky pro daný útvar a užívá jich vzhledem ke svému záměru	písemný projev – vlastní tvořivé psaní, komunikační žánry	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	při psaní textů v elektronické podobě dodržuje typografická pravidla	písemný projev - komunikační žánry/ e-mail	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	na příkladech v textu odliší spisovný a nespisovný projev	záznam rozhovoru, vypravování, projev	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; prostředky ve vztahu k cíli a podstatě sdělení
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-06	v připraveném mluveném projevu vhodně a přiměřeně situaci rozlišuje verbální i neverbální prostředky, užívá je	mluvený projev - zásady dorozumívání (pauza, důraz, tempo, intonace, gesta)	

6.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-07	rozlišuje roli mluvčího a posluchače, dodržuje pravidla rozhovoru	mluvený projev (dialog)	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení: vyhledá v přiměřeně náročném textu klíčová slova, vytvoří otázky k pochopení obsahu	věcné čtení (klíčová slova, práce s textem)	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	pracuje s přiměřeně náročnými odbornými texty, zapíše a podá jednoduchou získanou informaci stručně a přehledně, uvede zdroj	výpisky, výtah	Ev - Základní podmínky života; význam vody pro lidské aktivity
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	zaznamená a srozumitelně předá informaci podle účelu, doplní ji multimediálními prvky	vzkazy, pozvánka, zpráva, oznámení	Mv - Tvorba mediálního sdělení; uplatnění a výběr výrazových prostředků pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	dodrží sled činností či časovou posloupnost při výstavbě souvislého textu	vypravování, popis	
6.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	reálné a zobrazené vzory	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel	členění textu (osnova, odstavce)	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	dodrží jednoduchou grafickou úpravu textu	písemný projev - vlastní tvořivé psaní (žánry)	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	stylizuje vybrané základní komunikační žánry	písemný a mluvený projev - komunikační žánry	

6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	vyjadřuje podle svých schopností vlastní pocity, postoje, zážitky v mluveném i písemném projevu	písemný a mluvený projev - komunikační žánry (vypravování, hodnocení, beseda, dialog,...)	
6.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	sdílí vytvořené texty vzájemně se spolužáky, hodnotí je - pochválí, doporučí	vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu (pochvala, kritika)	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích – pochvala, doporučení, kritika
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-01	v určených situacích spisovně vyslovuje často používaná česká slova a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-01	na příkladech vyvodí rozdíl mezi zvukovou a písemnou podobou slov, porovná ji	zvuková stránka jazyka (spodoba, splývání, zdvojené hlásky)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-03	orientuje se v doporučených jazykových příručkách, v jejich uspořádání	obecné poučení o jazyce, slovníky, příručky	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-03	využívá při práci jazykové příručky - vyhledává, ověřuje si	jazykové příručky – tištěné a elektronické	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	tvoří podle probraných pravidel skloňování spisovné tvary podstatných a přídavných jmen, číslovek	tvarosloví (ohebné slovní druhy - tvary jmen a číslovek)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	vhodně v textu používá spisovné tvary podmiňovacího způsobu u sloves	tvarosloví (slovesa - podmiňovací způsob)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-05	v samostatně vytvářeném projevu správně užívá druhy vět podle postoje mluvčího	druhy vět	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	vyhledá ve větě základní větné členy, dává je do souvislosti, zdůvodní shodu	skladba (základní větné členy, pravopis)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	doplní do věty rozvíjející větné členy tak, aby upřesnil sdělení	skladba (rozvíjející větné členy)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	rozliší větu jednoduchou a souvětí	skladba (věta jednoduchá, souvětí)	

6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	spojuje věty v souvětí nejobvyklejšími spojovacími výrazy	skladba (spojovací výrazy)	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	využívá v textu různé významy slov a procvičuje pravopis lexikální, tvaroslovný a syntaktický	slovní zásoba, význam slova, pravopis (přídavná jména, zájmena, číslovky, shoda přísudku s podmětem), tvarosloví – základní tvaroslovné kategorie	
6.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-08	na předložených ukázkách rozliší spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu	obecné poučení o jazyce - rozvrstvení národního jazyka	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	podle svých schopností volně reprodukuje psaný i slyšený text	tvořivé činnosti s literárním textem - volná reprodukce textu	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	vyhledá hlavní postavy, zhodnotí jejich jednání	interpretace textu (literární hrdina, vlastní názor)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	popíše prostředí a dobu vybraného literárního díla	interpretace textu	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	přednáší či drammatizuje přiměřeně náročné texty	tvořivé činnosti s literárním textem	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	vede si zvoleným způsobem čtenářské zápisy, vyjádří své pocity a dojmy z přečteného textu, z navštívené kulturní akce	tvořivé činnosti s literárním textem (záznam a reprodukce myšlenek, vlastní dojmy)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	vymění si postřehy se spolužáky, doporučí knihu, zdůvodní doporučení	tvořivé činnosti s literárním textem (beseda, referát, čtenářská dílna)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	dává do souvislosti vztah literatury a života - rozliší dobro a zlo, objasní význam poznání historie	tvořivé činnosti s literárním textem (realita a fikce)	Mlv - Lidské vztahy; právo všech lidí žít společně
6.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	aktivní naslouchání, jedinečnost lidské osoby, reálné a zobrazené vzory	

6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-04	na základě osvojených vědomostí a dovedností se pokouší o tvorbu vlastních textů na vybrané téma s využitím znaků daných žánrů	tvorivé činnosti s literárním textem	Mv - Tvorba mediálního sdělení; uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky i situačně) vhodných sdělení
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	podle základních specifických znaků rozlišuje dílo prozaické, poezii a drama	literární druhy (poezie, próza, drama)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	rozlišuje základní stavební prvky básně a písně	literární žánry lyrické (báseň, píseň - verš, strofa, refrén, rytmus, rým)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	rozliší vybrané literární druhy a žánry, uvede jejich základní prostředky, připomene některé jejich představitele	literární žánry lyrické, lyrickoepické, epické (pohádka, báje, pověst, balada, povídka - druhy, vybraní představitelé)	
6.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-08	uvede příklad ztvárnění literárního tématu ve filmovém či divadelním zpracování, porovná je podle dohodnutých kritérií	adaptace, dramatizace	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-09	vyhledává potřebné informace v doporučených informačních zdrojích - elektronických katalozích, encyklopediích, učebnici	základy literární teorie (informační zdroje)	
6.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-09	orientuje se v knihovně, ve značení knih (žánr, věk), v katalogu, v rejstříku	základy literární teorie	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	přiměřeně pozorně čte, vyhledá v textu určené informace, rozliší text odborný a umělecký	analytické čtení, porozumění různým typům textů	

7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	pracuje s textem jako se zdrojem informací a prožitků	věcné a prožitkové čtení	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	odpovídajícím způsobem vyjadřuje vlastní názory a poznává názory druhých, pokládá doplňující otázky	mluvený projev - zásady kultivovaného projevu (diskuse, referát, porovnávání, hodnocení)	
7.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	vyhledává manipulativní působení v projevu (denní tisk, Tv,...)	kritické naslouchání a čtení (recenze, reklama, dialog)	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
7.	Etv		EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-04	volí vhodné jazykové prostředky pro kratší připravený jazykový projev	mluvený a písemný projev - zásady kultivovaného projevu (žádost, objednávka, dialog)	OSV – Komunikace; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	rozlišuje na ukázkách spisovný a nespisovný jazyk, zvažuje jeho vhodnost ve svém projevu podle situace	mluvený a písemný projev - jazyk spisovný a nespisovný	Mv - Tvorba mediálního sdělení; vhodné výrazové prostředky a jejich využití
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-06	v připraveném mluveném projevu vhodně využije verbálních i neverbálních prostředků řeči	mluvený projev - vybrané komunikační žánry (gesta, mimika, verbální prostředky)	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-07	vyjádří svůj postoj ke sdělovanému obsahu, svůj názor na umělecké dílo	mluvený projev - zásady kultivovaného projevu	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	vytvoří si podle zadaných kritérií jednoduché podklady pro referát (výpisky, výtah) z různých zdrojů, připraví a přednese referát	věcné čtení - zdroj informací (referát)	

7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	tvoří otázky ke studijnímu čtení, vyhledá hlavní myšlenku textu a formuluje ji	věcné čtení - zdroj informací, studijní čtení (otázky)	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	vystihne povahu člověka, jeho schopnosti, zájmy zvláštnosti, odliší v uměleckém textu charakteristiku vnější a vnitřní	komunikační žánry (charakteristika, životopis)	
7.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	reálné a zobrazované vzory	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	formuluje ústní i písemnou žádost, dodrží její formu	písemný projev - komunikační žánry (žádost)	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	zaznamená osobitým způsobem své pocity, nálady, city, využívá k dosažení cíle doporučených prostředků	mluvený a písemný projev (hodnocení, subjektivní popis)	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby	analytické čtení, slovní zásoba	
7.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	využívá poznatky o jazyce a stylu při vlastním psaní	písemný projev - vlastní tvořivé psaní	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-02	rozlišuje na příkladech v textu nejčastější způsoby obohacování slovní zásoby a tvoření slov	slovní zásoba (obohacování, tvoření slov)	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-02	tvoří antonyma, synonyma, začleňuje je do souvislého textu; využívá homonyma	slovní zásoba (význam slov)	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-02	rozpozná obrazná pojmenování, rčení, správně je použije	slovní zásoba	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-03	pracuje s různými výkladovými slovníky a pravopisnými příručkami, vyhledává obtížné výrazy a tvary	obecné poučení o jazyce - slovníky	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	roztřídí neohebné slovní druhy, prakticky je využívá ve větě	tvarosloví (neohebné slovní druhy)	

7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-05	vhodně volí výrazy ve vztahu k určitému prostředí a komunikační situaci	obecné poučení o jazyce - jazyková norma	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	rozlišuje rozvíjející větné členy podle vztahů	skladba (větné členy)	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	synonymně upraví vybraný jednoduchý text	skladba (větné členy, věta dvojčlenná, jednočlenná, větný ekvivalent, věty vedlejší, slovesný rod)	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	užívá spisovné tvary a písemnou podobu slov v připraveném textu, ověří si správnost v příručkách	stupňování přídavných jmen a příslovcí, slovesný rod činný a trpný, psaní vlastních jmen	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	procvičuje a ověřuje si základní syntaktické pravopisné jevy ve větě jednoduché	přísudek slovesný a jmenný, čárka ve větě jednoduché a v souvětí	
7.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-08	v literárních ukázkách vyhledá použité spisovné i nespisovné prostředky, posoudí účel jejich užití	obecné poučení o jazyce	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	sestaví osnovu k přečtenému textu, určí námět a téma	základy literární teorie - struktura literárního díla (námět, výstavba příběhu)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje text, charakterizuje hlavní postavy, porovná situace z jednotlivých ukázek	základy literární teorie (literární hrdina)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	rozliší v předložených ukázkách příklady různých typů vypravěče	základy literární teorie (vypravěč)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	vyhledá v textu fakta, odliší je od fikce, posoudí jejich vzájemné vztahy	základy literární teorie (životopis slavných, literatura věcná a umělecká)	Mv - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; různé typy sdělení, jejich rozlišování, jejich funkce
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	najde v určených textech prostředky, kterými vyjadřují své city, prožitky a postoje lyrická básníci	jazyk literárního díla (básnické prostředky)	

7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	po přípravě výrazně přečte, přednese nebo dramaturgizuje vhodný literární text	tvořivé činnosti s literárním textem (přednes)	OSV – Kreativita; originalita, citlivost, schopnost vidět věci jinak
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	vyjádří vlastními slovy (ústně i písemně) vlastní názory na přečtený text, filmové či divadelní představení	tvořivá činnost s literárním textem (interpretace textu)	Mv - Tvorba mediálního sdělení; uplatnění a výběr výrazových prostředků
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-04	podle svých schopností vytvoří podle kritérií vlastní literární text, ve kterém aplikuje své znalosti a zkušenosti	tvořivá činnost s literárním textem (vytváření vlastních textů)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-04	sestaví scénář k vybrané ukázce	tvořivá činnost s literárním textem (divadlo, film)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-05	diskutuje o přečtených knihách, vyjadřuje v referátech, besedách, rozhovorech své pocity, připouští názorovou diferenci	způsoby interpretace literárních děl	
7.	Etv		EV-9-1-03	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	jednoduše charakterizuje vybrané literární žánry a jejich znaky, doloží svůj názor příklady	základy literární teorie (literární žánry, literární pojmy)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	porovná funkci vybraných prozaických žánrů	základy literární teorie (povídka, sci-fi literatura, cestopis, fejeton, literatura faktu)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	přiřadí jednotlivé divadelní ukázky k správným dramatickým žánrům, objasní znaky jejich vývoje	literární druhy a žánry (dramatická tvorba)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-09	využívá školní knihovnu, vyhledá potřebné knihy podle mezinárodního desetinného třídění	základy literární teorie (informace)	
7.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-09	získává z různých zdrojů další informace k probíranému učivu	základy literární teorie (katalogy tištěné a elektronické, internet, učebnice, encyklopedie)	

8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	rozlišuje v předloženém textu fakta od názorů a hodnocení	kritické čtení a naslouchání	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; pěstování kritického přístupu ke zpravodajství, hodnotící prvky ve sdělení
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	ověřuje fakta v různých zdrojích	věcné čtení - zdroje informací (odborná literatura, internet)	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	odliší od sebe věcné a citové důvody sdělení	analytické čtení	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	uvažuje nad zadaným tématem, uplatňuje své názory	písemný a mluvený projev - vyjádření postoje (referát, úvaha)	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	využívá k subjektivnímu vyjádření hodnotící prvky	referát, diskuse, úvaha, hodnocení	EGS - Evropa a svět nás zajímá; lidové tradice, místa, události
8.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	porovnává informace z různých zdrojů (mediálních), zaujímá postoj ke sdělovanému obsahu	mluvený a písemný projev - vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; identifikování základních orientačních prvků v textu
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	dává do souvislosti použité prvky s cílem sdělení, vyhodnocuje zjištění	komunikační záměr, manipulativní působení projevu	Mv - Tvorba mediálního sdělení; uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací při tvorbě sdělení
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-04	posoudí, které prostředky jsou vzhledem k okolnostem dorozumívání a k jeho účastníkům přiměřené	komunikační normy	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	porovná veřejné mluvené projevy umělecké neumělecké a jejich technické postupy i funkce	i funkce řečnických figur, jazykové a technické postupy projevu	

8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	vytvoří ukázkou komunikace vybranými formami úředního styku	písemný a mluvený projev (tiskopis, dotazník, telefonování, rozhovor - jednání s úřady)	OSV – Komunikace; efektivní strategie komunikace
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-06	využívá jazykové i mimojazykové prostředky k účinné komunikaci s okolím	mluvený projev - komunikační žánry	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-07	sděluje svůj názor spolužákům, zapojuje se do diskuse, dodržuje zásady komunikace	mluvený projev - technika mluveného projevu, komunikační normy	OSV – Kooperace a kompetice; dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	ovládá základy studijního čtení - vyhledá důležité myšlenky a fakta	studijní čtení - vyhledávání informací	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	uspořádá vyhledané myšlenky a fakta vzhledem vybranému k účelu	výklad, referát, diskuse	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	na základě sestavené osnovy vypracuje jednoduchý výklad na vybrané téma, vhodně využije odborné názvy, dodržuje pravidla mezivětné návaznosti	písemný projev - komunikační žánry (výklad)	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	vytvoří líčení, k vyjádření subjektivních pocitů a pro působivost využije vhodné prostředky	komunikační žánry (subjektivně zabarvený popis)	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	uvažuje nad zadaným námětem, vyjádří se k němu podle svých zkušeností	komunikační žánry (úvaha, diskuse)	
8.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	dodržuje net-etiketu sociálních sítí a internetových diskusí	komunikační žánry (dialog, diskuse)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-01	v připraveném výstupu spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka - výslovnost a pravopis běžně užívaných přejatých slov	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-02	rozlišuje nejčastější způsoby obohacování slovní zásoby a způsoby tvoření českých slov, dokládá příklady z textu	slovní zásoba	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s jazykovými příručkami, doporučí vhodnou příručku spolužákovi	jazykové příručky	

8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	vhodně používá slovní druhy a jejich spisovné tvary v připravené komunikační situaci	tvarosloví, pravopis (otázky pro interview, referát, výklad)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	zjistí rozdíl ve skloňování přejatých jmen obecných, zařadí slova do skupin podle návodu, tvoří správné tvary	tvarosloví (skloňování přejatých slov)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	využívá správně ve větách tvary slovesného vidu	tvarosloví (tvary sloves)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-05	srozumitelně formuluje otázky k danému tématu, aktivně vstupuje do rozhovoru	obecné poučení o jazyce - kultura jazyka a řeči	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-05	kultivovaný projev prokáže v připravené práci použitím získaných poznatků o jazyce	obecné poučení o jazyce - jazyk a komunikace	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	rozlišuje druhy vět vedlejších a druhy souřadného spojení, využívá je při tvorbě vlastních textů	skladba (větné členy, druhy vět vedlejších, významový poměr)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	tvoří při komunikaci srozumitelné větné konstrukce	skladba (věta jednoduchá, souvětí)	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	v připraveném písemném projevu používá základní prvky pravopisu lexikálního i morfologického	pravopis	
8.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-08	roztřídí příklady vybraných ukázek slovanských jazyků, uvede některé jejich podobnosti a odlišnosti	obecné poučení o jazyce - slovanské jazyky	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	jednoduše popíše strukturu a jazyk literárního díla	základy literární teorie a historie	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	zaznamená zajímavou myšlenku nebo citát (uvede zdroj), vysvětlí, čím ho zaujaly	základy literární teorie a historie	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	výstižně formuluje vlastní názory na vybrané umělecké dílo	prožitkové čtení, tvořivé činnosti s literárním textem	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	ústně i písemně sdělí dojmy ze své četby, návštěvy divadelního či filmového představení	tvořivé činnosti s literárním textem	

8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	při zpracování referátu o knize uvádí bibliografické údaje, zabývá se ilustracemi	základy literární teorie a historie	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-04	vytvoří vlastní literární text podle svých zájmů, schopností a na základě osvojených poznatků	tvořivé činnosti s literárním textem	Mv - Tvorba mediálního sdělení; tvorba komunikačně vhodných sdělení, využití odpovídajících prostředků
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-05	porovná ukázky četby, shrne výsledek, snaží se vyhledat argumenty pro svůj názor	způsoby interpretace literárních děl	
8.	Etv		EV-9-1-02	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	vysvětlí vybrané literární pojmy, využije je při komplexní práci s textem	způsoby interpretace literárních děl, jazyk literárního díla	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	na příkladech uvede do souvislosti literaturu se životem	kroniky, deníky, záznamy, zápisy, paměti, životopis, cestopis...	
8.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	správně třídí žánry lidové slovesnosti	literární žánry (příslloví, bajka, anekdota, epos, bylina)	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	na vybraných ukázkách posoudí obraz historie v literatuře v souvislosti s vyhledanými informacemi	základy literární teorie a historie	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	vyhledá v ukázkách zastaralé tvary slov a porovná je se současným jazykem	základy literární teorie a historie - jazyk	

8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-07	seřadí vybraná vývojová období nejstarší české i světové literatury, uvede jejich hlavní představitele, zařadí ukázky z díla	literární druhy a žánry, vybraná období a představitelé literatury (nejstarší literatura - 1. sv. válka)	
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-08	porovná různá ztvárnění téhož námětu, převedení verbálního textu do znakového média	způsoby interpretace literárních děl	Mv - Vnímání autora mediálních sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-08	podle svých schopností se zapojí do diskuse o vztahu mezi filmem a literaturou, najde rozdíly mezi různými typy filmů, určí jejich zaměření	film dokumentární, autorský, filmová adaptace	Mv - Vnímání autora mediálních sdělení; identifikace společensky významných hodnot v textu
8.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-09	rozšiřuje své znalosti v oblasti vyhledávání informací, pracuje s katalogy, se slovníky žánrů, spisovatelů...	základy literární teorie a historie	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-01	provede kritickou reflexi vlastního projevu i projevů spolužáků	hodnocení - slohové útvary, komunikační žánr, empatie	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-02	rozliší subjektivní a objektivní sdělení, sleduje komunikační záměr	kritické čtení a naslouchání (dialog, referát, diskuse, úvaha)	Mv - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; různé typy sdělení a jejich záměr
9.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	roztřídí podle znaků základní slohové a publicistické útvary a jejich zaměření	komunikační žánry, funkční styl, publicistické útvary zpravodajské, úvahové, přechodné	Mv - Stavba mediálních sdělení; principy pozitivní, zezábavující Mv - Fungování a vliv médií ve společnosti; vliv médií na kulturu

9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	porovná obsah vybraných textů, styl, jazyk; vyvodí závěry	kritické čtení	Mv - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; různé typy sdělení a jejich záměr
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-03	sestaví přehled nejrozšířenějších deníků, porovná jejich zaměření a obsahové rozvržení, pravidelné rubriky	praktické a kritické čtení	Mv - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; opakované užívání prostředků
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-04	rozliší různé komunikační situace a vzhledem k nim vhodně volí komunikační prostředky	mluvený a písemný projev - komunikační žánry	Mv - Vnímání autora mediálních sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru
9.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-05	odliší spisovný a nespisovný projev, vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	mluvený a písemný projev - komunikační žánry	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném, bezprostředním i zprostředkovaném vhodně využívá verbální, nonverbální i paralingvální prostředky	mluvený projev - základní komunikační žánry podle komunikační situace (dialog, referát, diskuse)	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-07	vyjadřuje přiměřenou formou své názory, hledá argumenty, diskutuje, řídí diskusi	mluvený a písemný projev (diskuse, hodnocení)	DO - Občanská společnost a škola; demokratická atmosféra, demokratické vztahy
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	orientuje se v odborných textech, tabulkách, grafech, samostatně využívá různé informační zdroje - slovníky, encyklopedie, katalogy, internet,...	studijní čtení - vyhledávání informací, práce se zdroji informací	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-08	samostatně si připraví teze, referát, s oporou referát přednese	připravený projev, komunikační normy (referát, výklad)	

9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	při vytváření vlastních i skupinových prezentací využívá jazykové i stylistické poznatky	mluvený a písemný projev	Mv - Práce v realizačním týmu; utváření v týmu, stanovení cíle, delegování úkolů a zodpovědnosti
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-09	aplikuje získané vědomosti z komunikační, slohové, jazykové a literární výchovy v připraveném ústním i písemném projevu a uspořádá informace s ohledem na jejich účel	mluvený a písemný projev	
9.	Čj	komunikační a slohová výchova	ČJL-9-1-10	na základě svých dispozic a osobních zájmů vytvoří vlastní text, využije doporučené prostředky	vlastní tvořivé psaní	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-02	rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a tvoření slov	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s jazykovými příručkami, účelně je využívá	obecné poučení o jazyce	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-04	ve svých sděleních používá správné tvary frekventovaných slov	tvarosloví	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-06	aplikuje poznatky ze skladby při výstavbě souvislého textu a jeho členění	skladba (pořádek slov ve větě, souvětí souřadné a podřadné, spojovací výrazy, výstavba textu)	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-07	na základě svých znalostí ze skladby využívá interpunkci	pravopis syntaktický (čárka ve větě jednoduché a v souvětí)	
9.	Čj	jazyková výchova	ČJL-9-2-08	sestaví přehled důležitých vývojových období českého jazyka, porovná na příkladech český jazyk a slovenštinu	obecné poučení o jazyce	
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-01	využívá při jednoduché analýze textu základní literární pojmy - popíše jednoduše strukturu a jazyk vybraného literárního díla	základy literární teorie	
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu vybraného autora	jazyk literárního díla	

9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-03	formuluje vlastní názory na literární dílo, vyhledává k nim podklady v textu	tvořivé činnosti s literárním textem	
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-04	na základě znalostí a podle svých schopností a zájmů tvoří vlastní literární texty	tvořivé činnosti s literárním textem	Mv - Tvorba mediálního sdělení; tvorba různých sdělení
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-05	hodnotí literární texty přiměřeně svému věku a schopnostem, na příkladech rozliší literaturu hodnotnou a konzumní, dokládá fakty	základy literární teorie	
9.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-06	charakterizuje významné literární druhy a jejich žánry, porovná jejich funkci, prostředky	literární druhy a žánry	
9.	Čj	literární výchova	ČJL-9-3-07	uvede příklady literárních období a směrů, vybere jejich významné představitele v české i světové literatuře	vybraná období a představitelé literatury (1. sv. válka - současnost)	Mlv - Kulturní diference; člověk jako nedílná jednotka tělesné a duševní stránky

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Cizí jazyk
PŘEDMĚT	Anglický jazyk
ZPRACOVAL/A/	Marie Riegertová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk žáci rozvíjí komunikaci a zdokonalují svůj kultivovaný projev v cizím jazyce. Předmět poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy. Na tomto základě mohou žáci své jazykové dovednosti rozvíjet i v budoucím životě, při dalším studiu nebo při uplatnění na trhu práce. Prostřednictvím tohoto předmětu se seznamují s odlišným způsobem života lidí jiných zemí a národů a s jejich kulturními tradicemi. Jeho cíle jsou stanoveny v souladu s požadavky Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (úroveň A1 – A2).

Na prvním stupni jde zejména o probuzení zájmu o předmět a o vytvoření pozitivního vztahu k cizímu jazyku. Důraz je kladen na poslechové činnosti, ústní projev a zvládnutí základních gramatických struktur a typů vět.

Na druhém stupni si žáci osvojují jazyk jako prostředek dorozumívání a získávání dalších poznatků. Rozvíjí se rovnoměrně všechny řečové dovednosti (čtení, poslech, ústní a písemný projev). Přibývá více práce s různými autentickými materiály a žáci jsou seznamováni s reáliemi příslušných jazykových oblastí. Do výuky jsou zařazovány poznatky z gramatiky.

Konkrétní tematické okruhy a gramatické učivo budou blíže rozpracovány.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět je rozdělen do čtyř složek, jejichž obsah se vzájemně prolíná. V prvním období (3. ročník) jsou to *Řečové dovednosti*, v druhém období (4.- 5. ročník) *Poslech s porozuměním*, *Čtení s porozuměním*, *Mluvení a Psaní*. Toto rozdělení je shodné s druhým stupněm.

V *Poslechu s porozuměním* se žáci seznamují se zvukovou a písemnou podobou jazyka. Získávají dovednost porozumět různým jazykovým sdělením, poslouchat sdělení a zachycovat požadované informace a souvislosti v textech.

Ve *Čtení s porozuměním* se žáci seznamují s písemnou a mluvenou podobou jazyka. Získávají dovednost porozumět různým typům textů a vyhledávat v nich požadované informace.

Ve složce *Psaní* žáci sestavují vlastní jednoduchá písemná a ústní sdělení. V této složce si také osvojují základy gramatiky anglického jazyka, které jsou nezbytné pro srozumitelnost sdělení.

Ve složce *Mluvení* žáci rozvíjejí své schopnosti reagovat v běžných každodenních situacích a dovednosti domluvit se s příslušníky jiných národů prostřednictvím anglického jazyka.

V 8. a 9.ročníku jsou do předmětu Anglický jazyk integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – CJ-9-2-01, CJ-9-2-03)
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ CJ-9-2-02),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (CJ-9-2-02),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – CJ-9-2-03).

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Anglický jazyk v oblasti naslouchání, mluveném i písemném projevu. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Časová dotace je dána učebním plánem školy, tj. tři vyučovací hodiny týdně od třetího do devátého ročníku. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v případě dělení na skupiny v jiné volné učebně. Podle potřeby při využívání počítačových programů a interaktivní tabule hodiny probíhají v počítačové učebně a v učebnách, ve kterých jsou tyto tabule k dispozici.

Vyučovací předmět je úzce spjat s předmětem Český jazyk, okrajově s předměty Dějepis, Zeměpis a Přírodopis. Zvláště na prvním stupni je dále spjat s předměty Hudební výchova a Výtvarná výchova a také s předmětem Člověk a svět.

Předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Multikulturní výchova.

Strategie ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáků při výuce anglického jazyka,
- na prvním stupni vytváříme pozitivní vztah k učení se anglickému jazyku prostřednictvím písniček, básniček a her,
- vedeme žáka k tomu, aby v běžném životě využíval získané jazykové a komunikativní dovednosti,
- učíme žáka vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v textech a podle možností a vybavení školy i na internetu,
- motivujeme žáka k samostatnému zdokonalování svých znalostí a dovedností v jazyce, např. formou výuky s prvky projektového vyučování,
- zařazujeme práci s jazykovými příručkami a slovníky,
- využíváme ve výuce metodu práce s chybou,
- vedeme žáka k hodnocení výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů

- vytváříme modelové situace, které vedou žáka k rozpoznání, pojmenování a řešení problému,
- učíme žáka hledat a aplikovat vhodné a dostupné informace vedoucí k řešení problému,
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastní zkušenosti a úsudek, využíváme prvky metod kritického myšlení,
- podporujeme týmovou nebo skupinovou spolupráci při řešení problémů,
- učíme žáka samostatně se rozhodovat a nést odpovědnost,
- motivujeme žáka k překonávání problémů.

Kompetence komunikativní

- na prvním stupni vedeme žáka ke komunikaci a naslouchání v rámci situací, které jsou mu věkově blízké,
- postupně rozvíjíme vyšší úroveň porozumění a komunikace v anglickém jazyce,
- prostřednictvím komunikace s učitelem a pomocí dalších materiálů je žák veden k vnímání zvukové stránky jazyka,
- vedeme žáka k výstižnému a kultivovanému projevu,
- podporujeme žáka v prezentaci svých myšlenek a názorů,
- navozujeme atmosféru, která žáka vede k přirozenému používání jazyka,
- pozitivní motivací posílujeme sebedůvěru žáka při praktickém používání anglického jazyka,

- vytvářením modelových situací (popř. prostřednictvím mezinárodní spolupráce) vedeme žáka k propojení jazyka s praktickým životem,
- podle možností a podmínek školy využíváme informační a komunikační technologii.

Kompetence sociální a personální

- při výuce využíváme prvky skupinové výuky a kooperativního učení a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu a jejich následné respektování žáky,
- rozvíjíme u žáka schopnost přijímat a střídát role v rámci pracovního týmu,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (talentovaní žáci, žáci se specifickými poruchami učení),
- vnášíme přátelskou atmosféru do procesu výuky,
- působíme na žáka ve smyslu pozitivních vztahů k druhým i k sobě samému, na prvním stupni využíváme při výuce citové vazby, vlastní prožitky a zkušenosti žáka (rodina a blízké okolí).

Kompetence občanské

- učíme žáka zaujímat postoje k různým situacím a vhodně reagovat na danou situaci,
- vedeme žáka k základním principům dodržování společenských norem,
- ve smyslu evropské sounáležitosti podporujeme u žáka zdravé národní a regionální uvědomění,
- vedeme žáka k ochraně kulturního i přírodního dědictví a tradic evropských a světových národů,
- prostřednictvím prvků skupinové a týmové práce podporujeme vzájemnou pomoc a toleranci mezi žáky.

Kompetence pracovní:

- učíme žáka plánovat a organizovat své činnosti a vhodně rozvrhnout svůj čas,
- vedeme žáka k dodržování a plnění jeho povinností a závazků a k hodnocení jeho práce, čímž rozvíjíme jeho svědomitost a smysl pro zodpovědnost,
- volíme takové postupy a metody, které u žáka podněcují pocit nutnosti znát a používat cizí jazyk na trhu práce i v cizojazyčném prostředí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-01	reaguje verbálně i neverbálně na jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	pokyny pro práci ve třídě, základní fráze	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-01	správně vyslovuje hlásky, které nezná z mateřského jazyka	fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, spelování	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	slovní zásoba, minialogy, běžné každodenní situace, úvodní fráze, jednoduché gramatické struktury a typy vět, říkanky, písničky	OSV- Komunikace, komunikace v různých situacích (pozdrav)
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-02	vybarví obrázky nebo zakreslí předměty podle pokynů nebo přečteného textu	texty s obrázky	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-03	čte a vyslovuje foneticky správně jednoduché krátké texty v rozsahu známé a přiměřené slovní zásoby	kreslené příběhy, básničky, říkanky, písničky	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	audionahrávky, texty s obrázky – přiřazování na základě poslechu	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	orientace v abecedě; české fonetické značky; vedení vlastního slovníčku, pravopis jednotlivých slov, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-05	napiše a doplní jednotlivá slova předem osvojená v ústním projevu a během čtení	doplňování cvičení, vět, křížovky, přiřazování slov k obrázkům	
3.	Aj	řečové dovednosti	CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	tvorba jednoduchých vět na základě předchozího textu nebo obrázků	

4.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-01	reaguje správně na jednoduché pokyny a otázky učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	pokyny při práci ve třídě, odpovědi na otázky týkající se textu	
4.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	texty a rozhovory z okruhu probíraných témat	
4.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	audionahrávky s roditelými mluvčími, básničky, písničky	EGS- Evropa a svět nás zajímá, život dětí v jiných zemích, zvyky a tradice národů Evropy
4.	Aj	mluvení	CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	OSV - Komunikace; komunikace v různých situacích (pozdrav, rozloučení, prosba,...)
4.	Aj	mluvení	CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tematické okruhy	
4.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	souhlas/nesouhlas s tvrzením o obsahu textu	
4.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-5-3-01	přiřazuje přiměřeně náročné texty k obrázkům; řadí obrázky do správného pořadí podle textu; čte“ podle obrázků	texty s využitím obrazového materiálu	
4.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, čte nahlas krátké texty nebo role v příbězích	obrázkové příběhy; jednoduché otázky k textu	
4.	Aj	psaní	CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	téma: já a blízké okolí, denní program	
4.	Aj	psaní	CJ-5-4-01	aplikuje základní mluvnická a lexikální pravidla osvojená v audioorální přípravě	základní gramatické struktury a typy vět	

5.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	pokyny při práci ve třídě, odpovědi na otázky vztahující se k textu	
5.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-02	rozumí slovům a základním větám, které se vztahují k rodině, škole, volnému času a dalším známým tématům, v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně	přiřazování obrázků nebo doplňování informací podle poslechu učitele nebo audionahrávek	
5.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	odpovědi na otázky, které se vztahují k textu	
5.	Aj	mluvení	CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	fráze pro každodenní dorozumívání	OSV- Komunikace, vedení dialogu
5.	Aj	mluvení	CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	reprodukce textů, vyprávění týkající se jeho samotného a dalších osvojovaných témat	
5.	Aj	mluvení	CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	poskytování požadovaných informací v rámci probírané slovní zásoby a témat, tvorba otázek	
5.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	jednoduché autentické materiály, práce se slovníkem	EGS - Evropa a svět nás zajímá, zvyky a tradice národů Evropy
5.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-5-3-02	čte zřetelně, plynule a vyslovuje foneticky správně jednoduché texty, rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty s přiměřenou a známou slovní zásobou; role v příbězích; písně, básně	
5.	Aj	psaní	CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	stavba věty – správný slovosled, dopis, pohlednice	
5.	Aj	psaní	CJ-5-4-01	aplikuje osvojená základní gramatická pravidla v písemném projevu	základní gramatické struktury a typy vět, písemné odpovědi na otázky vztahující se k textu	
5.	Aj	psaní	CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	dotazník, formulář	

6.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-01	doplňuje informace v jednoduchých poslechových textech	tabulky nebo cvičení doplňované podle poslechu audionahrávky nebo promluvy učitele	OSV - Komunikace; cvičení aktivního naslouchání
.6.	Aj	mluvení	CJ-9-2-01	zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	základní syntaktické struktury - otázky základní vztahy - existenciální, prostorové, časové, kvalitativní a kvantitativní tematické okruhy; konverzační fráze, dialogy	OSV - Komunikace; komunikace v různých situacích
6.	Aj	mluvení	CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	slovní zásoba podle tematických okruhů, vyprávění, slovní a větný přízvuk, intonace	OSV - Sebepoznání a sebepečení; já a lidé kolem mě
6.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	špatná/správná tvrzení z textu, doplnění požadovaných informací do cvičení	
6.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	čte s porozuměním jednoduché autentické materiály s využitím vizuální opory	články z časopisů; kreslené příběhy, texty, práce se slovníkem	EGS - Evropa a svět nás zajímá; rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa
6.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte zřetelně a foneticky správně jednoduché texty, vyhledá v nich požadované informace	texty, role v rozhovorech, komiksech, scénky, odpovědi na otázky vztahující se k textu	
6.	Aj	psaní	CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	dotazník, formulář	
6.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	písemně obměňuje jednoduché věty podle daného předem osvojeného vzoru a podle gramatických pravidel	základní gramatické struktury; modelové věty	
6.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	e-mail, popis denního programu, koníčky a zájmy	
7.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-01	naslouchá pokynům spolužáků a jednoduchým promluvám při práci ve třídě, ve skupině, při hře a reaguje na ně	jednoduché promluvy a pokyny (dle tematických okruhů)	OSV - Komunikace; cvičení aktivního naslouchání

7.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-02	získá základní informace ze zřetelně vyslovovaného monologu nebo dialogu	audionahrávky na dané téma; klíčová slova; jednoduché úkoly během poslechu (potvrzení informace, výběr z možností)	
7.	Aj	mluvení	CJ-9-2-01	jednoduchým způsobem se domluví se spolužáky a se svým okolím na běžných každodenních činnostech, vytvoří nabídku, návrh, požádá o něco a reaguje na tato sdělení	jednoduchá sdělení - prosba, žádost, žádost o pomoc, službu, setkání, návrh a nabídka; základní vztahy	OSV - Komunikace; komunikace v různých situacích
7.	Aj	mluvení	CJ-9-2-01	vyžádá si informaci, která souvisí s probíranými tematickými okruhy pomocí známých frází	tematické okruhy, konverzační fráze; základní vztahy - časové, prostorové	
7.	Aj	mluvení	CJ-9-2-02	hovoří o běžných událostech ve svém životě a blízkém okolí na základě daných tematických okruhů	tematické okruhy	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; já a lidé kolem mě, moje vztahy k druhým lidem
7.	Aj	mluvení	CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	popis, reprodukce textu, audionahrávky	
7.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	vyhledá v jednoduchém textu známá slova a fráze	slovní zásoba, fráze (podle daných tematických okruhů)	
7.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	vyhledá další informace ve slovnících	přehled nepravidelných sloves a podstatných jmen; základní gramatické přehledy	
7.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte foneticky správně přiměřeně náročný text s menším množstvím neznámých slov, u kterých odhaduje výslovnost	texty; scénky, role v příbězích, rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	
7.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte s porozuměním jednoduché a přiměřeně náročné autentické materiály	články z časopisů, písně, básně, texty, práce se slovníkem	EGS - Evropa a svět nás zajímá; život lidí v jiných zemích
7.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	písemně obměňuje jednoduché věty a krátké texty podle daných předem osvojených gramatických pravidel a struktur	základní gramatické struktury; modelové věty	
7.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	rozvíjí své schopnosti písemného projevu, spojuje věty do jednoduchých souvětí	vyprávění na dané téma; běžné spojky, dopis	

7.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	napiše gramaticky správné věty nebo krátký text podle daných předem osvojených pravidel; tato pravidla se snaží využívat i v ústním projevu	základní gramatické struktury, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
8.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-01	získá informace z konkrétní nahrávky rodilých mluvčích na dané téma a odpoví na otázky nebo doplní požadované informace do cvičení	audionahrávky; rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, texty, písně, úkoly během poslechu	
8.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-02	zjistí potřebné informace při poslechu delší promluvy učitele nebo spolužáků na dané téma	souvislé promluvy na dané téma - tematické okruhy	
8.	Aj	mluvení	CJ-9-2-01	zeptá se svých spolužáků na jejich způsob života a názory na něj	tematické okruhy; základní vztahy	OSV - Komunikace; komunikace v běžných životních situacích
8.	Aj	Etv	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách, aktivní naslouchání, cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	
8.	Aj	mluvení	CJ-9-2-02	sdělí informace pomocí přiměřeně náročných vět na základě probíraných tematických okruhů	tematické okruhy	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; já a lidé kolem mě, můj vztah k okolí a k druhým lidem
8.	Aj	mluvení	CJ-9-2-03	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu	texty a dialogy; slovní zásoba; audionahrávky	
8.	Aj	mluvení	CJ-9-2-03	vede jednoduchou konverzaci na dané téma se známou slovní zásobou, nebo přednese krátkou promluvu před spolužáky	tematické okruhy; konverzační fráze; jednoduchá sdělení - žádost, služba, pomoc, blahopřání, problémy, zkušenosti a zážitky	Mlv -Multikulturalita; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

8.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, úrovně komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách, aktivní naslouchání, cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu	
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	vyhledá základní informace z textů obsahujících reálie a údaje o anglicky mluvících zemích	reálie zemí příslušných jazykových oblastí - tradice, zvyky, geografické a historické údaje, mediálně známé osobnosti	EGS - Objevujeme Evropu a svět; Život Evropanů, anglicky mluvící země Evropy a světa
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	vybírá podstatné z obsahu autentických materiálů především informativního charakteru	články z novin a časopisů; inzeráty, prospekty, jídelní lístky	
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte s porozuměním přiměřené texty s danou slovní zásobou	texty	
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	vyjádří svůj postoj k jednoduchým tvrzením z textu	tvrzení, věty z textu	
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	v přiměřeně náročném textu odhadne význam neznámých slov z kontextu	lexikální princip pravopisu slov; koncovky používané k tvorbě odvozených slov; nová slovní spojení (přídavná jména a podstatná jména)	
8.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	vyhledá správná frázová slovesa ve dvojjazyčném slovníku	frázová slovesa; předložky; slovní spojení	
8.	Aj	psaní	CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě nebo jiných osobách ve formuláři	formuláře, dotazníky, doplňování tabulek	

8.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	doplní požadovaný výraz do vět cvičení nebo do textu	slovní zásoba, aplikace gramatických jevů	
8.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	písemně obměňuje jednoduché věty a přiměřeně náročné texty podle daných předem osvojených gramatických pravidel a struktur	základní gramatické struktury, modelové věty	
8.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	napiše krátké a gramaticky správné texty podle daných předem osvojených pravidel, tato pravidla se snaží aplikovat i v ústním projevu	základní gramatické struktury	
8.	Aj	psaní	CJ-9-4-03	sestaví krátký dopis na zadané téma nebo reaguje na jednoduché písemné sdělení	formální dopis	
9.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-01	získá informace z jednoduchých poslechových textů a zaznamená je do tabulek nebo cvičení	audionahrávky s rodilými mluvčími; úkoly z poslechu	
9.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-02	rozumí obsahu monologů a dialogů pronášených rodilým mluvčím v přirozeném tempu na dané téma a přiměřené náročnosti a doplní následná cvičení	audionahrávky s rodilými mluvčími; písně; tematické okruhy; úkoly z poslechu	
9.	Aj	poslech s porozuměním	CJ-9-1-02	rozumí obsahu souvislé a delší promluvy učitele nebo spolužáků	promluvy na dané téma	
9.	Aj	mluvení	CJ-9-2-01	vede jednoduchou konverzaci a pohotově reaguje při komunikaci v běžných každodenních situacích	jednoduchá sdělení; tematické okruhy; konverzační fráze	Mlv Multikulturalita; specifické rysy anglického jazyka, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění
9.	Aj	mluvení	CJ-9-2-02	formuluje otázky k daným situacím, odpovídá na ně, použije známé syntaktické struktury	základní syntaktické struktury - otázky; slovesné časy - otázky; základní vztahy - existenciální, časové, prostorové, kvalitativní, kvantitativní; tematické okruhy	OSV - Komunikace; vedení dialogu a jeho pravidla
9.	Aj	mluvení	CJ-9-2-02	hovoří plynule podle svých schopností na dané téma	samostatný ústní projev; tematické okruhy, dodržování správného slovního a větného přízvuku, intonace	Mv - Fungování a vliv médií ve společnosti; organizace a postavení médií ve společnosti

9.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	reálné a zobrazené vzory – já, potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita	
9.	Etv		EV-9-1-05	rozlišuje manipulativní působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory – já, potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita	
9.	Aj	mluvení	CJ-9-2-03	stručně reprodukuje obsah přiměřeně náročného textu, promluvy nebo konverzace s danou slovní zásobou a s vizuální oporou	texty a dialogy; slovní zásoba; audionahrávky	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-01	vyhledá informace v autentických materiálech odpovídajících dané úrovni, práce se slovníkem	časopisy, noviny, prospekty, internet, encyklopedie	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte zřetelně, plynule, foneticky a intonačně správně přiměřený text na dané téma, vyhledá známé výrazy, fráze a odpovědi na otázky	texty na dané úrovni	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	čte s porozuměním delší text přiměřené náročnosti, ve kterém vyhledá dané údaje	texty; zkrácené ukázky z literárních děl	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	určí význam běžných autentických nápisů (obchody, příkazy, zákazy)	nápisy, značky obsahující příkazy a zákazy	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	vyhledá konkrétní informace v textech o angl. mluv. zemích	geografické a historické údaje o anglicky mluvících zemích ; informace ze života lidí těchto zemí; význačné osobnosti z těchto zemí	EGS - Objevujeme Evropu a svět; životní styl a vzdělávání mladých lidí v Evropě a ve světě, anglicky mluvící země Evropy a světa

9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	při odhadu neznámých výrazů aplikuje základní lexikální znalosti o tvoření slov	lexikální princip pravopisu slov; běžné koncovky - odvozená slova; zkrácené tvary; postavení slov ve větě	
9.	Aj	čtení s porozuměním	CJ-9-3-02	v textu přiměřené náročnosti odhadne význam neznámých výrazů a slovních spojení z kontextu	texty s neznámými výrazy	
9.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	písemně obměňuje jednoduché věty a přiměřeně náročné texty podle daných předem osvojených gramatických pravidel a struktur, reaguje na otázky	základní gramatické struktury, modelové věty	
9.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	sestaví dotazník na dané téma, ve kterém získá potřebné informace od svých spolužáků nebo lidí z blízkého okolí	dotazníky; tematické okruhy; slovní zásoba; základní vztahy	
9.	Aj	psaní	CJ-9-4-02	v písemném a ústním projevu tvoří přiměřeně náročná slovní sdělení a aplikuje známá gramatická pravidla a struktury	základní gramatické struktury, pravopis slov osvojené slovní zásoby	
9.	Aj	psaní	CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	odpověď na inzerát, zdvořilá žádost	

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Cizí jazyk
PŘEDMĚT	Německý jazyk
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Barbora Zívrová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Posláním předmětu Německý jazyk je poskytovat žákům jazykový základ pro jejich komunikaci v rámci Evropy a světa, přispět k chápání a objevování skutečností. Dále vede k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání a ke snižování jazykové bariéry žáků. Žákům umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v příslušné jazykové oblasti, čímž prohlubuje mezinárodní porozumění, rozvíjí pozitivní vztah žáků k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Předmět patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.

Předmět Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v cizím jazyce na základní škole předpokládá dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky).

Německý jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve 3. - 9. ročníku, jeho časová dotace jsou tři hodiny týdně. Předmět Německý jazyk je realizován převážně ve formě vyučovacích hodin. Podle možností mohou žáci své dovednosti využít také v rámci jazykových olympiád, výjezdů do zahraničí a dalších příležitostných akcí. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v multimediální učebně, případně v jiných prostorách školy.

Vyučovací předmět Německý jazyk je úzce spjat s předmětem Český jazyk, okrajově s předměty Zeměpis, Hudební výchova, Informatika, Člověk a svět.

S předmětem Německý jazyk souvisí také vzdělávací obor Etická výchova, zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu je do předmětu Německý jazyk v 8. a 9. ročníku integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova (nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace):

EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ-CJ-9-2-01).

Předmětem prolínají následující průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova, Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

V rámci daných klíčových kompetencí využíváme v předmětu Německý jazyk následující strategie:

Kompetence k učení

- předkládáme žákům obecně užívané termíny a znaky, vybízíme žáky k využití těchto termínů a znaků při porozumění záznamům,
- vedeme žáky k tomu, aby si stanovili cíle vzhledem k vlastním možnostem,
- podporujeme žáky, aby kriticky hodnotili výsledky svého učení.

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k pečlivé výslovnosti,
- vybízíme žáky k použití vhodných výrazů v dané situaci,
- zdůrazňujeme důležitost aktivního naslouchání druhým,
- vytváříme prostor pro to, aby žáci mohli účelně využívat svou slovní zásobu, vede žáky k péči o jejich slovní zásobu,
- v rámci probíraných tematických okruhů klademe důraz na získání a shrnutí potřebných informací,
- motivujeme žáky k vyjádření vlastního názoru,
- umožňujeme žákům rozvíjet písemnou komunikaci v dopisním styku s cizími příslušníky,
- do výuky zařazujeme práci s různými typy slovníků.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat podle určitého návodu,
- vytváříme prostor pro to, aby si žák vytvářel představu o sobě samém a své životní roli,
- vybízíme žáky k rozlišení různých životních rolí,
- vedeme žáky k aktivnímu používání základů diplomatického jednání,
- vybízíme žáky k začlenění do práce podle daných úkolů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému,
- vyhledáváme s žáky odbornou literaturu, která může pomoci při řešení problému,
- zdůvodňujeme nutnost ověření věrohodnosti vyhledaných informací a porovnání informací s jinými zdroji.

Kompetence pracovní

- vytváříme prostor pro rozvoj žákovy osobnosti, vytváření náhledu na jeho schopnosti a možnosti,
- zdůrazňujeme důležitost a význam plnění povinností.

Kompetence občanské

- pomáháme žákům s objasněním a porovnáním tradic a jejich dodržování v České republice i ve světě,
- oceňujeme vnitřní hodnoty druhých lidí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-01	adekvátně reaguje na jednoduché pokyny učitele zadané při práci ve třídě, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	jednoduché pokyny používané během výuky	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-01	neverbálně reaguje na jednoduché pokyny učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	základní repertoár slov a slovních spojení	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-01	rozumí základním otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, verbálně na ně reaguje na zcela základní úrovni (především jednoslovně)	základní repertoár slov a slovních spojení, především z tematických okruhů – já, domov, rodina, volný čas, zvířata	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-02	zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	základní výslovnostní návyky, zvuková podoba jazyka	

3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-02	použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	základní repertoár slov a slovních spojení, především z tematických okruhů – já, domov, rodina, volný čas, zvířata	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	pohlednice, jednoduché krátké texty komiksového typu se známou slovní zásobou	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché krátké texty obsahující známou slovní zásobu a osvojené fráze doplněné vizuální oporou	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-05	přičlení mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	zvuková a grafická podoba jazyka – vybrané fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-05	jednoduše pracuje s dvojjazyčným slovníkem (tematického a abecedního řazení), který odpovídá jeho věku a znalostem	zvuková a grafická podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, jednoduchá slovní zásoba základních tematických okruhů	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové předlohy	základní slovní zásoba, žákovi známé krátké texty	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-06	doplní chybějící hlásku do grafické podoby slova, které uslyší - pracuje s předem připravenou slovní zásobou	vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, základní slovní zásoba	
3.	Nj	řečové dovednosti	Cj-3-1-06	píše slova, krátké věty na základě textové předlohy	jednoduchá dříve probíraná slovní zásoba	
4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-01	reaguje na jednoduché pokyny při práci ve třídě, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	jednoduché víceslovné pokyny používané během výuky	
4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a obsahují známou slovní zásobu	jednoduché víceslovné pokyny	

4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-01	rozumí jednoduchým krátkým otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	krátké otázky se známou slovní zásobou, jednoduché komunikační situace probíraných tematických okruhů	
4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-02	v jednoduchém poslechu zachytí konkrétní osvojená slova, která se týkají osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba, především z tematických okruhů – já, domov, rodina, volný čas, zvířata, lidské tělo, jídlo, škola, dopravní prostředky	
4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-02	rozumí základnímu obsahu jednoduchého poslechového textu, který je pronášen pomalu a zřetelně a týká se osvojovaných témat, zejména má-li k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů; řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, s dlouhými pomlkami, aby mohl(a) pochopit význam	
4.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu s osvojovanou slovní zásobou, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	jednoduché krátké poslechové texty s vizuální oporou, řeč, která je zřetelná, pečlivě vyslovovaná, s dlouhými pomlkami, aby mohl(a) pochopit význam	
4.	Nj	mluvení	Cj-5-2-01	pozdraví a rozloučí se s dospělým i kamarádem	pravidla komunikace v běžných každodenních situacích	
4.	Nj	mluvení	Cj-5-2-01	zapojí se do jednoduchého předem připraveného rozhovoru	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
4.	Nj	mluvení	Cj-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat	tematické okruhy – zejména „já“, domov, rodina, volný čas, zvířata, lidské tělo, jídlo; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
4.	Nj	mluvení	Cj-5-2-03	jednoslovně či pomocí krátkých spojení odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, volného času a dalších osvojovaných témat	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
4.	Nj	mluvení	Cj-5-2-03	pokládá základní otázky vztahující se k osvojovaným tématům	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
4.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-01	vyhledá základní jednoslovnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	základní slovní zásoba, jednoduché krátké texty s vizuální oporou	

4.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-01	jednoduše pracuje s dvojjazyčným slovníkem (tematického a abecedního řazení), který odpovídá jeho věku a znalostem	zvuková a grafická podoba jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
4.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-02	v jednoduchém krátkém textu rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje)	jednoduché krátké texty se vztahem k osvojovaným tématům
4.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-02	porozumí tématu krátkého jednoduchého textu, zejména má-li k dispozici vizuální oporu	porozumí tématu krátkého jednoduchého textu, zejména má-li k dispozici vizuální oporu
4.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	napíše jednoduchý text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě samém - představí se, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí	tematické okruhy – zejména „já“, domov, rodina, volný čas, zvířata; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
4.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	napíše krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz	základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru
4.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí	tematické okruhy – zejména „já“, domov, rodina, volný čas, zvířata; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)
4.	Nj	psaní	Cj-5-4-02	vyplní základní údaje o sobě do formuláře – své jméno, věk, bydliště apod.	jednoduchý formulář se základními údaji
5.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	víceslovné pokyny vztahující se k probíraným tematickým okruhům a práci ve třídě
5.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-01	dokáže se řídit krátkými a jednoduchými orientačními pokyny	základní slovní zásoba související s každodenním životem
5.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-02	rozumí známým slovům v jednoduchých poslechových textech, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba, především z tematických okruhů – já, domov, rodina, volný čas, zvířata, lidské tělo, jídlo, škola, dopravní prostředky, povolání, oblékání, nákupy, bydliště, kalendářní rok, příroda, počasí

5.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-02	rozumí zcela základním frázím týkajícím se jeho osoby, rodiny a bezprostředního konkrétního okolí, pokud lidé hovoří pomalu a zřetelně	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
5.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	základní slovní zásoba v krátkých poslechových textech obsahující věty s jednoduchou stavbou	
5.	Nj	mluvení	Cj-5-2-01	v rámci jednoduché konverzace sdělí požadovanou informaci	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru	
5.	Nj	mluvení	Cj-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru	OSV – Komunikace; řeč těla, řeč zvuků a slov; cvičení pozorování a empatického naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální a neverbální; komunikace v různých situacích
5.	Nj	mluvení	Cj-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní slovní zásoba, týkající se zejména tematických okruhů - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
5.	Nj	mluvení	Cj-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
5.	Nj	mluvení	Cj-5-2-03	pokládá jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích probíraných tematických okruhů; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru	

5.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-01	rozpozná známá jména, slova a nezákladnější fráze v jednoduchých nápisech týkajících se nejběžnějších každodenních situací	základní slovní zásoba v běžných každodenních situacích	
5.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	jednoduché texty obsahující osvojenou slovní zásobu	EGS - Evropa a svět nás zajímá; naši sousedé v Evropě
5.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-02	v hrubých rysech pochopí obsah jednoduššího informativního materiálu a krátkých jednoduchých popisů, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché informativní materiály a popisy týkající se běžných každodenních situací (s vizuální oporou)	Mlv – Multikulturalita; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování
5.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-02	porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět v jednoduchých textech se vztahem k osvojovaným tématům	rozvíjení slovní zásoby, jednoduché texty se vztahem k osvojovaným tématům	
5.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	jednoduché krátké texty z běžného života s vizuální oporou	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život dětí v jiných zemích
5.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá	základní slovní zásoba v jednoduchých komunikačních situacích, základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru	
5.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	stručný jednoduchý text na pohlednici, stručný jednoduchý dopis	
5.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	napiše krátký text s použitím předem připravených jednoduchých vět a slovních spojení o činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	základní slovní zásoba, týkající se zejména tematických okruhů - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí; základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
5.	Nj	psaní	Cj-5-4-01	k vyhledávání neznámých slov používá dvojjazyčný slovník (tematického a abecedního řazení), který odpovídá jeho věku a znalostem	práce s dvojjazyčnými slovníky (tematického a abecedního řazení), které odpovídají jeho věku a znalostem	

5.	Nj	psaní	Cj-5-4-02	vyplní základní osobní údaje do jednoduchého formuláře	jednoduchý dotazník (např. registrace v hotelu) s údaji o jméně, národnosti, adrese, věku, datu narození, příjezdu do země apod., s různými čísly a daty	
6.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v jednoduchých poslechových textech, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně	rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace	
6.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	je schopen rozlišovat sluchem vybrané nápadné fonologické prvky jazyka	schopnost sluchového rozlišení nápadných fonologických prvků jazyka	
6.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	porozumí tématu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, která obsahuje osvojovanou slovní zásobu	jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, které obsahují osvojovanou slovní zásobu	
6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	na základě předem připravených modelových vět se jednoduše zeptá na základní informace vztahující se k probíraným tematickým okruhům	jednoduché gramatické struktury a typy vět (jednoduché doplňovací a zjišťovací otázky)	
6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	dokáže navázat společenský kontakt: přivítat se, rozloučit se, představit se a vyjádřit poděkování	slovní zásoba dostačující k jednoduchému navázání společenského kontaktu – pozdravy, fráze při představování, poděkování	
6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	zeptá se na jednoduché osobní informace a také je poskytne	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k jednoduché ústní komunikaci, jednoduché gramatické struktury a typy vět	Mlv – Multikulturalita; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání
6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	na základě předem nacvičených vět krátce a jednoduše mluví o základních osvojovaných tématech (např. rodina, volný čas)	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, stravovací návyky); rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	jednoduše popíše svoji rodinu	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům domov, rodina; slovosled v jednoduchých větách a jednoduchých souvětích; rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	

6.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	jednoduše popíše své bydlení	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíranému tematickému okruhu bydlení; rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
6.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	pochopí, čeho se týkají jednoduché autentické materiály s vizuální oporou	jednoduché autentické materiály s vizuální oporou	
6.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí tématu krátkého jednoduchého textu s malým množstvím neznámých slov	rozvoj používání dostačující slovní zásoby, jednoduché didaktizované texty s malým množstvím neznámých slov	
6.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí krátkému jednoduchému osobnímu dopisu	jednoduchý osobní dopis	
6.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých krátkých textech	jednoduché krátké didaktizované texty	
6.	Nj	psaní	Cj-9-4-01	vyplní jednoduché informace o své osobě do formuláře	jednoduchý dotazník se základními údaji	
6.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	opíše krátké tištěné texty obsahující převážně známou slovní zásobu	základní pravidla pravopisu, krátké tištěné texty obsahující převážně známou slovní zásobu	
6.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	napíše velmi jednoduchý text týkající se jeho samotného a jeho rodiny, při práci používá analogický vzorový text	rozvíjení slovní zásoby dostačující k písemné komunikaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
6.	Nj	psaní	Cj-9-4-03	při psaní dopisu použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	rozvíjení slovní zásoby dostačující k písemné komunikaci	
7.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	rozumí frázím a výrazům, které se vztahují k nejnaléhavějším potřebám (např. základní osobní a rodinné informace, nakupování, škola)	jednoduchá konverzace, rozvíjení dostačující slovní zásoby, schopnost rozlišovat slovní a větný přízvuk, intonaci	
7.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	rozpozná námět diskuse, které je svědkem, pokud je vedena v pomalé, jasně artikulované řeči a vztahuje se k probíraným tematickým okruhům	jednoduchá jasně artikulovaná diskuse vztahující se k probíraným tematickým okruhům	

7.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	na základě předem připravené slovní zásoby porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět v jednoduchém poslechovém textu	jednoduché zřetelně vyslovované poslechové texty s předem připravenou slovní zásobou	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	klade a zodpovídá otázky o volném čase	rozvíjení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	klade otázky týkající se zvyků a rutinních záležitostí, na podobné otázky odpovídá	rozvíjení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje	krátké, jasně strukturované rozhovory	OSV – Komunikace; řeč zvuků a slov; specifické komunikační dovednosti
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	při rozhovoru dokáže říct, že nerozumí	jednoduché obraty každodenní komunikace	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	na základě předem připravených modelových vět jednoduše mluví o vybraných osvojovaných tématech, a to v podobě krátkého sledu jednoduchých frází a vět spojených v seznam	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, péče o zdraví); rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	při pomalém tempu promluvy a využití audio-orálně připravené slovní zásoby mluví s dostatečně srozumitelnou výslovností, pokud se na výslovnost soustředí	rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	jednoduše popíše různé osoby	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
7.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	popíše své každodenní činnosti za použití jednoduchých vět	rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
7.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	najde základní informace číselného i nečíselného charakteru (např. o prostředí, v němž žije, o každodenních činnostech, osobách ve svém okolí) v jednoduchém autentickém textu s vizuální oporou	jednoduché autentické materiály s vizuální oporou	

7.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí textům, které se týkají běžných konkrétních záležitostí a obsahují nejčastěji užívanou slovní zásobu včetně internacionalismů, které existují v češtině	jednoduché texty týkající se běžných konkrétních záležitostí a obsahující nejčastěji užívanou slovní zásobu	
7.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	vyhledá konkrétní informace v krátkých jednoduchých textech, které se týkají osvojovaných témat	texty vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, péče o zdraví)	
7.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí jednoduchým textům o životě v německy mluvících zemích, vyhledá v nich požadované informace	jednoduché texty vztahující se k tématu	EGS - Evropa a svět nás zajímá; zvyky a tradice národů německy mluvících zemí
7.	Nj	psaní	Cj-9-4-01	do formuláře zapíše/doplní jednoduché informace nebo slovní spojení, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů	jednoduché formuláře	
7.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	napiše krátký jednoduchý popis prostředí, v němž žije, svých každodenních činností a potřeb	ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
7.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	neznámá slova vyhledává ve dvojjazyčném slovníku	práce se slovníkem	
7.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	napiše jednoduchý text (např. dopis, email, vzkaz) vyjadřující, např. pozvání nebo omluvu, použije jednoduché věty	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
7.	Nj	psaní	Cj-9-4-03	na základě předem osvojených struktur odpoví na jednoduché osobní otázky z krátkého osobního dopisu	rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	rozvíjení dostačující slovní zásoby, schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, jednoduché komunikační situace	
8.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům	jednoduché zřetelně vyslovované poslechové texty, jednoduché komunikační situace	

8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	zapojí se pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje	rozvíjení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	objedná si jídlo v restauraci	jednoduché komunikační situace	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	poskytne jednoduché orientační pokyny, např. vysvětlí, jak se někam jde, a také se dokáže podobnými pokyny řídit	rozvíjení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	velmi jednoduchým způsobem požádá o zopakování, pokud nerozumí	jednoduché komunikační situace	
8.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	krátce hovoří na osvojené téma, používá vizuální oporu	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, péče o zdraví, pocity a nálady, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí); rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených, např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	rozvíjení slovní zásoby potřebné ke komunikačnímu záměru, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	vytvoří krátké, základní popisy událostí a činností	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených, např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
8.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	vyhledá konkrétní předvídatelné informace v jednoduchých každodenních materiálech, např. v inzerátech, prospektech, jídelních lístcích,	jednoduché autentické materiály vztahující se k osvojovaným tématům	

				bibliografiích a jízdnicích řádech		
8.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	pochopí obvyklá značení a nápisy na orientačních a informačních tabulích na veřejných místech, tj. na ulici, v restauraci, na vlakovém nádraží atd.	rozvíjení slovní zásoby potřebné ke komunikačnímu záměru v každodenních informacích, obvyklá značení a nápisy na orientačních a informačních tabulích na veřejných místech	
8.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	rozpozná určité informace v jednodušších psaných materiálech vztahujících se k osvojovaným tématům	jednoduché texty týkající se běžných konkrétních záležitostí a obsahující nejčastěji užívanou slovní zásobu	
8.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí jednoduchým textům o životě v německy mluvících zemích, vyhledá v nich požadované informace	jednoduché texty vztahující se k sociokulturnímu prostředí příslušné jazykové oblasti	Mlv – Multikulturalita; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem
8.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	porozumí základnímu obsahu jednoduchých textů se vztahem k osvojovaným tématům	texty vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, péče o zdraví, pocity a nálady, cestování, realie země příslušných jazykových oblastí)	EGS - Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách
8.	Nj	psaní	Cj-9-4-01	do formuláře zapíše/doplní informace nebo slovní spojení, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	jednoduché formuláře	
8.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	napiše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených, např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
8.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	jednoduchým způsobem porovná svůj způsob života a svoje názory a postoje s ostatními žáky ve třídě	rozvíjení slovní zásoby – postoje, názory a argumenty	OSV – Kreativita; tvořivost v mezilidských vztazích, schopnost vidět věci jinak
8.	Nj	psaní	Cj-9-4-03	napiše velmi jednoduchý osobní dopis vyjadřující poděkování a omluvu	osobní dopis, rozvíjení slovní zásoby potřebné ke komunikačnímu záměru – poděkování, omluva	

8.	Nj	psaní	Cj-9-4-03	opíše krátké tištěné texty nebo texty čitelně psané rukou	ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
9.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	zachytí hlavní body v krátkých, zřetelných a jednoduchých vzkazech či hlášeních (např. rozumí jednoduchým pokynům, jak se dostat z bodu X do bodu Y pěšky nebo prostředky hromadné dopravy)	schopnost rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, jednoduché komunikační situace	
9.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-01	rozumí podstatným informacím v krátkých nahraných pasážích o každodenních záležitostech přednesených pomalu a zřetelně	rozdílení slovní zásoby potřebné ke komunikaci v jednoduchých každodenních situacích, porozumění pomalé a zřetelně vyslovované řeči mluvčího	
9.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat	jednoduché zřetelně vyslovované poslechové texty, jednoduché komunikační situace	
9.	Nj	poslech s porozuměním	Cj-9-1-02	rozumí jasně artikulovanému spisovnému jazyku, který je mu/jí adresován a který se týká běžných záležitostí, pokud může občas požádat o zopakování nebo přeformulování	jednoduché zřetelně vyslovované poslechové texty, jednoduché komunikační situace	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět	rozdílení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	účastní se krátkých rozhovorů v obvyklých kontextech, které se týkají jeho/jejích zájmů	rozdílení slovní zásoby dostačující k jednoduché každodenní konverzaci, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	ptá se na cestu a vysvětlí cestu pomocí odkazu na mapu nebo plánek	jednoduché komunikační situace	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	velmi jednoduchým způsobem požádá o zopakování, pokud nerozumí	jednoduché komunikační situace	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-01	porovná jednotlivá sdělení a vyjádří své názory, postoje a vůli	rozdílení slovní zásoby, vlastní postoje a názory	OSV - Mezilidské vztahy; péče o dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého - Poznávání lidí; poznávání se ve skupině/třídě

9.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí); rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-02	přednese krátkou, předem nacvičenou jednoduchou přednášku na známé téma	postupně rozvíjená slovní zásoba potřebná k ústní komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí); rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	Ev - Vztah člověka k prostředí; náš životní styl
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených, např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	rozvíjení slovní zásoby potřebné ke komunikačnímu záměru, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
9.	Nj	mluvení	Cj-9-2-03	jednoduše popíše minulá jednání a osobní zážitky	rozvíjení slovní zásoby potřebné ke komunikačnímu záměru, rozvíjení základních gramatických jevů potřebných k realizaci komunikačního záměru	
9.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	vyhledá určitý druh informací v seznamech a vybere z nich požadovanou informaci	jednoduché autentické materiály obsahující seznam (např. seznam restaurací, firem, hotelů apod.)	
9.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-01	rozpozná určité informace v jednodušších psaných materiálech, se kterými přichází do styku, jako jsou dopisy, brožury a krátké novinové články popisující události	jednoduché autentické materiály vztahující se k osvojovaným tématům	

9.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	vyhledá vhodné texty o německy mluvících zemích a pracuje s konkrétními informacemi, které jsou v nich obsažené - porovná tyto informace se skutečností v ČR	sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí, vybrané geografické a historické údaje o německy mluvících zemích	EGS – Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
9.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	využije celkového pochopení významu krátkých textů a výpovědí týkajících se všedních témat konkrétní povahy k odvození pravděpodobného významu neznámých slov z kontextu	jednoduché krátké texty obsahující malé množství neznámých slov	
9.	Nj	čtení s porozuměním	Cj-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům vztahujícím se k probíraným tématům, vyhledá v nich požadované informace	jednoduché texty týkající se běžných konkrétních záležitostí a obsahující často užívanou slovní zásobu	
9.	Nj	psaní	Cj-9-4-01	do formuláře zapíše informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává	formuláře	
9.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených, například spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	
9.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se osvojovaných témat	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	Mv - Práce v realizačním týmu; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
9.	Nj	psaní	Cj-9-4-02	pracuje s dvojjazyčným slovníkem	práce s dvojjazyčným slovníkem	
9.	Nj	psaní	Cj-9-4-03	písemně reaguje s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají, např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	rozvíjení slovní zásoby, rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Další cizí jazyk
PŘEDMĚT	Anglický jazyk
ZPRACOVAL/A/	Marie Riegertová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vyučovací předmět rozšiřuje předpoklady pro komunikaci v cizích jazycích v rámci Evropy a světa. Žáci získávají základní dovednosti a vědomosti, které mohou dále rozvíjet při dalším studiu nebo v průběhu života. Výuka je zaměřena především na praktické dovednosti, které budou uplatňovat při běžné komunikaci. V oblasti mluvnice žáci získávají pouze základní dovednosti, které mohou rozvíjet dalším studiem jazyka. Během čtení se naučí dovednosti porozumět krátkým sdělením nebo jednoduchým autentickým materiálům. Písemný projev rozvíjí dovednosti potřebné pro běžnou písemnou komunikaci, kterou žáci využijí v budoucím pracovním i osobním životě. Tyto cíle vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a předpokládají dosažení úrovně A1.

Konkrétní tematické okruhy a gramatické učivo budou blíže rozpracovány.

Předmět Anglický jazyk je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Časová dotace je dána učebním plánem školy, tj. tři vyučovací hodiny týdně od osmého do devátého ročníku. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v případě dělení na skupiny v jiné volné učebně. Podle potřeby při využívání počítačových programů a interaktivní tabule jsou hodiny realizovány v počítačové učebně a dalších učebnách vybavených interaktivní tabulí.

Vyučovací předmět je úzce spjat s předmětem Český jazyk, Německý jazyk, okrajově s předměty Dějepis, Zeměpis, Přírodopis, Hudební výchova a Výtvarná výchova.

Předmětem prolínají průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Osobnostní a sociální výchova.

V rámci daných klíčových kompetencí využíváme v předmětu Anglický jazyk následující strategie:

Kompetence k učení

- klademe důraz na pozitivní motivaci žáků při výuce anglického jazyka,
- vedeme žáka k tomu, aby v běžném životě využíval získané jazykové a komunikativní dovednosti,
- zařazujeme práci s jazykovými příručkami a slovníky,
- využíváme ve výuce metodu práce s chybou,
- vedeme žáka k hodnocení výsledků svého učení.

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáka hledat a aplikovat vhodné a dostupné informace vedoucí k řešení problému,
- zadáváme úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastní zkušenosti a úsudek, využíváme prvky metod kritického myšlení.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáka ke komunikaci a naslouchání v rámci situací, se kterými se může setkat v budoucím životě,
- pozitivní motivací posílujeme sebedůvěru žáka při praktickém používání anglického jazyka,
- vytvářením modelových situací (popř. prostřednictvím mezinárodní spolupráce) vedeme žáka k propojení jazyka s praktickým životem.

Kompetence sociální a personální

- při výuce využíváme prvky skupinové výuky a kooperativního učení a klademe důraz na vytvoření pravidel práce v týmu a jejich následné respektování žáky,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (talentovaní žáci, žáci se specifickými poruchami učení),
- působíme na žáka ve smyslu pozitivních vztahů k druhým i k sobě samému.

Kompetence občanské

- ve smyslu evropské sounáležitosti podporujeme u žáka zdravé národní a regionální uvědomění,
- vedeme žáka k ochraně kulturního i přírodního dědictví a tradic evropských a světových národů.

Kompetence pracovní

- učíme žáka plánovat a organizovat své činnosti a vhodně rozvrhnout svůj čas,
- volíme takové postupy a metody, které u žáka podněcují pocit nutnosti znát a používat cizí jazyk na trhu práce i v cizojazyčném prostředí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
8.	Aj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	pokyny při práci ve třídě, odpovědi na otázky učitele i spolužáků	
8.	Aj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	vyslechne s porozuměním jednoduché věty pronášené pomalu a zřetelně, zejména pokud má vizuální podporu	audionahrávky, krátké rozhovory, frazeologická spojení, komiksy	
8.	Aj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	audionahrávky, texty, tematické okruhy	
8.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů, reaguje na běžné fráze používané při prvním setkání	základní frazeologická spojení, přivítání, rozloučení, představení sebe, rodiny a kamaráda, poděkování	OSV - Komunikace ; vedení dialogu a jeho pravidla
8.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	tematické okruhy, krátké promluvy na dané téma	
8.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-03	jednoduchým způsobem se domluví se spolužáky a se svým okolím na běžných každodenních činnostech, vytvoří nabídku, návrh, požádá o něco a reaguje na tato sdělení	jednoduchá sdělení - prosba, žádost, žádost o pomoc, službu setkání, návrh a nabídka; základní vztahy	
8.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-02	vyhledá v jednoduchém textu známá slova a fráze, rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	slovní zásoba, fráze (podle daných tematických okruhů)	

8.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	čte zřetelně, plynule, foneticky a intonačně správně přiměřený text na dané téma, odpoví na otázky vztahující se k textu	texty na dané úrovni, scénky, časopisy, práce se slovníkem	
8.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	vyjádří svůj postoj k jednoduchým tvrzením z textu	tvrzení, věty z textu	
8.	Aj	psaní	DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	dotazník, formulář	
8.	Aj	psaní	DCJ-9-4-02	aplikuje osvojená základní gramatická pravidla v ústním i písemném projevu	slovní zásoba, základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov, fonetické znaky	
9.	Aj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	rozumí zřetelně pronášeným monologům a dialogům, které se týkají osvojovaných témat	slovní zásoba k tematickým okruhům, audionahrávky, dialogy, kreslené příběhy	
9.	Aj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	získá informace z konkrétní nahrávky rodilých mluvčích, odpovídá na otázky, doplňuje požadované informace do cvičení	audionahrávky, úkoly během poslechu, tematické okruhy, písně	
9.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-01	vede krátké, jednoduché dialogy na dané téma	základní gramatické struktury a typy vět, tvorba otázky a záporu, tematické okruhy	
9.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-02	stručně reprodukuje obsah přiměřeně náročného textu, promluvy nebo konverzace s danou slovní zásobou a s vizuální oporou	texty a dialogy, slovní zásoba, audionahrávky	
9.	Aj	mluvení	DCJ-9-2-03	odpovídá na otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	dialogy, slovní zásoba daných tematických okruhů, základní gramatické struktury a typy vět, tvorba otázky a záporu	
9.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	určí význam běžných autentických nápisů (obchody, příkazy, zákazy)	nápisy, značky obsahující příkazy a zákazy	

9.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	čte podle svých možností texty obsahující informace o reáliích anglicky mluvících zemí	reálie anglicky mluvících zemí ; zvyky, tradice, svátky	EGS - Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů, anglicky mluvící země Evropy a světa
9.	Aj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	vhodně reaguje na tvrzení z textu	tvrzení, věty z textu	
9.	Aj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	dopis kamarádovi, e-mail, popis, vyprávění	
9.	Aj	psaní	DCJ-9-4-03	sestaví gramaticky a formálně správně jednoduchou písemnou odpověď na písemné sdělení s využitím osvojené slovní zásoby	slovní zásoba, základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov	

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Další cizí jazyk
PŘEDMĚT	Německý jazyk
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Barbora Zívrová

Charakteristika – Německý jazyk

Posláním předmětu Německý jazyk - Další cizí jazyk je rozšířit možnosti žákovy komunikace v rámci Evropy a světa a dále snižovat jeho jazykové bariéry. Další cizí jazyk žákovi umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v dané jazykové oblasti, čímž prohlubuje mezinárodní porozumění. Tento předmět žáka také vede k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a k respektování kulturní rozmanitosti.

Předmět patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.

Předmět Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). Důraz je kladen na ústní komunikaci (hlavně osvojení schopnosti jednoduché komunikace v běžných situacích) a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Škola zařazuje Další cizí jazyk od 8. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. Předmět je realizován převážně ve formě vyučovacích hodin. Podle možností mohou žáci své dovednosti využít také v rámci výjezdů do zahraničí a dalších příležitostných akcí. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v multimediální učebně, případně v jiných prostorách školy.

S předmětem Německý jazyk souvisí také vzdělávací obor Etická výchova, zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu je do předmětu Německý jazyk - Další cizí jazyk v 9. ročníku integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova (nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace):

EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ-DCJ-9-2-03).

Vyučovací předmět Německý jazyk je úzce spjat s předmětem Český jazyk, okrajově s předměty Anglický jazyk, Zeměpis, Hudební výchova, Informatika.

V rámci daných klíčových kompetencí využíváme v předmětu Německý jazyk – Další cizí jazyk následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby si stanovili cíle vzhledem k vlastním možnostem,
- podporujeme žáky, aby kriticky hodnotili výsledky svého učení.

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k pečlivé výslovnosti,
- vybízíme žáky k použití vhodných výrazů v dané situaci,
- zdůrazňujeme důležitost aktivního naslouchání druhým,
- vytváříme prostor pro to, aby žáci mohli účelně využívat svou slovní zásobu, vedeme žáky k péči o svou slovní zásobu,
- do výuky zařazujeme práci s různými typy slovníků.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat podle určitého návodu,
- vytváříme prostor pro to, aby si žák vytvářel představu o sobě samém a své životní roli,
- vybízíme žáky k začlenění do práce podle daných úkolů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému,
- vyhledáváme s žáky odbornou literaturu, která může pomoci při řešení problému.

Kompetence pracovní

- zdůrazňujeme důležitost a význam plnění povinností.

Kompetence občanské

- pomáháme žákům s objasněním a porovnáním tradic a jejich dodržováním ve své republice i ve světě,
- oceňujeme vnitřní hodnoty druhých lidí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	neverbálně reaguje na jednoduché pokyny učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností	jednoduché pokyny zadané při práci ve třídě	
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	porozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a na základní úrovni na ně reaguje (např. vybere, přiřadí, doplní odpověď)	porozumění jednoduché slovní zásobě v základních komunikačních situacích	
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí tématu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, která obsahuje osvojenou slovní zásobu	jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, které obsahují osvojenou slovní zásobu	
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojeným tématům	jednoduché, pomalu a zřetelně vyslované promluvy vztahující se k osvojeným tématům, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech nebo číselných údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání)	
8.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	porozumí tématům krátkých poslechových textů týkajících se každodenních témat	pomalu a zřetelně vyslované poslechové texty, slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata,	

					jídlo, oblékání)	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-01	použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba dostačující k jednoduchému navázání společenského kontaktu – pozdravy, fráze při představování, poděkování	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-01	zeptá se na jednoduché osobní informace a také je poskytne	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k jednoduché každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-01	pomocí předem nacvičených vět se zapojí do jednoduchého rozhovoru se vztahem k osvojovaným tématům	jednoduché krátké rozhovory se vztahem k osvojovaným tématům (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání)	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-02	představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	jednoduchá slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání), základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-02	popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní výslovnostní návyky	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	reaguje pomocí slov a slovních spojení na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradi)	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	jednoduše odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
8.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	jednoduše se zeptá na základní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům	základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), slovní zásoba potřebná ke každodenní komunikaci, základní výslovnostní návyky	

8.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se může setkat v každodenním životě	jednoduché informační nápisy používané v každodenním životě	
8.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-02	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu vztahujícím se k probíraným tematickým okruhům	krátké jednoduché texty vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
8.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	najde základní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	krátké jednoduché texty s vizuální oporou vztahující se k probíraným tematickým okruhům	EGS - Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách
8.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	porozumí tématu krátkého jednoduchého textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	krátké jednoduché texty s vizuální oporou	
8.	Nj	psaní	DCJ-9-4-01	doplní základní informace o své osobě do jednoduchého formuláře	jednoduché formuláře	
8.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduchý text, ve kterém se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, apod.	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
8.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, apod.	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
8.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	najde neznámá slovíčka ve dvojjazyčném slovníku nebo slovníku učebnice	práce s méně rozsáhlými dvojjazyčnými slovníky, fonetické znaky (pasivně)	
8.	Nj	psaní	DCJ-9-4-03	písemně odpoví s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů	slovní zásoba používaná v jednoduché písemné komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	jednoduché pokyny při práci ve třídě	

9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje	porozumění slovní zásobě v jednoduchých komunikačních situacích	
9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	jednoduché, zřetelně vyslovované promluvy s vizuální oporou vztahující se k osvojovaným tématům, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v poslechovém textu, který je pronášen zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu	jednoduché, zřetelně vyslovované poslechové texty vztahující se k osvojovaným tématům	
9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí)	
9.	Nj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	porozumí tomu, o čem pojednává krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům	jednoduchý, krátký poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům	
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-01	účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k jednoduché každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-01	zapojí se do krátkých rozhovorů za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k jednoduché každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-02	sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/heradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	

9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí), základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	reaguje pomocí jednoduchých vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradí)	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Nj	mluvení	DCJ-9-2-03	pokládá jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat	základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), slovní zásoba potřebná ke každodenní komunikaci, základní výslovnostní návyky	
9.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
9.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	porozumí konkrétním předvídatelným informacím v jednoduchých každodenních materiálech	jednoduché každodenní psané materiály	
9.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým orientačním pokynům	jednoduché orientační pokyny	
9.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-02	porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět v jednoduchých textech, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty s vizuální oporou, vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
9.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	najde konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života	jednoduché texty s tématy z každodenního života	

9.	Nj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	porozumí obsahu jednoduchého textu, který se vztahuje k probíraným tématům a je podpořen obrazem	jednoduché texty s vizuální oporou vztahující se k probíraným tématům	EGS – Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
9.	Nj	psaní	DCJ-9-4-01	do formuláře zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	formuláře	
9.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	sestaví jednoduchý dopis nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	rozvíjení slovní zásoby a gramatických struktur potřebných ke komunikačnímu záměru	
9.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí), základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenašují smysl sdělení a porozumění)	Mv - Práce v realizačním týmu; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti
9.	Nj	psaní	DCJ-9-4-02	pracuje s dvojjazyčnými slovníky (s abecedním i tematickým řazením)	práce s dvojjazyčnými slovníky, fonetické znaky (pasivně)	
9.	Nj	psaní	DCJ-9-4-03	stručně reaguje s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba používaná v jednoduché písemné komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Další cizí jazyk
PŘEDMĚT	Francouzský jazyk
ZPRACOVAL/A/	Bc. Šárka Štorkánová, Mgr. Hana Szabad

Charakteristika – Francouzský jazyk

Posláním předmětu Francouzský jazyk je rozšířit možnosti žákovy komunikace v rámci Evropy a světa a dále snižovat jeho jazykové bariéry. Další cizí jazyk žákovi umožňuje poznávat život lidí a kulturní tradice v dané jazykové oblasti, čímž prohlubuje mezinárodní porozumění. Tento předmět žáka také vede k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání, k rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a k respektování kulturní rozmanitosti.

Předmět patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství.

Předmět Francouzský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Další cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). Důraz je kladen na ústní komunikaci (hlavně osvojení schopnosti jednoduché komunikace v běžných situacích) a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Cílem je rovněž rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému a případně dalším jazykům.

Škola zařazuje Další cizí jazyk od 8. ročníku v časové dotaci 3 hodiny týdně. Předmět je realizován převážně ve formě vyučovacích hodin. Podle možností mohou žáci své dovednosti využít také v rámci výjezdů do zahraničí a dalších příležitostných akcí. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v jazykové učebně, případně v jiných prostorách školy.

S předmětem Francouzský jazyk souvisí také vzdělávací obor Etická výchova, zvláště v oblasti komunikace, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu je do předmětu Francouzský jazyk - Další cizí jazyk v 9. ročníku integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova (nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace):

EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ-DCJ-9-2-03).

Vyučovací předmět Francouzský jazyk je úzce spjat s předmětem Český jazyk, okrajově s předměty Anglický jazyk, Zeměpis, Hudební výchova, Informatika, Výtvarnou výchovou, Dějepisem a Etickou výchovou.

V rámci daných klíčových kompetencí využíváme v předmětu Francouzský jazyk – Další cizí jazyk následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby si stanovili cíle vzhledem k vlastním možnostem,
- podporujeme žáky, aby kriticky hodnotili výsledky svého učení.

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k pečlivé výslovnosti,
- vybízíme žáky k použití vhodných výrazů v dané situaci,
- zdůrazňujeme důležitost aktivního naslouchání druhým,
- vytváříme prostor pro to, aby žáci mohli účelně využívat svou slovní zásobu, vedeme žáky k péči o svou slovní zásobu,
- do výuky zařazujeme práci s různými typy slovníků.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat podle určitého návodu,
- vytváříme prostor pro to, aby si žák vytvářel představu o sobě samém a své životní roli,
- vybízíme žáky k začlenění do práce podle daných úkolů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému,
- vyhledáváme s žáky odbornou literaturu, která může pomoci při řešení problému.

Kompetence pracovní

- zdůrazňujeme důležitost a význam plnění povinností.

Kompetence občanské

- pomáháme žákům s objasněním a porovnáním tradic a jejich dodržováním ve své republice i ve světě,
- oceňujeme vnitřní hodnoty druhých lidí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	neverbálně reaguje na jednoduché pokyny učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností	jednoduché pokyny zadané při práci ve třídě	
8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	porozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a na základní úrovni na ně reaguje (např. vybere, přiřadí, doplní odpověď)	porozumění jednoduché slovní zásobě v základních komunikačních situacích	
8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí tématu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, která obsahuje osvojovanou slovní zásobu	jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, které obsahují osvojovanou slovní zásobu	
8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	jednoduché, pomalu a zřetelně vyslované promluvy vztahující se k osvojovaným tématům, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov	

8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech nebo číselných údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání)	
8.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	porozumí tématům krátkých poslechových textů týkajících se každodenních témat	pomalou a zřetelně vyslovované poslechové texty, slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání)	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-01	použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech	slovní zásoba dostačující k jednoduchému navázání společenského kontaktu – pozdravy, fráze při představování, poděkování	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-01	zeptá se na jednoduché osobní informace a také je poskytne	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k jednoduché každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-01	pomocí předem nacvičených vět se zapojí do jednoduchého rozhovoru se vztahem k osvojovaným tématům	jednoduché krátké rozhovory se vztahem k osvojovaným tématům (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání)	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-02	představí se, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	jednoduchá slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, škola, volný čas, zvířata, jídlo, oblékání), základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-02	popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní výslovnostní návyky	Mlv – Multikulturalita; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování, vstřícný postoj k odlišnostem
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	reaguje pomocí slov a slovních spojení na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradí)	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	

8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	jednoduše odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
8.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	jednoduše se zeptá na základní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům	základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění), slovní zásoba potřebná ke každodenní komunikaci, základní výslovnostní návyky	
8.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se může setkat v každodenním životě	jednoduché informační nápisy používané v každodenním životě	
8.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-02	rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu vztahujícím se k probíraným tematickým okruhům	krátké jednoduché texty vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
8.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	najde základní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem	krátké jednoduché texty s vizuální oporou vztahující se k probíraným tematickým okruhům	EGS - Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách
8.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	porozumí tématu krátkého jednoduchého textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	krátké jednoduché texty s vizuální oporou	
8.	Fj	psaní	DCJ-9-4-01	doplní základní informace o své osobě do jednoduchého formuláře	jednoduché formuláře	
8.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduchý text, ve kterém se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, apod.	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
8.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, apod.	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

8.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	najde neznámá slovíčka ve dvojjazyčném slovníku nebo slovníku učebnice	práce s méně rozsáhlými dvojjazyčnými slovníky, fonetické znaky (pasivně)	
8.	Fj	psaní	DCJ-9-4-03	písemně odpoví s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů	slovní zásoba používaná v jednoduché písemné komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů)	řídí se pokyny při práci ve třídě	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-01	porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností, adekvátně na ně reaguje	porozumění a použití slovní zásoby v jednoduchých komunikačních situacích	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	jednoduché, zřetelně vyslovované promluvy s vizuální oporou vztahující se k osvojovaným tématům, vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-02	porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v poslechovém textu, který je pronášen zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu	jednoduché, zřetelně vyslovované poslechové texty vztahující se k osvojovaným tématům	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	slovní zásoba používaná v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí)	
9.	Fj	poslech s porozuměním	DCJ-9-1-03	porozumí tomu, o čem pojednává krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům	porozumění a reprodukce jednoduchého, krátkého poslechového textu, který se vztahuje ke každodenním tématům	
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-01	účastní se jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k základní každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	OSV – Komunikace; komunikace v různých situacích, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální

9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-01	zapojí se do krátkých rozhovorů za použití jednoduchých slovních spojení a otázek	větný přízvuk, intonace, slovní zásoba dostačující k základní každodenní komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-02	sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradi) za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se osvojovaných témat	slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí), základní výslovnostní návyky, základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Mlv Multikulturalita; specifické rysy francouzského jazyka, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	reaguje pomocí jednoduchých vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní a umí, mají rádi/neradi)	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí)	
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba potřebná ke komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům, základní gramatické struktury a typy vět	
9.	Fj	mluvení	DCJ-9-2-03	pokládá jednoduché otázky týkající se osvojovaných témat	základní gramatické struktury a typy vět, slovní zásoba potřebná ke každodenní komunikaci, základní výslovnostní návyky	
9.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	

9.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	porozumí konkrétním předvídatelným informacím v jednoduchých každodenních materiálech	jednoduché každodenní psané materiály	
9.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým orientačním pokynům	jednoduché orientační pokyny	
9.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-02	porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět v jednoduchých textech, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu	jednoduché texty s vizuální oporou, vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
9.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	najde konkrétní informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života	jednoduché texty s tématy z každodenního života	
9.	Fj	čtení s porozuměním	DCJ-9-3-03	porozumí obsahu jednoduchého textu, který se vztahuje k probíraným tématům a je podpořen obrazem	jednoduché texty s vizuální oporou vztahující se k probíraným tématům	EGS – Objevujeme Evropu a svět; život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
9.	Fj	psaní	DCJ-9-4-01	do formuláře zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	formuláře	
9.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	sestaví jednoduchý dopis nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí) za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	rozvíjení slovní zásoby a gramatických struktur potřebných ke komunikačnímu záměru	
9.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	rozvíjení slovní zásoby vztahující se k osvojovaným tématům (např. domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí), základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Mv - Práce v realizačním týmu; utváření týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti

9.	Fj	psaní	DCJ-9-4-02	pracuje s dvojjazyčnými slovníky (s abecedním i tematickým řazením)	práce s dvojjazyčnými slovníky, fonetické znaky (pasivně)	
9.	Fj	psaní	DCJ-9-4-03	stručně reaguje s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	slovní zásoba používaná v obecné písemné komunikaci, základní gramatické struktury a typy vět	

OBLAST	Matematika a její aplikace
OBOR	Matematika a její aplikace
PŘEDMĚT	Matematika
ZPRACOVAL/A/	Ing. Ivana Řeřichová, Mgr. Eva Bízová
UPRAVIL/A/	Ing. Ivana Řeřichová, Mgr. Eva Bízová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika jako věda zabývající se vztahy mezi velikostmi, tvary a množstvím, jež vyjadřuje pomocí čísel a symbolů, provází žáky celým základním vzděláváním. Předmět Matematika na 2. stupni navazuje svým vzdělávacím obsahem na předmět Matematika na 1. stupni. Poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě, vytváří základ k poznávání a studiu dalších přírodovědných oborů. Předmět Matematika má nezastupitelnou funkci při rozvoji takových schopností žáků jako paměť, představivost, logický úsudek, řešení problémů. Současně přispívá k formování některých rysů žákovy osobnosti jako je přesnost, pečlivost, vytrvalost, pracovitost, kritičnost a kultivuje jazykové dovednosti s využitím odborné terminologie z oblasti matematiky.

Předmět Matematika je součástí vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah předmětu Matematika je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů: Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy. Na 2. stupni je rozdělen rovněž do čtyř tematických okruhů: Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Tematický okruh *Číslo a početní operace* na 1. stupni je zaměřen na pamětné počítání a písemné početní operace s přirozenými, celými, desetinnými čísly a zlomky. Tematický okruh *Číslo a proměnná* na 2. stupni prohlubuje učivo o číslech přirozených a rozšiřuje číselný obor na čísla celá a racionální (desetinná čísla, zlomky). Žáci si osvojují jak početní operace s různými druhy čísel, tak matematické postupy, které používají při řešení slovních úloh a problémů. Dále se žáci seznamují s pojmem proměnná, provádějí operace s mnohočleny a k řešení praktických úloh využívají lineární rovnice a soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými.

V tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* se žáci seznamují s postupy při sběru a zpracování dat. Z tabulek, diagramů a grafů analyzují určité typy změn a závislostí, v jednoduchých případech je zapisují matematickým předpisem. Důraz je kladen na lineární funkci, přímou a nepřímou úměrnost a řešení úloh metodou trojčlenky.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci poznávají rovinné a prostorové útvary, popisují a porovnávají jejich vlastnosti, objevují geometrické tvary v reálném světě. Důležitou součástí tohoto okruhu jsou praktické dovednosti jako měření vzdálenosti, měření velikosti úhlů, odhad, výpočty obvodů a obsahů, povrchů a objemů, aplikace Pythagorovy věty v rovinných a prostorových situacích. Geometrické náčrtky a přesné rýsování vedou ke zdokonalení grafického projevu. Žáci se učí výstižně a srozumitelně vyjadřovat prostřednictvím matematické terminologie a symboliky.

Tematický okruh *Nestandardní aplikační úlohy a problémy* je propojen se všemi předchozími okruhy. Cílem tohoto tématu je ukázat žákům využitelnost matematiky při řešení problémů, rozvíjet jejich tvůrčí myšlení, naučit se spolupracovat ve skupině, posilovat vědomí žáků ve vlastní schopnosti.

Výstupy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola poznání předmětu Matematika jsou v souladu se standardy doporučenými MŠMT.

Předmět Matematika má na prvním stupni časovou dotaci 4 hodiny týdně v 1. ročníku, 5 hodin týdně ve 2. až 5. ročníku. Ve 2. až 4. ročníku je posílen o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace z důvodu většího procvičení učiva a z důvodu zařazení takových metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor. V 5. ročníku je posílena o 1 vyučovací hodinu týdně z disponibilní časové dotace z důvodu většího časového prostoru k vyřešení slovních úloh a problémů, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky.

Předmět Matematika má na druhém stupni časovou dotaci 4 hodiny týdně v 6. ročníku, 5 hodin týdně v 7. ročníku, 4 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku. Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace v šestém ročníku. Více časového prostoru věnujeme procvičování početních operací s desetinnými čísly a s nimi související převody jednotek. Zvládnutí těchto dovedností je mimo jiné předpokladem pro studium předmětu Fyzika. Více časového prostoru dále věnujeme přesnému a kvalitnímu rýsování, což má význam pro výuku geometrie v dalších ročnících. Předmět je dále posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace v sedmém ročníku. Důvodem je větší procvičení výrazně aplikačních tematických celků – zlomky a procenta, úlohy řešené trojčlenkou.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v případě procvičování učiva pomocí výukových programů v učebně informatiky. Výuky se účastní společně všichni žáci v daném ročníku, neprobíhá rozdělení do skupin.

Vyučovací předmět Matematika je úzce spjat s předměty Fyzika, Chemie, Zeměpis, Přírodopis, okrajově s předměty Dějepis (významné osobnosti – Pythagoras, Thales), Výtvarná výchova (symetrie, prostorové vnímání).

Předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Kompetence k učení

- propojujeme učivo matematiky s životními zkušenostmi žáků,
- propojujeme matematické vztahy, pojmy a symboly s konkrétními představami žáků,
- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (pojmu, početních operací, algoritmů, metod řešení úloh),
- podporujeme rozvoj abstraktního myšlení,
- vedeme žáky k vyhodnocení výsledků úlohy vzhledem k jejímu zadání,
- podporujeme u žáků vzájemné porovnávání použitých matematických postupů a získaných výsledků,
- rozvíjíme poznávací schopnosti žáků.

Kompetence k řešení problémů

- na prvním stupni formou her a zajímavých úkolů podporujeme rozvoj tvořivosti a logické úvahy,
- nabízíme žákům úlohy, které vycházejí z reálného života a vedou k řešení problémů (matematizace reálných situací),
- zadáváme takové úkoly (problémy), při jejichž řešení žáci aplikují naučené matematické postupy,
- při řešení úkolu (problému) klademe důraz na rozbor úkolu a stanovení jednotlivých kroků potřebných k jeho vyřešení,
- vedeme žáky k ověřování reálnosti získaného výsledku,
- podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení dané úlohy,
- používáme prvky skupinové práce při řešení problémů,
- podporujeme samostatnost a tvořivost žáků.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednost verbálního vyjadřování žáků – zdůvodňováním matematických postupů, vyslovováním hypotéz, čtením diagramů a grafů,
- rozvíjíme dovednost přeformulovat text, vyjádřit podstatné informace v něm obsažené symbolicky, obrázkem, grafem, tabulkou,
- seznamujeme žáky s užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky.

Kompetence sociální a personální

- na prvním stupni učíme žáky při didaktických hrách sebehodnocení svých výkonů,
- učíme žáky spolupracovat při řešení problémů ve skupině,
- rozvíjíme dovednost žáků komunikovat s ostatními členy skupiny, taktně vyjadřovat svůj souhlas či nesouhlas s názory ostatních.

Kompetence občanské

- formujeme některé rysy žakovy osobnosti – trpělivost, vytrvalost, přesnost, pečlivost, soustředěnost,
- rozvíjíme důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh,
- vedeme žáky k vzájemné pomoci,
- poukazujeme na skutečnost, že matematické vzdělání je součástí lidské kultury (historie matematických poznatků).

Kompetence pracovní

- na prvním stupni upřednostňujeme při řešení geometrických úloh kreslení a vybarvování, překládání a stříhání papíru, modelování (stavby ze stavebnic),
- na druhém stupni vyžadujeme při řešení geometrických úloh rýsováním dodržování stanovených pravidel a přesnost,
- klademe důraz na dohodnutou kvalitu práce a zodpovědný přístup k zadaným úkolům,
- zohledňujeme pracovní tempo jednotlivých žáků.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	spočítá prvky daného souboru	číselný obor od 0 do 20, počítání předmětů	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	vytvoří soubor s daným počtem prvků	číselný obor od 0 do 20, vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků	

1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	daný počet prvků vyjádří číslem	čtení a psaní čísel	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	zapiše a přečte čísla 0 - 20	čtení a psaní čísel	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	rozliší číslice tiskací a psací	čtení a psaní čísel	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	používá znaky rovnosti a nerovnosti	znaménka <, >, =, porovnávání čísel	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	podle konkrétního obrazového materiálu porovnává čísla v oboru do 20	znaménka <, >, =, porovnávání čísel	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	vyhledá číslo na číselné ose	číselná osa od 0 do 20	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	doplní chybějící číslo v vzestupné a sestupné řadě	lineární uspořádání čísel v oboru do 20, vzestupná a sestupná řada	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	rozezná operaci sčítání a odčítání	znaménka +, -, operace sčítání a odčítání	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	z paměti sčítá a odčítá	pamětné sčítání a odčítání v oboru 0 - 10, 10 - 20 (bez přechodu přes desítku)	
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší a tvoří slovní úlohy s porovnáváním čísel v daném oboru	slovní úlohy s porovnáváním čísel v oboru do 20 (bez přechodu přes desítku)	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání a odčítání	slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů

1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší a tvoří slovní úlohy se vztahy o n-méně, o n-více	slovní úlohy se vztahy o n-méně, o n-více v oboru do 20 bez přechodu desítky	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
1.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	při řešení početních operací odhaduje reálnost výsledku	kontrola výpočtu, reálnost výsledku	
1.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-01	na modelu určí, kolik je hodin	celá hodina, půl hodiny	
1.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-02	orientuje se v prostoru, rozliší pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahore, dole	orientace v prostoru	
1.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-03	doplní řadu čísel v daném oboru	posloupnosti čísel	
1.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-01	rozezná základní rovinné obrazce	trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh	
1.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-01	na modelu stavebnice rozpozná jednoduchá tělesa a najde příklad těchto těles ve svém okolí	tělesa krychle, válec, koule	
1.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	porovná předměty a geometrické útvary podle velikosti	pojmy nižší, vyšší, menší, větší, stejný, široký, úzký	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	spočítá prvky souboru	číselný obor do 100, počítání předmětů	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	vytvoří konkrétní soubor s daným počtem prvků	číselný obor do 100, vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	vyjádří počet prvků číslem	čtení a psaní dvojciferných čísel	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	čte a zapíše čísla v oboru do 100	čtení a psaní dvojciferných čísel	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	pomocí znaků rovnosti a nerovnosti porovnává čísla	znaménka <, >, =, porovnávání čísel do 100	

2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	orientuje se na číselné ose	číselná osa od 0 do 100	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	daná čísla uspořádá lineárně	lineární uspořádání čísel v oboru do 100, vzestupná a sestupná řada, počítání po desítkách, po jedné	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	doplní chybějící číslo v vzestupné a sestupné řadě v oboru do 100	lineární uspořádání čísel v oboru do 100, vzestupná a sestupná řada, počítání po desítkách, po jedné	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	provádí početní operace sčítání a odčítání	sčítání a odčítání v oboru do 100 - typy příkladů: sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky, sčítání a odčítání násobků deseti, sčítání a odčítání dvojciferného a jednociferného čísla s přechodem desítky, sčítání dvou dvojciferných čísel, opakované sčítání (bez pojmu násobení)	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel v daném oboru	slovní úlohy s porovnáváním čísel v oboru do 100	
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100	slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 100	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší a tvoří slovní úlohy se vztahy o n-méně, o n-více v oboru do 100	slovní úlohy se vztahy o n-méně, o n-více v oboru do 100 bez přechodu desítky	OSV - Kreativita; originalita, pružnost nápadů
2.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	při řešení početních operací odhaduje reálnost výsledku	kontrola výpočtu, reálnost výsledku, zaokrouhlování na desítky	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; já jako zdroj informací o sobě
2.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-01	určí kolik je hodin, graficky znázorní daný čas	orientace v čase (čtvrt hodiny, třičtvrtě hodiny)	
2.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-02	určí závislost průběhu svého dne na čase	sledování závislosti na čase (příchod a odchod ze školy, délka vyučovací hodiny, přestávky, délka spánku atd.)	OSV - Psychohygienu; dobrá organizace času

2.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-03	čte údaje z jednoduchých tabulek, schémat	diagramy, tabulky	
2.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-01	rozezná geometrická tělesa v praxi a vymodeluje je	tělesa - krychle, kvádr, válec, koule	
2.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	nakreslí křivou, přímou a lomenou čáru	kreslení křivých a přímých čar, lomená čára uzavřená, otevřená	
2.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	odhadne a změří délku úsečky na cm	úsečka, porovnání délek úseček	
2.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	narýsuje úsečku dané délky v cm	rýsování úseček, práce s pravítkem	
2.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-03	rozezná jednoduché souměrné útvary v rovině	souměrné útvary	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	spočítá prvky daného souboru	číselný obor do 1000	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	vytvoří soubor s daným počtem prvků	číselný obor do 1000, vytváření různých konkrétních souborů s daným počtem prvků	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-01	na praktickém modelu vyjádří počet prvků číslem	čtení a psaní trojčiferných čísel	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	čte a zapíše trojčiferná čísla	čtení a psaní trojčiferných čísel	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-02	pomocí názoru porovná čísla	znaménka <, >, =, porovnávání čísel v oboru do 1000	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	zakreslí obraz daného čísla na číselné ose	číselná osa od 0 do 1000	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-03	doplní chybějící číslo v vzestupné a sestupné řadě v daném oboru	lineární uspořádání čísel v oboru do 1000, vzestupná a sestupná řada, počítání po desítkách, po jednotkách, po stovkách, závorky	

3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	písemně sčítá	sčítání v oboru do 1000 - typy příkladů: sčítání násobků sta, sčítání čísel bez přechodu násobků sta, sčítání čísel s přechodem násobků sta, písemné sčítání dvou sčítanců, závorky	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	písemně odčítá	odčítání v oboru do 1000 - typy příkladů: odčítání násobků sta, odčítání čísel bez přechodu násobků sta, odčítání čísel s přechodem násobků sta, písemné odčítání dvou sčítanců	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	provádí kontrolu svého výsledku	kontrola záměnou sčítanců, kontrola sčítáním (u operace odčítání)	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	použije spoje všech násobílek	automatizace všech spojů násobílek	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	násobí a dělí v oboru násobílkou	automatizace násobení a dělení v oboru násobílek	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	násobí z paměti dvojciferné číslo jednociferným v jednoduchých případech	pamětné násobení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobílek	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-04	dělí dvojciferné číslo jednociferným mimo obor násobílek, určí neúplný podíl a zbytek	pamětné dělení dvojciferného čísla jednociferným mimo obor násobílek, dělení se zbytkem	
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	používá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh	slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 1000	OSV - Rozvoj schopností poznávání; řešení problémových praktických úloh
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	řeší a tvoří slovní úlohy na porovnávání, vztahy o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně	slovní úlohy s porovnáváním čísel, na sčítání a odčítání, na o n-více, o n-méně, n-krát méně, n-krát více v oboru do 1000	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; zvládání učebních problémů vázaných na látku
3.	M	číslo a početní operace	M-3-1-05	při řešení početních operací odhaduje reálnost výsledku	kontrola výpočtu, reálnost výsledku, zaokrouhlování na desítky, stovky	
3.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-01	přečte údaje na hodinách včetně digitálních	určení času na minuty, digitální čísla, římská čísla v oboru do 12	

3.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-02	změří časový údaj	časové údaje a závislosti	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; organizace vlastního času, stanovení osobních cílů
3.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-3-2-03	doplní údaje v jednoduchých tabulkách, diagramech, schématech	diagramy, tabulky, grafy,	
3.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-01	rozliší a v praxi najde další tělesa	jehlan, kužel	
3.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	narýsuje úsečku dané délky s užitím jednotky - cm	přesnost rýsování úseček, práce s pravítkem	
3.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-3-3-02	nakreslí či vymodeluje jednoduchý souměrný útvar v rovině	souměrné útvary v rovině	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-01	popíše vztahy mezi sčítáním a odčítáním	sčítání, odčítání, užití závorek	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-01	popíše vztahy mezi násobením a dělením	násobení, dělení, užití závorek	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-02	provádí písemné početní operace v daném oboru	číselný obor do 1 000 000, počítá po statisících, desetitisících a tisících, vzestupná a sestupná řada, zápis čísel daného oboru, porovnávání čísel, rozklad čísla v desítkové soustavě, pamětné sčítání a odčítání, pamětné násobení a dělení čísel jednociferným číslem, písemné sčítání a odčítání, písemné násobení jednociferným i dvojciferným činitelem, písemné dělení jednociferným dělitelem, užití závorek	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-03	zaokrouhlí přirozená čísla	zaokrouhlování na tisíce, desetitisíce, statisíce	

4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-03	při řešení početních operací provádí odhady a kontroly výsledků, posuzuje reálnost výsledku	odhad, kontrola výsledků	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-04	tvoří a řeší slovní úlohy na početní operace v oboru přirozených čísel, na porovnávání, vztahy o n-více, o n-méně, n-krát více, n-krát méně	slovní úlohy s porovnáváním čísel, na sčítání a odčítání, násobení a dělení, na o n-více, o n-méně, n-krát méně, n-krát více v oboru do 1 000 000	OSV – Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, originalita)
4.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-01	vyhledá data z daného materiálu	vyhledávání dat	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; hodnotící prvky ve sdělení (výběr dat)
4.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-02	zjistí údaje z diagramu, tabulky	diagram, zjišťování údajů z diagramu	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-01	narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem	práce s kružítkem, kružnice, kruh, střed, poloměr	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-02	graficky sčítá a odčítá úsečky, určí délku lomené čáry	grafické sčítání a odčítání úsečky, délka lomené čáry, jednotky délky mm, cm, m	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-02	vypočte obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran	obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-03	sestrojí rovnoběžku s danou přímkou	přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, různoběžky, rovnoběžky, rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-05	ve čtvercové síti nakreslí jednoduché osově souměrné útvary	konstrukce souměrného útvaru ve čtvercové síti, rovnostranný a rovnoarmenný trojúhelník	
4.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-05	na názorných obrazcích určí osu souměrnosti překládáním papíru	určování os souměrnosti překládáním papíru na názorných obrazcích	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-05	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí na příkladech z běžného života	úlohy z běžného života	

4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-05	na praktickém modelu určí a vymodeluje část celku	zlomky, model, (1/2, 1/3, 1/4, 1/5, 1/10))	
4.	M	číslo a početní operace	M-5-1-05	používá zápis ve formě zlomku	zlomky, čitatel, jmenovatel, zlomková čára	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-01	při pamětném i písemném počítání využívá vlastností početních výkonů	komutativnost, asociativnost sčítání a násobení	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-02	provádí písemné početní operace v daném oboru	číselný obor do 1 000 000 a přes 1 000 000, čtení a zápis čísel větších než milion, porovnávání přirozených čísel, zobrazování přirozených čísel na číselné ose, řešení jednoduchých nerovnic, pamětné sčítání a odčítání, užití písemných algoritmů, pamětné násobení a dělení, užití písemných algoritmů násobení (až čtyřciferní činitelé), dělení jedno a dvojciferným dělitelem, užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost)	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-03	zaokrouhlí přirozená čísla	zaokrouhlování na tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-03	při řešení početních operací provádí odhady a kontroly výsledků, posuzuje reálnost výsledku	odhad a kontrola výsledků, reálnost výsledků	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; regulace vlastního jednání
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-04	tvorí a řeší jednoduché a složené slovní úlohy řešené jednou nebo dvěma početními operacemi	jednoduché a složené slovní úlohy v oboru přirozených čísel	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; zvládání učebních problémů vázaných na látku
5.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-01	vyhledá a roztřídí data (dle dané závislosti)	vyhledávání a třídění dat, závislosti a jejich vlastnosti, dosazování za proměnou	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; prvky ve sdělení (výběr dat)

5.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-02	sestaví jednoduchý diagram, tabulku	sestavení jednoduchého diagramu, doplňování tabulek	
5.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-02	čte jednoduchý graf v soustavě souřadnic	grafy, soustava souřadnic, čtení grafu, sloupkový diagram	
5.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-5-2-02	používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty	jízdní řády	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-01	pomocí jednoduché konstrukce narýsuje základní rovinné útvary	konstrukce obdélníku a čtverce, pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-01	využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles	krychle, kvádr, válec	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-02	vypočte obvod rovinného obrazce sečtením délek jeho stran	obvod mnohoúhelníka, jednotky délky a jejich převody (kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry), rozšiřující učivo - určení obvodu čtverce a obdélníka dosazením do vzorce	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-03	sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce	kolmice, kolmost, rýsování kolmice pomocí trojúhelníku s ryskou	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-04	určí obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě	výpočty obsahu obdélníka a čtverce pomocí čtvercové sítě	
5.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-5-3-04	užívá základní jednotky obsahu	základní jednotky obsahu (cm^2 , mm^2 , m^2)	
5.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	slovní úlohy, číselné a obrázkové řady, magické čtverce, prostorová představivost	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovedností zapamatování řešení problémů - Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnost vidět věci jinak, originalita)

5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-05	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřeno zlomkem na příkladech z běžného života	úlohy z běžného života, zlomky	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-05	vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny a desetiny	zlomky	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-06	porovnává zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-06	sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-07	vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života	desetinná čísla	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-07	přečte a zapíše desetinný zlomek, převede na desetinné číslo a naopak	zlomky, desetinná čísla, smíšené číslo	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-07	vyznačí na číselné ose desetinné číslo v řádu desetin a jejich úsecích	desetinná čísla; číselná osa, čtvercová síť, kruhový diagram	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-07	porovná desetinná čísla v řádu desetin	desetinná čísla	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-08	porozumí významu znaku „ - „, pro zápis celého záporného čísla	záporná, celá čísla	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-08	záporné číslo vyznačí na číselné ose	záporná čísla	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-08	nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	záporná čísla (teploměr)	
5.	M	číslo a početní operace	M-5-1-08	přečte, zapíše a porovná celá čísla	celá čísla v rozmezí -100 až + 100	

6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-09	správně čte a zapisuje desetinná čísla	číselné řády desetinných čísel	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-09	porovnává desetinná čísla podle velikosti	porovnávání desetinných čísel, číselná osa	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-02	zaokrouhluje desetinná čísla na příslušný řád, provádí odhady	zaokrouhlování desetinných čísel	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	sčítá a odčítá des. čísla (z paměti i písemně); násobí a dělí des. čísla 10, 100, 1000; násobí a dělí des. čísla přirozeným číslem; násobí a dělí des. čísla desetinným číslem; provádí zkoušku dělení; využívá pro kontrolu výsledku odhad	sčítání a odčítání desetinných čísel, násobení a dělení desetinných čísel	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	užívá při výpočtech s desetinnými čísly komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	vlastnosti početních operací s desetinnými čísly	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-09	řeší slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti a početní operace s desetinnými čísly	desetinná čísla - slovní úlohy	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-03	rozhoduje, zda je dané číslo násobkem určitého čísla, rozlišuje prvočísla a čísla složená (i s užitím tabulky), rozloží složené číslo na součin prvočísel	násobek a dělitel, prvočíslo a číslo složené	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-03	rozhoduje, zda je dané číslo dělitelné určitým číslem, využívá kritéria dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 9, 10	dělitel, znaky dělitelnosti	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-03	určuje nejmenší společný násobek a největší společný dělitel (z paměti i písemně), dovednost využívá při řešení jednoduchých úloh	nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	
6.	M	číslo a proměnná	M-9-1-03	rozeznává dvojice čísel soudělných a nesoudělných	čísla soudělná a nesoudělná	
6.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	znázorňuje body v pravouhlé soustavě souřadnic, čte souřadnice bodů zakreslených v prav. soustavě souřadnic	pravouhlá soustava souřadnic v rovině	
6.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	vyhledává požadované údaje v jednoduchých tabulkách a diagramech	jednoduché statistické diagramy, schémata, tabulky	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání, pozornosti,

						řešení problémů
6.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	počítá aritmetický průměr v jednoduchých případech	aritmetický průměr	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	narýsuje plnou, čárkovanou a čerchovanou čáru	druhy čar	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	rozlišuje základní matematické symboly, sestrojuje přímky kolmé, rovnoběžné a různoběžné a při jejich popisu používá dohodnutou symboliku	matematické symboly, zápisy a jejich použití v geometrii	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	změří vzdálenost bodu od dané přímky, sestrojuje střed a osu dané úsečky	vzdálenost bodu od přímky, osa úsečky, střed úsečky	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	převádí jednotky délky, užívá osvojené početní algoritmy (násobení a dělení přír. a deset. čísel 10, 100, 1000)	jednotky délky a jejich převody	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	převádí jednotky obsahu, užívá osvojené početní algoritmy (násobení a dělení přír. a deset. čísel 10, 100, 1000)	jednotky obsahu a jejich převody	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	pozná a načrtne čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, pravidelný mnohoúhelník a porovnává jejich vlastnosti	základní rovinné útvary	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	narýsuje a správně popíše čtverec, obdélník, kružnici, pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník	konstrukce základních rovinných útvarů	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	odhaduje odvod útvaru pomocí čtvercové sítě, počítá obvod čtverce, obdélníku, pravidelného šestiúhelníku a osmiúhelníku	obvod základních rovinných útvarů	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	odhaduje obsah čtverce a obdélníku pomocí čtvercové sítě, počítá obsah čtverce a obdélníku	obsah základních rovinných útvarů	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	načrtne a rozeznává úhel ostrý, pravý, tupý, přímý	úhel - ramena, vrchol úhlu, druhy úhlů	

6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-03	odhaduje velikost úhlu, změří přesně velikost daného úhlu pomocí úhlooměru	velikost úhlu, úhloměř, jednotka velikosti úhlů (stupně, úhlové minuty)	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	sestrojuje úhel dané velikosti, sestrojuje osu úhlu; úhly o velikosti 30°, 60°, 90° rýsuje bez použití úhlooměru	konstrukce úhlu, označení úhlu, osa úhlu	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-03	graficky i početně sčítá a odčítá úhly, graficky i početně vytvoří dvojnásobek a polovinu daného úhlu	sčítání a odčítání úhlů, násobení úhlů, polovina úhlu	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	označuje úhly při průsečíku různoběžných přímk a odvozuje jejich velikost (dvojice úhlů)	úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	popisuje správně trojúhelník (vrcholy, strany), rozlišuje vnitřní a vnější úhly trojúhelníku, určuje výpočtem třetí vnitřní úhel trojúhelníku	popis trojúhelníku, úhly v trojúhelníku	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	klasifikuje trojúhelníky na základě velikosti stran a úhlů, popisuje jejich vlastnosti	třídění trojúhelníků	
6.	M	geometrie v rovině v prostoru	M-9-3-01	ověřuje trojúhelníkovou nerovnost	trojúhelníková nerovnost	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	vypočítá obvod trojúhelníku, určuje výpočtem třetí stranu trojúhelníku	obvod trojúhelníku	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	sestrojí trojúhelník ze tří stran	konstrukce trojúhelníku – věta sss	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	narýsuje výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníku	výšky, těžnice, střední příčky trojúhelníku	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	narýsuje kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku	kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-08	sestrojuje obraz daného rovinného útvaru v osově souměrnosti	osa souměrnosti, osová souměrnost	

6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-08	rozhodne, zda je útvar osově souměrný, vyhledává osu souměrnosti u daného osově souměrného rovinného obrazce	útvary osově souměrné	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-09	popisuje krychli a kvádr, používá pojmy podstava, vrcholy, hrany, stěny, stěnové a tělesové úhlopříčky, porovnává jejich vlastnosti	krychle a kvádr - popis, vlastnosti	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-09	pracuje s půdorysem a nárysem krychle a kvádrů	půdorys a nárys krychle, kvádrů	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-12	načtrne a sestrojí krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání (za pomoci učitele)	zobrazení krychle a kvádrů ve volném rovnoběžném promítání	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-11	pozná síť krychle a kvádrů, načrtává síť krychle a kvádrů, ze sítě modeluje krychli a kvádr	síť krychle a kvádrů	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-10	odhaduje a počítá povrch a objem krychle a kvádrů, převádí a správně užívá objemové jednotky	povrch a objem krychle a kvádrů, objemové jednotky a jejich převody	
6.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-13	analyzuje a řeší slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti o krychli a kvádrů	krychle a kvádr - slovní úlohy	
6.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-01	řeší úlohy a problémy logickou úvahou	číselné řady desetinných čísel, magické čtverce	OSV - Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (schopnosti vidět věci jinak)
6.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-02	řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost	logické a netradiční geometrické úlohy	OSV - Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, schopnosti vidět věci jinak)

7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-04	správně zapisuje zlomky, znázorňuje zlomky (kruhový diagram, číselná osa)	pojem zlomek, termíny celek, část, číselník, jmenovatel; grafické znázornění zlomků	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-04	vypočítá zlomkem část daného celku (např. $\frac{3}{4}$ ze 16 kg)	vyjádření vztahu celek - část zlomkem	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	rozšiřuje a krátí zlomky, pomocí krácení vyjadřuje zlomek v základním tvaru, porovnává zlomky	rozšiřování a krácení zlomků, porovnávání zlomků	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	zapisuje desetinný zlomek desetinným číslem, převádí zlomky na desetinná čísla pomocí rozšiřování nebo dělení čitatele jmenovatelem	desetinné zlomky, zlomky a desetinná čísla, periodické čísla	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	převádí smíšené číslo na zlomek a naopak	smíšené číslo	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	sčítá a odčítá 2 až 3 zlomky, násobí a dělí zlomek přirozeným číslem, násobí a dělí zlomek zlomkem, zapisuje převrácené číslo, upravuje složený zlomek	sčítání, odčítání a násobení zlomků, převrácené číslo, dělení zlomků, složený zlomek	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-09	řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti a početní operace se zlomky	zlomky v praxi	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	znázorňuje celá a racionální čísla na číselné ose, určuje dvojice opačných čísel	čísla celá kladná, čísla celá záporná, číslo nula, čísla navzájem opačná	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	vyjadřuje racionální číslo více způsoby a vzájemně je převádí (zlomky, desetinná čísla)	čísla racionální kladná, čísla racionální záporná, zápis racionálních čísel	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	určuje absolutní hodnotu čísla kladného, čísla záporného a nuly	absolutní hodnota	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	porovnává kladná a záporná čísla	porovnávání kladných a záporných čísel	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	provádí početní operace (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru celých a racionálních čísel, využívá vlastností operací sčítání a násobení (komutativnost, asociativnost)	sčítání a odčítání, násobení a dělení kladných a záporných čísel	

7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	dodržuje pravidla pro pořadí početních operací v oboru celých a racionálních čísel	pravidla pro pořadí početních operací	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-09	řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	celá a racionální čísla v praxi	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-04	rozdělí celek na části v daném poměru	vyjádření vztahu celek - část pomocí poměru	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-05	stanoví poměr ze zadaných údajů, porovnává poměrem velikosti dvou veličin a upravuje poměr na základní tvar	porovnávání poměrem	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-05	zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru	změna čísla v daném poměru	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-05	využívá měřítko mapy (plánu) k zjištění skutečné vzdálenosti dvou míst zakreslených v mapě (plánu)	měřítko mapy a plánu	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-05	odvodí měřítko mapy (plánu) ze zadaných údajů	odvození měřítka mapy a plánu	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-04	vypočítá 1% z daného základu, vyjadřuje část celku různými způsoby a převádí jeden způsob vyjádření na druhý (např. $\frac{1}{2} = 0,5 = 50\%$)	procenta, pojem procento	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-06	vypočítá, jak velkou část celku tvoří daný počet procent (i v případě, že procentová část je větší než celek)	procentová část	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-06	vypočítá základ (celek) z dané procentové části a příslušného počtu procent	základ	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-06	vypočítá, kolik procent tvoří daná část celku	počet procent	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta, zdůvodní postup řešení, provede kontrolu výsledku, užívá kalkulačtor k zefektivnění	procenta v praxi	OSV - Řešení problémů a rozhodovací

				výpočtů		dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
7.	M	číslo a proměnná	M-9-1-06	řeší jednoduché příklady na výpočet úroků	úrok, jednoduché úrokování	
7.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-03	rozeznává přímou a nepřímou úměrnost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice, své rozhodnutí zdůvodňuje	přímá a nepřímá úměrnost	
7.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-03	vytvoří tabulku, graf a rovnici pro přímou úměrnost na základě textu úlohy	rovnice a graf přímé úměrnosti	
7.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-03	vytvoří tabulku, graf a rovnici pro nepřímou úměrnost na základě textu úlohy	rovnice a graf nepřímé úměrnosti	
7.	M	číslo a proměnná	M-9-2-03	využívá při řešení úloh přímou a nepřímou úměrnost, řeší slovní úlohy z praxe pomocí trojčlenky	trojčlenka	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-07	vyhledává dvojice shodných trojúhelníků, shodnost zdůvodní pomocí vět o shodnosti trojúhelníků a správně zapíše pomocí matematické symboliky	shodnost trojúhelníků, věty o shodnosti trojúhelníků	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	načrtává a sestruje trojúhelník podle vět sss, sus, usu; jednoduchým způsobem zapisuje postup konstrukce pomocí matematické symboliky	konstrukce trojúhelníků	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-08	sestruje obraz daného rovinného útvaru ve středové souměrnosti	střed souměrnosti, středová souměrnost	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-08	rozhodne, zda je útvar středově souměrný, vyhledává střed souměrnosti u daného středově souměrného rovinného obrazce	útvary středově souměrné	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	rozeznává jednotlivé druhy rovnoběžníků a lichoběžníků, popisuje jejich vlastnosti	rovnoběžník, lichoběžník	

7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	počítá obvod a obsah rovnoběžníku, obsah trojúhelníku, obvod a obsah lichoběžníku podle vzorce, používá k výpočtům kalkulačtor a matematické tabulky	obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku, obsah trojúhelníku	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-06	načrtává a sestavuje dané rovnoběžníky a lichoběžníky, dodržuje zásady rýsování	konstrukce rovnoběžníků a lichoběžníků ze zadaných prvků	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-09	třídí a popisuje kolmé hranoly, používá pojmy podstava, stěna, vrcholy	kolmé hranoly - popis, rozdělení	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-11	pozná síť kolmého hranolu, načrtává v jednoduchých případech síť kolmého hranolu	síť kolmého hranolu	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-10	odhaduje a počítá povrch a objem kolmého hranolu trojbokého a čtyřbokého, používá a převádí jednotky objemu	povrch a objem hranolu	
7.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-13	analyzuje a řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti o kolmých hranolech	hranoly - slovní úlohy, praktické problémy	
7.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-01	řeší úlohy a problémy logickou úvahou	číselné a logické řady, magické čtverce	
7.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-02	řeší jednoduché úlohy na prostorovou představivost	logické a netradiční geometrické úlohy	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	určuje druhou mocninu čísel pomocí tabulek a kalkulačtoru, zná z paměti druhé mocniny celých čísel od jedné do patnácti	druhá mocnina	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	určuje druhou odmocninu čísel pomocí tabulek a kalkulačtoru, v jednodušších případech z paměti	druhá odmocnina	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-3-13	užívá druhou mocninu a odmocninu v geometrii	druhá mocnina a odmocnina v geom. výpočtech	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racion. čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	číselný výraz a jeho hodnota, pořadí početních výkonů	

8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	sestaví číselný výraz podle slovního zadání	číselný výraz	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	dosazuje konkrétní číslo do výrazu s proměnnou a určuje hodnotu tohoto výrazu	proměnná, výrazy s proměnnou, hodnota výrazu s proměnnou	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	sestavuje jednoduchý výraz s proměnnou, vybere odpovídající výraz, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	zápis slovního textu pomocí výrazu s proměnnou	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	sčítá a odčítá mnohočleny	sčítání, odčítání mnohočlenů	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	násobí jednočlen jednočlenem, jednočlen mnohočlenem, mnohočlen mnohočlenem	násobení mnohočlenů	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	rozloží mnohočlen na součin pomocí vzorců a vytýkáním	rozklad mnohočlenů na součin, algebraické vzorce	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	ověřuje, zda se levá a pravá strana rovnosti sobě rovnají	rovnost, rovnice	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší lineární rovnice s jednou neznámou pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti řešení dosazením do rovnice	ekvivalentní úpravy lineární rovnice, jednoduché lineární rovnice, zkouška řešení	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	vyjadřuje neznámou z daného vzorce pomocí ekvivalentních úprav	vzorec jako rovnice vyjadřující vztah určitých veličin	
8.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší jednoduché reálné situace pomocí rovnic s jednou neznámou; provede rozbor úlohy, sestaví rovnici ze zadaných údajů, ověří správnost řešení úlohy	jednoduché slovní úlohy řešené rovnicemi s jednou neznámou	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů
8.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu, grafu	tabulky, diagramy, grafy	

8.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	provádí jednoduché statistické šetření, výsledky zaznamenává do tabulky nebo grafu	jednoduché statistické šetření	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředěnosti
8.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	vyjádří vztahy mezi údaji v tabulce, diagramu a grafu - četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota	četnost znaku, aritmetický průměr	
8.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-02	porovnává kvantitativní vztahy mezi soubory dat zadaných tabulkami, grafy a diagramy, výsledky porovnání interpretuje	porovnává soubory dat	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	vypočítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty, používá Pyth. větu při řešení geometrických úloh v rovině i prostoru	Pythagorova věta a její využití	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-13	pomocí Pythagorovy věty matematizuje jednoduché reálné situace, zakreslí náčrtek, zapíše Pyth. větu, ověří reálnost výsledku	Pythagorova věta v praxi	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-02	sestrojí kružnici (kruh) s daným středem a poloměrem, zapíše vztah mezi poloměrem a průměrem, vypočítá délku těživy	kružnice, kruh, poloměr, průměr, tětíva	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	modeluje polohové vztahy kružnice - přímka, sestrojí tečnu a sečnu	kružnice a přímka	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	modeluje polohové vztahy mezi dvěma kružnicemi	dvě kružnice	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-04	vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců; k výpočtu používá kalkulátor a matem. tabulky	číslo π , délka kružnice, obvod kruhu, obsah kruhu	

8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-09	popíše válec, požívá pojmy podstava, plášť	popis rotačního válce	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-11	pozná síť válce, načrtává a sestrojuje síť válce	rotační válec, síť válce	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-10	počítá povrch a objem válce, používá kalkulátor a matem. tabulky	povrch a objem válce	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-13	analyzuje a řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti o válci	válec - slovní úlohy	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-05	pojmenuje základní množiny všech bodů dané vlastnosti – osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice	charakteristika geometrických útvarů pomocí množiny bodů dané vlastnosti	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-05	využívá množiny všech bodů dané vlastnosti při řešení úloh	využití množin bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh	
8.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-05	sestrojuje dané trojúhelníky a čtyřúhelníky; zakresluje náčrtek, v jednodušších případech zapisuje postup konstrukce užitím matematické symboliky, diskutuje o počtu řešení, ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání; sestrojuje tečny ke kružnici z bodu ležícího vně kružnice	konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků pomocí množin bodů dané vlastnosti, konstrukce tečen ke kružnici z bodu ležícího vně kružnice	
9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-07	upravuje lomené výrazy, provádí početní operace s lomenými výrazy	lomené výrazy	
9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti řešení dosazením do rovnice	lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli	
9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší pomocí rovnic složitější slovní úlohy (o pohybu, o společné práci)	složitější slovní úlohy řešené rovnicemi	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; formování studijních dovedností

9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší soustavy dvou jednoduchých rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací i dosazovací, provádí zkoušku správnosti řešení	soustavy rovnic se dvěma neznámými	
9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	rozhodne, zda soustava rovnic má řešení; ověří, zda řešení patří do zadaného číselného oboru	soustavy rovnic se dvěma neznámými - řešení	
9.	M	číslo a proměnná	M-9-1-08	řeší reálnou situaci pomocí soustav rovnic se dvěma neznámými; při řešení provede rozbor úlohy, sestaví soustavu dvou rovnic o dvou neznámých ze zadaných údajů, ověří správnost řešení úlohy	slovní úlohy řešené pomocí soustavy rovnic se dvěma neznámými	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; formování studijních dovedností
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	zpracuje, porovná, vyhodnotí údaje v tabulce, diagramu a grafu, pracuje s intervaly a časovou osou	zpracování a vyhodnocení dat, modus a medián souboru dat	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak	zpracování dat	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-01	vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu, kriticky hodnotí jejich realnost	vyhledávání požadovaných dat	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	rozeznává funkční vztah od jiných vztahů, zapisuje definiční obor dané funkce	definice funkce, definiční obor, obor hodnot	OSV – Rozvoj schopností poznávání; cvičení pozornosti a soustředění
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	vytvoří graf pro funkční závislost danou tabulkou či rovnicí, vyčte z grafu podstatné informace	lineární funkce a její vlastnosti; konstantní funkce a přímá úměrnost jako zvláštní případy lineární funkce; nepřímá úměrnost	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	přihadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak	lineární funkce a její vlastnosti; konstantní funkce a přímá úměrnost jako zvláštní případy lineární funkce; nepřímá úměrnost	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	přihadí lineární funkci vyjádřenou rovnicí k příslušnému grafu nebo tabulce a naopak	graf lineární funkce	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	řeší graficky soustavy rovnic o dvou neznámých (v jednodušších případech) s důrazem na přesnost rýsování	grafické řešení soustavy rovnic o dvou neznámých	
9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-04	sestavuje tabulku a sestavuje graf základní kvadratické funkce $y = ax^2$	kvadratická funkce	

9.	M	závislosti, vztahy a práce s daty	M-9-2-05	rozpozná funkční vztah v textu úlohy, vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	využití funkčních vztahů	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-09	rozeznává a popisuje vlastnosti jehlanu, kuželu, koule, používá pojmy podstava, plášť	jehlan, kužel, koule – popis, vlastnosti	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-11	pozná síť jehlanu a kuželu, načrtává síť jehlanu a kuželu	síť jehlanu a kuželu	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-10	počítá povrch a objem kolmého jehlanu, kuželu a koule pomocí vzorců, používá kalkulátor k základním výpočtům a matematické tabulky	povrch a objem jehlanu, kuželu, koule	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-13	analyzuje a řeší jednoduché slovní úlohy z praxe, ve kterých využívá znalosti o jehlanu, kuželu a kouli	jehlan, kužel, koule – slovní úlohy	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-07	rozpoznává podobné rovinné útvary a správně podobnost zapisuje pomocí matematické symboliky	podobnost geometrických útvarů	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-07	určuje poměr podobnosti, na základě poměru podobnosti určuje velikosti dalších útvarů	poměr podobnosti	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-07	vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků	podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-07	používá poměr podobnosti při práci s plány a mapami, při zmenšování a zvětšování rovinných obrazců v daném poměru	užití podobnosti v praxi	
9.	M	geometrie v rovině a v prostoru	M-9-3-01	řeší pravoúhlý trojúhelník pomocí goniometrických funkcí	goniometrické funkce	
9.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-01	řeší úlohy a problémy logickou úvahou, provede rozbor úlohy, zvolí vhodný postup řešení, diskutuje o počtu řešení, provede kontrolu reálnosti výsledku	číselné a logické řady, netradiční úlohy	
9.	M	nestandardní aplikační úlohy a problémy	M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí	hlavolamy, logické a netradiční geometrické úlohy	

OBLAST	Informační a komunikační technologie
OBOR	Informační a komunikační technologie
PŘEDMĚT	Informatika
ZPRACOVAL/A/	Ing. Ivana Řeřichová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Do všech oblastí společenského života pronikají moderní informační a komunikační technologie, které mění tradiční společenské vztahy a procesy. Život v současné technicky vyspělé společnosti si lze těžko představit bez tzv. informační gramotnosti. Základní úroveň informační gramotnosti získávají žáci prostřednictvím předmětu Informatika. Vzdělávání v rámci tohoto předmětu má dva hlavní cíle. Prvním cílem je vybavit žáky nezbytnými znalostmi a praktickými dovednostmi potřebnými k bezpečnému ovládnutí počítače, druhým cílem je naučit žáky orientovat se ve světě informací.

Předmět Informatika je součástí vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah předmětu Informatika je rozdělen na 1. stupni do tří okruhů – Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací. Na 2. stupni je rozdělen do dvou okruhů – Vyhledávání informací a komunikace, Zpracování a využití informací.

V tematickém okruhu *Základy práce s počítačem* se žáci přiměřeně věku seznamují s elementárními dovednostmi nezbytnými k ovládnutí počítače a se základy práce s operačním systémem Windows. Současně žáci poznávají možné problémy při práci s počítačem.

V tematickém okruhu *Vyhledávání informací a komunikace* žáci 1. stupně poznávají moderní způsoby komunikace a některé metody vyhledávání jednoduché informace v počítačové síti Internet. U žáků 2. stupně je položen důraz na hodnocení vyhledané informace a použitých informačních zdrojů z hlediska jejich věrohodnosti a pravdivosti. S tím jsou spojeny požadavky na odpovědný etický postoj žáků k mediálním obsahům.

V tematickém okruhu *Zpracování a využití informací* se žáci 1. stupně učí ovládat textový editor na úrovni tvorby jednoduchých textových dokumentů s minimálním formátováním. Na 2. stupni žáci dále zdokonalují své dovednosti při práci s textovým editorem,

zpracování informací dostává konkrétní podobu (zpráva, oznámení). Při práci s textem jsou žáci vedeni k respektování základních estetických, stylistických, legislativních a jiných pravidel. Dále se žáci učí základům práce s tabulkovým editorem a poznávají způsoby prezentace informací.

Předmět Informatika se vyučuje na prvním stupni v 5. ročníku, a to s časovou dotací 1 hodina týdně; na druhém stupni v 6. ročníku, a to s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v učebně informatiky, každý žák má k dispozici svůj počítač. V případě většího počtu žáků v daném ročníku se žáci pro výuku Informatiky rozdělují do dvou skupin.

Předmět Informatika je úzce spjat s ostatními vzdělávacími oblastmi základního vzdělávání. Dovednosti získané v předmětu Informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku ve všech vzdělávacích oblastech, užívat v rámci základního vzdělávání odpovídající výukový software, používat Internet jako zdroj informací.

Předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Mediální výchova.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k používání různých informačních zdrojů při vyhledávání potřebných informací,
- vedeme žáky k efektivnímu vyhledávání informací na Internetu,
- pomocí vhodně zadávaných úloh vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití počítačů v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k ověřování pravdivosti informace získané z Internetu či z jiných médií,
- vedeme žáky k tvořivému přístupu při řešení úloh,
- podporujeme využívání výpočetní techniky při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k používání odborných termínů z oblasti výpočetní techniky,
- podporujeme moderní způsoby komunikace,
- rozvíjíme komunikativní dovednosti žáků v úředním styku.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné pomoci,
- rozvíjíme schopnost žáků kriticky hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování konvencí a pravidel při elektronické komunikaci,
- upozorňujeme na rizika spojená s používáním nelegálního softwaru.

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s bezpečnostními a hygienickými pravidly při práci s výpočetní technikou,
- klademe důraz na dohodnutou kvalitu práce.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	ukazuje a pojmenovává hlavní komponenty počítačové sestavy - základní jednotku, monitor, myš, klávesnici, tiskárnu	základní sestava osobního počítače	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	ukazuje na skříni počítače tlačítka POWER (zapnutí/vypnutí) a RESET, mechaniku pro CD, správně vypne a zapne počítač	skříň počítače, zapnutí a vypnutí počítače	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	orientuje se na klávesnici, ukazuje klávesy Shift, Caps Lock, Enter, Delete, Esc, Alt, Ctrl a popisuje jejich význam, aktivně pracuje s myší	klávesnice, myš	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	vysvětluje význam operačního systému, uvede nejběžněji používaný operační systém pro osobní počítače	operační systém a jeho význam	

5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	popisuje uživatelské prostředí Windows - důležité ikony na ploše (Koš, Dokumenty, Tento počítač) a hlavní panel	operační systém Windows a jeho prvky	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	provádí základní operace s okny - otevření a uzavření, přesunutí na jinou pozici, změna velikosti, minimalizace a maximalizace, přepínání mezi dvěma okny	operační systém Windows - základy ovládání	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	založí složku, pojmenuje ji a otevře, založí nový soubor (dokument) a uloží ho do složky	operační systém Windows - složky, soubory	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-01	porovnává přednosti a nedostatky informace získané z knihy a stejné informace získané prostřednictvím výukového programu (multimediálního programu)	multimediální využití počítače	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-02	respektuje pravidla bezpečné práce s počítačem	bezpečnost práce	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-02	seznamuje se s možnými problémy při práci s počítačem a je informován o tom, na koho se má obrátit v případě závady počítače	poruchy a závady počítače	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-02	seznamuje se s doporučením na správné umístění monitoru a zásadami správného sezení u počítače (držení těla, výběr židle)	hygiena práce u počítače, prevence zdravotních rizik	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-03	vytvoří záložní kopii svých dat na USB disk	zálohování dat	
5.	In	základy práce s počítačem	ICT-5-1-03	popisuje, jak chránit soubory proti počítačovým virům	antivirová ochrana dat	
5.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-01	vysvětluje význam celosvětové počítačové sítě Internet při vyhledávání informací	Internet jako zdroj informací	
5.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-01	zapisuje adresu vyhledávací stránky do příslušného řádku internetového prohlížeče, stránku otevře a dále s ní pracuje podle jednotlivých témat rozříděných odkazů, pohybuje se po stránkách pomocí hypertextu	české vyhledávací stránky, katalogový (seznamový) způsob hledání, hypertext	Mv – Fungování a vliv médií ve společnosti; využívání potenciálu médií jako zdroje informací

5.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-01	pečlivě formuluje klíčová slova a vyhledává požadovanou informaci ve vlastním obsahu www stránek (i s pomocí učitele)	vyhledávání informací na Internetu pomocí klíčových slov	Mv – Fungování a vliv médií ve společnosti; využívání potenciálu médií jako zdroje informací
5.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-02	vyhledává jednoduchou informaci v knihovně nebo databázích (seznamy, kartotéky, slovníky, telef. seznam)	vyhledávání informací v jiných zdrojích než je Internet	
5.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-5-2-03	za pomoci učitele založí svou e-mailovou adresu, napíše a odešle stručný e-mail	základní způsoby komunikace	Mv - Tvorba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení pro inter. médium
5.	In	zpracování a využití informací	ICT-5-3-01	otevře program WORD, napíše jednoduchý text a opraví případné chyby, kterých se dopustí, zvolí si velikost a druh písma, zvýrazní důležité části textu (barvou, podtržením, kurzívou, tučným písmem), prohlédne si vytvořený dokument (náhled) a uloží ho	základy práce s textovým editorem (MS WORD)	
5.	In	zpracování a využití informací	ICT-5-3-01	nakreslí obrázek v programu Malování a uloží ho	základy práce s grafickým editorem	
5.	In	zpracování a využití informací	ICT-5-3-01	aktivně pracuje s různými výukovými programy vhodnými pro danou věkovou kategorii	výukové programy	
6.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-9-1-01	vyjmenovává příklady klasických a elektronických informačních zdrojů, porovnává jejich přednosti a nedostatky	informační zdroje	
6.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost nalezených informací (zejména na Internetu) dotazem	věrohodnost informací	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
6.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-9-1-01	rozděluje informace podle důležitosti a vzájemné návaznosti	závažnost informací	

6.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-9-1-01	vyjmenovává příklady neveřejných (osobních) a veřejných informací, za pomoci učitele se orientačně seznamuje s vybranými částmi zákona č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů	dostupnost a ochrana informací v ČR	
6.	In	vyhledávání informací a komunikace	ICT-9-1-01	popisuje změny ve společnosti způsobené nárůstem množství informací a rozvojem informačních technologií (elektronický obchod, elektronické bankovníctví, komunikace e-mailem)	vývojové trendy informačních technologií	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	napiše požadovaný text, nastaví okraje stránky, vloží do textu obrázek, vytvoří jednoduchou tabulku	práce s textovým editorem	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	zkopíruje text, přesune text na jiné místo	práce se schránkou	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	nakreslí a upraví obrázek v programu Malování, vytvoří obrázek použitím kreslicích nástrojů v programu WORD	práce s grafickým editorem	OSV - Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (originalita, nápady)
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	otevře program Excel, nastaví počet listů a listy pojmenuje, upraví šířku sloupce a výšku řádku, ohraničí vybrané buňky	základy práce s tabulkovým editorem	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-01	vytváří jednoduchou tabulku s textovými i číselnými daty, používá příkaz Formát/Buňky (zalomení textu, zarovnání textu na střed buňky, sloučit buňky), používá vzorec suma	tvorba jednoduchých tabulek	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-02	seznamuje se s pravidly pro úpravu textu, např. používání a kombinování písem, vyznačování v textu, umístění titulků a obrázků na stránce	pravidla pro estetickou úpravu textu, obrázku	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-03	užívá pojem autorské dílo, za pomoci učitele se seznamuje s vybranými částmi zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském (autorský zákon)	ochrana práv k duševnímu vlastnictví	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-03	popisuje rizika plynoucí z používání nelegálních kopií počítačových programů, hudebních nahrávek či filmů	porušování autorských práv v praxi	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-03	seznamuje se se zásadami informační etiky, ukazuje na příkladech informace eticky závadné	informační etika	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v eticky problémových situacích

6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-04	vyhledává požadovanou informaci ve dvou různých zdrojích a nalezené informace porovnává	vyhledávání informací z více zdrojů	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-05	napiše krátkou zprávu, oznámení, pozvánku (i s pomocí učitele)	zpracování informací	Mv - Tvorba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis či internet. medium
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-05	spustí prezentační program a prohlédne si již vytvořenou prezentaci	prezentační program - ukázka, použití	
6.	In	zpracování a využití informací	ICT-9-2-05	porovnává různé webové stránky, všímá si jejich obsahu a grafické úpravy	webové stránky	

OBLAST	Člověk a jeho svět
OBOR	Člověk a jeho svět
PŘEDMĚT	Člověk a svět
ZPRACOVAL/A/	Stanislava Nováková
UPRAVIL/A/	Mgr. Eva Bízová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Člověk a svět navazuje na znalosti získané v rodině a předškolním zařízení. Předkládá žákům nové poznatky a dovednosti z různých oblastí života. Napomáhá k utváření základních představ o skutečnostech a zákonitostech v přírodě i společnosti. Formuje u žáků vztah k vlastní osobě, životu, jiným lidem a živočichům, svému okolí, k lidským činnostem a hodnotám. Učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Předmět Člověk a svět připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je rozdělen do pěti tematických okruhů.

Tematický okruh Místo, kde žijeme se orientuje na poznávání nejbližšího okolí, rizikových míst a situací. Žáci se učí poznávat vztahy a souvislosti v organizaci života rodiny, školy, obce. Tematický okruh přispívá k probouzení kladného vztahu k místu bydliště, rozvíjí národní cítění.

Tematický okruh Lidé kolem nás pomáhá žákům uvědomovat si svoji nezastupitelnou úlohu v rodině, škole i společnosti. Učí žáky nutnosti spolupráce, komunikace, respektování názorů druhých a kultivuje jejich jazykové dovednosti napříč celému předmětu.. Vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci. Pomáhá žákům orientovat se ve světě financí. Vysvětluje význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen.

Tematický okruh Lidé a čas učí žáky orientovat se v dějích a v čase. Utváří první ucelenou představu o kultuře, historii, životě lidí i o výsledcích jejich činnosti. Rozvíjí schopnost pozorovat, analyzovat, srovnávat, pojmenovávat věci, jevy a děje, dávat do souvislosti minulost a současnost. Chceme u žáků vyvolat zájem o historii, o kulturní bohatství regionu i celé země.

Tematický okruh Rozmanitost přírody rozvíjí u žáků poznání v oblasti přírody. Učí žáky chápat základní jevy a vztahy v přírodě, souvislosti mezi organismy navzájem, mezi organismy a prostředím i mezi člověkem a ostatní biosférou. Pomáhá utvářet kladný vztah

k přírodě, poskytuje prostor pro hledání možností jak přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a trvale udržitelnému rozvoji. Vede žáky k charakteristice specifických přírodních jevů a z nich vyplývajících rizik vzniku mimořádných událostí.

Tematický okruh Člověk a jeho zdraví přináší poznatky o člověku jako lidské bytosti, která má své biologické i fyziologické funkce a potřeby. Žáci se seznamují s vývojem člověka a změnami, kterými prochází v průběhu života. Rozšiřují si poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých. Žáci jsou vedeni k ovládnutí způsobů komunikace s operátory tísňových linek, k účelnému chování v dopravních situacích v roli účastníka silničního provozu a při mimořádných událostech.

Předmět Člověk a svět je jedinou vzdělávací oblastí, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět a očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět Člověk a svět se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku. Ve 4. ročníku je posílen o jednu hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu realizace průřezových témat, zařazení časově náročnějších témat z oblasti regionu a integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova.

Výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova jsou zařazeny bez posílení hodin z disponibilní časové dotace v ostatních ročnících, neboť některá témata předmětu Člověk a svět a Etická výchova spolu úzce souvisí, např. téma domov, škola, rodina, soužití a chování lidí, základních globálních problémů, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy.

- 1.ročník – 2 hodiny týdně,
- 2.ročník – 2 hodiny týdně,
- 3.ročník – 2 hodiny týdně,
- 4.ročník – 4 hodiny týdně,
- 5.ročník – 3 hodiny týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v případě potřeby v multimediální a multifunkční učebně. Předmět vyžaduje velkou škálu forem práce, které můžeme realizovat v terénu, při akcích pořádaných školou, zotavovacích pobytech ve zdravotně příznivém prostředí, výletech, vycházkách, exkurzích a dalších akcích souvisejících s výukou jednotlivých tematických okruhů.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy do předmětu Člověk a svět:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (OVŠ ČJS-3-2-02, ČJS-3-5-02),
- EV-3-1-02 se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel (OVŠ - ČJS-3-2-01),

- EV-3-1-03 si osvojí základní vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým (OVŠ ČJS-3-2-03, ČJS-3-2-01),
- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ - ČJS-3-2-01)
- EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ - ČJS-3-2-01, ČJS-3-5-02),
- EV-3-1-07 reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc (OVŠ - ČJS-3-5-03, ČJS-3-5-02, ČJS-3-5-03),
- EV-5-1-02 si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení (OVŠ - ČJS-5-5-02, ČJS-5-5-04),
- EV-5-1-03 se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách (OVŠ - ČJS-5-5-02, ČJS-5-5-03),
- EV-5-1-04 identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (OVŠ - ČJS-5-5-04),
- EV-5-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ - ČJS-5-5-02, ČJS-5-5-04),
- EV-5-1-06 iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně (OVŠ - ČJS-5-2-01, ČJS-5-2-03, ČJS-5-5-04, ČJS-5-5-05, ČJS-5-5-06, ČJS-5-5-07, ČJS-5-5-08).

Vyučovací předmět Člověk a svět je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. Tematické celky jednotlivých předmětů se prolínají a navzájem doplňují.

V předmětu se realizují části vzdělávacích obsahů průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova,
 Výchova demokratického občana,
 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
 Multikulturní výchova,
 Environmentální výchova,
 Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, které v tomto předmětu směřují k utváření klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé způsoby a strategie učení, které jim umožní samostatně si organizovat a řídit učení,
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací,
- pomocí vhodných metod poskytujeme žákům prostor pro vlastní pozorování, experimentování a porovnávání získaných poznatků,
- propojováním teoretických poznatků s realitou umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení,
- na základě prožitku vlastního úspěchu vedeme žáky k potřebě dalšího studia a celoživotního vzdělávání.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání problémových situací ve škole i mimo školu,
- zdůrazňujeme, že každý problém má své řešení,
- předkládáme různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému,
- nabízíme žákům možnost ověřování správnosti řešení problému a srovnávání řešení problému jiným postupem,
- zdůrazňujeme sledování vlastního pokroku při zdolávání problémů,
- pomocí skupinové práce, projektového vyučování a kooperativního učení vedeme žáky k efektivní spolupráci na řešení problému,
- povzbuzujeme žáky, pozitivně hodnotíme jejich snahu.

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazovým materiálem k probíraným tématům,
- rozvíjíme u žáků dovednost správně a výstižně formulovat myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události,
- vedeme žáky k vyjadřování vlastních názorů v přiměřené mezilidské komunikaci, k naslouchání názorům druhých a k jejich respektování,
- nabízíme možnost využívat informační a komunikační prostředky.

Kompetence sociální a personální

- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáků a jejich důvěru ve vlastní schopnosti,
- vedeme žáky k oceňování vlastních názorů i přínosů a k respektování názorů druhých,
- nabízíme žákům možnost podílet se na sestavování kritérií a pravidel pro činnost skupiny,
- pomocí skupinové práce, kooperativního učení a projektového učení vedeme žáky k práci ve dvojicích a ve skupině,
- rozvíjíme schopnost žáků přijmout roli v týmu,
- vedeme žáky k chápání různých sociálních postavení lidí v historii naší země a vyvozování analogie k současnosti.

Kompetence občanské

- posilujeme u žáků sounáležitost s regionem a potřebu udržování tradic,
- na základě příkladů z historie vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých,
- motivujeme žáky k hledání možností aktivního zapojení do ochrany životního prostředí,
- vedeme žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a k porozumění problematice související s ochranou přírody,
- pobízíme žáky k vytváření vlastních pravidel a k jejich dodržování,
- nabízíme žákům možnost zapojit se do kulturního dění školy a obce.

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů,
- poukazujeme na zdravotní a hygienická rizika při práci, vedeme žáky k eliminaci těchto rizik,
- předkládáme žákům možnost pracovat podle návodu nebo předem stanoveného postupu,
- umožňujeme žákům hledat a realizovat vlastní postupy,
- vytváříme příležitosti pro samostatnou i týmovou činnost,
- vedeme žáky k dodržování pravidel a bezpečnosti při různých aktivitách, kterých se zúčastňují,
- vyžadujeme plnění povinností a termínů prací.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průrez. témata
1.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-01	uvede název školy	moje škola	
1.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-01	orientuje se ve škole, užívá správná jména a příjmení u daných učitelů a spolužáků	škola, prostředí školy, osoby ve škole	
1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	objasní vztahy mezi danými rodinnými příslušníky a jejich role v rodině	rodina, nejbližší příbuzenské vztahy, role členů rodiny	

1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-02	pojmenuje povolání svých rodičů, projevuje úctu k jejich práci	povolání rodičů, úcta k jejich práci a výsledkům práce	
1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	rozliší, že všichni spolužáci nejsou stejní	mezilidské vztahy, komunikace se spolužáky, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	OSV - Poznávání lidí, vzájemné poznávání ve třídě
1.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
1.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	
1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	připraví si své pracovní místo	práva a povinnosti žáků, vyučování, přestávka	DO - Občanská společnost a škola, demokratické vztahy ve třídě, tvorba pravidel
1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	plní základní školní povinnosti	práva a povinnosti žáků, vyučování, přestávka, domácí příprava	DO - Občanská společnost a škola, uplatňování demokratických principů
1.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	podílí se na tvorbě kritérií správného chování ve škole i mimo školu, chová se podle těchto kritérií	mezilidské vztahy, pravidla slušného chování	DO - Občanská společnost a škola demokratické principy při tvorbě kritérií
1.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	
1.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	vyjmenuje roční období	orientace v čase, roční období	
1.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	zařadí názvy měsíců do ročních období	orientace v čase, roční období, měsíce	OSV - Rozvoj schopností poznávání, vnímání změn – dovednosti pro učení
1.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	používá názvy dnů v týdnu, pozná celé hodiny, polovinu hodiny	orientace v čase, roční období, měsíce, týden, den	
1.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	časově zařadí Vánoce a Velikonoce	současnost a minulost v našem životě	

1.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-03	na základě zkušenosti popíše vánoční a velikonoční zvyk	zvyky a tradice v průběhu ročních období	
1.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-01	na základě přímého pozorování a jednoduchých záznamů rozliší jednotlivá roční období, porovná proměny v jednotlivých obdobích	změny v přírodě, počasí, živočichové a rostliny v jednotlivých ročních dobách, les, sad, zahrada, pole, louka	Ev – Ekosystémy; les, pole, louka, zahrada, sad
1.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	rozezná domácí zvířata a pojmenuje jejich mláďata	živočichové	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	rozlišuje čas k práci a odpočinku	péče o zdraví, denní režim, pohybový režim	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	přiřadí k vnějším částem těla správné pojmenování	lidské tělo - stavba těla	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	rozezná názvy běžných dětských nemocí	nemoc, teplota, bolest, prevence	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	přivolá pomoc v případě úrazu	péče o zdraví, úrazy a poranění, první pomoc	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	s pomocí učitele rozeznává nebezpečí různého charakteru, seznamuje se s bezpečnými místy pro hru a trávení volného času	bezpečné chování, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, nebezpečná látka	OSV - Mezilidské vztahy; péče o dobré vztahy, podpora, pomoc
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	osobní bezpečí, bezpečné chování v rizikovém prostředí	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	při dodržení základních pravidel silničního provozu dojde bezpečně do školy a zpět	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-03	na modelové situaci předvede obezřetné chování při setkání s neznámými jedinci	bezpečné chování	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování

1.	Etv		EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání	
1.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-04	s pomocí učitele reaguje na pokyny při mimořádných událostech	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená, varovný signál, požáry (příčiny a prevence vzniku požárů)	
2.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-01	orientuje se v místě svého bydliště, v okolí školy	domov, prostředí domova, orientace v místě bydliště, v okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace	
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	objasní vztahy mezi danými rodinnými příslušníky a jejich role v rodině, porovná důležitost jednotlivých rolí na základě zkušenosti	postavení jedince v rodině, příbuzní (teta, strýc, sestřenice) role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy	OSV - Mezilidské vztahy; péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	popíše svoji nezastupitelnou roli v rodině	role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy	OSV – Sebepoznání a sebezpečení; moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebezpečení
2.	Etv		EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-02	objasní náplň práce svých rodičů	zaměstnání, práce fyzická a duševní	
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-02	vysvětlí náplň práce daných povolání, zdůvodní význam určených činností	zaměstnání, práce fyzická a duševní - lékař, učitel, prodavač, poštov. doruč., ošetřovatel zvířat, zedník....	
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-02	orientuje se v síti základních obchodů, komunikuje s prodávacem	obchod, prodavač, pokladní....	
2.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluva,	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	

				přiměřenou gestikulaci		
2.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	na základě poznanych rozdílů toleruje přirozené odlišnosti spolužáků i jiných lidí, jejich přednosti a nedostatky	soužití lidí, chování lidí, mezilidské vztahy, ohleduplnost	OSV - Poznávání lidí; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech
2.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
2.	Etv		EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebpřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	
2.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	
2.	Etv		EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	
2.	Etv		EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	
2.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	za pomoci zkušenosti a záznamů se orientuje v čase	školní rok, kalendářní rok, měsíc, týden, den, hodina, půlhodina, čtvrt hodina	
2.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-01	rozliší pojmy minulost, současnost, budoucnost	časový řád	

2.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-03	zjistí, jakým způsobem se žilo dříve (bydlení, činnosti, předměty, hračky) a porovná se současností	současnost a minulost v našem životě,	
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-01	na základě pozorování daných ekosystémů porovná proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	roční období v lese, na louce, na poli, vodní prostředí, zahrada	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, zahrada (umělý ekosystém)
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	rozeznává základní zástupce volně žijících živočichů v regionu, domácí zvířata	živočiškové	
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	na základě jednoznačných znaků pojmenuje vybrané běžně se vyskytující stromy, byliny, zemědělské plodiny	rostliny	
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	s pomocí učitele pečuje o pokojové rostliny	pravidelná péče o pokojové rostliny	
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	zdůvodní důležitost pravidelné péče o domácí zvířata	domácí živočiškové	
2.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	pomůže živočichům v přírodě v zimním období	krmelec, krmítko - potrava	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	vyjádří vlastními slovy důležitost smyslových orgánů pro plnohodnotný život člověka	lidské tělo, smyslové orgány	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	rozpoznává možnosti správného využívání volného času	péče o zdraví, pohybový režim, duševní hygiena	OSV – Sebepoznání a sebepečení; co o sobě vím a co ne
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	ošetří jednoduchým způsobem drobné poranění	péče o zdraví	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	na základě vytvořených kritérií třídy uplatňuje základní pravidla bezpečného chování, aby neohrožoval zdraví své i svých spolužáků	péče o zdraví, osobní bezpečí	
2.	Etv		EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	
2.	Etv		EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	

2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	užívá prakticky základní poznatky z oblasti dopravní výchovy	prohlubování dopravních návyků chodců, dopravní značky týkající se chodců	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	uvede, jak předcházet rizikovým situacím v dopravě i dopravních prostředcích	bezpečnostní prvky v dopravě, dítě v dopravních prostředcích	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	využívá bezpečná místa pro hru a volný čas	osobní bezpečí, bezpečné chování v krizovém prostředí	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-03	na modelové situaci dokáže přiměřeně odmítnout účast na činnostech, které nejsou v souladu s vhodným jednáním a chováním	osobní bezpečí, krizové situace	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování
2.	Etv		EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-03	vyjmenuje způsoby možné komunikace s operátory tísňových linek	služby odborné pomoci, čísla tísňového volání	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	rozeznává situace, které by mohly ohrozit život a zdraví člověka	péče o zdraví, osobní bezpečí, označování nebezpečných látek	
2.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-04	reaguje na jednoduché pokyny dospělých při mimořádných událostech	situace hromadného ohrožení, mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (evakuace, reakce na zkoušku sirén), požáry (ochrana a evakuace při požáru)	
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy	domov, orientace v místě bydliště, škola a její okolí	
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-01	popíše cestu na určené místo na základě jednoduchého plánu	domov, orientace v místě bydliště, škola a její okolí, služby, kultura, sport, školství, náboženství, současnost a minulost naší obce	

3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-02	určí polohu obce v místní krajině	obec, místní krajina - její části, poloha v krajině	
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-02	bezpečně určí důležité objekty obce, zjistí dopravní obslužnost obce, služby	obec - význačné budovy, dopravní síť	
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině	přírodní prvky krajiny, výtvořky člověka	
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-03	vyjádří svůj názor na vhodnost začlenění umělých prvků do krajiny z hlediska estetické hodnoty i vzhledem k ekologickým aspektům	vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	Ev - Vztah člověka k prostředí; naše obec – umělé prvky v krajině, vlastní názor
3.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-3-1-02	určí hlavní světové strany	světové strany	
3.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-02	vysvětlí význam různých povolání pro život v obci	práce fyzická a duševní, zaměstnání	
3.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-3-2-01	rozlišuje pojmy ohleduplnost a úcta, váží si sebe i druhých	mezilidské vztahy, komunikace, jedinečnost člověka	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
3.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	
3.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	
3.	Etv		EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	
3.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-03	porovná v jednoduchých případech současnost a minulost	současnost a minulost života jako součást života obce	
3.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-03	získává a zaznamenává poznatky o zvycích v obci, práci a životě lidí v minulosti	minulost kraje a předků	

3.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-02	získává a zaznamenává poznatky o významných rodácích, místních pověstech	pověsti, místní významní rodáci	
3.	ČS	lidé a čas	ČJS-3-3-02	podle svých možností se zúčastňuje kulturního dění obce	Máje, zpívání u vánočního stromu, posvícení, Velikonoce, výstavy...	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	rozliší přírodniny - živé, neživé; lidské výtvoř	živá a neživá příroda, životní podmínky	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	na základě hlavních rozlišovacích znaků rozdělí dané živočichy na savce, ptáky, obojživelníky, ryby, hmyz	živočichové, znaky života, průběh a způsob života, výživa	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	popíše stavbu těla vybraných druhů	živočichové, znaky života, průběh a způsob života, výživa	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	vybrané živočichy a rostliny zařadí do příslušného přírodního společenství	živočichové a živočichové - znaky života, průběh a způsob života, výživa, základní společenstva	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	na základě typických znaků určí hospodářská, domácí a volně žijící zvířata a zdůvodní jejich nezastupitelnost	živočichové (domácí), znaky života, průběh a způsob života, výživa	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	podle typických určujících znaků rozřídí dané druhy rostlin na rostliny kvetoucí, nekvetoucí, hospodářské, léčivé, stromy, keře, byliny	rostliny	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	pojmenuje základní části rostlin	stromy, keře, byliny	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-02	na základě pěstování a pozorování růstu rostliny uvede nezbytné podmínky pro život rostliny	rostliny - pozorování, vedení záznamů	
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-03	pomocí pokusů, pozorování rozliší a popíše základní vlastnosti látek a změny látek	třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti látek, voda - výskyt, vlastnosti a formy vody v přírodě	Ev - Základní podmínky života; voda
3.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-3-4-03	vybere vhodné nástroje a přístroje na měření a změří základní veličinu	čas, teplota, hmotnost, délka	

3.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	provádí základní úkony osobní hygieny	lidské tělo - osobní, intimní a duševní hygiena	
3.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-01	rozezná vhodné a nevhodné režimové návyky, uspořádá si využívání svého volného času a vymezuje si svou oblast zájmů	péče o zdraví - denní režim, pitný režim, pohybový režim	
3.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-02	zdůvodňuje, proč je nutné uplatňovat základní pravidla bezpečného chování	bezpečné chování, bezpečnostní prvky, bezpečné chování účastníka silničního provozu	
3.	Etv		EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
3.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-03	ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	správný způsob volání na tísňovou linku	
3.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (evakuace, reakce na zkoušku sirén), požáry (ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-01	vyhledá na konkrétních jednoduchých příkladech souvislosti živé a neživé přírody	životní podmínky - rozmanitost podmínek života; živá a neživá příroda; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva; podnebí a počasí	Ev - Základní podmínky života; voda, ovzduší, půda
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-01	zdůvodní důležitost významu vod, vzduchu a půdy pro život	voda, vzduch, nerosty a horniny, půda; význam ovzduší, vodstva, půd	Ev - Základní podmínky života; voda, ovzduší, půda, přírodní zdroje
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-01	objasní důležitost rovnováhy přírody, uvede příklady narušení rovnováhy	rovnováha v přírodě, rozmanitost podmínek života	Ev - Základní podmínky života; rovnováha v přírodě
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-01	posoudí souvislosti mezi přírodou a činností člověka	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, živelní pohromy a katastrofy	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; zemědělství, průmysl, doprava a životní prostředí

4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-01	uvede příklady negativních změn přírody vlivem působení člověka ve svém okolí, navrhne možné kroky k jejich nápravě	voda, vzduch, nerosty a horniny, půda; ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů	Ev - Vztah člověka k prostředí; naše okolí – ekologické problémy, příčiny, důsledky, možnosti řešení
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-03	charakterizuje jednotlivá společenstva, postupuje na základě vlastních pozorování	základní společenstva, vzájemné vztahy mezi organismy	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-03	zdůvodní, proč některé rostliny a živočichové nemohou žít v jiném společenstvu v závislosti na vztazích organismů a na prostředích	rostliny, živočichové, houby - životní potřeby a projevy, vzájemné vztahy mezi organismy	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-03	uvede příklady umělých a přírodních společenstev	přírodní a umělá společenstva	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-04	na základě pozorování vybraných druhů organismů porovnává stavbu těla, výživu, průběh a podmínky života	rostliny, živočichové, houby - stavba těla, průběh a způsob života, výživa	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-04	podle typických znaků třídí organismy do známých skupin	skupiny organismů	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-04	ke své práci využívá encyklopedie, atlasy, jednoduché klíče	zdroje	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-05	uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, ochranu rostlin a živočichů	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy, ekologické katastrofy	Ev - Vztah člověka k prostředí; zajišťování ochrany životního prostředí, nerovnoměrnost života na Zemi
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-05	uvede na příkladech činnosti, které mohou poškozovat prostředí a zdraví člověka	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	Ev - Vztah člověka k prostředí, prostředí a zdraví
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-05	vytvoří jednoduchá pravidla ochrany přírody ve svém okolí a v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou podporovat ochranu životního prostředí a zdraví lidí	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	Ev - Vztah člověka k prostředí; obec, okolí obce – ochrana životního prostředí, problém, možné řešení

4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí	rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-06	na modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit při mimořádných situacích	mimořádné události způsobené přírodními vlivy, ochrana před nimi	
4.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-07	pod vedením učitele provádí pokusy s neživou i živou přírodou, dodržuje stanovený postup, pokus vyhodnotí a shrnuté závěry prezentuje	látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch, nerosty, horniny, půda, rostliny, houby, počasí	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	vysvětlí, k čemu jednotlivé orgány slouží	lidské tělo - základní funkce a projevy	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	na modelu (nákrese) správně umístí jednotlivé orgány lidského těla	lidské tělo - orgány	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-02	pojmenuje jednotlivé etapy lidského života	lidské tělo - etapy lidského života	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-03	podílí se na vytvoření denního režimu s ohledem na možnosti využití volného času a uplatnění duševní hygieny	péče o zdraví a zdravá výživa	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-04	na modelové situaci předvede účelný způsob chování v situacích ohrožujících zdraví a osobní bezpečí	osobní bezpečí, přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, mimořádné události a rizika s ním spojená	
4.	Etv		EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	sebepečení – sebezpoznání, sebehodnocení, sebpřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	
4.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-04	vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu	

4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-04	na modelové situaci prokáže dodržování dopravních předpisů v dopravních situacích	osobní bezpečí - bezpečné chování v silničním provozu (chodec, cyklista)	
4.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-07	na modelové situaci zajistí adekvátní pomoc při úrazu	první pomoc při drobných poraněních	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-01	vyhledá na dané mapě polohu svého bydliště	obec, poloha v krajině, místní krajina, okolní krajina	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-01	vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu	zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy	světové strany, orientační body a linie	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-02	orientuje se na mapě podle světových stran	světové strany, orientační body a linie	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-02	podílí se na vytváření pravidel pro bezpečný pohyb a pobyt v přírodě; argumentuje, proč je nutné pravidla dodržovat	vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	Ev - Vztah člověka k prostředí, působení lidí na krajinu a přírodní prostředí – pravidla pro zachování rovnováhy
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-03	vytvoří jednoduchý plán (náčrtek)	plány, náčrtky	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-03	rozliší základní typy map	mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-03	objasní grafiku mapy, používá značky a vysvětlivky	mapy obecně zeměpisné a tematické - grafika, vysvětlivky	
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-03	zařadí umístění ČR z hlediska zeměpisného (Evropa, polokoule)	Evropa a svět	EGS - Objevujeme Evropu a svět; naše vlast a Evropa
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-03	vyhledá jednoduché údaje na mapách ČR, Evropy	mapa České republiky, Evropy	EGS - Jsme Evropané; co Evropu spojuje a co ji rozděluje
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-04	porovná z různých hledisek význam regionů	regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod	

4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-04	na základě vyhledaných informací zpracuje jednoduchým způsobem prezentaci svého regionu, ve kterém posoudí jeho význam z daného hlediska	místní region	Mv - Tvorba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-05	využívá médií a dalších zdrojů k shromažďování poznatků o vybraných zemích	Evropa a svět, cestování	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; informativní mediální sdělení – jeho cíle, podstata
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-05	jednoduchým způsobem zpracuje prezentaci sousedního státu nebo země, kterou navštívil; uvede příklady odlišností způsobu života, přírody	Evropa a svět	Mv - Tvorba mediálního sdělení, tvorba informativního mediálního sdělení
4.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-06	vysvětlí význam symbolů státu pro občany naší země	státní symboly	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti, státní symboly – národní hrdost
5.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-02	posoudí význam Slunce pro život na zemi	Vesmír a Země - sluneční soustava	
5.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-02	uvědomuje si, že naše planeta je součástí sluneční soustavy a vesmíru	Vesmír a Země - sluneční soustava	
5.	ČS	rozmanitost přírody	ČJS-5-4-02	na základě pozorování a zaznamenávání změn v souvislosti s pohyby ve vesmíru zdůvodní střídání dne a noci, ročních období	Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	popíše stavbu těla člověka, určí funkce životně důležitých orgánů v souvislosti s významem jednotlivých orgánů	lidské tělo - základní funkce a projevy, životní potřeby - člověka, péče o zdraví (osobní, intimní a duševní hygiena)	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	posoudí zdravý způsob vlastního života a navrhne taková opatření, kterými může posílit vlastní zdraví	lidské tělo, péče o zdraví, správná výživa, zdravý životní styl	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	uvědomuje si nutnost dodržování pravidel denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemocí, spolupodílí se na jejich plnění	péče o zdraví a správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-01	orientuje se v pojmech aktivní pohyb, úrazová zábrana, vliv reklamy na zdravý životní styl	péče o zdraví a správná výživa	

5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-02	charakterizuje jednotlivé etapy lidského života na základě biologických a psychických změn	lidské tělo - psychické a biologické změny	OSV - Osobnostní rozvoj, Sebepoznání a sebepečetf
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-02	porovná etapy vývoje dítěte před a po jeho narození	lidské tělo - základy lidské reprodukce, vývoj jedince	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-03	vytvoří si základní strukturu denního režimu založeného na zdravém životním stylu, sleduje jeho dodržování	péče o zdraví a zdravá výživa, nemoc	OSV – Seberegulace a sebeorganizace; já jako zdroj informací o sobě
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-04	uvědomuje si možná nebezpečí v situacích ohrožujících zdraví a adekvátně reaguje na simulované situace při mimořádných událostech	mimořádné události a rizika s ním spojená	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-04	samostatně řeší modelové situace při mimořádných událostech	mimořádné události a rizika s ním spojená	
5.	Etv		EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	
5.	Etv		EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	
5.	Etv		EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	
5.	Etv		EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-05	vymezí pojem návyková látka a závislostní chování	návykové látky a zdraví, závislost	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-05	uvědomuje si rizika spojená s požíváním návykových látek	návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost	

5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-05	na modelové situaci dokáže zvládnout bezpečné chování v rizikovém prostředí, zvolí správný způsob odmítnutí návykové látky	návykové látky a zdraví - odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích
5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-06	uvede příklady brutality a dalších forem násilí v médiích	osobní bezpečí – média	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-06	popíše a porovná některé způsoby zabraňující krizovým situacím	osobní bezpečí - krizové situace (šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání)	
5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující-zranění, na modelové situaci dokáže pomoci dospělému při poskytování první pomoci	první pomoc, prevence nemocí a úrazů	
5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-08	objasní rozdíly mezi chlapci a děvčaty, změny v dospívání	partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy	OSV- Sebepoznání a sebepojetí; co o sobě vím a co ne
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-08	porovná úlohu chlapců a dívek, připraví v páru modelové situace s řešením problémů při uplatnění ohleduplného chování	partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy, rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahu, etická stránky sexuality	
5.	ČS	člověk a jeho zdraví	ČJS-5-5-08	úměrně svému věku se orientuje v bezpečných způsobech sexuálního chování	etická stránka sexuality, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS)	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů

5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	
5.	ČS	místo, kde žijeme	ČJS-5-1-06	uvede příklady hlavních orgánů státní moci, které se podílejí na správě státu; zjistí některé jejich zástupce	domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, armáda ČR	DO - Formy participace občanů v politickém životě; obec jako základní jednotka samosprávy státu
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-01	na základě vlastních zkušeností vysvětlí příbuzenské a mezigenerační vztahy, popíše život a funkci rodiny	soužití lidí - mezilidské vztahy, rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání, kultura	OSV - Poznávání lidí; vzájemné poznávání se ve skupině, chyby při poznávání lidí
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-01	posoudí mezilidské vztahy a vzájemnou komunikaci na základě vlastní zkušenosti	soužití lidí - mezilidské vztahy, rodina, postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	OSV – Komunikace; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro sdělování
5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-01	spoluvytváří a podílí se na dodržování pravidel soužití v daných komunitách	právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, principy demokracie	DO - Občanská společnost a škola; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-02	uvede základní rozdíly mezi lidmi; zdůvodní, proč je třeba respektovat rozdíly jednotlivých osobností	chování a jednání jedinců, vlastnosti lidí, etické zásady, ohleduplnost	Mlv -Kulturní diference; jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-02	vyjádří a na základě argumentace odůvodní a obhájí svůj názor, připustí svůj omyl	sebepoznání, seberegulace	
5.	Etv		EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	sebepojetí – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebezprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-02	uplatňuje prvky spolupráce a kooperace ve skupině, je schopen podílet se společnému postupu	komunikace, spolupráce, kooperace,	OSV - Kooperace a kompetice; rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
5.	Etv		EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	

5.	Etv		EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-03	uveďte a posoudíte příklady protiprávního jednání, právní ochrany občanů a majetku	právo a spravedlnost - protiprávní jednání, korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromé vlastnictví, duševní hodnoty	DO - Občanská společnost a škola; občan jako odpovědný člen společnosti
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-03	posuzuje významné sociální problémy a problematiku nesnášenlivosti mezi lidmi, uvede příklady a diskutuje o nich	právo a spravedlnost, soužití lidí, zvládání vlastní emocionality	Mlv - Lidské vztahy; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého, lidská solidarita
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-03	objasní důležitost dodržování norem chování ve společnosti	právo a spravedlnost - demokratické principy, etické zásady; rizikové situace; rizikové chování a předcházení konfliktům	DO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; základní kategorie fungování demokracie
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-03	na modelové situaci rozhodne, zda chování můžeme tolerovat, nebo je zcela nepřijatelné	právo a spravedlnost - lidská práva, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace; rizikové chování a předcházení konfliktům	DO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; demokratické způsoby řešení problémů v osobním životě i ve společnosti
5.	Etv		EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu	
5.	Etv		EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-04	charakterizuje základní formy vlastnictví	vlastnictví	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-04	používá peníze v běžných situacích	hotovostní a bezhotovostní forma peněz a způsoby placení	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-04	odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze	placení	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-04	na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů	rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti	
5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-04	vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy	banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

5.	ČS	lidé kolem nás	ČJS-5-2-05	shromáždí příklady o globálních problémech přírodního a společenského prostředí, vyhodnotí je, navrhne a prezentuje možné řešení (obec)	základní globální problémy - sociální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-01	využívá časové údaje	orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-01	orientuje se na časové přímce, porovná vztah mezi dějem a jevem	orientace v čase a časový řád	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-02	pro zpracování prezentace událostí regionu využívá informační zdroje; uvede, odkud informace čerpal	regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-02	uvede příklady významných chráněných území a kulturních památek, odůvodní nutnost jejich ochrany	chráněná území, kulturní památky	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-03	zařadí údaje historicky správně a vyvozuje souvislosti mezi jednotlivými ději (region, vlast)	dějiny jako časový sled událostí	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-04	porovnává jednotlivé etapy českých dějin z hlediska způsobu života a práce předků	české dějiny - nejvýznamnější období, osobnosti dějin	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-04	interpretuje některé pověsti v souvislosti s českou historií	pověsti	
5.	ČS	lidé a čas	ČJS-5-3-05	uvede příklady státních svátků a významných dnů, zhodnotí jejich význam	státní svátky, významné dny	

OBLAST	Člověk a společnost
OBOR	Dějepis
PŘEDMĚT	Dějepis
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Jan Kernal

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem tohoto předmětu je přinést žákům poznání souvislostí vývoje dějin, vztahu mezi minulostí, současností a budoucností. Jsou preferována témata, která se dotýkají českých a evropských dějin, ovšem světové dějiny nejsou opomíjeny.

Vzdělání v Dějepisu směřuje k rozvíjení vlastního historického vědomí, vnímání hlavních linií vývoje dějin a schopnosti orientovat se na časové ose dějin. Žák získá dovednost odhalit a definovat souvislost mezi příčinami historických událostí a jejich následkem, tedy pochopit dějinné události a historické procesy. Dějepis vede k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života a majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech a k poznávání otázek obrany státu.

Dějepis by také měl přispět ke vnímání kulturní rozmanitosti světa a utváření žádoucího hodnotového systému. Žák získává orientaci v aktuálním dění v České republice, Evropské unii a NATO. Dějepis také kultivuje jazykové schopnosti a vede k jejich využívání.

Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, a to v osmém ročníku. V tomto ročníku je zahrnuto poměrně široké časové období, ve kterém se odehrálo mnoho událostí důležitých pro další vývoj. Zmíněné posílení nám umožní věnovat se podrobněji rozboru některých klíčových událostí, důležitým osobnostem, vývoji uměleckému i kulturnímu a jejich následnému zhodnocení. Posílení umožní větší podíl samostatné práce žáků a tím i rozvoj jejich kompetencí a poskytne prostor pro integraci některých očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova. V ostatních ročnících je etická výchova integrována bez navýšení časové dotace.

Oblast etické výchovy je zaměřena zejména na vnímání důstojnosti a identity lidské osoby, vnímání etických hodnot, schopnost otevřené komunikace, přijímání pozitivních vzorů, uplatnění prosociálnosti a také ochranu přírody a životního prostředí.

Do předmětu Dějepis jsou integrovány následující očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova:

EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých přiměřeně situaci (OVŠ – D-9-6-04),

- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – D-9-3-03, D-9-4-04),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení medií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory(OVŠ – D-9-7-03),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – D-9-6-04, D-9-8-04),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – D-9-4-01, D-9-8-04),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – D-9-3-04).

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Dějepis, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Dějepis navazuje na předmět Člověk a svět vyučovaný na I.stupni.

Učivo lze rozdělit do několika celků, a to:

Člověk v dějinách,
Počátky lidské společnosti,
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury,
Křesťanství a středověká Evropa,
Objevy a dobývání. Počátky nové doby,
Modernizace společnosti,
Moderní doba,
Rozdělený a integrující se svět.

Vyučovací předmět Dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6.- 9.ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Výuka probíhá zejména v kmenové třídě nebo v multimediální učebně. Součástí výuky jsou také tematické exkurze a další akce. Při realizaci výuky mají přednost metody, které žáka aktivizují a vedou ke kooperaci s ostatními, jako například prvky projektového vyučování.

Vyučovací předmět je spjat s dalšími předměty, a to zejména se Zeměpisem, Výchovou k občanství, Výtvarnou a Hudební výchovou, Českým jazykem, cizími jazyky, ale také s Matematikou, Fyzikou, Chemií, Přírodopisem a Tělesnou výchovou.

Předmětem prolínají také průřezová témata, zejména tato:

Výchova demokratického občana,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
Multikulturní výchova,
Mediální výchova,
Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání potřebných informací v souladu se zadanými kritérii,
- užívání příslušných odborných termínů, znaků a symbolů,
- uplatňování teoretických poznatků v praxi,
- využívání poznatků z jiných předmětů, využívání vlastních zkušeností,
- přijímání komplexního pohledu na společenské vědy.

Kompetence komunikativní

- stanovení pravidel vzájemné komunikace,
- řízení a ovlivňování vzájemné komunikace žáků a komunikace směrem k učiteli,
- přijímání a respektování názorů druhých,
- interpretace a prezentace zpracovaných textů, obrazových materiálů a dalších záznamů v podobě tištěné i mluvené.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů, ověřování jejich pravdivosti,
- hledání vlastních postupů řešení,
- vnímání společenských problémů v průběhu vývoje,
- samostatné hledání a nacházení adekvátních řešení, posuzování vlastních řešení a práce s chybou,
- diskuse vedoucí k objasnění a obhájení závěrů, věcná argumentace,
- osvojení postupů při práci s informačními technologiemi, jejich využívání jako zdroje poznání.

Kompetence sociální a personální

- vytváření příznivého klimatu,
- práce ve skupině na základě vytvořených pravidel,
- přijímání a získávání role ve skupině,

- utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání, ochota pomoci i požádat o pomoc,
- spoluúčast při vytváření kritérií hodnocení, hodnocení svých výsledků,
- dodržování určené kvality, zachovávání stanovených termínů, dodržování určených postupů,
- vytváření pocitu občanské odpovědnosti za dodržování podmínek udržitelného rozvoje, a to z lokálního i globálního hlediska.

Kompetence občanské

- přijetí základních principů, ze kterých vychází zákony a společenské normy,
- respektování názorů a práv druhých, vědomí vlastních práv i povinností ve škole i mimo ni,
- reflexe současného společenského a přírodního dění,
- pěstování vztahu k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví,
- zodpovědné rozhodování s ohledem na danou situaci,
- pochopení základních environmentálních problémů, s tímto souvisejících práv i povinností každého člověka,
- zadávání úkolů, které se dotýkají místního regionu.

Kompetence pracovní

dodržování vymezených pravidel a plnění stanovených termínů a závazků,
 dodržování pravidel bezpečného chování v terénu, pravidel hygieny a bezpečnosti práce,
 využívání různých zdrojů informací,
 praktické využívání osvojených teoretických poznatků.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti dějepisných poznatků	význam zkoumání dějin	
6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-01	uvede konkrétní příklady potřeby dějepisných poznatků	význam zkoumání dějin	
6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti	získávání informací o dějinách	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; zdroje informací

6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-02	pojmenuje instituce, které shromažďují informace o minulosti	získávání informací o dějinách	
6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě	historický čas a prostor	
6.	D	člověk v dějinách	D-9-1-03	řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	historický čas a prostor	
6	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých lovců a sběračů	předci člověka (Australopithecus, Homo habilis, Homo erectus, Homo sapiens, Homo sapiens sapiens), Neandrtálec,	Ev – Vztah člověka k prostředí; vliv člověka na prostředí
6.	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-01	charakterizuje materiální a duchovní kulturu pravěkých lovců a sběračů	předci člověka (Australopithecus, Homo habilis, Homo erectus, Homo sapiens, Homo sapiens sapiens), Neandrtálec,	EGS – Jsme Evropané; kultura
6.	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-02	objasní význam zemědělství pro lidskou společnost	země úrodného půlměsíce, počátky zemědělství a chovu dobytka, vznik řemesel, způsob života	
6.	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-02	objasní význam chovu dobytka pro lidskou společnost	země úrodného půlměsíce, počátky zemědělství a chovu dobytka, vznik řemesel, způsob života	
6.	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-02	objasní význam zpracování kovů pro lidskou společnost	země úrodného půlměsíce, počátky zemědělství a chovu dobytka, vznik řemesel, způsob života	Ev – Vztah člověka k prostředí; vznik zemědělství
6.	D	počátky lidské společnosti	D-9-2-03	uvede příklady pravěkých kultur na našem území	hroby jako zdroj informací, kultury (bylanská, únětická, mohylová, knovízská, mlavečská, lužická), zpracování kovů, halštat, doba Keltů a Germánů	EGS – Jsme Evropané; pravěké kultury
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských kultur	klimatické změny, první plodiny	Ev – Vztah člověka k prostředí; klimatické změny
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-01	charakterizuje první velké kultury	kultury Východního Středomoří a Předního Východu; Mezopotámie, Egypt, Fénicičané, Čína, Indie	Ev – Vztah člověka k prostředí; starověké kultury
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-02	popíše nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	literatura, stavby (pyramidy atd.), vynálezy	
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-03	demonstruje na konkrétních případech přínosy antické kultury	Starověké Řecko; Starověký Řím;	

6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-04	uvede významné osobnosti antiky, důležité pro evropskou civilizaci	Starověké Řecko; Starověký Řím;	
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-04	demonstruje okolnosti vzniku křesťanství a souvislost s judaismem	Starověká Palestina; Starověký Řím	
6.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě, jedinečnost a identita člověka	
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech	Starověké Řecko; Starověký Řím;	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; antická demokracie
6.	Etv.		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - etické hodnoty, důstojnost a identita lidské osoby, úcta k lidské osobě	
6.	D	nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury	D-9-3-04	vysvětlí podstatu antické demokracie	Starověké Řecko; Starověký Řím;	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; antická demokracie
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-01	popíše podstatnou změnu v Evropě, která nastala příchodem nových etnik	období stěhování národů, šíření křesťanství, vznik států v regionech Evropy a jejich vývoj, příchody dalších etnik do Evropy, expanze Vikingů	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-01	popíše podstatnou změnu v Evropě, která nastala christianizací	období stěhování národů, šíření křesťanství, vznik států v regionech Evropy a jejich vývoj, příchody dalších etnik do Evropy, expanze Vikingů	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-01	popíše podstatnou změnu v Evropě, která nastala vznikem států	období stěhování národů, šíření křesťanství, vznik států v regionech Evropy a jejich vývoj, příchody dalších etnik do Evropy, expanze Vikingů	EGS – Jsme Evropané;stěhování národů, křesťanství
7.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova - etické hodnoty, rodina	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-02	porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	islám jako náboženství, islámské říše ovlivňující Evropu (arabská, turecká); vývoj v jednotlivých regionech Evropy; základní rysy kulturního vývoje	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; vývoj v Evropě, feudalismus

7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-03	objasní situaci Velkomoravské říše	Velkomoravská říše	EGS – Jsme Evropané; vznik a vývoj Velkomoravské říše
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-03	objasní vnitřní vývoj českého státu	počátky českého státu	EGS – Jsme Evropané; vznik a vývoj českého státu
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-03	vysvětlí postavení Velkomoravské říše a českého státu v evropských souvislostech	Velkomoravská říše a český stát v rámci Evropy	EGS – Jsme Evropané; Velkomoravská říše a český stát – jejich vztah k Evropě
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-04	vymezí úlohu křesťanství v životě středověkého člověka	křesťanství, jeho základy, církev	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-04	popíše konflikty mezi mocí světskou a církevní	papežství, císařství, vztah mezi nimi	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-04	popíše vztah mezi křesťanstvím a jinými náboženstvími, kacířství	křížové výpravy a jejich důsledky	
7.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě, jedinečnost a identita člověka	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-05	vysvětlí postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti	struktura středověké společnosti a funkce jednotlivých vrstev	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-05	uvede příklady románské kultury a umění	románské a gotické umění a vzdělanost	
7.	D	křesťanství a středověká Evropa	D-9-4-05	uvede příklady gotické kultury a umění	románské a gotické umění a vzdělanost	
7.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-01	vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka	humanismus a renesance	
7.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-01	popíše okolnosti vzniku myšlenek na reformu církve	období husitství a reformace, jejich důsledky pro evropský vývoj,	
7.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-01	objasní reakci církve na požadavky reformy	období husitství a reformace, jejich důsledky pro evropský vývoj	

7.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický život	ohlasy husitské tradice v českém politickém životě	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; husitství
7.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-03	popíše a demonstruje průběh zámořských objevů	zámořské objevy, počátky dobývání světa Evropany	
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-03	popíše a demonstruje průběh příčiny a důsledky zámořských objevů	zámořské objevy, počátky dobývání světa Evropany	
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady náboženských a mocenských center	český stát a velmoci v průběhu 15.-18.století	EGS – Jsme Evropané; český stát v Evropě
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-04	popíše postavení českého státu uvnitř habsburské monarchie	český stát a habsburská monarchie v 16.-18.století	EGS – Jsme Evropané; český stát v habsburské monarchii, jeho postavení
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-05	vysvětlí příčiny vzniku a důsledky třicetileté války	třicetiletá válka, její vznik, průběh a důsledky	EGS – Jsme Evropané; vliv třicetileté války na Evropu, otázky náboženství
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-06	konkretizuje na příkladech z evropských dějin pojem absolutismus	evropské velmoci a český stát v 15.-18.století	
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-06	konkretizuje na příkladech z evropských dějin pojem konstituční monarchie	evropské velmoci a český stát v 15.-18.století	
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-06	konkretizuje na příkladech z evropských dějin pojem parlamentarismus	Anglická revoluce a její důsledky, absolutismus ve Francii	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; způsob vlády v Anglii, její postavení
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-07	rozpozná základní znaky baroka	barokní a rokoková kultura, významná díla a tvůrci	
8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-07	rozpozná základní znaky rokoka	barokní a rokoková kultura, významná díla a tvůrci	

8.	D	objevy a dobývání, počátky nové doby	D-9-5-06	vysvětlí podstatu názorů osvícenců a dopad jejich filosofie	osvícenská filosofie, představitelé osvícenství, osvícenský absolutismus	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; názory osvícenců na společnost
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické změny ve vybraných zemích charakterizující modernizaci společnosti	vývoj ve vybraných zemích Evropy a Ameriky; vznik a vývoj USA; industrializace a její důsledky; sociální otázky	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-01	vysvětlí podstatné sociální změny ve vybraných zemích charakterizující modernizaci společnosti	vývoj ve vybraných zemích Evropy a Ameriky; vznik a vývoj USA; industrializace a její důsledky; sociální otázky	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-01	vysvětlí podstatné politické změny ve vybraných zemích charakterizující modernizaci společnosti	vývoj ve vybraných zemích Evropy a Ameriky; vznik a vývoj USA; industrializace a její důsledky; sociální otázky	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; rozdělení v USA
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-01	vysvětlí podstatné kulturní změny ve vybraných zemích charakterizující modernizaci společnosti	vývoj ve vybraných zemích Evropy a Ameriky; vznik a vývoj USA; industrializace a její důsledky; sociální otázky	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-02	objasní souvislost mezi francouzskou revolucí a obdobím napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur na druhé straně	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropou a svět	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-03	porovnává jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa	české národní obrození	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-03	srovnává utváření novodobého českého národa s národními hnutími evropských národů	české národní obrození a národní hnutí evropských národů	Mlv – Princip sociálního smíru a solidarity; řešení sociálních problémů
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-04	stručně charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin	významné sociální skupiny a jejich úsilí o emancipaci	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-04	uvede požadavky vznesené ve vybraných evropských revolucích	příčiny, průběh a výsledky revolucí v 19.století; revoluce jako prostředek řešení národnostních, sociálních a politických problémů	
8.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

8.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-05	demonstruje na vybraných příkladech základní politické proudy a pojmy v 19.století	politické proudy 19.století - konservatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus; pojmy - ústava, politické strany, občanská práva	
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-06	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy, a to včetně důsledků této nerovnoměrnosti	odlišnosti v kulturním, sociálním, hospodářském a politickém vývoji částí Evropy, důsledky této nerovnoměrnosti	Ev – Vztah člověka k prostředí; vliv modernizace společnosti na prostředí
8.	D	modernizace společnosti	D-9-6-06	charakterizuje příčiny, důsledky soupeření mezi velmocemi, vymezí význam kolonialismu	konflikty mezi světovými velmocemi, rozvoj kolonialismu a jeho význam	Mlv – Lidské vztahy; kolonialismus
8.	D	moderní doba	D-9-7-01	popíše příčiny vzniku 1. světové války	svět a Evropa před 1. světovou válkou	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; Evropa před 1. světovou válkou
8.	D	moderní doba	D-9-7-01	objasní průběh 1. světové války, výsledky války a její důsledky	1. světová válka, poválečný svět, mírová konference; politické, sociální a kulturní důsledky války	
9.	D	moderní doba	D-9-7-01	demonstruje zneužití vědy a techniky v 1. světové válce	průběh 1. světové války	
9.	D	moderní doba	D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	vývoj v demokratických státech (USA, Československo)	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; Československo jako demokratický stát
9.	D	moderní doba	D-9-7-05	objasní příčiny a okolnosti vzniku samostatné Československé republiky	domácí a zahraniční odboj, vznik Československa	
9.	D	moderní doba	D-9-7-05	popíše vývoj v Československu, její sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	poválečný vývoj v Československu, její politický systém, hospodářský vývoj, problémy národnostní a sociální	
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy (fašismus, nacismus, komunismus), odhalí příčiny jejich nástupu k moci v širších	mezinárodní politická a hospodářská situace ve 20. a 30.letech, totalitní systémy - komunismus, fašismus, nacismus	Mlv – Etnický původ; nacismus a fašismus

				souvislostech politických a ekonomických		
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	zhodnotí důsledky existence totalitních systémů pro svět	důsledky totalitních systémů pro Československo i pro svět	
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	totalitní systémy a jejich důsledky pro svět	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; život v totalitních systémech
9.	Etv		EV-9-1-05	rozdělí manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory - pozitivní vzory versus pochybné idoly, podpora pozitivního působení televize a médií, já – potenciální vzor pro druhé	
9.	D	moderní doba	D-9-7-04	na konkrétních příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	nacismus, fašismus, komunismus; období protektorátu	
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	vysvětlí příčiny vzniku 2.světové války	svět a Evropa ve 20.a 30.letech, nástup fašismu a nacismu	
9.	D	moderní doba	D-9-7-01	objasní průběh 2.světové války, zapojení států do válečných operací	2.světová válka, průběh válečných operací	
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	popíše situaci v našich zemích během války	Protektorát Čechy a Morava	EGS – Jsme Evropané; život za Protektorátu Čechy a Morava
9.	D	moderní doba	D-9-7-03	objasní postavení zahraničního a domácího protinacistického odboje	domácí a zahraniční odboj v letech 1939 - 1945	
9.	D	moderní doba	D-9-7-04	vyloží pojem holocaust a jeho dopad na evropskou židovskou populaci	holocaust, vyhlazovací tábory	Mlv - Lidské vztahy; holocaust
9.	D	moderní doba	D-9-7-05	objasní ekonomické, politické a mocenské důsledky války, zejména pro Československo	politické, ekonomické a mocenské důsledky 2. světové války	EGS – Jsme Evropané; důsledky války pro Evropu
9.	D	moderní doba	D-9-8-01	vysvětlí příčiny vzniku bipolárního světa	rozdělení světa do vojensko - politických bloků; studená válka	
9.	D	moderní doba	D-9-8-01	uvede příklady střetávání obou bloků	studená válka, válečné konflikty; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	

9.	D	moderní doba	D-9-7-05	objasní okolnosti nástupu totalitního systému v Československu a dalších zemích východní Evropy	Československo a státy východní Evropy v poválečném období	EGS – Jsme Evropané; vývoj od roku 1945 - 1948
9.	D	moderní doba	D-9-7-05	demonstruje vývoj v Československu od roku 1945 do roku 1989	Československo od roku 1945 do roku 1989	DO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; totalita v Československu
9.	D	moderní doba	D-9-7-05	popíše situaci vzniku České republiky	vznik České republiky, politické, ekonomické a mezinárodní aspekty	
9.	D	moderní doba	D-9-8-01	porovná situaci v zemích východního bloku se západními zeměmi	vnitřní situace v zemích východního bloku a západních zemích	EGS – Objevujeme Evropu a svět; život v zemích východního bloku, srovnání se západem
9.	D	moderní doba	D-9-8-02	vysvětlí a na konkrétních příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	vznik, vývoj a postavení hospodářských, politických a vojenských uskupení euroatlantické sféry	
9.	D	moderní doba	D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí v rámci rozpadu koloniálního systému	postupný rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět a jeho problémy, válečné konflikty	Mlv – Princip sociálního smíru a solidarity; problémy postkoloniálních zemí
9.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
9.	D	moderní doba	D-9-8-04	objasní aktuální problémy současnosti v oblasti, politické, hospodářské a života člověka	závažné problémy dneška - terorismus, životní prostředí, ekonomika, drogy, kriminalita atd.	EGS – Objevujeme Evropu a svět, současné evropské problémy Mlv – Etnický původ; závažné problémy
9.	D	moderní doba	D-9-8-04	demonstruje význam sportu a zábavy v životě současného člověka	role sportu a zábavy v současném světě	
9.	D	moderní doba	D-9-8-04	vysvětlí význam vědy, techniky a vzdělání jako významných faktorů vývoje	současný stav ve vývoji vědy, techniky a vzdělávání	
9.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova - ekonomické hodnoty, duchovní rozměr člověka, rodina, ochrana přírody a životního prostředí	

OBLAST	Člověk a společnost
OBOR	Výchova k občanství
PŘEDMĚT	Výchova k občanství
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Anna Kadlecová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Posláním předmětu je pomáhat žákům při orientaci ve významných okolnostech společenského života a při zaujímání postojů ke společenským problémům. Vede žáky k pochopení vlastní osobnosti, podobnosti a odlišnosti lidí. Umožňuje žákům uvědomit si odpovědnost za vlastní život. Přispívá k osobnímu rozvoji a utváření pozitivních občanských postojů. Rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu, podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Zaměřuje se mimo jiné na prevenci rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchovu k toleranci a respektování lidských práv, úctě k prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Rozvíjí orientaci žáků ve světě financí a podporuje tím finanční gramotnost. Přispívá k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech. Ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Poskytuje žákům příležitost kultivovat jazykové dovednosti a využívat je ve svém projevu.

Předmět Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova k občanství a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Témata vzdělávacího oboru Etická výchova navazují na očekávané výstupy ŠVP ZV Škola poznání v některých částech jednotlivých tematických okruhů předmětu Výchovy k občanství. Navazují na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Obor Etická výchova doplňuje a rozvíjí dovednosti oboru Výchova k občanství především v oblasti navazování a udržování mezilidských vztahů, vytváření si pozitivní představy o sobě samém, tvořivého řešení běžných situací. Vede k diskusi o hodnotách a lokálních i globálních problémech.

Vzdělávací obsah Výchovy k občanství je rozvržen do pěti tematických okruhů:

Člověk ve společnosti,
Člověk jako jedinec,

Člověk, stát a hospodářství,
Člověk, stát a právo,
Mezinárodní vztahy, Globální svět.

Téma Člověk ve společnosti přibližuje společenský i kulturní život v obci, regionu a ve státě. Celek Člověk jako jedinec přispívá k poznání vnitřního světa žáka a jeho osobnímu rozvoji. Prostřednictvím tématu Člověk, stát a hospodářství se žák učí rozlišovat jednotlivé složky ekonomiky, porovnávat jejich úlohu v rámci fungování trhu, dodržovat zásady hospodaření. Celek pomáhá žákům orientovat se v problematice peněz a cen, odpovědně spravovat osobní (rodinný) rozpočet s ohledem na měnící se životní situaci. Kapitola Člověk, stát a právo seznamuje s principy demokracie, upozorňuje na význam práva v každodenním životě občana a společnosti. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, vede k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech. Téma Mezinárodní vztahy, Globální svět objasňuje souvislosti globálních a lokálních problémů, podporuje chápání mezinárodní spolupráce v některých oblastech, včetně kolektivní obrany (NATO). Objasňuje činnost armády, v souvislosti s tím i poznávání otázek obrany státu.

Předmět Výchova k občanství je vyučován v 6. až 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení časové dotace. Při realizaci vyučující využívají kromě běžných metod a forem práce také prvky kooperativního učení, skupinového a projektového vyučování, besedy a diskuse k tomu, aby žák dosáhl požadovaných výstupů. Realizace probíhá především ve třídách, podle možností v učebně informatiky, příležitostně v terénu.

Žáci jsou vedeni k zájmu o život ve škole, obci, regionu. V případech, kde lze čerpat, využít či aplikovat poznatky z těchto oblastí, jsou žáci vybízeni k získávání informací z historie i současnosti a orientaci v nich, k vytváření přehledů a jejich prezentaci, k vyjádření vlastního postoje.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Výchova k občanství:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VO-9-1-07),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu, vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – VO-9-1-08, VO-9-2-01, VO-9-2-02, VO-9-2-04, VO-9-4-08),
- EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – VO-9-1-07),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VO-9-1-05),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – VO-9-1-06, VO-9-4-08),
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty různých životních situací (OVŠ – VO-9-4-08),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VO-9-3-02, VO-9-2-01, VO-9-2-03, VO-9-3-02, VO-9-3-06, VO-9-4-11).

Předmět Výchova k občanství je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty, zejména s Dějepisem (vznik a vývoj států a práva, význam spolupráce,...), Zeměpisem (typy a formy států, mezinárodní vztahy, globální problémy, ekologie, lidská společnost, soužití,...), Výchovou ke zdraví (osvojení sociálních dovedností, utváření pozitivních mezilidských vztahů, utváření odpovědného chování,...), Praktickými činnostmi (zájmy, schopnosti, výběr povolání, ...), Českým jazykem (diskuse, práce s informacemi,...), Informatikou (práce s informacemi, prezentace,...).

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova,
Výchova demokratického občana,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
Multikulturní výchova,
Environmentální výchova,
Mediální výchova.

K utváření klíčových kompetencí budou v předmětu Výchova k občanství využívány následující výchovné a vzdělávací strategie.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k utváření dovednosti vyhledávat informace z různých zdrojů, třídít je, zpracovat z nich údaje použitelné pro život,
- předkládáme příklady spolehlivých informačních zdrojů s tématy zapadajícími do probíraného námětu,
- předkládáme vybrané materiály ze života školy, obce a regionu tak, aby žáci mohli uvádět věci do souvislostí,
- podporujeme žáky v rozvíjení dovednosti předat získané informace v souvislosti se známými skutečnostmi.

Kompetence k řešení problémů

- doporučujeme žákům samostatně či ve spolupráci s ostatními hledat vhodný způsob k řešení problému, volit nejvhodnější a objasňovat jeho podstatu,
- snažíme se vést žáky k aktivnímu podílu na utváření takového prostředí, kde se všechny názory a postoje respektují,
- vyhledáváme s žáky informace vztahující se k životu, na základě těchto dostupných informací se učí žáci učinit uvážlivé rozhodnutí,
- vedeme žáky k porovnávání odborných názorů, mediálních tvrzení a svých zkušeností v oblasti vztahů, sebepoznání a aktivit souvisejících se životem ve společnosti.

Kompetence komunikativní

- dáváme žákům dostatek prostoru, aby zdůvodnili a posoudili jednání své i ostatních jedinců a nacházeli nejvhodnější řešení problémů soužití,
- vybízíme žáky k přemýšlení o předkládaných materiálech, textech, záznamech, k jejich využívání a reakci na ně,
- předkládáme dostatek možností k porozumění různým textům a materiálům v oblasti jednotlivých tematických celků, s nimiž žáci pracují,
- vedeme žáky k formulování vlastních názorů a jejich prezentaci vhodnou formou.

Kompetence sociální a personální

- pomocí prvků aktivního sociálního učení umožňujeme žákům osvojit si dovednosti potřebné pro rozhodování se z hlediska různých sociálních rolí,
- vytváříme situace vhodné pro vzájemnou diskusi žáků na dané téma v menších skupinách i v rámci celé třídy,
- při hledání odpovědí na zadané otázky zapojujeme všechny členy skupiny, umožňujeme jim tak aktivní naslouchání, obhajování vlastního stanoviska, tedy vzájemnou komunikaci.

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme propojenost našich kulturních a historických tradic se vztahem k přírodě, posilujeme pozitivní postoje žáků k akcím organizovaným v rámci školy, obce,...
- učíme žáky myslet v souvislostech při porovnávání lokálních a globálních problémů,
- předkládáme žákům materiály, které jim pomohou uvědomit si význam odpovědného chování ke svému zdraví a ke své budoucnosti,
- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu tolerance a pomoci, využíváme situací ze života školy, obce, regionu,
- na příkladech školního řádu a fungování zastupitelského úřadu zdůvodňujeme principy a význam státní správy, řádu a práva, vyvozujeme souvislosti mezi právem a povinnostmi.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel a bezpečnosti při různých aktivitách, kterých se zúčastňují,
- vyžadujeme plnění povinností a termínů prací,
- využíváme získaných znalostí a zkušeností k motivaci pro rozvoj osobnosti žáka a pro volbu budoucího povolání.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-01	objasní účel důležitých státních symbolů ČR a uvede, kdy se používají	naše vlast - státní symboly, tradice české státnosti, významné dny	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-02	na příkladech vyloží pojem vlastenectví, odliší projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	naše vlast - vztahy k vlasti, vlastenectví, nacionalismus	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-02	uvede příklady národních i místních zvyků, některých tradic a významných svátků, vypráví o nich	naše vlast - zvyky, tradice (místní, školní), významné svátky, místa, památky, lidé	DO – Občanská společnost a škola; formy participace žáků na životě obce
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-02	vytvoří se spolužáky na vybrané téma přehled zajímavostí obce, školy, vyhledá potřebné informace	naše vlast - obec v rámci regionu, minulost a přítomnost, význam / škola	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-02	vysvětlí, které prvky člověku pomáhají utvořit si osobní vztah k domovu	naše vlast - historie, místa, pověsti, rodáci, události...	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-03	vhodnými argumenty podpoří názor, že ke kulturním památkám a přírodním objektům by se měl člověk chovat šetrně	kulturní chování a vystupování x vandalismus	DO – Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-04	se spolužáky provede výzkum kulturních institucí v místě i okolí, informuje o jejich nabídce, vybírá si akce, které ho zajímají	kulturní instituce v místě i okolí, kulturní hodnoty	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-05	rozliší prostředky masové komunikace, charakterizuje je a posuzuje jejich vliv na společnost	regionální a místní tisk, prostředky masové komunikace, reklama	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních

6.	Etv		EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-07	vysvětlí význam harmonických vztahů mezi členy kolektivu pro zdravý vývoj dítěte	pravidla komunikace a chování, řád školy	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-07	na modelových situacích rozpozná možné příčiny problémů v kolektivu, vybere vhodné příklady řešení	konflikty v mezilidských vztazích, způsoby jejich řešení	
6.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-08	zdůrazní, proč je třeba respektovat odlišné zájmy, názory, kulturní zvláštnosti, menšiny	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, problémy lidské nesnášlivosti	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-10	shrne, proč je výhodné vzájemně spolupracovat, zapojuje se do spolupráce ve skupině	zásady lidského soužití - výhody spolupráce, dělba práce	
6.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, škole, obci	komunikace, kooperace, zásady lidského soužití	OSV - Mezilidské vztahy; chování podporující dobré vztahy
6.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	zhodnotí přínos správného hospodaření s penězi v rodině, vypracuje řešení modelové situace	funkce a podoby peněz, rozpočet domácnosti, hospodaření s penězi	
6.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	
6.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	promýšlí a rozhoduje se, jak účelně naložit se svým kapesným, své rozhodnutí objasní	funkce a podoby peněz, hospodaření s penězi, formy placení	
6.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	zhodnotí přínos správného hospodaření, vypracuje řešení modelové situace	hospodaření s penězi, příjmy, výdaje	

6.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-04	zobecňuje principy řádu školy nejen v rámci třídy a školy, ale i jako společenské normy	řád školy, práva a povinnosti žáků	DO - Občan, občanská společnost a stát; přijímá odpovědnosti a postoje za své činy
6.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-04	objasní nutnost existence řádu na příkladech ze života ve škole, v obci	principy demokracie, pravidla soužití, svoboda a vzájemná závislost	
6.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstva v obci, využije příkladu voleb zástupců do dětské rady	význam a formy voleb do zastupitelstva	DO - Formy participace občanů v politickém životě; obec jako základní jednotka samosprávy státu
6.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-08	pojmenuje základní práva dítěte, dává je do souvislosti s povinnostmi	lidská práva - porušování předpisů (př. řád školy, diskriminace, pravidla silničního provozu)	
6.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-08	vymezí základní práva a povinnosti dítěte v rodině, škole, společnosti, vysvětlí jejich význam	práva a povinnosti dítěte v rodině, škole, společnosti	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti DO - Občanská společnost a škola; způsoby uplatňování demokratických principů v každodenním životě školy
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	úcta k lidské osobě	
6.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel; práva a povinnosti v rodině	
7.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech formou prezentace doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi	rovnost a nerovnost lidí - lidská solidarita	Mlv - Princip sociálního smíru a solidarity; nekonfliktní život v multifunkční společnosti
7.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-06	vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomoci lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	lidská setkání – mravní hodnoty, solidarita, pomoc lidem v nouzi	OSV - Mezilidské vztahy; chování podporující dobré vztahy

7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-07	přizpůsobí své chování dané situaci, uplatňuje vhodný způsob komunikace	kommunikace - verbální, neverbální, vzorec chování, společenské vztahy	
7.	Etv		EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace – úrovně komunikace	
7.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	posoudí, jak vrozené předpoklady, charakterové rysy a schopnosti člověka mohou ovlivňovat vztahy k druhým lidem i osobní život	podobnost a odlišnost lidí, charakter, schopnosti, osobní předpoklady, chování	
7.	Etv		EV-9-1-02	objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	úcta k lidské osobě	
7.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	orientuje se ve svých vlastnostech, posoudí, které mu pomáhají při dosahování osobních cílů, vysvětlí jak	charakter člověka a jeho utváření, vlastnosti, sebepoznávání	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních postojů a hodnot
7.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u druhých, staví se proti násilí	vztahy v naší skupině (třída, škola,...), morálka, mravní hodnoty	
7.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	etické hodnoty	
7.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-04	vysvětlí význam sebedůvěry, navrhne způsob, kterým může překonávat osobní nedostatky a rozvíjet přednosti	vnitřní svět člověka, motivace, aktivita, osobní kázeň	
7.	Etv		EV-9-1-02	objevuje vlastní jedinečnost a identitu, vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost, etické hodnoty – úcta k lidské osobě	
7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	formy vlastnictví, majetek, hmotné a duševní vlastnictví	
7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	posoudí, jak dodržuje zásady hospodárnosti.	hospodaření - úspory	

7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje domácnosti	hospodaření - rozpočet domácnosti	
7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti	hospodaření - rozpočet domácnosti	
7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	peníze - funkce a podoby peněz, formy placení, splátkový prodej, leasing	
7.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-02	objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	investice, úvěry, rozpočet domácnosti	
7.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	
7.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-01	v rámci Evropy rozliší nejčastější typy a formy států, porovná jejich znaky	znaky, typy a formy států	
7.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-03	uvede příklady institucí, orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů, státu	principy demokracie - státní správa a samospráva, jejich orgány, instituce, úkoly	
7.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-04	objasní smysl voleb v demokratických státech a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivnit život občanů	volby v demokratických státech - znaky demokratického způsobu rozhodování	
7.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	sestaví přehled svých práv, uvede příklady, kdy je může uplatňovat a jak respektuje stejná práva druhých	lidská práva - svoboda, soukromí, dokumenty	DO - Občan, občanská společnost a stát; Listina základních práv a svobod
7.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-08	vyhledá informace o právních ustanoveních, která se na něj vztahují, kriticky zhodnotí, jak je dodržuje	lidská práva - respektování, poškozování, šikana	DO - Občan, občanská společnost a stát; práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat
7.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	
7.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-04	na základě získaných informací vybere příklady některých globálních problémů současnosti	významné globální problémy současnosti	EGS - Jsme Evropané; co Evropu spojuje v oblasti globálních

						problémů a jejich řešení
7.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů, vytvoří se spolužáky návrh způsobů řešení ekologických problémů v obci, prezentuje ho	ekologické problémy v regionu, důsledky lidských zásahů do přírody	
8.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, porovnává je se skutečností, vyjadřuje svůj názor, diskutuje	kulturní život - média, jejich působení, propaganda	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; pěstování kritického přístupu k mediálním informacím
8.	Etv		EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	
8.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-06	konkretizuje případy, kdy je potřeba uplatnit lidskou solidaritu; vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	lidská setkání - solidarita, pomoc, sociální cítění, obrana státu	
8.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a tvořivost	
8.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-07	na příkladech chování správně rozliší asertivní a agresivní komunikaci s lidmi, shrne výhody asertivity	zásady lidského soužití - asertivní chování a vystupování	OSV - Mezilidské vztahy; respektování, empatie, péče o dobré vztahy
8.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-07	vytvoří se spolužáky na základě vyhledaných informací příklady vhodného způsobu řešení neshod se spolužáky a případné spory se snaží řešit zvoleným nenásilným způsobem	vztahy mezi lidmi - řešení konfliktů	OSV - Kooperace a kompetice; jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů
8.	Etv		EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování	
8.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-08	rozpozná netolerantní projevy v chování lidí, navrhne způsob, jak tomuto chování ze své strany předcházet	vztahy mezi lidmi - morálka, mravnost, odlišnost v prožívání životních situací, v chování	

8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	na základě zjištěných informací uvede příklady spolupráce ve škole a v obci, posoudí, jaké výhody spolupráce přináší	zásady lidského soužití, spolupráce a její výhody, nevýhody	OSV - Mezilidské vztahy; respektování, podpora, pomoc
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	spolupracuje ve skupině, přebírá zodpovědnost, prezentuje společnou práci	zodpovědnost, charakter	OSV - Mezilidské vztahy; vztahy a naše skupina
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	etické hodnoty	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	popíše představy o svých životních plánech a cílech	životní cíle a plány	OSV - Sebepoznání, sebepojetí; já jako zdroj informací o sobě
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	vytváří si systém osobních hodnot, zdůvodní výběr	vnitřní svět člověka, osobnost	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-01	zváží následky nesprávné osobní volby pro vlastní život, navrhne způsob, jak této situaci předejít	osobní rozvoj	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	vypracuje si přehled splněných cílů a na jeho základě posoudí, které osobní vlastnosti mu pomáhají při jejich dosažení a měl by je rozvíjet	kladné a záporné charakterové vlastnosti	OSV - Sebepoznání, sebepojetí; co o sobě vím
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	vyvodí z příkladů vlastního života, jak pevná vůle pomáhá překonávat překážky	volní aspekty jednání, pěstování vůle	OSV - Seberegulace, sebeorganizace; vůle, kroky k dosažení cílů
8.	Etv		EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby – hodnotová orientace, pevná vůle	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	vyhledá informace o možnostech vzdělání a povolání z různých zdrojů	osobní rozvoj - životní aspirace	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	vyhledá informace, které mu pomohou dát do souvislosti vztahy mezi vzděláním, povoláním, zaměstnáním	osobní rozvoj - získávání informací, práce s informacemi	
8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-03	kriticky hodnotí své chování, snaží se o korigování, popíše způsob, kterým toho chce dosáhnout	osobní rozvoj - sebehodnocení, sebevýchova	

8.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-04	popíše a porovná některé způsoby, které mu pomáhají usměrňovat osobní nedostatky či posilovat přednosti	osobní rozvoj - seberegulace, způsoby posilování kladných vlastností	
8.	Etv		EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; rozhodování
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	formy placení	
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky, zjistí, jaké služby občanům nabízejí	peníze - banky a jejich funkce	
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-04	vysvětlí význam úroku placeného a přijatého	banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení	
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-04	uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	pojištění	
8.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-01	na základě vyhledaných informací objasní rozdíly mezi demokratickým a totalitním politickým systémem, vytvoří obrázkovou a textovou prezentaci	právní základy státu, demokratický a totalitní systém	DO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; demokracie jako protíváha diktatury a anarchie
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-02	charakterizuje a porovná složky státní moci, vysvětlí, jaké úkoly plní jejich orgány a instituce	složky státní moci, jejich úkoly	
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	vysvětlí podstatu Ústavy ČR jako základu demokracie	právní základy státu, Ústava ČR, občanství ČR	DO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; význam Ústavy jako základního zákona země

8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	uvede příklady základních práv a svobod člověka a dokumentů upravujících lidská práva, včetně práv spotřebitele	právo v každodenním životě, základní práva spotřebitele	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	na příkladech ze života posoudí význam ochrany lidských práv a svobod	vztah práva a spravedlnosti, rovnost občanů před zákonem	
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	sestaví přehled běžných práv a oprávněných zájmů druhých lidí v našem státě	lidská práva, nezbytnost jejich dodržování, propojení povinnosti a práva	DO - Občan, občanská společnost a stát; práva a povinnosti občana
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-05	rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	obrana státu	DO - Občan, občanská společnost a stát; práva a povinnosti občana
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-06	zváží význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství – vysvětlí jejich smysl	právní řád ČR - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-07	popíše povinnosti vyplývající z některých základních smluvních vztahů, vytvoří modelovou situaci, na které předvede důsledky jejich nedodržování	prodej, koupě, pronájem, služby	DO - Občan, občanská společnost a stát; přijímání odpovědnosti za své postoje a činy
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-07	na příkladech ze života (tisk) konkretizuje možnosti právní ochrany občanů při jednoduchých právních úkonech	právo v každodenním životě – právní vztahy a závazky	DO - Občan, občanská společnost a stát; hodnoty demokratického systému – právo, spravedlnost
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-07	vybere příklady některých občanskoprávních smluv upravujících občanskoprávní vztahy, vysvětlí jejich podstatu	občanskoprávní smlouvy, styk s úřady	DO - Občan, občanská společnost a stát; práva a povinnosti občana
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-08	prozkoumá právní ustanovení, která se na něj vztahují, popíše a objasní rizika, která vznikají jejich porušováním	protiprávní jednání - opatření a zákony související s podáváním alkoholických nápojů dětem a mladistvým, nákup, držení a výroba drog, zneužívání	DO - Občan, občanská společnost a stát; schopnost aktivně uplatňovat práva a povinnosti
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-09	vyhledá informace týkající se právní ochrany občanů, rozlišuje a porovnává její úkoly, uvede příklad činnosti a spolupráce	právní řád ČR, orgány právní ochrany občanů	DO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování; základní principy fungování demokracie – řád, spravedlnost, zákon

8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší na příkladech přestupek a trestný čin	protiprávní jednání, korupce, porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-10	uvede příklady trestní postizitelnosti	věková hranice a podmínky trestní odpovědnosti	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
8.	VkO	člověk, stát a právo	VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	protiprávní jednání – důsledky korupce, postihy korupce	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	vztah mezi ekonomikou a etikou	
9.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-05	posoudí úlohu nezávislého tisku v demokratickém státě, vytvoří svoji hypotézu o tom, jak by měl tisk fungovat	kulturní život - fungování médií	Mv - Fungování a vliv médií ve společnosti; úloha nezávislého tisku v demokratické společnosti
9.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-05	pozoruje vliv médií na veřejné mínění a chování lidí, dává je do souvislostí, vyjádří svůj postoj k dané situaci	faktory ovlivňující vytváření představ a názorů	Mv - Fungování a vliv médií ve společnosti; vliv médií na chování a postoje, na každodenní život, společnost, politický život, kulturu
9.	Etv		EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	
9.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-08	najde odlišnosti v názorech a zájmech lidí, způsobu jejich chování a myšlení, stanoví kritéria pro toleranci	zájmy, názory, zodpovědnost, pomoc, tolerance - intolerance	
9.	Etv		EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	
9.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-08	objasní na vybraných situacích potřebu tolerance ve společnosti	vztahy mezi lidmi - problémy a možná nebezpečí / politický pluralismus, náboženství, multikulturalita	Mlv - Lidské vztahy; tolerantní vztahy k lidem a rozvíjení spolupráce bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost Mlv - Kulturní diference; respektování zvláštností různých etnik

9.	VkO	člověk ve společnosti	VO-9-1-09	vyhledá případy nesnášenlivosti, prozkoumá je, vysvětlí, jaké mohou mít následky, vyjádří svůj názor	vztahy mezi lidmi - nesnášenlivost, její důsledky	Mlv - Lidské vztahy; předsudky a vžitě stereotypy – příčiny a důsledky diskriminace
9.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-02	zváží na základě dosažených úkolů význam vůle pro další plnění vlastních cílů	osobní rozvoj, předpoklady úspěchu, životní cíle	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; vůle, stanovování cílů a kroků k jejich dosažení
9.	VkO	člověk jako jedinec	VO-9-2-04	jedním z vybraných způsobů se snaží posilovat volní jednání, provádí kritiku	podmínky a možnosti reálného hodnocení vlastních dovedností, schopností, předpokladů	
9.	Etv		EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-06	vyloží podstatu fungování trhu na příkladu chování kupujících a prodávajících	principy tržního hospodářství – podstata trhu, trh	
9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-06	objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny	tvorba ceny, nabídka, poptávka	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-06	na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH	tvorba ceny	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-06	popíše vliv inflace na hodnotu peněz	inflace	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje	rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti, význam daní	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-07	rozlišuje, které dávky a příspěvky mohou získat občané ze státního rozpočtu a za jakých podmínek, uvede příklady	sociální politika státu	DO - Občan, občanská společnost a stát; občan jako odpovědný člen společnosti

9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-08	vybere příklady, na kterých objasní zásady hospodárnosti	fungování trhu	
9.	VkO	člověk, stát a hospodářství	VO-9-3-08	najde rozdíly v úloze výroby, obchodu, služeb	výroba, obchod, služby / jejich funkce, návaznost	
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-01	průběžně sleduje informace, které vypovídají o začlenění ČR do EU a změnách z toho vyplývajících, informuje o nich spolužáky – uvede příklady práv občanů v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	evropská integrace - výhody	EGS - Evropa a svět nás zajímá; naši sousedé v Evropě
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-02	popíše výhody spolupráce mezi státy včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	mezinárodní spolupráce - důvody států pro ekonomickou, politickou, bezpečnostní spolupráci	
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění, sestaví přehled příkladů jejich činnosti, připraví si o činnosti některé z nich prezentaci	mezinárodní spolupráce – významné mezinárodní organizace (Rada Evropy; OSN, UNESCO, NATO, WHO,...)	EGS - Jsme Evropané; mezinárodní organizace, jejich příspěví k problematice dětí a mládeže
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-03	sleduje informace o projevech globalizace, ve skupině posoudí jejich klady a záporny, podle kritérií prezentuje výsledky pozorování	globalizace - odpovědnost člověka za osud Země, trvale udržitelný rozvoj	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; odpady a hospodaření s odpady
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-04	vysvětlí příčiny některých globálních problémů, vytvoří hypotézu možných důsledků pro život lidí	globalizace - industrializace, devastace životního prostředí, porušování přírodní rovnováhy	Ev - Základní podmínky života; využívání energie, možnosti jejího šetření
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-05	pozoruje souvislost globálních a lokálních problémů, vyvozuje závěry, hledá a navrhně řešení daného problému v místě	globalizace - hospodaření s odpady, problémy konzumní společnosti	Ev - Vztah člověka k prostředí; způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství
9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-06	uvede příklady mezinárodního terorismu, se spolužáky ve skupině analyzuje jeho příčiny, vyjádří svůj postoj ke způsobům jeho potírání	globalizace - problémy národnostní, náboženské, nesnášenlivost, agresivita, války, terorismus	

9.	VkO	mezinárodní vztahy, globální svět	VO-9-5-06	objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	globalizace – možnosti řešení problémů	
----	-----	-----------------------------------	-----------	---	--	--

OBLAST	Člověk a příroda
OBOR	Fyzika
PŘEDMĚT	Fyzika
ZPRACOVAL/A/	Ing. Blanka Štefáčková

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem předmětu Fyzika je poznávání přírodních zákonů, objasňování podstaty fyzikálních jevů vyskytujících se v přírodě a využívání osvojených poznatků při řešení problémů a úloh. Základní fyzikální pojmy, veličiny a zákonitosti si žáci osvojují především na základě pozorování, měření a provádění jednoduchých pokusů. Protože fyzikální poznatky využívají téměř všechny přírodní a technické vědy, vytváří předmět základ k dalšímu studiu těchto oborů. Fyzika významně podporuje rozvoj některých dovedností žáků jako přesné vyjadřování při objasňování výsledků pozorování nebo měření, vhodné užívání odborné terminologie, logické myšlení, ověřování předložených hypotéz a jejich zobecňování.

Předmět Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Fyzika, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah je rozdělen do několika tematických celků. Tematický okruh *Látky a tělesa* se orientuje na poznávání základních fyzikálních jednotek při popisu látek a těles. V tematickém okruhu *Pohyb těles, síly* se žáci seznamují s různými druhy pohybu a popisují síly působící na tělesa. Tematický okruh *Mechanické vlastnosti tekutin* je zaměřen na výpočty tlaku a užití Pascalova a Archimédova zákona v praxi. Tematický okruh *Elektromagnetické a světelné děje* se zabývá využitím Ohmova zákona, objasňuje význam elektřiny, vysvětluje princip zobrazování pomocí různých druhů zrcadel a vymezuje vlastnosti světla. Tematický okruh *Zvukové děje* je zaměřen na užití zvukových dějů v praxi a posouzení účinků nadměrného hluku na životní prostředí. V tematickém okruhu *Energie* se žáci seznamují s výpočty různých forem energie, s vysvětlením jednoduchých jevů z běžného života souvisejících s energií a s využíváním známých forem energie v praktickém životě. Tematický okruh *Vesmír* popisuje složení sluneční soustavy a vesmíru z hlediska jejich fyzikální podstaty.

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován v 6. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně a v 7. až 9. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně. Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, a to v 7. ročníku.

Výuka probíhá v kmenové třídě, v případě potřeby v multimediální učebně. Využíváme možnosti přímého pozorování v terénu a exkurzí. Upřednostňujeme metody získávání poznatků na základě vlastních zkušeností prostřednictvím pokusů a laboratorních prací s využitím demonstračních pomůcek.

Vyučovací předmět Fyzika je úzce spjat s Chemií, Přírodopisem, Matematikou a Zeměpisem.

Předmětem prolíná průřezové téma:
Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

K utváření klíčových kompetencí v tomto předmětu využíváme následující výchovné a vzdělávací strategie.

Kompetence k učení

- nabízíme žákům metody a formy práce, které napomáhají k vyhledávání, třídění a propojování informací týkajících se fyzikálních problémů,
- vedeme žáky k používání odborné terminologie,
- umožňujeme žákům samostatné měření dle možností,
- poskytujeme žákům prostor pro nalézání souvislostí mezi získanými daty,
- vedeme žáky k dovednosti zobecnit ověřené hypotézy.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k nalezení problému a k vhodnému způsobu jeho řešení,
- při řešení problému vedeme žáky k používání myšlenkových operací jako je syntéza, indukce, dedukce, zobecňování,
- využíváme metody, které vedou k efektivnímu řešení problému,
- oceňujeme netradiční způsoby při řešení problému.

Kompetence sociální a personální

- metodami skupinové a kooperativní práce vedeme žáky ke spolupráci,
- zapojujeme žáky do práce pro tým,
- přispíváme k pozitivní náladě a atmosféře při skupinové práci,
- posilujeme sebedůvěru žáků,

- vedeme žáky k zodpovědnosti,
- poskytujeme žákům prostor pro hodnocení výsledků vlastní práce vzhledem ke skupině i sobě samému.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie,
- umožňujeme žákům třídit odpad,
- učíme žáky posuzovat efektivitu jednotlivých energetických zdrojů,
- vedeme žáky k uvědomění si nutnosti používání obnovitelných zdrojů v budoucím životě jako prostředku pro zachování principů trvale udržitelného rozvoje,
- pomocí mediálních prostředků seznamujeme žáky s globálními ekologickými problémy,
- rozvíjíme dovednost navrhnout a odhadnout způsoby předcházení krizovým situacím a situacím ohrožujícím život a zdraví člověka.

Kompetence komunikativní

- podporujeme žáky v komunikaci mezi spolužáky, diskuzi a schopnosti respektovat názory druhých,
- vedeme žáky k ústní i písemné formulaci myšlenek týkajících se fyzikálních problémů,
- učíme žáky přesnému, logicky uspořádanému vyjadřování a argumentaci,
- rozvíjíme u žáků schopnost vyjadřovat se pomocí odborných termínů,
- nabízíme žákům možnost využívat informační a komunikační technologie.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k osvojování a dodržování pravidel bezpečné práce s fyzikálními přístroji a zařízeními,
- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, rozvíjíme u žáků schopnost adaptovat se na změněné pracovní podmínky,
- seznamujeme žáky s profesemi, které mají blízký vztah k fyzice,
- při experimentování a provádění pokusů klademe důraz na ochranu vlastního zdraví a zdraví přítomných osob i ochranu životního prostředí.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	rozlišuje na příkladech tělesa a látky	tělesa a látky	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	rozlišuje mezi pojmy atom, ion a molekula	částicová stavba látek	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-02	objasní pojem neustálý neuspořádaný pohyb částic a doloží jevy, které jej dokazují	difúze a Brownův pohyb	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	rozlišuje vybrané látky a tělesa podle skupenství	skupenství látek	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	vyjmenuje vybrané fyzikální veličiny a jejich jednotky, vypočítá aritmetický průměr ze zadaných hodnot	fyzikální veličiny a jejich jednotky	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	převádí jednotky délky, změří délku tělesa	délka	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	převádí jednotky objemu, změří objem tělesa	objem	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	převádí jednotky hmotnosti, změří hmotnost tělesa	hmotnost	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	změří teplotu tělesa	teplota	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka nebo objem tělesa při dané změně teploty tělesa	teplotní roztažnost těles	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	převádí jednotky času, změří čas	čas	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-01	převádí jednotky hustoty, změří hustotu tělesa	hustota	
6.	F	látky a tělesa	F-9-1-04	používá vztah mezi hustotou, hmotností a objemem, vyhledá hodnoty hustoty v tabulkách	výpočet hustoty	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-01	rozhodne, zda je těleso v klidu nebo v pohybu, určí druh pohybu tělesa	pohyb a klid tělesa	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-02	převádí jednotky dráhy	dráha	

7.	F	pohyb těles	F-9-2-02	převádí jednotky času	čas	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-02	převádí jednotky rychlosti	rychlost	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-02	používá vztah mezi rychlostí, dráhou a časem	výpočet rychlosti	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-03	převádí jednotky síly, změří velikost působící síly	síla	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-04	určí druhy a velikosti sil působících na těleso	druhy sil	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-05	používá vztah pro výpočet gravitační síly $F_g = m \cdot g$, objasní pojem gravitační pole Země	gravitační síla	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-04	uvede možnosti ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	třecí síla	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-04	určí velikost a směr výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	skládání a výslednice sil	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-04	v jednoduchých případech určí těžiště tělesa	těžiště tělesa	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-05	užívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil	Newtonovy zákony	
7.	F	pohyb těles	F-9-2-06	určí podmínky rovnovážné polohy na páce a pevné kladce	otáčivé účinky síly	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-01	určí velikost a směr působící tlakové síly	tlaková síla	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-01	převádí jednotky tlaku	tlak	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	používá vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí	výpočet tlaku	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	užívá Pascalův zákon při řešení úloh souvisejících s principem hydraulického lisu	Pascalův zákon	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	používá vztah mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny	hydrostatický tlak	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	objasní vznik atmosférického tlaku	atmosférický tlak	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv

						atmosférického tlaku na přírodu
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	určí, zda je v nádobě podtlak nebo přetlak	tlak plynu v uzavřené nádobě	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	určí velikost a směr vztlačové síly	vztlačová síla	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	používá vztah mezi vztlačovou silou, objemem ponořeného tělesa a hustotou kapaliny	výpočet vztlačové síly	
7.	F	mechanické vlastnosti tekutin	F-9-3-02	na základě porovnání gravitační a vztlačové síly určí, zda se těleso bude v kapalině vznášet, plavat nebo potápět	chování těles v kapalinách	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-1-02	rozlišuje mezi pojmy atom, ion a molekula	částicová stavba látek	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-01	načrtne průběh siločar elektrického pole u kladně, záporně a nesouhlasně nabitých nábojů	elektrické pole	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-03	určí el. vodič a izolant	vodiče a izolanty	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-01	určí správné zapojení elektrického obvodu	elektrický obvod	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-01	převádí jednotky elektrického proudu	elektrický proud	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-02	rozliší stejnosměrný a střídavý proud	stejnosměrný a střídavý proud	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-02	objasní tepelné účinky elektrického proudu	účinky elektrického proudu	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-01	převádí jednotky elektrického napětí	elektrické napětí	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-01	převádí jednotky odporu	odpor	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-04	předpoví, jak se změní odpor vodiče v závislosti na délce, průřezu, materiálu a teplotě vodiče	závislost odporu na délce, průřezu, materiálu a teplotě vodiče	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-04	používá vztah mezi odporem, elektrickým proudem a elektrickým napětím	Ohmův zákon	

8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-04	vypočítá výsledné napětí, odpor a proud spotřebičů zapojených za sebou a vedle sebe	sériové a paralelní zapojení spotřebičů	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-05	rozliší magnety přírodní a umělé	druhy magnetů	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-05	uvede podmínky vzniku magnetického pole, načrtne průběh indukčních čar u magnetu a cívky s proudem	magnetické pole	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-05	objasní podstatu, složení a funkci stejnosměrného elektromotoru	stejnoseměrný elektromotor	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-05	objasní podstatu elektromagnetické indukce	elektromagnetická indukce	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-02	popíše periodu a kmitočet střídavého proudu	perioda a kmitočet střídavého proudu	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-02	vypočítá periodu ze znalosti kmitočtu a naopak	výpočet periody a kmitočtu střídavého proudu	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-05	objasní podstatu složení a funkci transformátoru	transformátor	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-06	objasní podstatu a funkci polovodičové diody	polovodičová dioda	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-07	rozpozná různé zdroje světla	zdroje světla	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-08	objasní souvislost mezi rychlostí světla a prostředím, v němž se světlo šíří	rychlost světla	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-07	rozlišuje zrcadla rovinná a kulová	zrcadla	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-07	používá zákon odrazu světla při objasňování zobrazení předmětu různými typy zrcadel	zákon odrazu světla	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-08	objasní, za jakých podmínek dochází k lomu od kolmice nebo ke kolmici	lom světla na rozhraní dvou prostředí	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-08	rozlišuje spojku a rozptylku, objasní podstatu korekce očních vad pomocí optických čoček	optické čočky	
8.	F	elektromagnetické a světelné děje	F-9-6-08	objasní rozklad světla optickým hranolem	rozklad světla	

9.	F	zvukové děje	F-9-5-01	uvede, jak vzniká zvuk a určí zdroj zvuku, objasní odraz zvuku na překážce	zvuk, zdroj zvuku a odraz zvuku	
9.	F	zvukové děje	F-9-5-01	objasní závislost rychlosti šíření zvuku na prostředí	rychlost šíření zvuku	
9.	F	zvukové děje	F-9-5-01	uvede souvislost mezi výškou tónu a kmitočtem tónu	tón, výška tónu a kmitočet tónu	
9.	F	zvukové děje	F-9-5-02	uvede, jak vzniká hluk	hluk	
9.	F	zvukové děje	F-9-5-02	uvede vliv nadměrného hluku na člověka a životní prostředí	vliv nadměrného hluku na člověka a životní prostředí	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí a hluk
9.	F	energie	F-9-4-01	určí, kdy těleso koná práci	práce	
9.	F	energie	F-9-4-01	z vykonané práce určí změnu pohybové a polohové energie	kinetická a potenciální energie	
9.	F	energie	F-9-4-02	používá vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem	výkon	
9.	F	energie	F-9-4-03	určí změnu polohové a pohybové energie z vykonané práce	polohová a pohybová energie	
9.	F	energie	F-9-4-03	používá vztah pro výpočet polohové energie	polohová energie	
9.	F	energie	F-9-4-03	vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty	vnitřní energie	
9.	F	energie	F-9-4-03	popíše způsob výroby a přenosu elektrické energie	výroba a přenos elektrické energie	
9.	F	energie	F-9-4-05	diskutuje o vlivech na životní prostředí při výrobě elektrické energie v elektrárnách	vliv výroby elektrické energie na ŽP	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv výroby elektrické energie na životní prostředí
9.	F	energie	F-9-4-03	vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro	štěpení atomového jádra	
9.	F	energie	F-9-4-03	objasní princip jaderného reaktoru	jaderný reaktor	

9.	F	energie	F-9-4-03	popíše způsob výroby elektrické energie v jaderné elektrárně	jaderná elektrárna	
9.	F	energie	F-9-4-05	diskutuje a vyhledává informace o vlivech radioaktivního záření na člověka	radioaktivní záření	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; radioaktivní záření a životní prostředí
9.	F	energie	F-9-4-04	uvede způsoby tepelné výměny	tepelná výměna	
9.	F	energie	F-9-4-04	používá vztah pro výpočet množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem ze znalosti hmotnosti, měrné tepelné kapacity a změny teploty	teplo	
9.	F	energie	F-9-4-04	rozpozná a uvede praktický příklad skupenských přeměn	změny skupenství	
9.	F	energie	F-9-4-05	diskutuje o možnostech využívání obnovitelných zdrojů	obnovitelné zdroje energie	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; obnovitelné zdroje a životní prostředí
9.	F	energie	F-9-4-05	diskutuje o nepříznivých vlivech používání neobnovitelných zdrojů energie	neobnovitelné zdroje energie	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; neobnovitelné zdroje energie a životní prostředí
9.	F	vesmír	F-9-7-01	uvede hlavní složky sluneční soustavy	sluneční soustava	
9.	F	vesmír	F-9-7-01	objasní pohyby vesmírných těles na základě poznatků o gravitačních silách	pohyby vesmírných těles	
9.	F	vesmír	F-9-7-01	objasní střídání noci a dne, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází	měsíční fáze	
9.	F	vesmír	F-9-7-02	uvede vlastnosti hvězd, rozlišuje hvězdy a planety	hvězdy	

OBLAST	Člověk a příroda
OBOR	Chemie
PŘEDMĚT	Chemie
ZPRACOVAL/A/	Ing. Blanka Štefáčková
UPRAVILA	Mgr. Jana Patová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu je podchycení a rozvíjení zájmu o obor. Důraz klademe na poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí. Žáka vedeme k nalézání nejvhodnějších řešení různých problémů, k vysvětlování a hledání adekvátních zdůvodnění různých chemických dějů, k využívání poznatků a k rozvíjení zodpovědného postoje v běžných, ale i krizových situacích praktického života. Na základě dodržování pravidel bezpečnosti práce s chemickými látkami žák získává a rozvíjí své pracovní dovednosti a také dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech způsobených neopatrným zacházením s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie a integrovaný očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova souvisí s předmětem Chemie zvláště v oblasti ochrany přírody a životního prostředí.

Obsah vzdělávacího oboru je rozdělen do několika tematických okruhů. Tematický okruh *Pozorování, pokus a bezpečnost práce* je zaměřen na objasnění základních postupů v chemii a poukazuje na důležitost dodržování bezpečnosti práce. V tematickém okruhu *Směsi* se žáci seznamují s výpočty složení různých směsí a získávají poznatky o důležitosti čistoty vody a vzduchu. Tematický okruh *Částicové složení látek a chemické prvky* umožňuje žákům poznání základních charakteristik chemických prvků z periodické tabulky prvků. Rozdělením různých druhů chemických reakcí a výpočty chemických rovnic se zabývá tematický okruh *Chemické reakce*. Tematický okruh *Anorganické sloučeniny* objasňuje žákům princip tvorby základních anorganických sloučenin a vliv vybraných sloučenin na životní prostředí. Tematický okruh *Organické sloučeniny* poskytuje žákům poznávání základních skupin organických sloučenin, objasňuje složení a význam organických sloučenin využívaných naším organismem. Tematický okruh *Chemie a společnost* je zaměřen na vysvětlení významu a vlivu chemie v běžném životě.

Chemie je vyučována v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení časové dotace. Výuka probíhá v kmenové třídě a ve třídě určené pro práci s chemickými pomůckami.

Vyučovací předmět Chemie je úzce spjat s předměty Fyzika, Přírodopis, Matematika, Zeměpis.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova je integrován následující očekávaný výstup do předmětu Chemie:

EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – CH-9-1-03, CH-9-5-01, CH-9-7-01, CH-9-7-03).

Předmětem prolínají průřezová témata:

Environmentální výchova – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Základní podmínky života;
Osobnostní a sociální výchova – Hodnoty, postoje, praktická etika, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti.

K utváření klíčových kompetencí v tomto předmětu směřují následující výchovné a vzdělávací strategie.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají,
- rozvíjíme u žáků dovednost popisování procesů, vlastností, dějů a jevů, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení,
- umožňujeme žákům porovnávat výsledky, formulovat závěry na základě pozorování a experimentování samostatně či ve skupinách,
- poskytujeme žákům prostor pro zaznamenávání a zdokumentování experimentu,
- seznamujeme žáky s chemickými termíny, symboly a značkami, podporujeme jejich používání,
- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům problémové situace z praktického života, které souvisejí s učivem chemie,
- umožňujeme žákům volit různé způsoby řešení daného chemického problému a obhajovat rozhodnutí,
- vedeme žáky k vysvětlování chemické podstaty různých chemických dějů a jevů z praktického života,
- klademe důraz na propojení teorie s praxí,
- simulujeme problémové úlohy a situace, ve kterých učíme žáky algoritmu řešení problému,
- podporujeme netradiční řešení problému.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednost komunikace, diskuze a argumentace při řešení zadaných chemických problémů,
- vedeme žáky k výstižnému vyjadřování v písemném i mluveném projevu,
- učíme žáky přesně, objektivně sdělovat postup a výsledky svých pozorování i experimentů,
- podporujeme vzájemnou komunikaci při skupinové a kooperativní práci.

Kompetence sociální a personální

- metodami skupinové a kooperativní práce vedeme žáky ke spolupráci,
- přispíváme k pozitivní náladě a atmosféře při týmové práci,
- klademe důraz na vlastní zodpovědnost,
- posilujeme sebedůvěru žáků,
- podporujeme vzájemnou pomoc při řešení problému.

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování laboratorního řádu a pravidel pro bezpečnou práci s chemickými látkami,
- vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a problémů životního prostředí na základě popisu jednoduchých chemických dějů a jevů,
- poukazujeme na důležitost zodpovědného chování v krizových situacích (první pomoc).

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k osvojování a dodržování pravidel bezpečné práce při používání materiálů, nástrojů a vybavení,
- vyžadujeme dodržování pravidel týkajících se ochrany vlastního zdraví, zdraví druhých a ochrany životního prostředí při manipulaci s vybranými chemickými látkami,
- poukazujeme na možnost využití poznatků v běžném životě i další profesní orientaci.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
8.	Ch	pozorování, pokus a bezpečnost práce	CH-9-1-01	rozlišuje na příkladech tělesa a látky, popíše vybrané vlastnosti látek, určí skupenství látek a jejich přeměny, objasní pojem chemický děj	tělesa a látky, vlastnosti a skupenství látek, chemické děje	
8.	Ch	pozorování, pokus a bezpečnost práce	CH-9-1-02	objasní základní pravidla práce s chemickými látkami, vysvětlí obsah piktogramů, R H- a S-P- vět na obalech chemických látek	bezpečnost práce s chemickými látkami, klasifikace chemických látek	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
8.	Ch	pozorování, pokus a bezpečnost práce	CH-9-1-03	objasní pravidla první pomoci a způsoby chování při úniku nebezpečných chemických látek.	mimořádné události	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; pomáhající a prosociální chování
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Ch	směsi	CH-9-2-01	rozlišuje různorodé, stejnorodé směsi a chemické látky, určí a popíše druhy směsí	rozdělení - různorodé a stejnorodé směsi, jejich složky	
8.	Ch	směsi	CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků pomocí hmotnostního zlomku	roztoky - vyjádření jejich složení	
8.	Ch	směsi	CH-9-2-02	objasní pojem rozpustnost látky, vyhledává hodnoty rozpustnosti v tabulkách	rozpustnost	
8.	Ch	směsi	CH-9-2-03	objasní vliv vybraných faktorů na rychlost rozpouštění pevné látky do roztoku	faktory ovlivňující rychlost rozpouštění pevných látek	
8.	Ch	směsi	CH-9-2-04	popíše základní metody oddělování směsí, vybrané metody prakticky provede ve školních podmínkách	metody k oddělování složek směsí	

8.	Ch	směsi	CH-9-2-05	popíše a znázorní koloběh vody v přírodě, objasní rozdíl mezi pitnou, destilovanou a odpadní vodou, popíše princip výroby pitné vody ve vodárnách	voda - druhy vod	Ev - Základní podmínky života; voda
8.	Ch	směsi	CH-9-2-06	popíše složení vzduchu, objasní vznik teplotní inverze, vysvětlí pojem smog, uvede hlavní zdroje a způsoby likvidace znečištění vzduchu a vody	vzduch, voda - zdroje znečištění	Ev - Základní podmínky života; voda, vzduch
8.	Ch	částicové složení látek a chemické prvky	CH-9-3-01	popíše složení atomu (atomové jádro - protony, neutrony; elektronový obal - elektrony), vysvětlí pojem molekula a ion, rozlišuje mezi pojmy kation a anion	atomy, molekuly, ionty	
8.	Ch	částicové složení látek a chemické prvky	CH-9-3-02	rozlišuje názvy, značky a vlastnosti vybraných chemických prvků a skupin prvků, vysvětlí rozdíl mezi prvkem a sloučeninou, objasní pojem elektronegativita prvku, určí charakter chemické vazby podle elektronegativity	chemické prvky a chemické sloučeniny, chemická vazba	
8.	Ch	částicové složení látek a chemické prvky	CH-9-3-03	objasní podstatu periodického zákona, používá pojmy protonové číslo, perioda a skupina v periodické tabulce prvků, rozlišuje mezi pojmy kov, polokov, nekov a těžký kov; uvede příklady	periodická soustava prvků, protonové číslo	
8.	Ch	chemické reakce	CH-9-4-01	rozlišuje výchozí látky a produkty chemické reakce, zapíše jednoduché chemické reakce při zadání názvů a vzorců výchozích látek a produktů, rozlišuje základní typy chemických rovnic	chemické reakce, klasifikace chemických reakcí	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; chemické látky, produkty chemických reakcí a životní prostředí
8.	Ch	chemické reakce	CH-9-4-02	objasní podstatu zákona zachování hmotnosti, vypočítá hmotnost výchozích látek nebo produktů, vypočítá molární hmotnost chemických sloučenin, provede vyčíslení jednoduchých chemických reakcí	zákon zachování hmotnosti	
8.	Ch	chemické reakce	CH-9-4-03	objasní vliv vybraných faktorů na rychlost chemických reakcí, objasní roli katalyzátorů při chemických reakcích	faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí, katalýza	
8.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-01	vysvětlí tvorbu názvů základních anorganických sloučenin, objasní pojem oxidační číslo	základní anorganické sloučeniny	

8.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-01	uvede vlastnosti, použití a vliv na životní prostředí vybraných prakticky významných zástupců základních anorganických sloučenin	základní anorganické sloučeniny – vlastnosti, použití	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; anorganické sloučenina a jejich vliv na životní prostředí
8.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-01	popíše zásady první pomoci při poleptání kyselinou a zásadou	základní anorganické sloučeniny – první pomoc	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, pomoc, dodržování zásad
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-02	vysvětlí vznik kyselých dešťů	kyselé deště	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv kyselých dešťů na životní prostředí
9.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-02	diskutuje o vlivu kyselých dešťů na životní prostředí	vliv kyselých dešťů na životní prostředí	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů
9.	Ch	anorganické sloučeniny	CH-9-5-03	vysvětlí pojmy kyselinotvorný a zásadotvorný oxid, orientuje se na stupnici pH, objasní pojem neutralizace	kyselost a zásaditost roztoků, pH roztoků	
9.	Ch	chemické reakce	CH-9-4-01	objasní pojmy redoxní reakce, redukce a oxidace, objasní pojem koroze, uvede činitele způsobující korozi kovů a možnosti ochrany kovů před korozí, vysvětlí princip elektrolýzy, objasní pojmy katoda a anoda, vysvětlí princip galvanického článku	redoxní reakce, koroze, elektrolýza, galvanický článek	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; koroze kovů a životní prostředí
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-01	uvede základní vlastnosti uhlíku vázaného v organických sloučeninách, rozlišuje a znázorní základní typy řetězců a vzorců organických sloučenin, zapíše vzorce, popíše výskyt, vlastnosti a použití vybraných zástupců alkanů, alkenů, alkynů a arenů	základy organické chemie, uhlovodíky	

9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-02	vysvětlí rozdíl mezi exotermickou a endotermickou reakcí, zařadí vybraná paliva podle skupenství, původu a období vzniku, vysvětlí význam uhlí, zemního plynu a ropy, uvede způsob zpracování ropy, základní frakce ropy a jejich použití	energie, paliva, ropa a její zpracování	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; průmysl (při použití paliv) a ochrana životního prostředí; ropa, ropné produkty a životní prostředí
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-03	objasní pojem charakteristická skupina a uhlovodíkový zbytek, zařadí derivát podle charakteristické skupiny, uvede významné zástupce a použití vybraných zástupců derivátů uhlovodíků	deriváty uhlovodíků	
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-03	popíše zásady bezpečné práce s vybranými zástupci derivátů uhlovodíků	deriváty uhlovodíků – zásady práce	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-04	popíše výchozí látky a produkty fotosyntézy, uvede vlastnosti a složení bílkovin, tuků a sacharidů, objasní pojmy aminokyseliny, vyšší mastné kyseliny, ztužování a zmýdelňování tuků	fotosyntéza - výchozí látky a produkty, produkty biochemického zpracování	Ev - Základní podmínky života; přírodní zdroje
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-05	zapiše rovnici fotosyntézy, uvede vnější a vnitřní podmínky fotosyntézy	fotosyntéza - rovnice, podmínky	
9.	Ch	organické sloučeniny	CH-9-6-06	uvede zdroje a funkce bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle, objasní význam přijímání bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě, objasní vznik bílkovin v těle	zdroje a funkce bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti při řešení problémů
9.	Ch	Chemie a společnost	CH-9-7-01	vysvětlí pojmy prvotní a druhotná surovina a uvede jejich příklady, objasní princip recyklace a uvede suroviny vhodné pro recyklaci, vysvětlí pojem trvale udržitelný rozvoj a uvede základní principy trvale udržitelného rozvoje	recyklace využitelných surovin, trvale udržitelný rozvoj	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; recyklace využitelných surovin, trvale udržitelný rozvoj Základní podmínky života; přírodní zdroje jejich vyčerpatelnost, vliv na prostředí

9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
9.	Ch	chemie a společnost	CH-9-7-02	rozlišuje třídy nebezpečnosti hořlaviny a typy hasicích přístrojů, uvede zásady chování při požárech	hořlaviny, hasicí přístroje, řešení krizových situací	
9.	Ch	chemie a společnost	CH-9-7-03	uvede významné chemické provozy v ČR, uvede příklady, vlastnosti, použití vybraných látek vytvořených člověkem	látky vytvořené člověkem	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti
9.	Ch	chemie a společnost	CH-9-7-03	diskutuje o vlivu vybraných látek vytvořených člověkem na zdraví člověka a životní prostředí	látky vytvořené člověkem - vliv na zdraví člověka a životní prostředí	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; utváření postojů k ochraně životního prostředí a zdraví
9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	

OBLAST	Člověk a příroda
OBOR	Přírodopis
PŘEDMĚT	Přírodopis
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Bc. Markéta Marková
UPRAVIL/A/	Mgr. Jana Patová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Posláním předmětu Přírodopis je rozvíjení zájmu o přírodu, již je člověk nedílnou součástí a bez níž není možná lidská existence. V předmětu žák poznává přírodu jako systém složený z jednotlivých komponentů, které jsou vzájemně propojeny, ovlivňují se, působí na sebe a nemohou jeden bez druhého být. Je veden k pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení, která plynou z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Žák je veden ke kultivaci a využití jazykových dovedností, včetně užití odborné terminologie.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu mimo jiné směřuje k tomu, aby žák správně formuloval otázky, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životních prostředí, majetku a hledá na ně adekvátní odpovědi.

Předmět Přírodopis spadá pod vzdělávací oblast Člověk a příroda spolu s dalšími předměty – Fyzika, Chemie, Zeměpis, neboť s nimi velice úzce souvisí. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Vzhledem k tematické blízkosti některých očekávaných výstupů je v 8. ročníku Přírodopis rozšířen o cíle a výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a Etická výchova.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Přírodopis v oblasti naslouchání, mluveného projevu, ochrany přírody a životního prostředí i při pozorování přírody.

Složky a tematické celky

Praktické poznávání přírody

- Žák provádí pozorování živé i neživé, učí se pracovat s lupou, mikroskopem, určovacími klíči a atlasy, vytváří vlastní sbírky a herbáře, zaznamenává poznatky získané praktickým zkoumáním přírody.

Obecná biologie a genetika

- Žák se seznamuje se základními principy, projevy a podmínkami života (základní struktury organismů, rozmanitost a projevy života, dědičnost a proměnlivost genetické informace).

Biologie hub

- Žák poznává rozmanité zástupce z říše hub, vysvětlí význam hub z hlediska přírody a člověka.

Biologie rostlin

- Žák na základě vlastního pozorování popisuje rostlinné tělo, objasní význam rostlin, poznává základní fyziologické procesy, zejména fotosyntézu a určuje význačné zástupce základních systematických skupin rostlin.

Biologie živočichů

- Žák porovnává základní vnější a vnitřní stavbu těl živočichů, srovnává vývojové stupně v uspořádání živočišného těla, určuje vybrané zástupce živočišné říše, pozoruje chování a způsob života živočichů a zhodnotí jejich význam v přírodě i pro člověka.

Biologie člověka

- Žák objasní funkci a stavbu jednotlivých orgánů a orgánových soustav v lidském těle, orientuje se ve vývoji člověka od početí po stáří, navrhuje a praktikuje preventivní opatření proti nemocím a úrazům, nacvičuje poskytování první pomoci.

Neživá příroda

- Žák poznává jednotlivé sféry planety Země, popisuje fungování geologických procesů a vysvětluje jejich význam pro živou přírodu a člověka, určuje základní nerosty a horniny.

Základy ekologie

- Žák se seznamuje se základními pojmy z oblasti ekologie, které aplikuje na konkrétních příkladech z praxe, třídí organismy do jednotlivých ekosystémů a objasňuje vztahy mezi organismy v ekosystémech, poznává hlavní ekologické problémy, diskutuje o kladných a záporných vlivech člověka na životní prostředí.

Realizace předmětu Přírodopis

Přírodopis je vyučován v 6., 7. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. V šestém, sedmém a devátém ročníku je předmět Přírodopis navýšen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu praktického poznávání přírody a přírodnin v terénu, které vyžaduje delší časový prostor. Dále z důvodu uplatnění časově náročnějších forem, metod práce a začlenění očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy do předmětu Přírodopis:

- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – P-9-5-03)
- EV-9-1-08 analyzuje etické aspekty v různých životních situacích (OVŠ – P-9-5-04)
- EV-9-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – P-9-5-04, P-9-5-03 - VZ-9-1-12 – 8.ročník),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – P-9-2-01, P-9-3-05, P-9-4-04, P-9-7-04, P-9-8-02).

V osmém ročníku je učivo zaměřeno na Biologii člověka. Toto téma úzce souvisí se vzdělávacím oborem Výchova ke zdraví, konkrétně s tématickou částí Člověk a zdraví, která proto byla integrována do předmětu Přírodopis. Z tohoto důvodu dochází k přesunu 1 vyučovací hodiny z oblasti Člověk a zdraví, a proto bude Přírodopis vyučován v 8. ročníku v rozsahu tří hodin týdně. Integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení hodin z disponibilní časové dotace.

Z předmětu Výchova ke zdraví jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Přírodopis:

- VZ-9-1-03, částečná integrace – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím ve výstupu P-9-5-01 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-04, posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ve výstupu P-9-5-04,

- VZ-9-1-05, usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (část výstupu – určí zdroje a příčiny nemocí) ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-06, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-07, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ve výstupu P-9-5-01,
- VZ-9-1-08, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-12, částečná integrace – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli (z hlediska biologie) ve výstupu P-9-5-03,
- VZ-9-1-15, částečná integrace – uvede příklady mimořádných situací, zásady evakuace, základy 1. pomoci ve výstupu P-9-5-05 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-16, uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí ve výstupu P-9-5-05.

Výuka bude probíhat jak v kmenové třídě, tak v terénu s užitím různých forem a metod výuky. Žák bude pracovat s pomůckami potřebnými pro pozorování, preparování a sběr přírodnin, s obrazovým materiálem a s trojrozměrnými modely.

Mezipředmětové vztahy a průřezová témata

Nejúžeji je předmět Přírodopis spjat s předměty Fyzika, Chemie a Zeměpis, spolu s nimi patří do vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Avšak podle povahy probírané látky a uplatňovaných metod a způsobů práce souvisí s dalšími předměty – Český jazyk, Výtvarná výchova, Tělesná výchova, Praktické činnosti, Výchova ke zdraví a Výchova k občanství.

Předmětem prolínají průřezová témata

Environmentální výchova

- Ekosystémy; Lidské aktivity a problémy životního prostředí; Vztah člověka k prostředí; Základní podmínky života

Osobnostní a sociální výchova

- Hodnoty, postoje, praktická etika, Psychohygienu; Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce a realizaci předmětu Přírodopis směřuje učitel s žáky k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- pomocí různých metod vedeme žáky k osvojení specifické biologické terminologie,
- podněcujeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací zejména v učebnicích, naučných encyklopediích, atlasech a v určovacích klíčích,
- směřujeme žáky ke kritickému posuzování výsledků vlastního pozorování a experimentu a vyvozování závěrů z nich.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme různé aktuální problémy související se životním prostředím, zdravím a nemocí člověka a vedeme žáky k hledání jejich příčin a objasňování jejich vzniku,
- vytváříme prostor pro diskuzi a debatu o těchto problémech,
- podporujeme žáky ve vyhledávání informací, na jejichž základě žák navrhuje řešení problémových situací.

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazovým materiálem k probíraným tématům,
- rozvíjíme dovednosti diskutovat o zjištěných informacích a výstižně se vyjadřovat,
- povzbuzujeme žáka k zaujímání postoje k přírodě a k různým jevům v přírodě,
- pomocí forem a metod kritického čtení a psaní vedeme žáka k samostatnému zpracovávání písemných poznámek z textu,
- zařazením skupinové práce vytváříme prostor pro spolupráci žáků na zadaných úkolech,
- nabízíme možnost využívat různé informační a komunikační prostředky.

Kompetence sociální a personální

- vybízíme žáka, aby porovnával svůj názor s názorem odborníka,
- směřujeme žáka k logické a věcné argumentaci k problémovým otázkám,

- pomocí kooperativního učení a projektového učení vedeme žáky k práci ve dvojicích a ve skupině.

Kompetence občanské

- vedeme žáka k nacházení vhodných způsobů využití volného času a rozpoznání nutnosti zachování zdraví pro svůj další život a správnou funkci ve společnosti,
- povzbuzujeme k aktivní účasti v různých preventivních programech a k podílení se na jejich tvorbě,
- pomocí metod zážitkového učení budujeme vytváření vztahu k přírodě v rámci celé planety,
- podporujeme žáka k aktivnímu podílení se na zlepšení a ochraně životního prostředí,
- praktickým nácvikem upevníme znalosti a dovednosti v základních pravidlech první pomoci v oblasti zdraví.

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti během exkurzí a různých praktických cvičení,
- poskytujeme možnosti pro zvládnutí používání nástrojů, materiálů a vybavení potřebných pro pozorování přírody a přírodnin a experimentování s nimi,
- vyžadujeme plnění povinností a termínů při zadaných úkolech.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
6.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-01	rozliší základní projevy života a podmínky pro život	projevy života (fyziologické procesy - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty) a prostředí (neživá příroda)	Ev - Základní podmínky života; voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje
6.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-01	orientuje se v přehledu vývoje organismů	vývoj organismů - houby, lišejníky, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy, bezobratlé organismy	
6.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-02	porovná základní rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňkou	buňka - stavba a funkce rostlinné, živočišné a bakteriální buňky	
6.	Př	biologie hub	P-9-2-01	popíše a porovná stavbu těla hub na vybraných zástupcích	stavba těla hub - houby bez plodnic a s plodnicemi	

6.	Př	biologie hub	P-9-2-02	popíše různé způsoby výživy hub	výživa hub	
6.	Př	biologie hub	P-9-2-01	na příkladech vysvětlí pozitivní a negativní vliv hub bez plodnic na člověka a živé organismy	houby bez plodnic, potraviny a potravinářský průmysl	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; průmysl a životní prostředí
6.	Př	biologie hub	P-9-2-01	rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby	naše houby - houby s plodnicemi	Ev – Ekosystémy; les
6.	Př	biologie hub	P-9-2-01	uvede zásady pro sběr hub s plodnicemi a pro poskytování první pomoci při otravě houbami	zásady správného houbaření, první pomoc při otravě houbami	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika ;odpovědnost, prosociální chování
6.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Př	biologie hub	P-9-2-02	na příkladech objasní postavení hub v potravních řetězcích a v ekosystémech	postavení hub v potravních řetězcích a v ekosystémech	Ev - Ekosystémy ; les
6.	Př	biologie hub	P-9-2-03	popíše stavbu těla lišejníků, jejich význam a podmínky pro jejich výskyt v přírodě	stavba těla, výskyt a význam lišejníků	
6.	Př	biologie hub	P-9-2-03	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	výživa lišejníků, symbióza	Ev - Základní podmínky života; energie
6.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-03	rozpozná a objasní funkci základních orgánových soustav u živočichů	buňka, pletivo, tkáň, orgán, orgánová soustava, jednobuněčné a mnohobuněčné organismy	
6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-01	vysvětlí funkci a význam jednotlivých orgánů a orgánových soustav	živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy	

6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-01	popíše a porovná vnější a vnitřní stavbu jednobuněčných a mnohobuněčných organismů	základní rozdíly ve stavbě těla a principy fungování jednobuněčného a mnohobuněčného organismu	
6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-01	vysvětlí princip pohlavního a nepohlavního rozmnožování na vybraném zástupci	rozmnožování - prvoci, žahavci	
6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-01	s využitím různých forem pozorování popíše vnější a vnitřní stavbu živočichů	prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci)	
6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-02	rozlišuje základní taxonomické skupiny živočichů	prvoci, bezobratlí	
6.	Př	biologie živočichů	P-9-4-02	určí a zařadí významné zástupce živočichů do základních taxonomických skupin	tax. skupiny - prvoci, bezobratlí	
6.	Př	základy ekologie	P-9-7-01	vybrané zástupce roztřídí do jednotlivých ekosystémů	bezobratlí a jejich životní prostředí - ekosystém lesa, vod, luk, polí a zahrad	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
6.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-01	pozoruje vybrané zástupce nebo části jejich těl s využitím různých pozorovacích pomůcek	práce s lupou a mikroskopem	
6.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-01	připraví jednoduchý mikroskopický preparát	jednobuněčné organismy, tkáně	
7.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-03	porovnává stavbu, funkci a vývoj orgánových soustav u vybraných zástupců z živočišné říše	vývoj orgánových soustav	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-01	s využitím různých forem pozorování popíše vnější a vnitřní stavbu živočichů	obratlovci - strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-02	rozlišuje základní taxonomické skupiny živočichů	obratlovci - strunatci	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-02	určí a zařadí významné zástupce živočichů do základních taxonomických skupin	obratlovci	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-03	na základě pozorování odvodí základní projevy chování živočichů v přírodě	projevy chování živočichů, etologie	

7.	Př	základy ekologie	P-9-7-01	vybrané zástupce roztřídí do jednotlivých ekosystémů	obratlovci a jejich životní prostředí - ekosystém lesa, vod, luk, polí a zahrad	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-03	na příkladech objasní způsob života vybraných živočichů a přizpůsobení danému prostředí	projevy chování, etologie	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-04	ve spolupráci se spolužáky zformuluje zásady bezpečného chování při styku se živočichy	zásady bezpečného chování při styku s živočichy	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka	význam živočichů	
7.	Př	biologie živočichů	P-9-4-04	zdůvodní důležitost ochrany živočichů a vyhledá příklady ochrany živočichů v ČR	ochrana živočichů	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ochrana přírody
7.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-01	na základě pozorování odvozuje uspořádání rostlinného těla	uspořádání rostlinného těla - orgány, pletiva, buňky	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-02	na praktickém příkladu vysvětlí stavbu a funkci částí těla vyšších rostlin a jejich vzájemné vazby	kořen, stonek, list, květ, semeno, plod	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-03	vysvětlí princip fotosyntézy, dýchání, růstu a rozmnožování rostlin	fotosyntéza, dýchání, růst a rozmnožování rostlin	Ev - Základní podmínky života; voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje

7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-03	vytváří a navrhuje možnosti využití fyziologických procesů rostlinného těla na problémové úloze pěstování rostlin	fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování rostlin	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-04	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin	základní systematické skupiny rostlin - řasy, mechy, kapradorosty, nahosemenné a krytosemenné rostliny	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-04	pomocí klíčů a atlasů rozřídí zástupce z říše rostlin do jednotlivých základních systematických skupin	základní systematické skupiny rostlin	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-04	vybere hospodářsky významné zástupce ze základních systematických skupin	základní system. skupiny rostlin	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-05	orientuje se ve vývoji rostlin	vývoj rostlin	
7.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
7.	Př	základy ekologie	P-9-7-01	vybrané zástupce rozřídí do jednotlivých ekosystémů - rostliny	rostliny a jejich prostředí - ekosystém lesa, vod, luk, polí a zahrad	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-05	vyhledá příklady přizpůsobování rostlin různým podmínkám prostředí	rostliny a jejich prostředí – ekosystémy lesa, vod, luk, polí a zahrad	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-05	navrhuje a kombinuje příklady významu a využití rostlin	význam rostlin a jejich ochrana	
7.	Př	biologie rostlin	P-9-3-05	zdůvodní důležitost ochrany rostlin a vyhledá příklady ochrany rostlin v ČR	ochrana rostlin	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ochrana přírody
7.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	

7.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-01	podle zadaných pravidel vytvoří herbář	zásady při zakládání herbářů, vybraní zástupci rostlinné říše	Ev - Vztah člověka k prostředí; přírodní zdroje v okolí obce
7.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-01	připraví jednoduchý mikroskopický preparát	rostlinné buňky, rostlinná pletiva	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-01	na modelu určí polohu orgánů a orgánových soustav člověka	anatomie člověka	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-01	objasní funkci a stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla	fyzologie člověka	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-01	vysvětlí vztahy mezi jednotlivými orgány a orgánovými soustavami	vztahy mezi jednotlivými orgány a orgánovými soustavami	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-03	sestaví vlastní pohybový režim	denní režim - pohybový režim	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; plánování volného času
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-03	objasní význam pohybu pro zdraví	denní režim - význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	OSV – Psychohygiena; pozitivní naladění mysli
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-07	objasní vliv zdravé a nezdravé výživy na civilizační choroby	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsoby stravování na zdraví	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-07	porovnává své stravovací návyky se zásadami zdravého stravování	výživa a zdraví - zásady zdravého stravování a já, pitný režim, vliv životních podmínek a způsoby stravování na zdraví; vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-07	rozlišuje nemoci způsobené poruchami příjmu potravy a vyvodí rizika plynoucí z těchto chorob	poruchy příjmu potravy	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-02	uspořádá vývojové stupně fylogeneze člověka a shrne základní změny ve vývoji tělesném i duševním	fylogeneze člověka	

8.	Př	biologie člověka	P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	rozmnožování člověka, ontogeneze člověka	
8.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	aplikovaná etika – etické hodnoty, aplikace mravních zásad, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj, osobní odpovědnost	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-12	objasní rizika spojená s předčasnou sexuální zkušeností, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost a její rizika; promiskuita; poruchy pohlavní identity	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-12	vyjádří vlastní názor a diskutuje o problematice předčasné sexuální zkušenosti	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; poruchy pohlavní identity	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-12	objasní rizika plynoucí z těhotenství a rodičovství dospívajících	problémy těhotenství a rodičovství mladistvých a jejich rizika	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; problémy v mezilidských vztazích
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-12	vyjádří vlastní názor a diskutuje o problematice těhotenství a rodičovství dospívajících	problémy těhotenství a rodičovství mladistvých	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Etv		EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	
8.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-07	charakterizuje a porovná základní stavbu bakterií a virů	virý a bakterie	
8.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-07	na konkrétních příkladech vysvětlí význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka	působení a vliv bakterií a virů, jejich význam	Ev - Vztah člověka k prostředí; prostředí a zdraví
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-04	ve skupině vytvoří přehled neznámějších nemocí, jejich příčin a příznaků, zásad a postupů při léčení těchto nemocí	přenosné a nepřenosné nemoci, epidemie	

8.	Etv		EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-08	rozlišuje běžné, přenosné a civilizační choroby a aktivně se proti nim chrání	ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence; ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy - prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; léčebná péče	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-04	shrne zásady preventivního chování před přenosnými a nepřenosiými nemocemi	prevence před nemocemi, prostředí a životní styl	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-04	objasní význam zdravého způsobu života vzhledem k prevenci před nemocemi a úrazy	zdravý způsob života, prevence nemocí a úrazů	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Etv		EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor a diskutuje o problematice ochrany zdraví v kruhu vrstevníků a vyvozuje pro sebe závěry aplikovatelné v běžném životě	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - ochrana zdraví při různých činnostech	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích postojů a hodnot
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-08	vyhledává informace, kde hledat odbornou pomoc při běžných, přenosných a civilizačních chorobách	centra odborné pomoci	

8.	Př	biologie člověka	P-9-5-04	porovná zásady životního stylu se svými návyky	zdravý životní styl	Ev - Vztah člověka k prostředí; prostředí a zdraví
8.	Etv		EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova - aplikace mravních zásad a hodnot, sexuální zdraví, sexuální identita, nezralé rodičovství; iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku	
8.	Etv		EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-05	uplatňuje ve svém denním režimu zásady zdravého způsobu života	denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; stanovení osobních cílů a kroků k jejich dosažení
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-03	vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	tělesné a duševní zdraví; složky zdraví a jejich interakce	OSV – Psychohygiena; dobrý vztah k sobě samému
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-03	vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	základní lidské potřeby a jejich hierarchie, složky zdraví a jejich interakce	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-04	objasní zásady osobní, intimní a duševní hygieny a otužování a určí jejich důležitost při prevenci proti běžným nemocem	tělesná a duševní hygiena	OSV – Psychohygiena; dobrý vztah k sobě samému
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-04	vyvozuje pravidla bezpečného chování v souvislostech s ochranou zdraví	pravidla bezpečného chování	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; řešení různých typů problémů

8.	Př	VkZ	VZ-9-1-08	objasní rizika a bezpečné způsoby chování spojené s přenosnými nemocemi	přenosné nemoci - rizika a ochrana	
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-08	v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc a svěří se se zdravotním problémem	léčebná péče; odpovědné chování	OSV – Sebepoznání a sebezpečí; co o sobě vím a co ne
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-15	uvede příklady mimořádných událostí	ochrana za mimořádných událostí, klasifikace mimořádných událostí	
8.	Př	biologie člověka	P-9-5-05	na modelových situacích aplikuje zásady první pomoci při poranění a jiném poškození těla	první pomoc	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost a prosociální chování
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-15	popíše a aplikuje zásady poskytování první pomoci při běžných poraněních a vybraných mimořádných událostí	základy první pomoci	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost a prosociální chování
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-15	popíše zásady evakuace obyvatelstva	zásady evakuace	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost a prosociální chování
8.	Př	VkZ	VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-01	rozdělí a popíše jednotlivé sféry Země, určí jejich význam pro život	sféry Země	Ev - Základní podmínky života; půda, vodní zdroje, ovzduší
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-02	objasní vznik nerostů a hornin	nerosty a horniny	

9.	Př	neživá příroda	P-9-6-02	podle charakteristických vlastností a s využitím určovacích pomůcek rozezná a určí vybrané nerosty a horniny	nerosty, horniny	
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-03	rozdělí geologické děje na vnější a vnitřní a vysvětlí důsledky jejich působení	geologické děje	
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-03	popíše a na obrazovém modelu demonstuje horninový cyklus a oběh vody	horninový cyklus a oběh vody	Ev - Základní podmínky života; půda, vodní zdroje, ovzduší
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-04	vysvětlí principy vzniku půdy a uvede význam půdotvorných činitelů	pedologie	Ev - Základní podmínky života; půda
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-04	porovná složení a vlastnosti půdních typů s ohledem na jejich výskyt v ČR	pedologie - složení	Ev - Základní podmínky života; půda
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-04	objasní význam ochrany půd a vyhledá příklady devastace a rekultivace půdy v ČR	ochrana půd	Ev - Vztah člověka k prostředí; aktuální ekologický problém
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-05	rozeznává a porovná jednotlivá geologická období podle typických znaků	vývoj zemské kůry a organismů na Zemi, geologická období	
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-01	orientuje se v přehledu vývoje organismů	vývoj organismů podle geologických období	Ev - Základní podmínky života; biodiverzita
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-04	třídí a zařazuje organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	třídění organismů	
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-05	seznámí se s geologickou mapou ČR a vyhledá v ní potřebné informace	geologická mapa a stavba území ČR - Český masív, Karpaty	
9.	Př	neživá příroda	P-9-6-06	objasní vliv počasí a podnebí na rozvoj ekosystémů	vliv počasí a podnebí na život organismů, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam ovzduší, znečištěné ovzduší, klimatické změny	Ev - Základní podmínky života; voda, ovzduší, půda Ev - Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém

9.	Př	neživá příroda	P-9-6-06	charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy, možné dopady a ochrana před nimi	příčiny vzniku, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné události v ČR a ochrana před nimi	Ev – Základní podmínky života; - ekosystémy – biodiverzita
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-01	charakterizuje vzájemné vztahy mezi organismy a vybraným prostředím	vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-05	na konkrétních příkladech objasní rozdíl mezi pohlavním a nepohlavním rozmnožováním organismů	rozmnožování a dědičnost - gen, křížení	
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-05	vysvětlí význam pohlavního a nepohlavního rozmnožování z hlediska dědičnosti	rozmnožování a dědičnost - přenos dědičných informací	
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-06	v naučné literatuře vyhledá různé příklady vlivu prostředí na dědičnost organismů	vlivy prostředí na dědičnost	
9.	Př	obecná biologie a genetika	P-9-1-06	principy dědičnosti aplikuje na příkladech v praktickém životě	význam dědičnosti v praktickém životě	
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-02	orientuje se v základních ekologických pojmech	základní ekologické pojmy	
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-02	rozlišuje přirozené a umělé ekosystémy	ekosystémy	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-02	na příkladu objasní princip existence jednotlivých složek ekosystémů	ekosystém	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-03	vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech	potravní řetězce	Ev – Ekosystémy; les, pole, vodní zdroje, umělý ekosystém
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-03	zhodnotí význam potravních řetězců v jednotlivých ekosystémech	potravní řetězec	Ev - Základní podmínky života; přírodní zdroje

9.	Př	základy ekologie	P-9-7-04	uvede příklady vlivu člověka na životní prostředí	ochrana životního prostředí	Ev - Vztah člověka k prostředí; náš životní styl
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-04	sleduje současnou problematiku životního prostředí a vyjádří vlastní názor na ochranu životního prostředí	ochrana živ. prostředí	Ev - Vztah člověka k prostředí; aktuální ekologický problém
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-04	ve skupině zpracuje vybrané téma z oblasti životního prostředí a jeho ochrany	ochrana ž.p.	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ochrana životního prostředí
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-04	vyjmenuje národní parky v ČR a uvede příklady chráněných krajinných oblastí	ochrana životního prostředí – národní parky	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; ochrana přírody
9.	Př	základy ekologie	P-9-7-04	na příkladu zdůvodní význam chráněných území	ochrana životního prostředí – chráněná území	
9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	
9.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-01	představí vybraného významného biologa a jeho přínos pro vědu a člověka	významní biologové a jejich objevy	
6. - 9.	Př	praktické poznávání přírody	P-9-8-02	dodržuje základní pravidla chování při poznávání živé a neživé přírody	pravidla chování při poznávání živé a neživé přírody	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost
6. – 9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	

OBLAST	Člověk a příroda
OBOR	Zeměpis
PŘEDMĚT	Zeměpis
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Jan Kernal

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním cílem předmětu je získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojení si základních oborových pojmů, přijímání zákonitostí jevů a využívání optimálních metod poznávání. Absolvent oboru je schopen pracovat s vhodnými zdroji informací a informace kriticky hodnotit.

Zeměpis se významně podílí na vytváření žádoucích postojů k životnímu prostředí, přírodním hodnotám i výtvorům člověka. Úkolem tohoto předmětu je přispět ke vnímání postavení České republiky ve světě a Evropě, postavení konkrétního regionu a zájmu o jejich poznávání. Zeměpis se podílí na rozvíjení logického i kritického myšlení. Předmět významně přispívá k poznání kulturní rozmanitosti současného světa. Zeměpis také přispívá ke kultivaci jazykových schopností a jejich využívání.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Zeměpis a Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Zeměpis navazuje na předmět Člověka a svět vyučovaný na 1. stupni, a to zejména v oblasti geografie České republiky. Do předmětu Zeměpis jsou integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Témata vzdělávacího oboru Etická výchova navazují na výstupy Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání Škola poznání v některých částech jednotlivých tematických okruhů předmětu Zeměpisu. Navazují na učivo regiony světa, Česká republika, společenské a hospodářské prostředí. Obor Etická výchova doplňuje a rozvíjí dovednosti předmětu Zeměpis především v oblasti pochopení a vnímání sociálních problémů různých regionů světa a mezilidských vztahů. Vede k diskusi o hodnotách a lokálních i globálních problémech v různých regionech světa včetně České republiky.

Vzhledem k tomu, že přírodními systémy se zabývá přírodopis, převládá v zeměpise spíše složka učiva politická, hospodářská a společenská.

Učivo lze rozdělit do několika celků, a to:

- Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie,
- Přírodní obraz Země,
- Regiony světa,
- Společenské a hospodářské prostředí,
- Životní prostředí,
- Česká republika,
- Terénní geografická výuka, praxe a aplikace.

Vyučovací předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9.ročníku v rozsahu 2 hodin týdně v 6. ročníku, 1 hodiny týdně v 7. ročníku, 2 hodiny týdně v 8. ročníku a 1 hodiny týdně v 9. ročníku. Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení časové dotace. Výuka předmětu probíhá v kmenové třídě, případně také počítačové učebně, některé oblasti budou realizovány v terénu. Součástí výuky jsou také tematicky zaměřené exkurze.

Vyučovací předmět je úzce spjat s dalšími předměty, zejména s Přírodopisem, Chemií, Dějepisem, Informatikou i Fyzikou.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy do předmětu Zeměpis:

- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – Z-9-4-03, Z-9-6-01),
EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – Z-9-3-03, Z-9-4-01).

Zeměpisem také prolínají průřezová téma :

Environmentální výchova,
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech,
Multikulturní výchova,
Výchova demokratického občana,
Mediální výchova,
Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací,
- propojování získaných informací do širších celků a hledání souvislostí mezi poznatky,
- osvojení příslušné odborné terminologie využívané v oboru,
- praktické využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů,
- přijímání komplexního pohledu na přírodní vědy.

Kompetence komunikativní

- stanovení pravidel vzájemné komunikace a jejich následné dodržování,
- přijímání a respektování názorů,
- prezentace a interpretace zpracovaných textů a dalších materiálů v různých podobách,
- spolupráce při řešení složitějších problémů, ať již ve dvojici či skupině.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledání informací z různých zdrojů a jejich kombinování,
- práce s metodami, které umožňují žákům samostatně se dobrat k řešením a závěrům,
- hledání vlastních postupů řešení,
- schopnost obhájit závěry své práce v diskuzi, schopnost věcné argumentace,
- samostatné hledání a nacházení adekvátních řešení, posuzování vlastních řešení a práce s chybou,
- osvojení postupů při práci s informačními technologiemi, jejich využívání jako zdroje poznání.

Kompetence sociální a personální

- utváření pocitu odpovědnosti za své jednání,
- práce ve skupině na základě vytvořených pravidel, součinnost při vytváření pravidel,

- přijímání a získávání role ve skupině,
- utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání, ochota pomoci i požádat o pomoc,
- přijímání občanské odpovědnosti za otázky trvale udržitelného vývoje v lokálním i globálním hledisku.

Kompetence občanské

- uvědomování si svých povinností i svých práv, zodpovědné rozhodování,
- vnímání základních ekologických souvislostí a ekologických problémů,
- utváření osobních představ o geografickém a životním prostředí,
- zadávání úkolů, které souvisí s místním regionem.

Kompetence pracovní

- dodržování vymezených pravidel a plnění stanovených termínů a závazků,
- dodržování pravidel bezpečného chování v terénu, pravidel hygieny a bezpečnosti práce,
- využívání různých zdrojů informací,
- praktické využívání osvojených teoretických poznatků.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezové témata
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-01	organizuje geografické informace z dostupných kartografických produktů, elaborátů, grafů, diagramů, statistických a dalších zdrojů	komunikační, geografický a kartografický jazyk - vybrané pojmy, základní kartografické útvary (body, liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace), hlavní kartografické produkty (plán, mapa), jazyk mapy (symboly, smluvené značky), statistická data a jejich grafické vyjádření; základní informační geografická média a zdroje dat	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; zdroje informací

6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-01	přiměřeně hodnotí geografická data z dostupných kartografických produktů, elaborátů, grafů, diagramů, statistických a dalších zdrojů	komunikační, geografický a kartografický jazyk - vybrané pojmy, základní kartografické útvary (body, liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace), hlavní kartografické produkty (plán, mapa), jazyk mapy (symboly, smluvené značky), statistická data a jejich grafické vyjádření; základní informační geografická média a zdroje dat	
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-02	využívá základní terminologii v oblasti geografické, kartografické a topografické	komunikační, geografický a kartografický jazyk - vybrané pojmy, základní kartografické útvary (body, liniové útvary, plošné útvary a jejich kombinace), hlavní kartografické produkty (plán, mapa), jazyk mapy (symboly, smluvené značky), statistická data a jejich grafické vyjádření; základní informační geografická média a zdroje dat	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; odborná terminologií
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí geografické objekty	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí geografické jevy	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí geografické procesy	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti geografických objektů a jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; odborná terminologie, zdroje informací
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti geografických jevů a jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	

6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-03	hodnotí pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti geografických procesů a jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnocení geologických procesů, práce s mapou
6.	Z	geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie	Z-9-1-04	orientuje se v konkrétních regionech	geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy, obsah plánů a map, měřítko map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám, praktická cvičení s plány a mapami	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; zdroje informací
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-01	zhodnotí postavení Země ve Vesmíru	Země jako vesmírné těleso, Země ve vesmíru	
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-01	srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso, Země ve vesmíru	Ev – Základní podmínky života; vlastnosti Země
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-02	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země	tvar a velikost Země	Mv – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; zdroje informací
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-02	zhodnotí důsledky pohybu Země na život organismů, na Zemi a zejména člověka	střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, čas. pásma, pásmový čas, datová hranice a smluvený čas	Ev – Základní podmínky života; pohyb Země
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-03	rozlišuje složky a prvky přírodní sféry a jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra; složky a prvky sféry přírodní	
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-03	porovnává složky a prvky přírodní sféry a jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost	přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra; složky a prvky sféry přírodní	Ev – Ekosystémy; přírodní sféry
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-03	rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	geografické pásy, geografická pásma, výškové stupně; přírodní oblasti	Ev – Základní podmínky života; přírodní oblasti Země
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-04	porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře na přírodu	vnitřní a vnější procesy přírodní sféry, jejich důsledky na přírodu a lidskou společnost	
6.	Z	přírodní obraz Země	Z-9-2-04	porovnává vliv vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře na lidskou společnost	vnitřní a vnější procesy přírodní sféry, jejich důsledky na přírodu a lidskou společnost	Ev – Základní podmínky života, vliv přírodních procesů

6.	Z	regiony světa	Z-9-3-01	rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů svět	světadíly, oceány a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika, z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Základní podmínky života; různorodost regionů
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-02	lokalizuje na mapě světadíly, oceány a makroregiony světa, srovnává jejich postavení	světadíly, oceány a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	srovnává postavení oceánů, světadílu a makroregionů	světadíly, oceány a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Africe, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Afrika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky Mlv – Etnický původ; oblasti jazykové a náboženské
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o severní Africe, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Severní Afrika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy - Severní Afrika
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o tropické Africe a vybraných státech, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	tropická Afrika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – tropická Afrika
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o jižní Africe a vybraných státech, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Jižní Afrika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Jižní Afrika
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Austrálii a Oceánii, makroregionech a vybraných státech, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Austrálie a Oceánie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Austrálie a Oceánie
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o světovém oceánu, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	světový oceán - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky – světový oceán
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Atlantském oceánu, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Atlantský oceán - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky - Atlantský oceán
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Indickém oceánu, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Indický oceán - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky - Indický oceán
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Tichém oceánu, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Tichý oceán - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky - Tichý oceán
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Severním ledovém oceánu, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Severní ledový oceán - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Severní ledový oceán
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Americe tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Amerika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky - Amerika
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Severní Americe, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Severní Amerika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Severní Amerika

6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Střední Americe, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Střední Amerika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Střední Amerika, přírodní podmínky
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Jižní Americe, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Jižní Amerika - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Ekosystémy; ekosystémy – Jižní Amerika, přírodní podmínky
6.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
6.	Z	regiony světa	Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny nastaly ve vybraných regionech, jaké nastávají a mohou nastat a co je jejich příčinou	Světadíly, oceány a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; změny ve světě a jejich příčiny
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; přírodní ekonomické poměry Mlv – Etnický původ; oblasti jazykové a náboženské, vztahy etnik

7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Východní Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Východní Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; problémy životního prostředí (Čína)
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Jihovýchodní Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Jihovýchodní Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; Jihovýchodní Asie – cíl turistů
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Jižní Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Jižní Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky oblasti
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Jihozápadní Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Jihozápadní Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; problémy v oblasti (náboženské a národnosti)
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Střední Asii, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Střední Asie - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; zdroje surovin, ekonomický vývoj oblasti
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Zakavkazsku, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Zakavkazsko - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; specifické problémy oblasti
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Rusku, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Rusko - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Ev – Základní podmínky života; přírodní podmínky a životní prostředí

7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o evropské části Ruska, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	evropská část Ruska - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; Rusko jako obchodní partner Evropy
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o asijské části Ruska, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	asijská část Ruska - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; Rusko jako obchodní partner Evropy
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny nastaly ve vybraných regionech, jaké nastávají a mohou nastat a co je jejich příčinou	světadíly, oceány a makroregiony světa - kritéria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; změny v Asii, jejich důvody

7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; kulturní oblasti života Evropanů EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o jižní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	jižní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život v jižní Evropě EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o západní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	západní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život lidí v západní Evropě EGS – Objevujeme Evropu a svět
7-	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o severní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	severní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život lidí v severní Evropě EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o střední Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	střední Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Jsme Evropané; lidé ve střední Evropě, jejich vztahy EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o východní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	východní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	Mlv – Multikulturalita; společenské poměry, imigrace EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o jihovýchodní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	jihovýchodní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život lidí v jihovýchodní Evropě EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	

7.	Z	regiony světa	Z-9-3-03	porovnává a hodnotí základní údaje o východní Evropě, tj. polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, jejich zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariery	východní Evropa - charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; život lidí ve východní Evropě EGS – Objevujeme Evropu a svět
7.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	
7	Z	regiony světa	Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny nastaly ve vybraných regionech a co je jejich příčinou	světadíly a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) - Asie, Rusko, Evropa, regiony Evropy	
7.	Z	regiony světa	Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny mohou nastat ve vybraných regionech a co je jejich příčinou	světadíly a makroregiony světa - kriteria, jejich charakteristika z hlediska jejich přírodních a socioekonomických poměrů, vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS – Evropa a svět nás zajímá; vývoj v Evropě, integrace
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-03	hodnotí polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky	Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje, obyvatelstvo, struktura hospodářství, transformační procesy společenské, politické a hospodářské	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí ČR
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-03	porovnává postavení České republiky v evropském a světovém kontextu z hlediska její polohy, přírodních poměrů, lidského a hospodářského potenciálu	hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových a evropských institucích a organizacích	zapojení České republiky do mezinárodní dělby práce a obchodu, do systému mezinárodních organizací	EGS – Evropa a svět nás zajímá; Česká republika ve světových a evropských organizacích
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky	územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraje České republiky a jejich charakteristika	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí České republiky

8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství hlavní město Prahu	Praha - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí Prahy
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Středočeský kraj	Středočeský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí Středočeského kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Jihočeský kraj	Jihočeský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Plzeňský kraj	Plzeňský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Karlovarský kraj	Karlovarský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	

8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Ústecký kraj	Ústecký kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Liberecký kraj	Liberecký kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Královéhradecký kraj	Královéhradecký kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Pardubický kraj	Pardubický kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství kraj Vysočina	kraj Vysočina - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Jihomoravský kraj	Jihomoravský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	

8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Olomoucký kraj	Olomoucký kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Moravskoslezský kraj	Moravskoslezský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-04	stručně charakterizuje z hlediska přírodních poměrů, obyvatelstva a hospodářství Zlínský kraj	Zlínský kraj - obecná charakteristika, přírodní poměry, obyvatelstvo, zemědělství, průmysl, cestovní ruch, kultura	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí kraje
8.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	
8.	Z	Česká republika	Z-9-6-01	vymezí a lokalizuje místní oblast a region Obecnice jako sídlo školy, místo bydliště, bývalý okres Příbram	zeměpisná poloha regionu, kritéria pro vymezení regionu, jeho vztahy k ostatním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; životní prostředí regionu
8.	Z	Společenské a hospodářské prostředí	Z-9-6-02	hodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti jeho dalšího rozvoje, analyzuje vztah regionu ke kraji	základní přírodní a socioekonomické charakteristiky místního regionu, jeho specifika důležitá pro další rozvoj	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-01	posoudí prostorovou organizaci světové populace, její rozložení a strukturu	obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské kulturní charakteristiky	
9.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti, bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	

9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-01	posoudí rozložení a strukturu světové populace	obyvatelstvo světa - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské kulturní charakteristiky	DO - Občan, občanská společnost a stát; demokratické státy
9.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti, bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-01	posoudí pohyby světové populace a dynamiku růstu a pohybu	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy - aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa,	DO - Občan, občanská společnost a stát; politické problémy
9.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti, bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-01	zhodnotí na příkladech multikulturalitu současného světa	aktuální společenské, politické a hospodářské poměry současného světa,	Mlv – Multikulturalita; problém imigrace
9.	Etv		EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti, bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-02	posoudí souvislost přírodních podmínek a funkcí lidských sídel	sídelní systémy, urbanizace a suburbanizace, sídelní poměry současného světa	Ev – Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv urbanizace na životní prostředí
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-02	zhodnotí základní geografické znaky sídel	sídelní systémy, urbanizace a suburbanizace, sídelní poměry současného světa	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-03	zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství	světové hospodářství - struktura sektorová a odvětvová, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	Ev - Vztah člověka k prostředí; životní prostředí a světové hospodářství
9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou	
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-03	lokalizuje na mapách místa, kde se nacházejí světové surovinové a energetické zdroje	místa výskytu surovinových a energetických zdrojů	Ev -Vztah člověka k prostředí; těžba surovin a životní prostředí

9.	Etv		EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou	
9.	Z	Společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	územní dělba práce, zdroje surovin a energie, sektory a odvětví hospodářství	Ev Vztah člověka k prostředí; hospodářské oblasti, životním prostředí, energie a jejich výroba
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-05	porovnává vybrané státy světa na základě podobností a odlišností	státy národní a mnohonárodnostní, části států, správní oblasti a kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; seskupení států (hospodářská, politická, bezpečnostní)	Ev - Vztah člověka k prostředí; hospodářské oblasti světa
9.	Z	společenské a hospodářské prostředí	Z-9-4-05	porovnává zájmové integrace států světa na základě podobností a odlišností	státy národní a mnohonárodnostní, části států, správní oblasti a kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; seskupení států (hospodářská, politická, bezpečnostní)	
9.	Z	životní prostředí	Z-9-4-06	lokalizuje na mapách světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v světových regionech	aktuální geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	Ev - Vztah člověka k prostředí; vliv konfliktů na životní prostředí
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást krajinných složek a prvků	krajina - přírodní a prostředí	Ev - Vztah člověka k prostředí; přírodní krajiny
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-01	rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	krajina - společenské prostředí	Ev – Ekosystémy; krajina jako společenské a přírodní prostředí
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	krajina - typy krajin	
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady prostorového rozmístění hlavních ekosystémů	krajina - typy krajin	Ev - Vztah člověka k prostředí, vliv člověka na ekosystém
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-03	hodnotí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Ev - Vztah člověka k prostředí; globální problémy – aktuálně

9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-03	navrhuje konkrétní preventivní opatření, která mohou zabránit zhoršování životního prostředí	principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody	Ev - Vztah člověka k prostředí; zásahy proti zhoršování životního prostředí
9.	Z	životní prostředí	Z-9-5-03	hodnotí principy, úroveň a metody ochrany životního prostředí ve vybraných regionech	principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody	Ev - Vztah člověka k prostředí; hodnocení ochrany životního prostředí ve stanoveném regionu
9.	Z	terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – orientační body a jevy, určování světových stran pohyb dle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek	
9.	Z	terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Z-9-7-01	ovládá zásady orientace v terénu	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – orientační body a jevy, určování světových stran pohyb dle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek	
9.	Z	terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování krajiny	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – orientační body a jevy, určování světových stran pohyb dle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek	
9.	Z	terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při zobrazování a hodnocení krajiny	cvičení a pozorování v terénu místní krajiny – náčrtky krajiny, situační plány, pochodové osy hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
9.	Z	terénní geografická výuka, praxe a aplikace	Z-9-7-03	v praxi uplatňuje zásady bezpečného chování a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	zásady bezpečného a ekologického pohybu v přírodě; ochrana člověka při ohrožení zdraví a života, např. při živelných pohromách; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom – využití modelových situací	

OBLAST	Umění a kultura
OBOR	Hudební výchova
PŘEDMĚT	Hudební výchova
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Hana Trinerová, Mgr. Eva Bízová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je rovnoměrně rozložen do čtyř základních činností: vokální, instrumentální, poslechové a hudebně pohybové. Tyto aktivity vedou k prohlubování hudebních schopností žáků a k rozvoji dovedností sluchových, hlasových, intonačních, rytmických, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových. Při činnostech může žák uplatnit a rozvíjet tvořivost, své schopnosti, nadání a dovednosti ve zpěvu, hře na nástroj, tanci a interpretaci vlastních názorů na hudbu různých období a žánrů.

Na prvním stupni se žáci seznamují s výrazovými prostředky hudebního umění a učí se s nimi tvořivě pracovat. Jde především o získání kladného vztahu k hudbě prostřednictvím her, při kterých žáci vyjadřují své pocity a prožitky. Citová složka hudebních prožitků a nácvik naslouchání přímo souvisí s očekávaným výstupem vzdělávacího oboru Etická výchova, který byl začleněn do předmětu Hudební výchova.

Na druhém stupni žáci poznávají kulturu a umění z širšího úhlu pohledu. Seznamují se s historickými a společenskými souvislostmi a nalézají vztahy mezi jednotlivými druhy umění, což vede k hlubšímu pochopení uměleckého díla. Rozvíjí také svoje dovednosti a tvořivost a vytvářejí originálnější a osobitější hudební projevy.

Konkrétní písně a poslechové skladby budou blíže rozpracovány.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Hudební výchova a na prvním stupni integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Časová dotace je dána učebním plánem školy, tj. jedna vyučovací hodina týdně ve všech ročnících na obou stupních základní školy. Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení časové dotace. Předmět se realizuje ve specializované učebně vybavené příslušnými hudebními nástroji nebo v kmenové třídě.

Vyučovací předmět je úzce spjat s předmětem Český jazyk, Dějepis ,Výtvarná výchova.

Do předmětu hudební výchova jsou integrovány následující očekávané výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-01 si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci (HV-3-1-02, HV-3-1-04),
- EV-3-1-05 vyjadřuje city v jednoduchých situacích (HV-3-1-04).

Předmětem prolínají průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Strategie ve vyučovacím předmětu Hudební výchova

Kompetence k učení

- pozitivní motivací vedeme žáka k tomu, aby si vytvořil kladný vztah k hudbě, který bude uplatňovat v průběhu dalšího života,
- motivujeme k učení – cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení,
- na prvním stupni začleňujeme do výuky různé hravé činnosti – rýmovačky, didaktické hry, jednoduchá rytmická cvičení, hru na tělo, jazykolamy, dechová cvičení, hudební dialogy a pěvecké soutěže,
- rozvíjíme individuální dovednosti a schopnosti žáka, jeho hudební nadání a talent,
- podporujeme rozvoj aktivního zájmu žáka o poznávání a porozumění hudebním dílům,
- vedeme žáka k tomu, aby získané vědomosti, dovednosti a návyky aplikoval v praktickém životě,
- učíme žáka vyhledávat a zpracovávat informace v literatuře a podle možností a vybavení školy i na internetu,
- vedeme žáka k tomu, aby si získané informace ověřoval při praktických hudebních činnostech,
- umožňujeme žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok,
- při hodnocení využíváme především prvky pozitivní motivace.

Kompetence k řešení problémů

- na prvním stupni umožňujeme žákům používat jednoduché dovednosti k řešení problémů,
- postupně vedeme žáka k samostatnému využívání svých schopností a dovedností při řešení problémů,
- učíme žáka vyhledávat souvislosti a zákonitosti při poslechu hudebního díla,

- pozitivní motivací učíme žáka trpělivosti a vedeme ho k tomu, aby se nenechal odradit neúspěchem,
- vedeme žáka k tomu, aby při vytváření hudebních projevů vyhledával příčiny problémů, přemýšlel o nich a hledal vhodné řešení,
- zadáváme žákovi takové úkoly, při kterých rozvíjí svou kreativitu.

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům jiné formy komunikace se světem,
- na prvním stupni vedeme žáky k všestranné a účinné hudební komunikaci – pomocí vhodných poslechoových ukázek z praktického života děti rozlišují různé zvuky a šумы v okolním světě a osvojují si základní tóny,
- rozvíjíme schopnosti žáka tak, aby vyjádřil vlastní pocity a názor při poslechu hudebního díla,
- zařazujeme hlasová a dechová cvičení, kterými rozvíjíme správný a kultivovaný projev,
- učíme žáka diskutovat o zjištěných informacích,
- vedeme žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor podpořený logickými argumenty.

Kompetence sociální a personální

- do procesu výuky vnášíme příjemnou a tvořivou atmosféru, která žáka motivuje k vytváření hudebních projevů,
- uplatňujeme individuální přístup k talentovaným žákům,
- podporujeme integraci žáků se specifickými poruchami učení do třídních kolektivů a posilujeme jejich sebedůvěru kladným hodnocením hudebních projevů,
- zařazujeme prvky týmové práce a učíme žáky tolerovat vzájemné odlišnosti,
- povzbuzujeme žáky, aby kriticky hodnotili svoji práci, práci týmu i práci ostatních členů týmu,
- vedeme žáka k tomu, aby ocenil kvalitní hudební projev ostatních,
- během výuky motivujeme žáky k tomu, aby prožívali pocit radosti z dobrého výsledku společné práce,
- učíme žáka sebekritice při odhadování svých schopností a dovedností,
- navozením příjemné atmosféry vytváříme prostor pro vyjádření emocí a prožitků žáků.

Kompetence občanské

- vytváříme a podporujeme u žáka pozitivní postoje k uměleckým dílům,
- vedeme žáka k ochraně kulturního dědictví našich předků i z hlediska evropského a světového,
- vytváříme a upevňujeme pocit zodpovědnosti za předávání kulturního bohatství dalším generacím,
- rozvíjíme u žáka tvořivost při vytváření vlastního hudebního projevu,

- učíme žáka vyjadřovat kritický postoj k uměleckým dílům z hlediska estetického cítění,
- zapojujeme žáky do kulturního dění prostřednictvím návštěv divadelních představení a koncertů,
- rozvíjíme hudební schopnosti a dovednosti žáků jejich účastí na kulturních akcích pořádaných školou nebo obcí, kde mohou předvést své hudební projevy.

Kompetence pracovní

- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí,
- vedeme žáky k tomu, aby přistupovali k pěveckým činnostem z hlediska ochrany zdraví,
- při zadávání úkolů požadujeme na žácích dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů, čímž rozvíjíme pocit zodpovědnosti a smysl pro povinnost,
- na prvním stupni vedeme žáky ke správnému zacházení s nástroji Orffova instrumentáře,
- používáním hudebních nástrojů a hry na tělo rozvíjíme motoriku žáka,
- pozitivním působením hudby při jejím poslechu žáci poznávají její psychohygienický účinek, který mohou využívat v dalším životě,
- rozvíjíme schopnosti a dovednosti u nadaných dětí a podporujeme uplatnění talentu při volbě povolání.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
1.	Hv	HV-3-1-01	zaspívá dle svých dispozic jednoduchou píseň	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti , rozšiřování hlasového rozsahu	
1.	Hv	HV-3-1-01	správně se nadýchne na začátku písně	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (dýchání, nasazení a tvorba tónu)	
1.	Hv	HV-3-1-01	při zpěvu správně otevírá ústa	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti (výslovnost)	
1.	Hv	HV-3-1-01	s pomocí učitele dodržuje zásady hlasové hygieny	vokální činnosti - hlasová hygiena	

1.	Hv	HV-3-1-02	zopakuje zpívané nebo hrané jednoduché rytmickomelodické motivy	vokální činnosti - hudební rytmus	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
1.	Hv	HV-3-1-02	zmelodizuje jednoduchý text (jména, říkadla)	vokální improvizace	
1.	Hv	HV-3-1-03	správně uchopí nástroje Orffova instrumentáře	instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje	
1.	Hv	HV-3-1-03	pojmenuje jednoduché nástroje Orffova instrumentáře	instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - reprodukce motivů pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	
1.	Hv	HV-3-1-04	doprovodí zpěv hrou na tělo	hudebně - pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby pomocí hry na tělo, taneční hry se zpěvem	OSV – Psychohygiena; dovednosti pro pozitivní naladění mysli
1.	Hv	HV-3-1-04	předvede pochod na počítání a podle hudby	hudebně - pohybové činnosti - pohybové vyjádření hudby, pochod, pochod se zpěvem	
1.	Hv	HV-3-1-04	rozliší hudbu mírnou a ráznou	ukolébavka, pochod	
1.	Hv	HV-3-1-04	při individuální či skupinové pohybové hře předvede různé druhy chůze při hudebním doprovodu	pohybová improvizace, orientace v prostoru - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách	
1.	Hv	HV-3-1-05	rozliší zvuky a hlasy kolem sebe	zvuk, tón, zpěv, mluvené slovo, hlas mužský, ženský dětský, sólo, sbor, vokální a nástrojová skladba	
1.	Hv	HV-3-1-05	vyslechne krátkou ukázkou symfonické či jiné hudby	poslechové činnosti - hudební styly a žánry	
1.	Hv	HV-3-1-05	na jednoduché ukázce správně rozliší některé hudebně výrazové prostředky	poslechové činnosti - hudebně výrazové prostředky a hudební prvky (tempo rychlé, pomalé, potichu, nahlas)	
1.	Hv	HV-3-1-06	v proudu znějící hudby pozná nejznámější hudební nástroje	poslechové činnosti - hudební nástroje (zobcová flétna, klavír, kytara, housle)	

1.	Hv	HV-3-1-06	odliší hudbu vokální a instrumentální	poslechové činnosti - hudba vokální, instrumentální	
2.	Hv	HV-3-1-01	dle individuálních možností zazpívá intonačně čisté a rytmicky správně jednoduchou píseň	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, rozšiřování hlasového rozsahu	
2.	Hv	HV-3-1-01	zazpívá vzestupnou a sestupnou řadu do kvinty	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, rozšiřování hlasového rozsahu	
2.	Hv	HV-3-1-01	na upozornění dodržuje zásady hlasové a dechové hygieny	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - hlasová a dechová hygiena	
2.	Hv	HV-3-1-02	melodizuje jednoduché texty, realizuje hudební ozvěnu	vokální improvizace, ozvěna	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení dovedností zapamatování
2.	Hv	HV-3-1-02	vytleská rytmus jednoduchého textu	vokální činnosti - hudební rytmus	
2.	Hv	HV-3-1-03	používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře	instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - reprodukce motivů pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	
2.	Hv	HV-3-1-04	pomocí prvků hry na tělo či tance doprovodí zpěv svůj nebo zpěv spolužáka	hudebně - pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	
2.	Hv	HV-3-1-04	předvede nacvičenou hudebně - pohybovou činnost	hudebně - pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	
2.	Hv	HV-3-1-04	vyjádří pohybem náladu a výraz hudby dle své představy	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace	OSV – Psychohygiena; uvolnění – relaxace, efektivní komunikace
2.	Etv	EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	
2.	Hv	HV-3-1-04	předvede taneční pohyb ve dvojici	hudebně - pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	

2.	Hv	HV-3-1-05	v klidu vyslechne krátké hudební ukázky různých žánrů	poslechové činnosti - hudební styly a žánry (taneční, pochodové, ukolébavka)	
2.	Hv	HV-3-1-05	na jednoduché ukázce správně rozliší další hudebně výrazové prostředky	poslechové činnosti - hudebně výrazové prostředky (rytmus rychlý, pomalý, pohyb melodie - stoupavá, klesavá, potichu, nahlas, vysoké a hluboké tóny)	
2.	Hv	HV-3-1-06	v proudu znějící hudby pozná některé hudební nástroje	poslechové činnosti - hudební nástroje (trubka, klarinet, kontrabas, velký a malý buben)	
2.	Hv	HV-3-1-06	odliší hudbu vokální a instrumentální a vokálně instrumentální	poslechové činnosti - hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální	
3.	Hv	HV-3-1-01	zazpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně píseň v jednohlase v daném rozsahu	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, rozšiřování hlasového rozsahu	
3.	Hv	HV-3-1-01	použije rozezpívání jako rozcvičku ke zvyšování hlasového rozsahu a dodržuje základní pravidla hlasové hygieny	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - hlasová a dechová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
3.	Hv	HV-3-1-01	při zpěvu aplikuje další prvky pěvecké techniky	nádechy, frázování, měkké nasazení	
3.	Hv	HV-3-1-02	zahraje melodický doprovod s využitím 1. a 5. stupně	předehra, mezihra, dohra	
3.	Hv	HV-3-1-02	rytmicky doprovodí svůj zpěv či zpěv spolužáka	rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu	
3.	Hv	HV-3-1-02	improvizuje hudební dialog	otázka, odpověď	
3.	Etv	EV-3-1-01	si osvojí oslovení křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
3.	Hv	HV-3-1-03	jednoduchým způsobem doprovodí píseň s pomocí nástrojů Orffova instrumentáře	hra na hudební nástroje, délky not (půlová, čtvrtová)	

3.	Hv	HV-3-1-04	pohybem vyjádří citový prožitek z hudby, metrum, tempo, dynamiku; pohybem ztvární poslouchanou hudbu - metrum, tempo, dynamiku	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima a pohybová improvizace	OSV – Komunikace; řeč těla, zvuků; cvičení empatického a aktivního naslouchání; neverbální sdělování
3.	Etv	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	
3.	Etv	EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	
3.	Hv	HV-3-1-05	v klidu vyslechne vhodné hudební ukázky různých žánrů	poslechové činnosti - hudební styly a žánry (taneční , pochodová, ukolébavka)	
3.	Hv	HV-3-1-05	při poslechu rozliší jednotlivé kvality tónů	délka, síla, barva, výška	
3.	Hv	HV-3-1-05	rozpozná dynamické změny v proudu znějící hudby	poslechové činnosti - hudebně výrazové prostředky a hudební prvky	
3.	Hv	HV-3-1-06	v proudu znějící hudby rozpozná další hudební nástroje	poslechové činnosti - hudební nástroje (akordeon, lesní roh, tuba, činely)	
4.	Hv	HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic vhodnou píseň v jednohlase či dvojhase v durových tóninách	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti, rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus (realizace písní ve 2/4, 3/4 taktu), dvojhlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas), intonace, vokální improvizace	
4.	Hv	HV-5-1-01	při zpěvu dle svých možností aplikuje pěvecké dovednosti	pěvecké dovednosti (dynamicky odlišný zpěv, dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena, volný nástup spodního V. stupně	
4.	Hv	HV-5-1-02	orientuje se v notovém záznamu a sleduje ho při zpěvu	záznam vokální hudby (zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, délky not (půlová, celá čtvrtová , osminová), pomlka (čtvrtová, půlová), repetice, zápis rytmu jednoduché písně, záznam instrumentální melodie	
4.	Hv	HV-5-1-02	dle svých možností realizuje (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) vhodnou jednoduchou melodii	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební a pohybová improvizace	

4.	Hv	HV-5-1-03	dle svých individuálních možností technicky správně a rytmicky vhodně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře	instrumentální činnost (hra na hudební nástroje)	
4.	Hv	HV-5-1-04	v jednoduché písni rozpozná předvěti a závěti	malá písňová forma (a-b)	
4.	Hv	HV-5-1-05	v rámci svých individuálních dispozic vytvoří s pomocí učitele jednoduchou přehru a doheru	rytmizace, melodizace, hudební a pohybová improvizace (tvorba přehru a doher)	
4.	Hv	HV-5-1-06	v klidu a pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby	poslechové činnosti	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; cvičení seberegulace a sebeovládání, regulace vlastního prožívání
4.	Hv	HV-5-1-06	v proudu znějící hudby rozpozná další hudební nástroje	poslechové činnosti - hudební nástroje (harfa, saxofon), základní rozdělení hudebních nástrojů	
4.	Hv	HV-5-1-06	dle svých individuálních možností rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků a upozorní na tempové a dynamické změny	hudební výrazové prostředky a hudební prvky (tempo, melodie, kontrast, pohyb melodie, dynamika)	
4.	Hv	HV-5-1-07	předvede taktování ve 2/4 a 3/4 taktu	taktování	
4.	Hv	HV-5-1-07	názorně předvede jednoduché taneční kroky ve 2/4 a 3/4	hudebně - pohybové činnosti - pohybový doprovod znějící hudby, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	
4.	Hv	HV-5-1-07	poslouchanou hudbu ztvární vlastním pohybovým doprovodem	hudebně - pohybové činnosti (hudební improvizace, hudební doprovod znějící hudby, orientace v prostoru, taneční kroky)	OSV – Komunikace; neverbální komunikace, řeč těla
5.	Hv	HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně vhodnou píseň v jednohlase v durových a mollových tóninách	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti , rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu), dvojhlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas), intonace, vokální improvizace	

5.	Hv	HV-5-1-01	zpívá dle svých individuálních možností intonačně čistě a rytmicky přesně jednoduchou píseň ve dvojhlas v durových tóninách	vokální činnosti - pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti , rozšiřování hlasového rozsahu, hudební rytmus (realizace písni ve 2/4, 3/4 taktu), dvojhlas (prodleva, kánon, lidový dvojhlas), intonace, vokální improvizace	
5.	Hv	HV-5-1-01	při zpěvu dle svých možností využívá získané pěvecké dovednosti	pěvecké dovednosti (dynamicky odlišný zpěv, dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu), hlasová hygiena, volný nástup VIII. a spodního V. stupně	
5.	Hv	HV-5-1-02	dle svých individuálních schopností realizuje (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) rytmické, melodické cvičení s oporou o notový zápis	stupnice C dur	
5.	Hv	HV-5-1-02	vysvětlí značky, zkratky popřípadě cizí slova běžně používaná v notových zápisech jednoduchých písni a následně na ně reaguje v hudební produkci	notový zápis, zkratky, značky, hudební produkce	
5.	Hv	HV-5-1-03	dle svých individuálních možností technicky správně a rytmicky vhodně používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře s oporou o jednoduchý grafický záznam	instrumentální činnosti - hra na hudební nástroje - reprodukce motivů pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	
5.	Hv	HV-5-1-04	po předchozí přípravě rozpozná známý motiv e skladbě či písni	hudební formy (rondo)	
5.	Hv	HV-5-1-05	v rámci svých individuálních možností improvizuje závětí k danému předvětí	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební a pohybová improvizace	
5.	Hv	HV-5-1-05	v rámci svých individuálních dispozic vytvoří s pomocí jednoduchou předehru, mezihru a dohru	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební a pohybová improvizace (tvorba předehry, meziher a doher o využitím tónového materiálu písne)	
5.	Hv	HV-5-1-06	v klidu a aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby	poslechové činnosti - hudebně výrazové prostředky a hudební prvky	OSV - Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly a sebeovládání, regulace vlastního prožívání

5.	Hv	HV-5-1-06	v klidu vyslechne i hudební žánr, který sám nepreferuje	poslechové činnosti	
5.	Hv	HV-5-1-06	vysvětlí význam hudby hrané při významných příležitostech	poslechové činnosti (interpretace hudby)	
5.	Hv	HV-5-1-06	dle svých individuálních možností rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých výrazových prostředků a upozorní na metroritmické, tempové a dynamické změny	hudební výrazové prostředky a hudební prvky (tempo, melodie, kontrast, gradace, pohyb melodie, zvukomalba, metroritmické, dynamické)	
5.	Hv	HV-5-1-06	vyslechne skladbu či píseň v durové a mollové tónině a správně ji označí	hudební výrazové prostředky (zřetelné harmonické změny)	
5.	Hv	HV-5-1-07	předvede taktování ve 4/4 taktu	taktování	
5.	Hv	HV-5-1-07	dle svých dispozic předvede taneční kroky jednoduchého lidového tance	hudebně - pohybové činnosti (pohybový doprovod znějící hudby, jednoduché lidové tance)	
5.	Hv	HV-5-1-07	poslouchanou hudbu ztvární vlastním pohybovým doprovodem s využitím tanečních kroků	hudebně - pohybové činnosti (pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby - pantomima, pohybová improvizace s využitím tanečních kroků)	OSV- Komunikace; neverbální komunikace, řeč těla
6.	Hv	HV-9-1-01	hodnotí své hudební schopnosti a dovednosti, které využije při hudebních aktivitách	vlastní hudební projev; intonace	
6.	Hv	HV-9-1-01	porovná svůj hudební projev se spolužáky	vlastní hudební projev a hudební projev ostatních spolužáků; základy techniky sborového zpívání	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; druzí jako zdroj informací pro mě
6.	Hv	HV-9-1-02	rozvíjí získané hlasové dovednosti a návyky	hlasový rozsah; hlasová hygiena	
6.	Hv	HV-9-1-02	pojmenuje základní funkci hlasového ústrojí a seznamuje se základními pravidly hlasové hygieny při zpěvu a v běžném mluvním projevu	hlasová hygiena; funkce hlasového ústrojí	

6.	Hv	HV-9-1-02	snaží se udržet melodickou linku písně za doprovodu nástroje	jednoduché diatonické postupy v durových a mollových tóninách; vzestupná a sestupná řada tónů	
6.	Hv	HV-9-1-02	porovná svůj projev s doprovodem z hlediska intonační čistoty a rytmu	intonace, intonační cvičení; rytmická cvičení (základní délky not a pomlk)	
6.	Hv	HV-9-1-02	posuzuje vokální projev druhého	pěvecké hry a soutěže	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednost rozhodování při hodnocení projevů druhých
6.	Hv	HV-9-1-03	zaspívá podle svých schopností a dovedností krátké a jednoduché motivy a témata s pomocí učitele	motivy a témata ze známých skladeb a písní; reprodukce tónů, melodií; názvy not, posuvky - podoba a funkce značek	
6.	Hv	HV-9-1-03	podle svých schopností a dovedností vytváří jednoduché rytmické doprovody za pomoci učitele	délky not, takt, taktování	
6.	Hv	HV-9-1-03	provádí jednoduché rytmické improvizace po předchozí přípravě a za pomoci učitele	rytmické představy, hra na tělo, Orffovy nástroje, otázka - odpověď, dokončení rytmického motivu	OSV - Kreativita; cvičení pro rozvoj nápadů a originality
6.	Hv	HV-9-1-04	rozlišuje písně a skladby různých stylů a žánrů	lidové písně, filmová a divadelní hudba, muzikálové písně, opera, balet	
6.	Hv	HV-9-1-04	podle svých schopností a dovedností zaspívá s doprovodem učitele píseň daného stylu a žánru	lidové písně, písně z pohádek, písně z Osvobozeného divadla; notový zápis (repetice, prima volta, sekunda volta, coda)	
6.	Hv	HV-9-1-05	předvede základní kroky nejznámějších tanců	polkový a valčíkový krok	
6.	Hv	HV-9-1-05	rozpozná základní lidové tance podle rytmu	polka, valčík; taktování (2/4, 3/4 takt)	
6.	Hv	HV-9-1-05	podle svých schopností předvede jednoduchý hudebně pohybový projev	pamětné uchování a reprodukce pohybů, pohybové ztvárnění písně, reakce na tempové změny	
6.	Hv	HV-9-1-06	u lidových písní určuje písňovou formu	malá a velká písňová forma	

6.	Hv	HV-9-1-06	rozdělí a pojmenuje běžné hudební nástroje symfonického orchestru	běžné nástroje symfonického orchestru, rozdělení nástrojů do skupin	
6.	Hv	HV-9-1-06	vybrané nástroje rozpozná sluchem a zařazuje je	nástroje s výrazně odlišnou barvou a polohou (housle, kontrabas, flétna, fagot)	
6.	Hv	HV-9-1-06	pojmenuje základní výrazové prostředky v hudbě	kontrasty v hudbě, dynamika, tempo, barva, délka tónů	
6.	Hv	HV-9-1-08	porovná hudební a literární ztvárnění známého motivu (příběhu)	lidové zvyky v hudbě; melodram	
6.	Hv	HV-9-1-08	podle svých možností vyjádří malbou své pocity při poslechu hudby	skladba s výraznou zvukomalbou	
7.	Hv	HV-9-1-01	podle svých možností rozvíjí své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	hudební projev; intonace; rytmus	OSV - Sebepoznání a sebezpečí; sebedůvěra, moje hodnoty
7.	Hv	HV-9-1-02	rozvíjí různé techniky zpěvu	techniky vokálního projevu (brumendo, scat); rytmická a intonační cvičení; hlasový rozsah	
7.	Hv	HV-9-1-02	vysvětlí možnosti, jak využívat pěvecké dovednosti a návyky i při mluvním projevu v běžném životě	hlasová hygiena; rytmus řeči a hudby, deklamace, recitativ	
7.	Hv	HV-9-1-02	posuzuje a hodnotí svůj zpěv z hlediska intonace a rytmu	lidové a umělé písně; intonace, rytmus; intervaly (intonace základních intervalů)	
7.	Hv	HV-9-1-02	podle svých možností se snaží zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně	sluchová kontrola; notový zápis jako opora při realizaci písně; mutace	
7.	Hv	HV-9-1-02	ocení kvalitní vokální projev druhého	vokální projev	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; posouzení projevů a hodnot druhých
7.	Hv	HV-9-1-02	s pomocí učitele nebo spolužáka udrží svou melodickou linku ve vícehlasém zpěvu	jednoduchý vícehlasý zpěv (lidový dvojhlas, kánon)	

7.	Hv	HV-9-1-03	podle svých schopností a dovedností vytváří jednoduché rytmicko - melodické doprovody za pomoci učitele	hra na tělo; Orffovy nástroje; opora notového zápisu (grafický záznam hudby); lidové a umělé písně	
7.	Hv	HV-9-1-03	provádí jednoduché rytmicko - melodické improvizace po předchozí přípravě a s pomocí učitele nebo spolužáka	rytmické a melodické představy	OSV - Kreativita; cvičení pro rozvoj pružnosti nápadů a originality
7.	Hv	HV-9-1-04	pozná a zazpívá známé písně a skladby různých stylů a žánrů	vokální a instrumentální hudba	Mlv - Lidské vztahy; vzájemné obohacování různých kultur
7.	Hv	HV-9-1-04	podle svých schopností a dovedností předvede jednoduchým způsobem polyfonní hudbu	polyfonní způsoby ztvárnění písně (kánon, račí kánon, augmentace, diminuce)	
7.	Hv	HV-9-1-05	seznáme se s některými tanci vybraných stylových období	pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci	
7.	Hv	HV-9-1-05	podle svých schopností a dovedností předvede jednoduchý tanec daného uměleckého období	historický tanec dle výběru	
7.	Hv	HV-9-1-06	seznáme se základními charakteristickými prvky polyfonní hudby v porovnání s jednohlasou hudbou	vokální polyfonie; chorály, jednohlasá hudba; témata v hudbě a jejich střídání	
7.	Hv	HV-9-1-06	vysvětlí význam hudby v životě lidí při různých příležitostech a odůvodní využití daných výrazových prostředků	hudebně výrazové prostředky (kontrast, tempo, dynamika, barva); hudba pro slavnostní příležitosti; hudba jiných národů a etnik	
7.	Hv	HV-9-1-07	popíše hudbu starších uměleckých období	hudba období gotiky, renesance; nejstarší hudební památky (chorály)	EGS - Evropa a svět nás zajímá; tradice národů Evropy
7.	Hv	HV-9-1-07	při slovní charakteristice poslouchaného hudebního díla využívá získané zkušenosti	polyfonní způsob práce (dovednosti a vědomosti získané během praktického nácviu písní); pohyb melodie	
7.	Hv	HV-9-1-07	vysvětlí význam hudby pro rozvoj národního uvědomění a ocení odkaz nejvýznamnějších českých skladatelů	význam hudby v životě lidí v daném období; historické souvislosti daného období; významní čeští hudební skladatelé 19. století; česká hymna; hudba a ostatní druhy umění	

7.	Hv	HV-9-1-08	objasní rozdíly mezi hudbou a ostatními druhy umění z hlediska smyslového a pocitového vnímání	způsob a možnosti záznamu hudebního díla; smyslové a pocitové vnímání jednotlivých druhů umění	
8.	Hv	HV-9-1-01	podle svých možností rozvíjí a zdokonaluje své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	hudební projev (zpěv, tanec, instrumentální projev)	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; jak se promítá mé já v mých projevech (temperamentech)
8.	Hv	HV-9-1-02	posoudí náročnost písně nebo melodie z hlediska rozsahu na základě notového zápisu	notový záznam jako opora (délky a názvy not, pomlky, tečkovaný rytmus, předznamenání); hlasový rozsah; možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice)	
8.	Hv	HV-9-1-02	zdůvodní význam správného využívání pěveckých dovedností a návyků při zpěvu a mluvním projevu v běžném životě	hlasová hygiena (mutace, dýchání, frázování)	
8.	Hv	HV-9-1-02	ve vícehlasém zpěvu poslouchá ostatní spolužáky a snaží se upřesňovat svoji intonaci a rytmus	sluchová kontrola při zpěvu; vícehlasé lidové a umělé písně podle výběru	
8.	Hv	HV-9-1-03	zazpívá podle svých schopností a dovedností jednoduché motivy a témata ze známých skladeb	hudební paměť; motivy a témata ze známých písní a skladeb	
8.	Hv	HV-9-1-03	podle svých schopností a dovedností vytvoří jednoduché rytmicko - melodické doprovody na základě předchozích zkušeností	hra na Orffovy nástroje, popř. keyboard, kytaru, flétnu	
8.	Hv	HV-9-1-03	provede jednoduché rytmicko - melodické improvizace po předchozí přípravě a podle svých schopností a dovedností	hudební představy a fantazie; vokální nebo instrumentální projev	OSV - Kreativita; rozvoj hudebních nápadů a představ
8.	Hv	HV-9-1-04	zařadí známé písně a skladby podle daných stylů a žánrů	písně vybraných stylů a žánrů	Mlv - Lidské vztahy; vztahy mezi kulturami

8.	Hv	HV-9-1-04	podle svých schopností a dovedností zazpívá (popřípadě zahraje) melodii nebo píseň daného stylu a žánru	písně vybraných stylů a žánrů	
8.	Hv	HV-9-1-05	předvede podle svých schopností a dovedností známý tanec daného stylu a období	vybraný tanec	
8.	Hv	HV-9-1-05	zvolí vhodný typ známých hudebně pohybových prvků k dané hudbě a podle svých schopností předvede jednoduchý projev individuálně nebo ve skupině	vlastní pohybové ztvárnění; pohybový doprovod znějící hudby	
8.	Hv	HV-9-1-06	rozpozná jednotlivé známé motivy či části skladby při jejím poslechu	programní hudba; pravidelnost formy (sonátová forma - expoziční)	
8.	Hv	HV-9-1-06	při poslechu hudby určí známé základní výrazové prostředky, které byly v ukázce použity	hudebně výrazové prostředky;	
8.	Hv	HV-9-1-06	pojmenuje funkce různých hudebních stylů a žánrů vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	význam hudby vzhledem k životu jedince i společnosti	
8.	Hv	HV-9-1-07	vyslechne hudbu skládanou na homofonním principu a s pomocí učitele popíše její typické znaky	homofonie - charakteristické znaky	
8.	Hv	HV-9-1-07	sluchově rozliší homofonní a polyfonní hudbu na základě vyslechnutí obou ukázek	homofonie a polyfonie; hudební skladba v kontextu s dobou vzniku	
8.	Hv	HV-9-1-07	zařadí na základě svých schopností a předchozích zkušeností hudbu do stylového období	baroko; klasicismus; romantismus; hudební skladba v kontextu s životem autora	EGS - Evropa a svět nás zajímá; hudební historie národů Evropy
8.	Hv	HV-9-1-08	porovná hudební zpracování stejného nebo podobného tématu s jiným druhem umění	opera (hudba - literatura)	
9.	Hv	HV-9-1-01	podle svých možností využívá své hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	vokální, taneční nebo instrumentální projev	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; moje hodnoty a schopnosti

9.	Hv	HV-9-1-02	na základě notového zápisu určí, jestli píseň odpovídá jeho hudebním schopnostem a dovednostem a podle svých znalostí navrhne možnosti úpravy	notový zápis jako opora při realizaci písně; převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy; synkopa, triola	
9.	Hv	HV-9-1-02	aplikuje získané pěvecké dovednosti a návyky i při mluvním projevu v běžném životě	hlasová hygiena	
9.	Hv	HV-9-1-02	ve vícehlasém a jednohlasém zpěvu se snaží zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně podle svých schopností a dovedností	intonace a rytmus; jednohlasé a vícehlasé písně lidové i umělé	
9.	Hv	HV-9-1-02	zhodnotí a ocení projev celého společného jednohlasého i vícehlasého zpěvu písně bez doprovodu i s doprovodem nástrojů	hodnocení a sebehodnocení	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních i cizích hodnot a projevů
9.	Hv	HV-9-1-03	podle svých schopností a dovedností volí nejvhodnější variantu doprovodu, uplatňuje své zkušenosti, cítění a vkus	hudební představy a fantazie; hudební sluch	
9.	Hv	HV-9-1-03	provádí jednoduché rytmicko - melodické improvizace podle svých zkušeností, schopností a dovedností	hra na známé hudební nástroje	
9.	Hv	HV-9-1-04	určí nebo odhadne styl a žánr známé i neznámé písně a skladby na základě předchozích znalostí a zkušeností	styly a žánry nonartificiální hudby dle výběru, vlastní soudy a názory	Mv - Fungování a vliv médií ve společnosti; vliv médií na kulturu a každodenní život
9.	Hv	HV-9-1-04	podle svých schopností a dovedností se podílí na společné realizaci známé písně nebo skladby určitého stylu a žánru	černošská hudba (spirituály, blues); jazz, swing; rock and roll; pop; hudba v kabaretu a muzikálu; další styly a žánry dle výběru - 2. pol. 20. století a současná nonartificiální hudba;	
9.	Hv	HV-9-1-05	realizuje známé hudebně pohybové prvky některých běžných společenských tanců podle svých schopností (ve skupině, v páru nebo individuálně)	základní kroky a prvky tanců	
9.	Hv	HV-9-1-06	na základě předchozích zkušeností z poslechových činností vnímá skladbu jako uzavřený celek, dává ji do souvislosti s dobou vzniku, případně s životem autora	význam hudebně výrazových prostředků pro pochopení hudebního díla; hudební skladba v kontextu s dobou vzniku a s životem autora	
9.	Hv	HV-9-1-06	vyjádří vlastní pocity při poslechu hudby	vlastní zkušenosti, soudy a preference	

9.	Hv	HV-9-1-07	akceptuje zvláštnosti v rytmech a harmonii při poslechu hudby 20. století	česká a světová hudba 20. století	EGS - Evropa a svět nás zajímá; hudební historie evropských národů
9.	Hv	HV-9-1-07	zařadí poslouchanou ukázkou do stylového období na základě výrazných charakteristických prvků v porovnání s dalšími skladbami	učivo předchozích ročníků - jednotlivá slohová období; slovní charakteristika hudebního díla	
9.	Hv	HV-9-1-08	vnímá propojenost hudby s jinými druhy umění a jejich vzájemné ovlivnění	jiné druhy umění a hudba; vlastní zkušenosti, názory a prožitky	
6. - 9.	Hv	HV-9-1-01	podle svých schopností a dovedností se podílí na přípravě a realizaci hudebních pásem a vystoupení	lidové zvyky a tradice; představení pro rodiče a veřejnost	
6. - 9.	Hv	HV-9-1-01	zhlédne provedení hudebních děl v divadle nebo v koncertním sále	divadelní představení, koncerty	OSV - Psychohygienu; vliv hudby na pozitivní naladění, uvolnění a relaxaci

OBLAST	Umění a kultura
OBOR	Výtvarná výchova
PŘEDMĚT	Výtvarná výchova
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Anna Landová, Mgr. Romana Bárová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Vede žáka k tvořivému přístupu, vnímání a interpretaci, které vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci, které umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich rozvíjení využívá vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích.

Předmět výtvarná výchova spadá pod vzdělávací oblast Umění a kultura a naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Výtvarná výchova se bude vyučovat v 1.ročníku 1 vyučovací hodinu, v 2. a 3. ročníku 1,5 vyučovací hodiny (Ve 2. a 3. ročníku je posílen o ½ hodiny týdně z disponibilní dotace. Výuku realizujeme střídavě, sudý týden jednu vyučovací hodinu, lichý týden dvě vyučovací hodiny z důvodu zařazení složitějších pracovních postupů, integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova (3. ročník) a takových metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor.), ve 4. až 7. ročníku 2 hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně (2 hodiny 1krát za dva týdny) v kmenové třídě, multifunkční učebně a některé výtvarné činnosti budou probíhat v terénu. Do výuky budou zařazeny návštěvy výstav a zajímavých míst či výtvarných akcí. Vyučovací předmět reaguje na aktuální dění a je proto spjat se všemi vyučovacími předměty. Ve 4. až 9. ročníku probíhá integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova bez posílení časové dotace.

Výtvarná výchova úzce souvisí s Etickou výchovou v oblasti estetického vnímání. Výstupy Etické výchovy jsou integrovány do předmětu výtvarná výchova z důvodu osvojení si pozitivního hodnocení druhých i sebehodnocení, uplatňování subjektivity žáků a rozvíjení mezilidských vztahů. Dále rozvíjejí smyslovou citlivost, aktivní naslouchání, citový vztah k přírodě a ochraně životního prostředí.

Do předmětu výtvarná výchova jsou integrovány tyto výstupy ze vzdělávacího oboru Etická výchova:

- EV-3-1-03 si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých (OVŠ – VV-3-1-04),
- EV-5-1-04 identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě emfatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí (OVŠ - VV-5-1-07),
- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VV-9-1-06),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VV-9-1-04),
- EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných sociálních situacích (OVŠ – VV-9-1-02, VV-9-1-03, VV-9-1-04),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VV-9-1-03, VV-9-1-06).

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova,
- Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech,
- Environmentální výchova,
- Mediální výchova.

Strategie ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova

Kompetence k učení

- uplatňujeme nové, netradiční formy práce a metody výuky ve výtvarné výchově,
- aktivujeme žáky k praktickému využívání svých znalostí a osobních zkušeností vedoucích k získání osobitých výsledků při práci s výrazovými prostředky,
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací z dějin výtvarné kultury,
- umožníme žákům, aby se orientovali v nabídce informací o výtvarně vyjadřovacích prostředcích, výtvarných technikách a dějinách umění,
- vyzýváme žáky k záměrnému pozorování okolí a k identifikaci výtvarně zajímavých míst,
- rozvíjíme zájem žáků o kulturu.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům otázky a úlohy vybízející k samostatnému uvažování o výtvarném ztvárnění problému,
- umožňujeme žákům využívat vlastní zkušenosti s různými výtvarně vyjadřovacími prostředky a jejich kombinování,
- organizujeme výuku tak, aby se žáci samostatně naučili vyhledávat a shromažďovat informace o výtvarném umění,

- vedeme žáky k porovnání mediálních tvrzení a vlastních praktických zkušeností,
- vyžadujeme prezentaci žákovských výtvarných prací,
- společně s žáky vyhodnocujeme kvalitu realizovaných výtvarných prací, projektů,...
- organizujeme diskuse s žáky o získaných informacích z oblasti výtvarného umění, vyzýváme je k obhajování různých názorů, vedeme je k obhajobě svých děl a názorů.

Kompetence komunikativní

- důsledně používáme odbornou terminologii v souvislosti s problematikou výtvarné výchovy,
- rozvíjíme neverbální způsoby komunikace (vyjádření pomocí barev, symbolů,...)
- vedeme žáky k prezentaci svých výtvarných děl a diskusi o nich,
- vytváříme podmínky pro vzájemnou výměnu názorů žáků nad díly některých umělců,
- vytváříme podmínky pro navozování kontaktů mezi žáky různého věku (výtvarné projekty).

Kompetence sociální a personální

- při hodinách výtvarné výchovy organizujeme práci žáků ve skupinách a vytváříme tak příležitost pro rozvíjení komunikačních dovedností,
- umožňujeme rozvíjení interakčních vztahových dovedností (aktivní naslouchání, obhajování díla, stanoviska, komunikování v týmu, vedení týmu, podřízení se, kooperace),
- pozitivně hodnotíme vzájemnou týmovou práci, zdůrazňujeme rovný přístup všech žáků při řešení výtvarných úkolů,
- podporujeme pozitivní sociální klima ve třídě, v rámci předmětu posilujeme vhodnými technikami sebedůvěru a rozvoj osobnosti žáka.

Kompetence občanské

- ve výuce výtvarné výchovy vytváříme příležitost pro rozvíjení empatie,
- na různých ukázkách různých interpretů zdůrazňujeme rovnost lidí,
- zdůrazňujeme potřebu vzájemné spolupráce,
- na základě ukávek handicapovaných umělců vedeme žáky k ohleduplnosti k těmto lidem, ke schopnosti vcítit se do jejich problémů,
- zdůrazňujeme propojenost našich kulturních tradic,
- posilujeme pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům, kulturním památkám,...
- umožňujeme žákům zapojit se do výtvarných akcí a soutěží.

Kompetence pracovní

- při výtvarné výchově vedeme žáky k formování pracovních dovedností (vytrvalost, odvaha tvořit, odpovědnost při výtvarných činnostech, cílevědomost),
- v rámci různých výtvarných činností rozvíjíme hrubou i jemnou motoriku a přispíváme k pracovní zručnosti,
- dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví při všech výtvarných aktivitách,
- umožňujeme žákům propojovat osvojené poznatky z více předmětů (výtvarné soutěže, školní projekty,...).

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřezová témata
1.	Vv	VV-3-1-01	pozná různé druhy tvarů	tvar, linie	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
1.	Vv	VV-3-1-01	rozřídí, porovnává vlastnosti, které způsobují jejich podobnost či odlišnost	tvar, linie	
1.	Vv	VV-3-1-01	používá základní škálu barev	barva	
1.	Vv	VV-3-1-02	pozoruje okolní svět, poznává různorodé materiály, útvary a výtvarně je vyjadřuje za pomoci učitele	prvky vizuálně obrazného vyjádření	
1.	Vv	VV-3-1-02	kombinuje materiály	uspořádání objektů do celků	OSV – Kreativita; pružnost nápadů
1.	Vv	VV-3-1-03	výtvarně se vyjadřuje v souvislosti se zapojením ostatních smyslů	výtvarná práce v souvislosti s ostatními smysly	OSV – Kreativita; schopnost vidět věci jinak
1.	Vv	VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	osobní postoj v komunikaci, typy vizuálně obrazných vyjádření, prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a zkušeností	OSV - Komunikace; dovednosti v neverbálním sdělování
1.	Vv	VV-3-1-05	jednoduše popisuje svoji výtvarnou práci, zdůvodňuje výběr vizuálně obrazných vyjádření	obsah výtvarné práce	

2.	Vv	VV-3-1-01	porovnává a třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření, tvary, barvy, objekty	linie, tvar, barva, objekt	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
2.	Vv	VV-3-1-01	míchá a překrývá barvy	míchání barev	
2.	Vv	VV-3-1-01	vede jednoduchou linii	linie	
2.	Vv	VV-3-1-02	experimentuje při výtvarném vyjádření pozorovaného objektu	kombinace prvků vizuálně obrazných vyjádření	
2.	Vv	VV-3-1-03	výtvarně se vyjadřuje v souvislosti se zapojením ostatních smyslů	lidské smysly jako součást výtvarného umění	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
2.	Vv	VV-3-1-03	používá rozličné výtvarné techniky	výtvarné techniky	OSV – Kreativita; citlivost nápadů
2.	Vv	VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením	OSV - Komunikace; dovednost v neverbálním sdělování
2.	Vv	VV-3-1-04	všimá si odlišných interpretací	osobní postoj v komunikaci	
2.	Vv	VV-3-1-05	zdůvodňuje výběr výtvarné práce, popisuje ji	obsah výtvarné práce	
2.	Vv	VV-3-1-05	žák popisuje své dílo	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	OSV - Komunikace; dovednosti verbálního sdělení v neverbálním projevu
3.	Vv	VV-3-1-01	pracuje s prvky vizuálně obrazných vyjádření - linie, tvary, barvy, objekty, objem	linie, tvar, barva, objekt, objem	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
3.	Vv	VV-3-1-02	při výtvarném vyjádření pozorovaného objektu uplatňuje vlastní životní zkušenost	rozvíjení vizualizace a uspořádání objektů do celku	
3.	Vv	VV-3-1-03	výtvarně se vyjadřuje v souvislosti se zapojením ostatních smyslů, poznává různé druhy umění a vnímá je všemi smysly	lidské smysly jako součást výtvarného umění	
3.	Vv	VV-3-1-03	vlastní výtvarné práce obohacuje výtvarnými experimentálními činnostmi a technikami	výtvarné techniky	OSV – Kreativita; originalita

3.	Vv	VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, sleduje odlišnosti, oceňuje nápady druhých	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	OSV- Komunikace; vysvětlování
3.	Etv	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	
3.	Vv	VV-3-1-04	třídí a vybírá vhodně zvolené interpretace	komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	
3.	Etv	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	
3.	Vv	VV-3-1-05	popisuje svoji výtvarnou práci, vybírá práce k prezentaci	ověřování komunikačních účinků	
3.	Vv	VV-3-1-05	zapojuje se do výtvarných soutěží pořádaných třídou	ověřování komunikačních účinků	
4.	Vv	VV-5-1-01	pracuje s barvou, linií, tvarem, objektem, pojmenovává prvky, uspořádává	linie, tvar, barva, objekt	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
4.	Vv	VV-5-1-02	tvoří kombinací tvarů, linií, barev výtvarnou práci jako celek, experimentuje v ploše i prostoru	kombinace a proměny prvků vizuálně obrazných vyjádření v ploše a prostoru	OSV – Kreativita; originalita - experiment
4.	Vv	VV-5-1-03	vyjadřuje výtvarně svoje zážitky, pocity, nálady z prožitých událostí	výtvarné vyjádření vlastního prožitku	OSV – Komunikace; otevřená a pozitivní komunikace
4.	Vv	VV-5-1-04	vnímá dílo všemi smysly, hodnotí a rozhoduje se, který smysl mu nejvíce pomáhá při vlastní realizaci	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
4.	Vv	VV-5-1-05	na základě osobitého vnímání volí vlastní způsob výtvarného postupu práce, techniku, nástroje, materiál	prvky vizuálně obrazného vyjádření	OSV – Kreativita; originalita, pružnost nápadů

4.	Vv	VV-5-1-05	kriticky hodnotí výsledek	uplatňování subjektivity	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika, vlastní i cizí postoje a jejich hodnoty
4.	Vv	VV-5-1-06	vnímá různé vizuálně obrazné interpretace	typy a účinky vizuálně obrazných vyjádření	
4.	Vv	VV-5-1-07	hodnotí, zdůvodňuje a obhájí svoji výtvarnou výpověď	komunikace a osobnostní postoj v sociálních vztazích	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; já jako zdroj informací o sobě
4.	Etv	EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijata jinými, zpracování neúspěchu	
5.	Vv	VV-5-1-01	pracuje s barvou, linií, tvarem, objektem, objemem	linie, tvar, barva, objekt, objem	OSV - Rozvoj schopností poznávání; cvičení smyslového vnímání
5.	Vv	VV-5-1-01	porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření, rozlišuje a hodnotí světlostní poměry	linie, tvar, barva, objekt, objem	
5.	Vv	VV-5-1-02	uspořádává linie, tvary, barvy, objekty v prostoru i vzhledem k vlastnímu tělu - řeší, kombinuje, propojuje	kombinace a proměny prvků vizuálně obrazných vyjádření v ploše a prostoru	OSV – Kreativita; pružnost nápadů, originalita
5.	Vv	VV-5-1-03	uplatňuje vlastní životní zkušenosti s cílem komunikačních účinků	osobní postoj v komunikaci, komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	OSV - Komunikace; neverbální komunikace
5.	Vv	VV-5-1-04	výtvarně se vyjadřuje v souvislosti všech smyslů v prostorové, plošné i objemové tvorbě; uvědomuje si podíl zraku na jejím vnímání	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
5.	Vv	VV-5-1-05	svobodně kombinuje různé výtvarné prostředky, záměrně využívá a kombinuje vizuálně obrazné elementy a prostředky	prvky vizuálně obrazného vyjádření	OSV – Kreativita; tvořivost, originalita
5.	Vv	VV-5-1-05	originálním způsobem experimentuje v souvislosti s vyjádřením vlastních nových neobvyklých prožitků a pocitů	uplatňování subjektivity	OSV - Sebepoznání a sebepojetí; já jako zdroj informací o sobě, moje psychika
5.	Vv	VV-5-1-06	porovnává výtvarná díla, přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	inspirace ve výtvarném umění	

5.	Vv	VV-5-1-07	samostatně odhaluje interpretační kontext vlastního i přejetého vyjádření, aby byl srozumitelný pro ostatní, ověřuje si vliv svých činností na okolí	osobní postoj v komunikaci, proměny komunikačního obsahu	OSV – Komunikace; neverbální sdělení výtvarného projevu
6.	Vv	VV-9-1-01	vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů	prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy)	
6.	Vv	VV-9-1-01	uplatňuje prvky vizuálně obrazných vyjádření ve své tvorbě	prvky vizuálně obrazného vyjádření (světlostní a barevné kvality, textury)	
6.	Vv	VV-9-1-01	využívá vlastností prvků a jejich vztahů pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků	uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru	
6.	Vv	VV-9-1-01	využívá vlastností prvků a jejich vztahů k získání osobitých výsledků	barevné vztahy, proporčnost předmětů	
6.	Vv	VV-9-1-02	užívá obrazové znaky k vyjádření smyslových zkušeností, emocí, pocitů a nálad	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
6.	Vv	VV-9-1-03	užívá některé výrazové prostředky pro zachycení proměn	prostředky pro vyjádření obsahu v prostoru a ploše (kresba, malba, prostorová tvorba)	
6.	Etv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí - citový vztah člověka k přírodě	
6.	Vv	VV-9-1-03	seznamuje se s prostředky pro zachycení jevů v proměnách a vztazích	prostředky pro vyjádření obsahu v prostoru a ploše (kresba, malba, prostorová tvorba)	
6.	Vv	VV-9-1-04	vybírá prostředky pro vlastní osobité vyjádření	výtvarné techniky a materiály	
6.	Vv	VV-9-1-04	navrhne prostředky pro vlastní výtvarné vyjádření nezávislé na vzorech	technologie a postupy umělecké tvorby	
6.	Etv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	
6.	Vv	VV-9-1-06	porovnává umělecká vizuálně obrazná vyjádření minulosti a současnosti	proměny komunikačního obsahu, dějiny výtvarného umění	

6.	Vv	VV-9-1-08	prezentuje svoji tvorbu	prezentace na veřejnosti, účast v soutěžích	
7.	Vv	VV-9-1-01	vybírá prvky vizuálně obrazných vyjádření, snaží se je použít ve svém výtvarném projevu	linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury	
7.	Vv	VV-9-1-01	využívá vlastností prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků, porovnává různé vlastnosti prvků a jejich vliv na očekávaný výsledek	prvky vizuálně obrazného vyjádření	
7.	Vv	VV-9-1-02	volí nástroje a techniky pro výtvarné vyjádření svých smyslových zkušeností, prožitků a pocitů	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	
7.	Etv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	
7.	Vv	VV-9-1-02	zaznamenává podněty z představ a fantazie	uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů	
7.	Vv	VV-9-1-03	volí výrazové a jiné dostupné zobrazovací prostředky podle námětu, tématu a záměru	prostředky pro vyjádření obsahu v prostoru a ploše (kresba, malba, prostorová tvorba, instalace)	
7.	Vv	VV-9-1-03	používá prvky k zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích	kresba, malba, grafika, multimédia	
7.	Vv	VV-9-1-04	tvořivě experimentuje s prostředky vizuálně obrazného vyjádření, porovná a hodnotí svou tvorbu	výtvarné techniky a materiály, technologie a postupy umělecké tvorby (historie i současnost)	
7.	Vv	VV-9-1-05	rozliší a popíše působení jedn. vizuálních obrazů v rovině smyslového subjektivního účinku	postupy umělecké tvorby	
7.	Vv	VV-9-1-06	najde a porovná umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti a minulosti	dějiny výtvarného umění	

7.	Vv	VV-9-1-06	odhaluje důležitost interpretace uměleckého díla jako nedílné součásti uměleckého procesu	proměny komunikačního obsahu – záměry a obsah vlastní tvorby i děl výtvarného umění, dějiny výtvarného umění	
7.	Etv	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – aktivní naslouchání, způsob a nácvik aktivního naslouchání	
7.	Vv	VV-9-1-07	porovná na konkrétních příkladech různé interpretace	kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření a jejich zdůvodnění	
7.	Vv	VV-9-1-08	ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích	diskuse nad díly	
7.	Vv	VV-9-1-08	prezentuje svoji výtvarnou tvorbu	školní výstavy, soutěže,...	
8.	Vv	VV-9-1-01	používá vizuálně obrazné vyjádření k zachycení svých představ	vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru	
8.	Vv	VV-9-1-01	vědomě volí prvky vizuálně obrazných vyjádření pro osobité výtvarné vyjádření	podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura	
8.	Vv	VV-9-1-02	vizuálně vyjadřuje své prožitky, potřeby, názory	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě	
8.	Vv	VV-9-1-02	pracuje s prostorem a fantazií	uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů	
8.	Vv	VV-9-1-03	zachytí proces proměny	typy vizuálně obrazných vyjádření	
8.	Vv	VV-9-1-03	užívá vhodné výrazové prostředky pro plošné, prostorové a technické výtvarné vyjadřování	typy vizuálně obrazných vyjádření (rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry)	

8.	Etv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	
8.	Vv	VV-9-1-04	osobitě reaguje výtvarně obrazným vyjádřením na podněty	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ, osobní zkušenosti	
8.	Vv	VV-9-1-04	výtvarně a osobitě reaguje na daný problém, porovnává účinky vizuálně obrazných vyjádření	uspořádání prostoru, manipulace, akce, vyjádření proměn	
8.	Vv	VV-9-1-05	rozpoznává symboly a jejich obsah	hlediska vnímání vizuálně obrazných vyjádření	
8.	Vv	VV-9-1-06	interpretuje výtvarná díla	proměny komunikačního obsahu	
8.	Etv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí – citový vztah člověka k přírodě	
8.	Vv	VV-9-1-06	diskutuje o rozdílných interpretacích	záměry a obsah vlastní tvorby, dějiny výtvarného umění	
8.	Vv	VV-9-1-07	hodnotí a diskutuje o výtvarné výpovědi vlastní i spolužáků	kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření a jejich zdůvodnění	
8.	Vv	VV-9-1-07	interpretuje tvorbu jiných a toleruje ji	typy vizuálně obrazných vyjádření	
8.	Vv	VV-9-1-08	prezentuje vlastní výtvarnou tvorbu	výstavy, soutěže, výzdoba školy	
9.	Vv	VV-9-1-01	kombinuje výtvarné prostředky a přístupy	vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu a prostoru	
9.	Vv	VV-9-1-01	experimentuje s výtvarnými prostředky	podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura	
9.	Vv	VV-9-1-02	hledá a interpretuje vzájemné souvislosti vizuálně obrazných vyjádření vytvořených na základě smyslových zkušeností a představ	reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly	

9.	Vv	VV-9-1-02	obrazně vyjadřuje emoce, pocity, využívá fantazii a symboliku	vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů	
9.	Etv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	
9.	Vv	VV-9-1-03	vyjádří vztahy a proměny objektů v prostoru	výběr a uplatnění různých typů vizuálně obrazných vyjádření pro vlastní tvůrčí záměry (PC, grafika, fotografie, reklama)	
9.	Vv	VV-9-1-03	svůj tvůrčí záměr vyjadřuje typy vizuálně obrazného vyjádření uplatňovaného v současném výtvarném umění a médiích	smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (umělecká tvorba, fotografie, ilustrace, PC grafika, tiskoviny, reklama)	
9.	Vv	VV-9-1-04	snaží se o osobitý výtvarný projev, hodnotí jeho účinky	prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ, osobní zkušenosti, akce, pohyb v prostoru, uspořádání prostoru, celku, proměny	
9.	Etv	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory – já –potenciální vzor pro druhé, smysl a cíl mého života	
9.	Vv	VV-9-1-04	volí a vytváří vhodné výrazové prostředky a výtvarnou formu pro své vyjádření	výběr, uplatnění a interpretace prostředků vizuálně obrazných vyjádření	
9.	Vv	VV-9-1-05	rozlišuje přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, reflektuje je a uplatňuje pro vlastní tvůrčí záměry	přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, hledisko jejich vnímání, motivace	
9.	Vv	VV-9-1-06	interpretuje umělecká vyjádření současnosti a minulosti, vychází z osobních prožitků	proměny komunikačního obsahu, dějiny výtvarného umění	
9.	Vv	VV-9-1-06	projevuje pozitivní vztah ke kulturním hodnotám	dějiny výtvarného umění, současná tvorba kulturní hodnoty	

9.	Vv	VV-9-1-06	je tolerantní i kritický k projevům výtvarné kultury a umění	historické, sociální a kulturní souvislosti výtvarného umění	
9.	Vv	VV-9-1-07	vnímá souvislosti mezi výtvarnou formou a sdělením	důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření	
9.	Vv	VV-9-1-07	je schopen verbalizovat, prosazovat a obhajovat vlastní řešení a hodnotové soudy	kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření a jejich zdůvodnění	
9.	Vv	VV-9-1-08	obhazuje výsledek vlastní tvorby, verbalizuje vlastní poznatky, pocity, prožitky	vyjádření, utváření a uplatnění komunikačního obsahu, obhajoba výsledků s respektováním záměru autora	
9.	Vv	VV-9-1-08	spoluvytváří koncepci výtvarného řešení jednotlivých prostor školy, prezentuje svoji výtvarnou tvorbu	prezentace na veřejnosti, účast v soutěžích	

Předmět Výtvarná výchova v 6. až 9. ročníku reaguje na problematiku těchto průřezových témat:

Osobnostní a sociální výchova - Kooperace a kompetice – rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci;

Sebepoznání a sebepojetí,

Komunikace – řeč barev, symbolů;

Kreativita – originalita, schopnost vidět věci jinak, citlivost, tvořivost;

Hodnoty, postoje a praktická etika – analýzy různých postojů (k výtvarným dílům,...);

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti;...

Řešení problému a rozhodovací dovednost.i

Výchova k myšlení v Evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá – místa, události, tradice a zvyky různých národů.

Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí.

Mediální výchova – Tvorba mediální sdělení.

OBLAST	Člověk a zdraví
OBOR	Výchova ke zdraví
PŘEDMĚT	Výchova ke zdraví
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Romana Bárová
UPRAVIL/A/	Mgr. Jana Patová, Mgr. Bc. Markéta Marková

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchova ke zdraví navazuje na vyučovací předmět prvního stupně Člověk a jeho svět. Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Škola vede žáky k tomu, aby poznávali sami sebe, pochopili hodnotu zdraví a způsoby jeho ochrany. V předmětu se žáci mimo jiné seznamují i s problematikou sexuální výchovy. Usilujeme o to, aby předkládané názory nebyly v přímém rozporu s názory zákonných zástupců žáků.

Vzdělávání v tomto vyučovacím předmětu mimo jiné přispívá k poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot i k ochraně zdraví a života při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech. Vede žáka k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

Žák je směřován ke kultivaci a využití jazykových dovedností, včetně užití odborné terminologie.

Předmět Výchova ke zdraví spadá do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, která se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí.

Předmět Výchova ke zdraví navazuje na očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova v oblasti vztahů mezi lidmi a formami soužití, změn v životě člověka a jejich reflexe, zdravého způsobu života a péče o zdraví, rizik ohrožující zdraví a jejich prevence a osobnostního a sociálního rozvoje.

Z předmětu Výchova ke zdraví budou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Přírodopis:

- VZ-9-1-03, částečná integrace – vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným a duševním zdravím ve výstupu P-9-5-01 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-04, částečná integrace – posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-05, částečná integrace – usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (určí zdroje a příčiny nemocí) ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-06, vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-07, dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky ve výstupu P-9-5-01,
- VZ-9-1-08, uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-12, částečná integrace – respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli (z hlediska biologie) ve výstupu P-9-5-03,
- VZ-9-1-15, částečná integrace – uvede příklady mimořádných situací, zásady evakuace, základy 1. pomoci ve výstupu P-9-5-05 a ve výstupu P-9-5-04,
- VZ-9-1-16, částečná integrace – uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí ve výstupu P-9-5-05.

Tímto se převádí 1 vyučovací hodina z povinné hodinové dotace oblasti Člověk a zdraví do předmětu Přírodopis 8. ročník.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova jsou integrovány tyto očekávané výstupy do předmětu Výchova ke zdraví:

- EV-9-1-01 komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci (OVŠ – VZ-9-1-01, VZ, VZ-9-1-09),
- EV-9-1-02 respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí (OVŠ – VZ-9-1-09),
- EV-9-1-03 analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu (OVŠ – VZ-9-1-02, VZ-9-1-11),

- EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – VZ-9-1-01),
- EV-9-1-05 rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory (OVŠ – VZ-9-1-14),
- EV-9-1-06 spolupracuje i v obtížných sociálních situacích (OVŠ – VZ-9-1-15),
- EV-9-1-07 je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení (OVŠ – VZ-9-1-13),
- EV-9-1-09 rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – VZ-9-1-09 VZ-9-1-12 – PŘ 8. ročník),
- EV-9-1-10 aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy (OVŠ – VZ-9-1-02, VZ-9-1-11).

Předmět se bude vyučovat v 6. a 7. ročníku 1 hodinu týdně. V šestém ročníku zařazujeme předmět Výchova ke zdraví, využíváme 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Považujeme za důležité plynule navázat na předmět Člověk a svět vyučovaný na 1. stupni, prohlubovat získané znalosti a návyky v oblasti péče o zdraví a podporovat u žáků pozitivně žádoucí chování při ochraně před patologickými jevy souvisejícími se zdravím jedince. V 6. ročníku využíváme k integraci očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova posílení hodin z disponibilní časové dotace. V 7. a 8. ročníku probíhá integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova bez časové dotace.

Při výuce je možné využívat kmenovou třídu, multifunkční učebnu, tělocvičnu školy i školní zahradu. Do výuky budou zařazeny krátkodobé projekty, besedy a různé exkurze. Vyučovací předmět je spjat s těmito vyučovacími předměty: Výchova k občanství, Tělesná výchova, Přírodopis, Člověk a svět práce, Český jazyk.

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova,
Mediální výchova

Vzhledem k individuálnímu a sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Kompetence k učení

- vytváříme pro žáky příležitosti k jejich zpracování a vyhodnocení,
- vyhledáváme a třídíme informace týkající se problematiky ochrany a podpory zdraví, předkládáme tyto informace vhodnou formou žákům,
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů k problematice zdraví,

- rozvíjíme zájem žáků o problematiku zdraví zadáváním vhodných úloh k řešení a témat do diskuse,
- vyzýváme žáky k identifikaci nebezpečných míst v jejich okolí a k popisu rizikových situací,
- diskutujeme s žáky o preventivních strategiích ochrany zdraví,
- vedeme žáky k celoživotní potřebě pečovat o své zdraví i k ochraně zdraví ostatních.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům otázky a úkoly vybízející k samostatnému uvažování o problému, k hledání souvislostí mezi způsobem života a zdravím,
- vedeme žáky k uplatňování uvážlivých rozhodnutí v souvislosti se zahájením sexuálního života,
- na základě získaných informací a zkušeností vyžadujeme prezentaci zadaných úkolů,
- společně s žáky vyhodnocujeme kvalitu realizovaných úkolů, oceňujeme dobrou práci a kooperaci žáků,
- povzbuzujeme žáky k dalším aktivitám zaměřeným na podporu zdraví.

Kompetence komunikativní

- při komunikaci vyžadujeme souvislé odpovědi na zadané otázky,
- vybízíme žáky k písemnému zpracování vybraných témat a k prezentaci úvah týkajících se životního stylu, zdraví, vztahu člověka a životního prostředí, sexuality,
- organizujeme besedy s odborníky,
- ukazujeme žákům, jak využívat odborné texty a zprávy k argumentaci ve prospěch podpory zdraví.

Kompetence sociální a personální

- organizujeme práci žáků ve skupinách,
- umožňujeme rozvíjení interakčních vztahových dovedností (naslouchání, obhajování stanoviska, komunikování v týmu, vedení týmu, podřízení se, kooperace),
- pozitivně hodnotíme týmovou práci,
- podněcujeme zájem všech žáků o problematiku zdraví a způsoby jeho ochrany,
- vytváříme situace vhodné pro vzájemnou výměnu názorů žáků,
- vedeme žáky k poznání, že zdraví a bezpečnost jedince je odpovědností všech,
- vhodnými technikami posilujeme sebedůvěru a rozvíjíme osobnost žáka,
- vedeme žáky k odpovědnému chování.

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme rovnost lidí, potřebu jejich vzájemné spolupráce, ohleduplnost k osobám handicapovaným, ke starším lidem, těhotným ženám,
- vytváříme příležitosti pro rozvoj empatie,
- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu k ochraně malých dětí, při poskytování první pomoci při úrazech, k péči v době nemoci,
- zdůrazňujeme význam ochrany organismu před negativními vlivy okolí,
- upozorňujeme na práva a povinnosti dětí,
- vedeme žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situacích úrazu, náhlého ohrožení zdraví a podobně,
- vedeme žáky, aby si uvědomovali, jaké faktory mohou ohrožovat zdraví a život.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k formování důležitých pracovních vlastností (vytrvalost, odvaha, odpovědnost, cílevědomost),
- důsledně dbáme na dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví,
- vedeme žáky k přesvědčení, že zdraví a zdatnost člověka jsou důležitými faktory.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
6.	VkZ	VZ-9-1-01	sestaví soubor pravidel chování pro svou třídu	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV - Komunikace, komunikace v různých situacích; Kooperace a kompetice, rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci
6.	VkZ	VZ-9-1-01	vysvětlí význam tolerance, pochopení a respektování přijatých pravidel soužití, respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	OSV - Mezilidské vztahy; péče o dobré vztahy
6.	VkZ	VZ-9-1-01	zapojuje se do diskuze na vybraná témata týkající se mezilidských vztahů, ve které uplatňuje pravidla dobré komunikace	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe i druhých; přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	OSV - Mezilidské vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého

6.	VkZ	VZ-9-1-01	vybere a uplatňuje způsoby přispívající k utváření dobrých mezilidských vztahů	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV - Mezilidské vztahy; chování podporující dobré vztahy
6.	Etv	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – otevřená komunikace, aplikovaná etická výchova - rodina	
6.	Etv	EV-9-1-04	na modelových situacích nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování	
6.	VkZ	VZ-9-1-02	analyzuje postavení jednotlivých členů komunity a zhodnotí jejich role v rámci komunity	vztahy, pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	OSV - Poznávání lidí; vzájemné poznávání se ve skupině
6.	VkZ	VZ-9-1-02	uveďte příklady pozitivního a negativního vlivu jedince nebo vnějšího prostředí na kvalitu sociálního klimatu	kvalita vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví (vztahy ve skupině, kvalita vzduší, hluk, osvětlení, teplota...) skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	OSV - Mezilidské vztahy; vztahy a naše skupina
6.	VkZ	VZ-9-1-02	navrhne způsob předcházení či řešení problémů a konfliktů	psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech	OSV - Psychohygiena; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích
6.	VkZ	VZ-9-1-02	analyzuje příčiny konfliktů, nacvičuje na modelových situacích přiměřené reakce	seberegulace a sebeorganizace činností, chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající i prosociální chování	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; problémy v seberegulaci
6.	Etv	EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	komunikace - aktivní naslouchání	
6.	Etv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	

6.	VkZ	VZ-9-1-03	vysvětlí souvislost mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	OSV - Psychohygienu; dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému
6.	VkZ	VZ-9-1-03	uvede základní lidské potřeby a stanovuje jejich důležitost v životě člověka	základní lidské potřeby, hierarchie potřeb podle různých konceptů (např. Maslowova pyramida potřeb aj.)	
6.	VkZ	VZ-9-1-0 3	naplňuje možnost seberegulace z hlediska zdraví jedince, stanoví si osobní cíl, usiluje o jeho dosažení	seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení	OSV – Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly, sebeovládání, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
6.	VkZ	VZ-9-1-03	doporučí možnosti k ochraně zdraví svého i ostatních na vybraných situacích z praxe	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
6.	VkZ	VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne
6.	VkZ	VZ-9-1-0 5	podílí se na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

6.	VkZ	VZ-9-1-10	objasní význam odpočinku, relaxace, uvede příklady relaxačních technik	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV - Psychohygiena; dovednosti zvládání stresových situací
6.	VkZ	VZ-9-1-15	vysvětlí nutnost odpovědného chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí; základy první pomoci	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
6.	VkZ	VZ-9-1-15	aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimoř. událostí; základy první pomoci	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů
6.	VkZ	VZ-9-1-15	zná zásady chování v silničním provozu a dodržuje je	pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; odpovědnost, respektování
6.	VkZ	VZ-9-1-15	orientuje se v kompetencích složek integrovaného záchranného systému	pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve školním prostředí, ochrana zdraví - při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v problematických situacích
6.	VkZ	VZ-9-1-15	na základě svých znalostí a zkušeností předvede na modelové situaci první pomoc	bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení; základy první pomoci	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; pomáhající a prosociální chování

6.	Etv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost, iniciativa ve ztížených podmínkách	
6.	VkZ	VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí; základy první pomoci; komunikace se službami odborné pomoci	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
7.	VkZ	VZ-9-1- 3	na konkrétních příkladech dá do souvislosti propojenost všech složek zdraví a jejich vzájemné interakce	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýzy postojů a hodnot
7.	VkZ	VZ-9-1-09	snaží se o dodržování zdravého životního stylu	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity	OSV - Sebepoznání, sebepojetí; můj vztah k sobě samému
7.	VkZ	VZ-9-1-09	dá do souvislosti své fyzické a psychické změny v období dospívání, navrhne způsoby efektivní komunikace v rodině a ve škole	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	OSV - Hodnoty, postoje a praktická etika; odpovědnost, spolehlivost, respektování,...
7.	VkZ	VZ-9-1-09	porovnává psychické změny v období dospívání a jejich prožívání s jinými životními obdobími	dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní, společenské změny	OSV - Poznávání lidí; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnosti
7.	Etv	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – otevřená komunikace, aplikovaná etická výchova – rodina, vrstevnická skupina, mezilidské vztahy	
7.	Etv	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě	
7.	Etv	EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	reálné a zobrazené vzory – já – potenciální vzor pro druhé	
7.	VkZ	VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky	stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti	OSV – Seberegulace a sebeorganizace; cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času

7.	VkZ	VZ-9-1-10	navrhne možnosti, jak předcházet stresovým situacím	psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládnání stresu, hledání pomoci při problému	OSV – Psychohygienu; dovednosti zvládnání stresových situací
7.	VkZ	VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje	sex. dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	OSV - Hodnoty, postoje a praktická etika; analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí
7.	VkZ	VZ-9-1-11	kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	dětství, puberta a dospívání – tělesné, duševní a společenské změny	OSV - Mezilidské vztahy; empatie a pohled na svět očima druhého
7.	VkZ	VZ-9-1-11	doporučí na základě dosavadních poznatků pravidla pro vztahy mezi chlapcem a dívkami, mezi vrstevníky a mezi generacemi	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	OSV - Mezilidské vztahy; lidská práva jako regulativ vztahů
7.	Etv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova, sexuální zdraví	
7.	Etv	EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	komunikace - aktivní naslouchání	
7.	VkZ	VZ-9-1-12	vyhledá informace o problematice dospívání, vysvětlí proměny člověka v dospívání z hlediska psychické a sociálního zdraví	dětství, puberta, dospívání / tělesné, duševní a společenské změny (vývoj psychika, proměna emocí, proměna společenských vztahů, vrstevnická skupina, první lásky...)	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne
7.	VkZ	VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli	sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohl. identity, formy sexuálního zneužívání dětí	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; analýza vlastních postojů hodnot a jejich projevů v chování lidí
7.	VkZ	VZ-9-1-12	chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem,	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; dovednosti rozhodování v problémových situacích všedního dne

				přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty; formy sexuálního zneužívání dětí	
7.	VkZ	VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka	auto-destruktivní závislosti –psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
7.	VkZ	VZ-9-1-13	v souvislosti s možnými riziky zneužívání návykových látek vyhledá různé organizace, kde může najít pomoc	auto-destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu, kriminalita mládeže	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
7.	VkZ	VZ-9-1-13	vysvětlí a popíše rizika spojená se zneužíváním vybraných návykových látek, na modelové situaci předvede, jak reagovat v situaci, kdy je mu návyková látka nabízena	auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu, kriminalita mládeže	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
7.	VkZ	VZ-9-1-13	při modelových situacích pracuje na osvojení si sociálních dovedností a vzorců chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole a mimo ni	bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení; šikana a jiné projevy násilí, kriminalita mládeže	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí
7.	VkZ	VZ-9-1-13	na příkladu popíše, jak v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	hodnotové postoje a rozhodovací dovednosti pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování; komunikace se službami odborné pomoci	OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika; pomáhající a prosociální chování

7.	Etv	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	důstojnost a identita lidské osoby - jedinečnost a identita člověka	
7.	VkZ	VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků	manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	OSV – Komunikace; dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, asertivní komunikace
7.	VkZ	VZ-9-1-14	orientuje se v reklamě v souvislosti s danou problematikou, zdůvodní její zájmy, rozezná reklamní taktiku	manipulativní reklama a informace – reklamní vliv, působení sekt	Mv - Kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě
7.	VkZ	VZ-9-1-14	snaží se uplatňovat osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	bezpečné chování a komunikace – nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV – Komunikace; dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci
7.	Etv	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	asertivní chování - obrana před manipulací, asertivní techniky, aplikovaná etická výchova - duchovní rozměr člověka	
7.	VkZ	VZ-9-1-15	v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc (předvede na modelové situaci)	pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví - při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika; pomáhající a prosociální chování
7.	VkZ	VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů

OBLAST	Člověk a zdraví
OBOR	Tělesná výchova
PŘEDMĚT	Tělesná výchova
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Jiří Kadlec, Mgr. Jiří Matějka

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Integruje některé okruhy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět Tělesná výchova zahrnuje i plnění integrovaných očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova. Vyučovací předmět je zaměřen na optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti žáků. Žáci mají možnost rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti, korigovat jednostranné zatížení organismu, eventuálně i zdravotní oslabení. Žáci si jasně utváří vztah ke zdraví a umí si preventivně zdraví chránit. Dokáží si na základě získaných informací vytvořit i názor na zdravotní problematiku menších i větších skupin a ten obhájit. Chápu význam tělesné zdatnosti jako důležitou součást ochrany zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech. Získané dovednosti vedou žáky k užívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí.

Předmět *Tělesná výchova* má na naší škole rozdělené výstupy a učivo na I. a II. stupeň.

Tělesná výchova je natolik specifickým předmětem, že musí vyučující přizpůsobit svoji výuku podle složení jednotlivých ročníků.

Pro výuku jsou třídy na II. stupni rozděleny na skupiny podle pohlaví, na I. stupni probíhá výuka jak v rámci jednotlivých ročníků, tak ve skupinách podle pohlaví.

V tělesné výchově preferujeme motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro interní pravidelnou povinnou výuku máme k dispozici tělocvičnu v budově školy. V teplých měsících jsou navíc k dispozici: malé hřiště s umělým povrchem a fotbalové travnaté hřiště. Pro přespolní běh a turistiku využíváme okolních brdských lesů.

Rozhodli jsme se rozdělit a rozpracovat učivo do osnov pro I. a II. stupeň s časovou dotací dvou hodin týdně. Do předmětu Tělesná výchova jsou integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Tělesná výchova v oblasti asertivního chování – fair play, spolupráce a znalosti pravidel.

Formy realizace předmětu Tělesná výchova na naší škole jsou: vyučovací hodina, soutěž, turnaj, kurz, projektové vyučování.

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova je integrován na I.stupni v 1.- 3. ročníku do předmětu Tělesná výchova tento očekávaný výstup:

EV-3-1-06 využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů (OVŠ – TV-3-1-03).

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova je integrován na I.stupni v 5. ročníku do předmětu Tělesná výchova tento očekávaný výstup:

EV-3-1-05 jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy (OVŠ – TV-5-1-06)

Ze vzdělávacího oboru Etická výchova je integrován do předmětu Tělesná výchova v 8. ročníku tento očekávaný výstup:

EV-9-1-04 nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva (OVŠ – TV-9-2-02).

Obsahově doplňující aktivity: sportovní kurzy (plavecký, lyžařský, snowboardový, turistický, cyklistický, vodácký, kombinovaný – naplněný jednotlivými aktivitami). Tyto obsahově doplňující aktivity přímo souvisejí s individuálními možnostmi žáků a provozními možnostmi školy. Zařazujeme je v souladu s těmito možnostmi. O zařazení rozhoduje ředitel školy.

Vzdělávací obsah základní plavecké výuky je podrobně rozpracován ve 4. a 5. ročníku. Plavecká výuka může probíhat v průběhu 1. až 5. ročníku. O zařazení plavecké výuky rozhoduje ředitel školy.

Jako součást vzdělávacího obsahu zařazujeme do výuky tato průřezová témata a jejich tématické okruhy:

Osobnostní a sociální výchova,

Výchova demokratického občana,

Mediální výchova,

Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie:

Škola nemá sportovní zaměření.

Výchovné a vzdělávací strategie, jimiž škola rozvíjí a utváří klíčové kompetence svých žáků, odpovídají koncepci školy. Na školu přicházejí žáci s odlišnými fyzickými předpoklady, pro klademe při výuce důraz na přiměřené postupy, formy i metody a to jak v rovině vzdělávací, tak i výchovné. Učitel realizuje společné postupy /metody a formy/, které vedou ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Kompetence k učení:

- vytváříme prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově,
- opakujeme naučené pohybové dovednosti,
- vedeme žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti ,
- pomáháme žákům při výběru vhodných kondičních, posilovacích nebo relaxačních cviků pro rozcvičení,
- vhodnou motivací představujeme žákům tělesnou aktivitu jako prostředek kompenzace psychického zatížení,
- zařazováním vhodných sportovních aktivit posilujeme u žáků sebekontrolu a sebeovládání,
- vhodně zvolenou zátěží při cvičeních učíme žáky rozpoznat zdraví prospěšné i zdraví ohrožující tělesné aktivity,
- vedeme žáky k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- zdůrazňujeme důležitost hygieny při tělesné výchově,
- vedeme žáky k otužování v tělesné výchově a při ostatních sportovních aktivitách,
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při cvičení v tělesné výchově.

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, nutnosti stanovit taktiku hry,
- pomáháme řešit herní situace a problémy (např. sestavováním družstev z rozdílně technicky a fyzicky výkonných žáků),
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě vlastních sportovních akcích - plánovat, realizovat a hodnotit tyto akce,
- přidělením role rozhodčího připravujeme žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích,
- přidělením role organizátora učíme žáky hájit své stanovisko, vyjádřit svůj názor.

Kompetence komunikativní

- dbáme na kulturní vyjadřování v hodinách tělesné výchovy,
- učíme žáky vyjadřovat se přesně, konkrétně, jednoznačně a srozumitelně s možností využít názvosloví tělesné výchovy,

- zařazováním mezitřídních i celoškolských soutěží a turnajů podporujeme vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami žáků,
- důrazem na dodržování pravidel vedeme žáky ke hře v duchu „fair – play.“

Kompetence sociální a personální

- podporujeme sportovní činnosti ve skupinách, kde je nutná spolupráce a podíl celé skupiny na dosaženém výsledku (lyžařské kurzy, sport. utkání, turnaje),
- při kurzech a v hodinách TV zařazujeme cviky, které vedou žáka k vzájemné pomoci (dopomoc a záchrana),
- vyžadujeme v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti,
- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech,
- podporujeme možnost zapojení i neprůbojných a málo iniciativních žáků a rozvíjíme jejich schopnost zastávat různé role,
- umožňujeme žákům pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce,
- podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváří situace, kdy se žáci vzájemně potřebují.

Kompetence občanské

- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci,
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování,
- uplatňujeme pozitivní hodnocení a motivaci žáků,
- učíme žáky chování v krizových nebo zdraví a život ohrožujících situacích.

Kompetence pracovní

- praktickými ukázkami a modelovými situacemi seznamujeme žáky s technikou první pomoci,
- vyžadujeme vhodné sportovní vybavení pro výuku,
- na konci vyučovací hodiny zařazujeme její hodnocení,
- podle možností vedeme žáky k sebehodnocení,
- vhodnou motivací vedeme žáky k postupnému pohybovému sebezdokonalování a posilujeme jejich sebevědomí,
- dohlížíme na to, aby příprava cvičebního náradí splňovala zásady bezpečnosti, a tím vedeme žáky k ochraně zdraví,
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitní práci pochválíme.

Vzdělávací obsah

Stupeň 1. stupeň

Ročníky	1. ročník	2. ročník	3. ročník
Výstupy RVP ZV	Tv-3-1-01 Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.		
Výstupy školy	<p>Objasní, proč je pohyb důležitý pro zdraví a vývoj organismu.</p> <p>Rozpozná své pohybové možnosti i nedostatky.</p>		
Učivo, strategie	<p>Význam pohybu pro zdraví; pohybový režim žáků.</p> <p>Význam pohybu pro zdraví, délka a intenzita pohybu.</p>		
Hodnocení a průřezová témata	<p>Při hodnocení sledovat úroveň získaných dovedností žáka s ohledem na jeho individuální schopnosti, věk, opírá se i o celkové zapojení do jednotlivých činností.</p> <p>Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy (posuzuje své schopnosti a možnosti), Sebepoznání a sebepojetí (vztah k sobě samému).</p>		
Výstupy RVP ZV	Tv-3-1-02 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce, nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.		
Výstupy školy	<p>Předvede základní techniku nízkého a polovysokého startu, dle svých možností.</p> <p>Zvládá podle svých předpokladů základní techniku běhu, skoku do dálky z místa, ze dvou až čtyř kroků, z delšího rozběhu, hodů míčkem z místa, z chůze a rozběhu.</p>		
	<p>Dle svých možností předvede základní gymnastické držení těla.</p> <p>Na základě svých fyzických předpokladů předvede fázi kotoulu vpřed a vzad.</p> <p>Dle individuálních možností zvládá základy chůze na lavičce.</p>		
	<p>Předvede základní estetický pohyb jednotlivých částí těla.</p> <p>Vyjádří jednoduchou rytmickou melodii pohybem.</p> <p>Dle individuálních možností zvládá základní způsoby házení a chytání míče.</p> <p>Zvládá chůzi po ledě, klouzání.</p>		

	Zvládá základní techniku chůze i se zátěží.
Učivo, strategie	Základy atletiky - komunikace v Tv, základní názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály. Základy gymnastiky - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na lavičce. Rytmičké a kondiční formy cvičení - základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem. Bruslení - chůze po ledě na ledě, hry. Turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu, chůze v terénu.
Výstupy RVP ZV	Tv-3-1-03 Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.
	EV-3-1-06 Využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů.
Výstupy školy	Zvládá jednoduché, složitější pohybové hry. Spolupracuje při jednoduchých sportovních hrách.
Učivo, strategie	Pohybové hry s různým zaměřením, pohybová tvořivost, využití hraček. Pohybové hry, základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel.
	Schopnost spolupráce - radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce.
Výstupy RVP ZV	Tv-3-1-04 Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.
Výstupy školy	Dodržuje za pomoci učitele pravidla bezpečnosti při atletických činnostech. Převleče se do cvičebního úboru.
	Dodržuje za pomoci učitele pravidla bezpečnosti při gymnastických, rytmických činnostech, sportovních hrách, pobytu na ledě a v přírodě.
	Uvede různá nebezpečí při hrách a snaží se jim pod vedením učitele zabránit.
Učivo, strategie	Základy atletiky - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru. Hygiena při Tv - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Základy gymnastiky - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru.

	<i>Rytmičké a kondiční formy cvičení - bezpečnost při pohybových činnostech.</i>
Průřezová témata	Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí (možnosti a způsoby a ochrany zdraví).
Výstupy RVP ZV	Tv-3-1-05 Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.
Výstupy školy	<p>Reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele.</p> <p>Upraví doskočiště, připraví start běhu (čára), vydá pokyny pro start.</p> <p>Používá jednoduché pohybové hry a orientuje se v základní terminologii.</p> <p>Dodržuje pravidla jednoduchých her.</p> <p>Připraví se za pomoci učitele na turistickou akci.</p>
Učivo, strategie	<p>Základy atletiky - komunikace v Tv, smluvené povely, signály, názvosloví.</p> <p>Základy atletiky - rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem.</p> <p>Základy gymnastiky - komunikace v Tv, základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely.</p>
	<p>Komunikace v Tv - základní tělocvičné názvosloví, pravidla zjednodušených osvojovaných činností.</p> <p>Pohybové hry, základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů.</p>
	Turistika a pobyt v přírodě
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova - Sebepoznání a sebepojetí (moje vztahy k druhým lidem), Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální), Kooperace a kompetice (vedení a organizování práce skupiny), Hodnoty, postoje, praktická etika (odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost).
Ročníky	4.ročník 5.ročník
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-01 Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
Výstupy školy	<p>Na základě poznání sebe sama se zapojí dle svých možností do pravidelného pohybového režimu.</p> <p>Uvede některé kondičně zaměřené činnosti a dle svých možností je uplatňuje v pohybovém režimu.</p>
Učivo, strategie	Význam pohybu pro zdraví - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu.
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-02 Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.

Výstupy školy	Předvede za pomoci učitele několik základních cviků korektivního cvičení.
	Uvede základní nevhodné pohybové činnosti způsobené jednostrannou zátěží.
Učivo, strategie	Zdravotně zaměřené činnosti - průpravná, kompenzační a relaxační cvičení.
	Zdravotně zaměřené činnosti a cvičení, jejich praktické využití.
Průřezová témata	Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí (možnosti a způsoby ochrany zdraví).
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-03 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
	Na základě zvládnutí základní techniky běhu, skoku do dálky a hodů míčkem z rozběhu zlepšuje své výsledky. Dle individuálních možností zvládá kotoul vpřed i vzad.
	Dle individuálních možností zvládá základy gymnastického odrazu z můstku. Dle individuálních možností zvládá roznožku i skrčku přes nářadí odpovídající výšky. Vyjádří pohybem různé činnosti, představy, rytmy, melodie.
	Vytváří různé variace na dané pohybové hry. Dle individuálních možností zvládá sportovní hry se zjednodušenými pravidly.
Výstupy školy	Zvládá základní pohyb v mírně náročném terénu i se zátěží. Připraví si samostatně oblečení a obutí pro bruslení. Zvládá dle svých možností jízdu vpřed, zpomalení, zastavení nebo změnu směru jízdy.
Učivo, strategie	Základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem.
	Základy gymnastiky - akrobacie.
	Základy gymnastiky - akrobacie, cvičení na nářadí.
	Rytmičké a kondiční formy cvičení - základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem.

	<p>Pohybové hry - pohybová tvořivost.</p> <p>Základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů - vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal.</p> <p>Turistika a pohyb v přírodě - přesun do terénu, chůze v terénu.</p>
	<p>Bruslení - vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity.</p> <p>Bruslení - základy techniky pohybu na bruslích.</p>
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-04 Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.
Výstupy školy	<p>Dodržuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech.</p> <p>Dodržuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech.</p>
	<p>Uvede za pomoci učitele pravidla základní dopomoci při cvičení.</p> <p>Dodržuje pravidla bezpečnosti při rytmických a kondičních formách cvičení.</p>
	<p>Uvede různá nebezpečí při pohybových hrách a snaží se jim zabránit.</p>
	<p>Za pomoci učitele dodržuje pravidla bezpečnosti při turistice a pobytu v přírodě.</p> <p>Za pomoci učitele dodržuje pravidla bezpečnosti při pohybových hrách</p> <p>Ošetří některá poranění v improvizovaných podmínkách.</p>
	<p>Chová se ohleduplně k přírodě.</p>
	<p>Uvede nebezpečí při plavání v neznámé vodě a přecenění vlastních sil.</p> <p>Dodržuje pravidla bezpečnosti při bruslení.</p>
Učivo, strategie	<p>Základy atletiky - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru.</p> <p>Základy gymnastiky - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí.</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení - bezpečnost při pohybových činnostech.</p>
	<p>Pohybové hry - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru.</p>
	<p>Základy sportovních her - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru.</p>

	<p>Turistika a pobyt v přírodě - chůze v terénu.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - první pomoc v podmínkách Tv.</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě - zásady chování a jednání.</p> <p>Bruslení - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru.</p>
Průřezová témata	Environmentální výchova – Vztah člověka k prostředí (zajištění ochrany životního prostředí).
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-05 Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.
Výstupy školy	Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka.
	Reaguje na pokyny učitele k vlastní atletické činnosti. Reaguje na pokyny učitele k vlastní gymnastické činnosti.
Učivo, strategie	<p>Základy atletiky - rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem.</p> <p>Základy gymnastiky - akrobacie, cvičení na nářadí.</p>
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova – Komunikace (komunikace v různých situacích).
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-06 Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.
	EV-5-1-05 Jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy.
Výstupy školy	<p>Předvede jednoduché taneční kroky se žákem opačného pohlaví.</p> <p>Uvede základní pravidla určených sportovních her a zjevné přestupky proti pravidlům.</p> <p>Jedná v duchu fair play.</p>
Učivo, strategie	Schopnost spolupráce- radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce.
	Rytmické a kondiční formy cvičení - jednoduché tance.
	Základy sportovních her -utkáni podle zjednodušených pravidel. Základy sportovních her - fair play.
Průřezová témata	Výchova demokratického občana – Občanská společnost a škola (uplatňování demokratických principů a hodnot).

Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-07 Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.
Výstupy školy	<p>Při atletických činnostech používá základní osvojované tělocvičné názvosloví.</p> <p>Při gymnastických činnostech používá základní osvojované tělocvičné názvosloví.</p> <p>Při rytmické a kondiční gymnastické činnosti používá základní osvojované tělocvičné názvosloví.</p> <p>Pojmenuje základní plavecké způsoby.</p>
Učivo, strategie	Základy atletiky - komunikace v Tv, základní názvosloví.
	Základy gymnastiky - komunikace v Tv, základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely.
	Rytmické a kondiční formy cvičení - komunikace v TV, základní tělocvičné názvosloví.
	Plavání - základní názvosloví.
Průřezová témata	Osobnostní a sociální výchova – Komunikace (komunikace v různých situacích – informování, vysvětlování).
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-08 Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy.
Výstupy školy	<p>Dle individuálních možností zorganizuje jednoduchou pohybovou hru.</p> <p>Dle individuálních možností se podílí na organizaci nenáročnou pohybovou sportovní hry na úrovni třídy.</p> <p>Naplňuje jednoduchou pochodovou trasu.</p>
Učivo, strategie	<p>Pohybové hry - organizace při Tv.</p> <p>Základy sportovních her - utkání podle zjednodušených pravidel minisportů.</p> <p>Turistika a pobyt v terénu - přesun do terénu.</p>
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-09 Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.
Výstupy školy	Změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky.
Učivo, strategie	Základy atletiky - měření výkonů.
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-10 Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.

Výstupy školy	Na základě seznámení se s informačními zdroji vyhledá informace o sportovních akcích v rámci školy i v místě bydliště.
Učivo, strategie	Základy sportovních her - zdroje informací o pohybových činnostech.
Průřezová témata	Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v každodenním životě).
Ročníky	1. ročník 2. ročník 3. ročník 4. ročník 5. ročník
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-11 Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti.
Výstupy školy	Adaptuje se na vodní prostředí. Dodržuje zásady hygieny. Dle individuálních možností předvede základní plavecké dovednosti.
Učivo, strategie	Vstup do vody, hry ve vodě. Zásady hygieny plavání. Dýchání do vody, splývání na prsou i zádech, orientace pod vodou, pád do vody, skok do vody po nohou, obrátka, startovní skok z nízké pozice.
Výstupy RVP ZV	Tv-5-1-12 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchary a bezpečnosti.
Výstupy školy	Zvládá dle svých možností jeden plavecký styl. Dodržuje zásady bezpečnosti při plavání. Uvede nebezpečí při plavání v neznámé vodě a přecenění vlastních sil.
Učivo, strategie	Základní plavecké styly. Bezpečnost. Rizika na bazénu i na otevřené vodě, rizika vodních toků, prvky sebezáchary, bezpečnost tonoucímu.

Ročníky	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Výstupy RVP ZV	Tv-9-1-01 Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, používá některé pohybové činnosti pravidelně a s konkrétním účelem.			
	Tv-9-1-02 Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.			
	Tv-9-1-03 Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly.			
	Tv-9-1-04 Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší..			
	Tv-9-1-05 Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.			
	Tv-9-1-06 Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví (integrováno z VkZ).			
Výstupy školy	<p>Osvojí si nové pohybové dovednosti, kultivuje svůj pohybový projev, usiluje o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti.</p> <p>Získá orientaci v základních otázkách vlivu pohybové činnosti na zdraví a aktivitu člověka v problematice zjišťování potřebných ukazatelů zdatnosti a pohyblivosti a využívá své poznatky při začlenění pohybu do denního režimu.</p> <p>Zná podle svých předpokladů způsoby rozvoje pohybových dovedností i korekce svalových oslabení a využívá je, zvládá najít potřebné informace z oblastí Tv a sportu.</p> <p>Zvládá základní organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné sportovní a ostatní pohybové činnosti v známém a méně známém prostředí.</p> <p>Prožívá kladně pohybové aktivity jako předpoklad pro vytváření trvalého vztahu ke sportu a jako prostředek pro překonávání aktuálních negativních těl. a duševních stavů.</p> <p>Chápe dle svých možností význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a uplatňuje je.</p>			
Učivo, strategie	<p>Význam pohybu pro zdraví - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců.</p> <p>Zdravotně orientovaná zdatnost - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením zdravotně zaměřené činnosti, příprava organismu pro různé pohybové činnosti, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, hygienické a organizační návyky, pojetí s důrazem na prožitky.</p> <p>Rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - utváření pohybových dovedností, cvičení pro rozvoj kloubní flexibility a pohyb. obratnosti, přípravná cvičení, cvičení pro rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, cvičení k navození vhodného stavu po ukončení činnosti, vytrvalostní, strečinková, rychlostně - silová cvičení.</p> <p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí - cvičení dechová, kompenzační cvičení, průpravná, relaxační, vyrovnávací a jiná zdravotně zaměřená cvičení, cvičení pro odstranění svalových oslabení, účelově zaměřené sestavy využitelné v denním režimu.</p> <p>Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech - v nestandardních prostředích, první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, ošetření a odsun raněného, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a úklid nářadí, náčiní a pomůcek, sledování školních informací o Tv a sportu.</p>			

Hodnocení a průřezová témata	Při hodnocení sledovat úroveň získaných dovedností s ohledem na jeho individuální schopnosti, věk, opírá se i o celkové zapojení do jednotlivých činností. Osobnostní a sociální výchova – Rozvoj schopností poznání (respektování jiných); Sebepoznání a sebezpečí (Seberegulace); Seberegulace a sebeorganizace (vztah k sobě samému).
Výstupy RVP ZV	Tv-9-2-01 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.
	Tv-9-2-02 Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.
	EV-9-1-04 Nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhájí svá práva.
Téma	Pohybové hry
Výstupy školy	Uvědomuje si, že hra přináší radost a příjemné zážitky, projevení emocí.
	Dovede se za pomoci učitele i samostatně připravit na různou pohybovou činnost, některé pohybové hry je schopen hrát se spolužáky i mimo Tv.
	Uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele předcházet.
	Základní pojmy zvládá podle svých možností aktivně.
Učivo, strategie	Pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využívání netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost, smluvené povely, signály, znamení, gesta a jiné prostředky komunikace při Tv a sportu, pohybové hry pro osvojování si nových pohybových činností s využitím hudebního doprovodu.
	Asertivní chování- fair play, zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost. V soutěživých situacích, prosociálnost a sport.
Hodnocení	Při hodnocení sledovat úroveň získaných dovedností s ohledem na žákovu individuální schopnost, věk, zvyhodňuje i celkové zapojení do jednotlivých činností.
Téma	Gymnastika
Výstupy školy	Podle svých předpokladů poskytuje základní dopomoc a záchranu při cvičení a zvládá bezpečnou záchranu při osvojovaných cvičeních.
	Uvědomuje si význam a využití gymnastiky, snaží se o přesné provádění pohybů v rámci gymn. cvičení.
	Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň skoku roznožného a skrčného přes náradí s odpovídající výškou.
	Zvládá šplh s přírazem na laně 4 m. Podle individuálních možností bez přírazu.
	Zvládá podle svých předpokladů stoj na rukou, přemet stranou, kotoul vpřed a vzad s jeho možnými modifikacemi, dívky základní cvičební prvky na kladině s využitím laviček.

	<p>Dovede využít gymnastické cviky pro rozvoj své zdatnosti a pro správné držení těla.</p> <p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.</p> <p>Samostatně a za pomoci učitele zná základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snaží se o zvyšování úrovně.</p>
	<p>Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</p> <p>Snaží se o tvořivé zacházení s pohyb. dovednostmi s možností vytvářet vlastní pohybové představy, které využijí hlavně dívky při cvičení s hudbou.</p> <p>Chápe zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem.</p>
Učivo, strategie	Akrobacie - kotoul vpřed a vzad a jeho modifikace, průpravná cvičení pro stoj na ruce přemet stranou, stoj na ruce (s dopomocí), akrobatické kombinace.
	Přeskoky - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku, přeskok 2 - 4 dílů bedny s odrazem z můstku, skrčka přes kozu našíř (bedna).
	Kladina - využití laviček - různé druhy chůze bez dopomoci (rovnovážné polohy).
	Šplh - na laně s přírazem 4m.
	Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční cvičení žáků; tance.
	Různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem, základní hudebně pohybové vztahy, aerobní gymnastika bez náčiní (dívky), pohybové skladby.
Téma	Úpoly
Výstupy školy	<p>Zvládá a dodržuje zásady bezpečnosti při úpolových cvičeních.</p> <p>Seznamuje se s významem úpolových sportů a názvy.</p> <p>Uvědomuje si význam sebeobránných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem.</p> <p>Zná a uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play.</p>
Učivo, strategie	Základy sebeobrány, úpolové odpory, přetahy, přetlaky. Pády (druhy) a jejich navazování. Střehové postoje, držení a pohyb v postojí. Držení a únik z držení, obrana proti úchopům. Základní filozofie bojových a sebeobránných činností. Právní aspekty využití a zneužití úpolových sportů. Druhy dýchání.
Téma	Atletika
Výstupy školy	Uvědomuje si význam a využití atletiky jako vhodné přípravy pro ostatní sporty.
	Podle svých předpokladů zlepšuje úroveň výkonů v běžecké rychlosti a běžecké vytrvalosti a odrazové schopnosti v bězích a skocích; samostatně volí a uplatňuje vhodné rozvojové činnosti.

	<p>Zvládá podle svých předpokladů techniku i taktiku rychlého běhu a vytrvalostního běhu v terénu i na hřišti.</p> <p>Podle svých předpokladů zvládá techniku hodů míčkem z rozběhu, od 8. roč. vrh koulí.</p> <p>Zvládá podle svých předpokladů techniku skoku do dálky z individuálního rozběhu.</p>
Učivo, strategie	<p>Průpravná běžecká cvičení, běžecká abeceda, speciální běžecká cvičení, běh na 60m, běh do 100m (chlapci 8., 9. ročník). Motivovaný běh v terénu. Běh v zatáčce, štafetová předávka, štafetový běh.</p> <p>Hod míčkem z rozběhu (150g, 350g), koulařská abeceda.</p>
Průřezová témata	<p>Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v každodenním životě).</p>
Téma	Sportovní hry
Výstupy školy	<p>Chápe význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení a improvizace, herní role v družstvu a týmu a funkce (brankář, hráč, kapitán, rozhodčí, zapisovatel atd.).</p> <p>Rozumí základním rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her.</p> <p>Rozumí základním pravidlům, podle svých předpokladů zvládne roli rozhodčího.</p>
	<p>Jedná při hře v duchu fair play.</p> <p>Podle svých možností zvládá údržbu náčiní a úpravu hřiště před i po utkání.</p> <p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce a aplikuje je při hře v souvislosti na věk žáka.</p> <p>Za pomoci spoluhráčů a učitele spolupracuje na jednoduché taktice mužstva a snaží se ji dodržovat.</p>
Učivo, strategie	<p>Základní pravidla sportovních her, osvojování herních činností jednotlivce a družstva.</p> <p>Gesta rozhodčích při jednotlivých utkáních. Specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách. Příprava a organizace utkání a hřiště.</p>
Průřezová témata	<p>Mediální výchova – Fungování a vliv médií ve společnosti (role médií v každodenním životě); Osobnostní a sociální výchova – Mezilidské vztahy (řešení problémů a rozhodovací dovednosti); Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální).</p>
Téma	Turistika a pobyt v přírodě
Výstupy školy	<p>Uvědomuje si podle svých možností vhodnost turistiky a pobytu v přírodě jako činnost vhodnou pro celoroční pohybovou sportovní zátěž.</p> <p>Zvládá jízdu na kole, v přírodě se orientuje podle mapy. Dovede dle možnosti spojit turistiku s další pohybovou činností.</p>

Učivo, strategie	Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží v mírně náročném terénu táboření, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla. Zařazuje se hlavně jako tematický celek při pobytech v přírodě, zotavovacích pobytech a výletech.
Téma	Plavání
Výstupy školy	Uvědomuje si podle svých možností zdravotní význam plavání. Zvládá zásady hygieny a bezpečnosti při plavání. Seznamuje se s činností záchrany tonoucího.
Téma	Plavání
Výstupy školy	Zvládá podle svých možností základy plavání.
Učivo, strategie	Základní plavecká výuka probíhá v tematickém celku na 1. stupni. Na 2. stupni podle možnosti zdokonalovací plavecká výuka.
	Záchrana tonoucího, specifikace hygieny.
Téma	Lyžování, snowboarding
Výstupy školy	Osvojuje si spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními, rekreačními, poznávacími ve smyslu zdraví. Zná nejdůležitější pravidla pohybu v zimní krajině a chování na společných zařízeních (vleky, sjezdovky atd.), řídí se jimi převážně samostatně i za pomoci učitele.
	Podle svých fyzických předpokladů zvládá jízdu na vleku, na sjezdovkách a mazání sjezdových lyží.
Učivo, strategie	Lyžování, snowboarding. Zařazuje se jako tematický celek při týdenních lyžařských a snowboardových kurzech pořádaných školou s využitím odborných instruktorů. Kurzy budou realizovány v případě zájmu zákonných zástupců žáků a podmínek školy. O realizaci rozhoduje ředitel školy.
Téma	Bruslení
Výstupy školy	Uvědomuje si a chápe bruslení jako vhodnou doplňkovou činnost při sportovní aktivitě. Pro bruslení si převážně vybírá bezpečná sportovní zařízení (umělé kluziště).
Učivo, strategie	Bruslení. Tematický celek je zařazován dle možnosti a zájmu.
Výstupy RVP ZV	Tv-9-3-01 Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.
	Tv-9-3-02 Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.
	Tv-9-3-03 Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji.

	Tv-9-3-04 Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.
	Tv-9-3-05 Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí.
	Tv-9-3-06 Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojené hry a soutěže.
	Tv-9-3-07 Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.
Výstupy školy	Využívá podle svých možností, schopností a věku prvky, které podporují pohybové učení.
	Komunikace v Tv - těl. názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, znamení aj. Organizace při Tv - základní organizace prostoru a činnosti ve známém i nestandardním prostředí. Historie a současnost sportu - olympismus, významné soutěže a sportovci.

OBLAST	Člověk a svět práce
OBOR	Člověk a svět práce
PŘEDMĚT	Praktické činnosti
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Romana Bárová, Mgr. Bízová

Charakteristika vyučovacího předmětu

Svět práce poskytuje informace o různých pracovních činnostech a jednoduchých technologiích. Přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Zaměřuje se na praktické dovednosti a návyky a doplňuje školní vzdělání. Ve všech tematických okruzích jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Předmět vede žáky k vytrvalosti, soustavnosti a k využívání vlastních nápadů při plánování činností i při činnosti samotné s cílem dosažení kvalitního výsledku, objektivního poznání okolního světa a získání nového postoje k hodnotám vytvořeným lidmi.

Vyučovací předmět Praktické činnosti obsahuje mnoho pracovních činností a technologií, které vedou žáky k získávání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky, učí se svou práci plánovat, organizovat a hodnotit. Dále předmět přispívá k orientaci žáků na trhu práce. Tato vzdělávací oblast vede žáky k analýze etických aspektů různých životních situací, k vhodnému a uvážlivému rozhodování v každodenním životě, zaměřuje se na praktickou přípravu žáka pro další život ve společnosti.

Procvičování těchto dovedností úzce souvisí s Etickou výchovou. Do předmětu Praktické činnosti na druhém stupni základní školy je proto integrován následující očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova:

EV-9-1-09 se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů (OVŠ – ČSP-9-4-01, ČSP-9-4-02, ČSP-9-8-04).

Předmět Praktické činnosti spadá pod vzdělávací oblast Člověk a svět práce. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Člověk a svět práce očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcově vzdělávací program pro základní vzdělávání. Předmět je tvořen z tematických celků:

1.stupeň:

- Práce s drobným materiálem, kde se žáci seznamují s vlastnostmi materiálů, pracovními pomůckami, nástroji a s jejich správným používáním, s lidovými tradicemi a řemesly.
- Konstrukční činnosti, kde žáci pracují se stavebnicemi a provádějí montážní a demontážní práce a jsou vedeni k práci podle návodu.
- Příprava pokrmů, kde se žáci seznamují se základy stolování a s přípravou jednoduchých pokrmů, žáci jsou vedeni k dodržování bezpečnosti, čistoty a pořádku při přípravě pokrmů.
- Pěstitelské práce seznamují žáky se základními podmínkami pro pěstování rostlin a s vhodnými pracovními postupy při pěstování.

2.stupeň:

- Pěstitelské práce a chovatelství seznamují žáky se základními podmínkami pro pěstování a využívání rostlin, s vhodnými pracovními postupy při jejich pěstování a s podmínkami, hygienou a bezpečností chovu drobných zvířat.
- Provoz a údržba domácnosti seznamuje žáky s ekonomikou domácnosti, s pracovními postupy používanými v domácnosti, s hygienickými a bezpečnostními pravidly při práci v domácnosti s ohledem na životní prostředí, s použitím první pomoci.
- Svět práce, který vede žáky k orientaci na trhu práce, k posouzení svých možností při rozhodování o volbě povolání a profesní přípravě, k prezentaci při vstupu na trh práce.

Předmět se bude vyučovat v 1.ročníku 1 vyučovací hodinu, v 2. a 3. ročníku 1,5 vyučovací hodiny (ve 2. a 3. ročníku je posílen o ½ hodiny týdně z disponibilní dotace. Výuku realizujeme střídavě, lichý týden jednu vyučovací hodinu, sudý týden dvě vyučovací hodiny z důvodu zařazení složitějších pracovních postupů a takových metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor.), ve 4. -9. ročníku 1 hodinu týdně v kmenové třídě, multifunkční učebně, k výuce pěstitelství je možné využít školní zahradu. Do výuky budou zařazeny krátkodobé projekty, besedy a exkurse. Vyučovací předmět je spjat s Přírodopisem, Fyzikou, Výchovou ke zdraví a Výtvarnou výchovou.

Předmět je na prvním stupni posílen o 1 vyučovací hodinu z důvodu integrace průřezových témat a uplatňování metod a forem práce přímo v terénu, na druhém stupni je posílen o 1 vyučovací hodinu z důvodu integrace průřezových témat a očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova i uplatňování metod a forem práce přímo v terénu.

Předmětem prolínají tato průřezová témata:

Environmentální výchova
Osobnostní a sociální výchova
Mediální výchova

Kompetence k učení

- využíváme pozitivní motivaci pro utváření trvalého zájmu o učení,
- umožňujeme žákům hodnotit svou činnost, výsledky své práce a vlastní pokrok při řešení praktických úkolů,
- navozujeme situace pro sebehodnocení žáků, vzhledem k volbě budoucího povolání.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů spojených s volbou povolání, volbou dalšího studia a volbou vhodných pracovních postupů při plnění jednotlivých praktických úkolů,
- aktivujeme žáky k uvažování o problému využívání rostlin a jeho možném řešení (vést žáky k dialogu, kooperaci,...),
- vybízíme žáky k porovnání názorů týkajících se volby povolání, provozu a údržby domácnosti, pěstitelství a chovatelství a k jejich obhájení (argumentaci),
- promýšlíme a plánujeme způsob řešení problémů plynoucích z praktických činností.

Kompetence komunikativní

- při komunikaci ve výuce vyžadujeme souvislé odpovědi na zadané otázky,
- vytváříme podmínky pro vzájemnou výměnu názorů žáků na problémy související s volbou povolání,
- ukazujeme žákům, jak využívat odborné texty při hledání informací k tématům: Svět práce, Provoz a údržba domácnosti, Technické materiály, Pěstitelství a Chovatelství.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k práci ve skupinách a kooperování při řešení pěstitelských úkolů,
- pozitivně hodnotíme dobrou týmovou práci při řešení profesní orientace,
- zdůrazňujeme rovný přístup žáků k řešení zadaných úkolů.

Kompetence občanské

- zdůrazňujeme potřebu vzájemné spolupráce při vybraných pracovních činnostech,
- vedeme žáky k odpovědnému rozhodování a pohotovému jednání v situaci úrazu,
- procvičujeme první pomoc při úrazech v domácnosti, při styku se zvířaty a při úrazech způsobených při práci na školní zahradě a v okolí školy,
- dbáme na to, aby žáci byli spoluautory nebo realizátory esteticky podnětného prostředí školy.

Kompetence pracovní

- formujeme důležité pracovní vlastnosti,

- podporujeme vytrvalost, odpovědnost a cílevědomost při řešení běžných životních situací vyplývajících z praktických činností a volby profesní orientace,
- podporujeme pracovní zručnost,
- umožňujeme žákům pracovat s různorodým materiálem samostatně i v týmu, spolupracovat při návrhu i vlastním řešení,
- dbáme na to, aby žáci byli spoluautory nebo realizátory esteticky podnětného prostředí školy,
- vedeme žáky ke zpracování různých nápadů a možností na základě volby a jednoduché argumentace,
- vedeme žáky k dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví při pracovních činnostech,
- promýšlíme a plánujeme způsob řešení jednotlivých úkolů.

Vzdělávací obsah

Ročník	Předmět	Složka př.	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Průřez. témata
1.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	roztřídí různé druhy materiálů a s pomocí s nimi pracuje	práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textilie, drát, kov, plasty aj.	
1.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pomocí elementárních dovedností a činností zhotoví za pomoci jednoduchý výrobek	vlastnosti materiálů, užití v praxi	
1. - 3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	dle fantazie či jednoduchého návodu zhotoví výrobek vážící se k lidovým tradicím	lidové zvyky, tradice, řemesla	OSV – Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, originalita, pružnost nápadů
1.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pojmenuje jednoduché pracovní pomůcky, nářadí	pracovní pomůcky, nářadí, nástroje	
1. - 3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	po dobu práce s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost	hygiena a bezpečnost práce	
1. - 3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	jednoduše ošetří případná drobná poranění	bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu	
1. - 3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-02	pomocí získaných informací vytvoří jednoduchým pracovním postupem výrobek	jednoduché pracovní postupy	

1. - 3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-02	napodobí průběh předváděné operace	jednoduché pracovní postupy	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	dodržuje kritéria organizačního řádu ,organizuje práci	organizace práce, technologická kázeň	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	podle vzorového výrobku a výkladu vyrábí svůj vlastní výrobek	grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technické informace	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	sestaví jednoduchý model dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu a kontroluje, zda výrobek odpovídá modelu či předloze	montáž a demontáž, druhy stavebnic, sestavování modelů, práce s návodem, plánem, schématem	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	účelně upraví pracovní místo, udržuje čistotu a pořádek	hygiena práce	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, díly stavebnice	bezpečnost práce, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu	
1. - 3.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-3-2-01	ohlásí zranění, úraz, jednoduše ošetří	první pomoc při úrazu	
1. - 3.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-01	na základě pozorování přírody sestaví záznam změn přírodnin	rostliny v přírodě	
1. - 2.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-02	uvede příklady jednoduchých pěstitelských prací v jednotlivých ročních obdobích	pěstitelské práce	
1. - 2.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-02	pojmenuje vybrané rostliny	rostliny v přírodě	
1.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-3-4-01	vhodně si připraví stůl pro svačinu	jednoduchá úprava stolu	
1. - 3.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-3-4-02	při stolování se chová vhodně	pravidla správného stolování	

2.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pojmenuje pracovní pomůcky, nářadí a názorně předvede vhodnou manipulaci	pracovní pomůcky, nářadí, nástroje	
2.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pozná různé druhy materiálů, jednoduše sdělí jejich vlastnosti, které si ověří v praxi	přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textilie, drát, kov, plasty aj., vlastnosti materiálů, užití v praxi	
2.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pomocí elementárních dovedností a činností zhotoví sám jednoduchý výrobek	vlastnosti materiálů, užití v praxi	
2.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-02	s pomocí učitele pečuje o pokojové rostliny	pěstitelské práce	Ev - Vztah člověka k prostředí; prostředí a zdraví
2.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-3-3-02	připraví si příbor a talíře pro oběd	jednoduchá úprava stolu	
3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	na základě ověření vlastností materiálů v praxi zachází s materiály různými způsoby	přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textilie, drát, kov, plasty aj., vlastnosti materiálů, užití v praxi	
3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	pomocí elementárních dovedností a činností zhotoví s dopomocí složitější výrobek	vlastnosti materiálů, užití v praxi	
3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-01	roztřídí jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a vhodně s nimi manipuluje	pracovní pomůcky, nářadí, nástroje	
3.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-3-1-02	definuje jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti	jednoduché pracovní postupy	
3.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-01	zaznamenává a hodnotí výsledky pozorování	rostliny v přírodě	
3.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-3-3-02	stará se o nenáročné rostliny	pěstitelské práce	Ev - Vztah člověka k prostředí; prostředí a zdraví, vliv prostředí na zdraví
3.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro každodenní stolování	jednoduchá úprava stolu	

4.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-01	při vytváření výrobků analyzuje vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, nachází vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou	přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textilie, drát, kov, plasty aj., vlastnosti materiálů, užití v praxi	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	vlastnosti materiálu, využití v praxi	OSV – Kreativita; cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, pružnost nápadů, originalita
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-01	dodrží pracovní postup podle slovního návodu i náčrtku, nákresu, výkresu	jednoduché pracovní postupy	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-02	pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí vyrobí složitější výrobky	lidové zvyky, tradice, řemesla	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-02	v jednoduché formě napodobí prvky lidových řemesel	lidové zvyky, tradice, řemesla	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-02	vytvoří výrobek podle své vlastní představy	vlastnosti materiálu, využití v praxi	
4.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-03	použije vhodné pracovní nářadí a pomůcky	pracovní pomůcky, nářadí	
4.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-03	opatrně zachází s pracovními nástroji podle návodu	nástroje pro ruční opracování	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-03	dodržuje pracovní řád při práci s nástroji, pomůckami	hygiena a bezpečnost práce	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-04	dodržuje pořádek na pracovním místě	organizace práce, technologická kázeň	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-04	dodržuje hygienu a bezpečnost práce	hygiena a bezpečnost práce	
4. - 5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-04	hlásí každé poranění, dovede ošetřit drobné zranění	bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu	

4.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-01	při práci se stavebnicemi provede jednoduchou montáž a demontáž	práce se stavebnicemi, sestavování modelů	
4.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	sám napodobí pracovní postup při vytváření výrobku	jednoduché pracovní postupy	
4. - 5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	odhaduje z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku	grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie	
4.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, vzoru	práce s jednoduchým programem	
4. - 5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-03	bezpečně zachází s pomůckami a díly stavebnice	bezpečnost práce, bezpečnostní předpisy	
4. - 5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-03	hlásí každé poranění, dovede ošetřit drobné zranění	první pomoc při úrazu	
4.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-01	předvede jednoduché pěstitelské činnosti	pěstitelské práce	
4.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-01	pomocí jednoduchých pokusů a pozorování ověří základní podmínky života rostlin	pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
4. - 5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-02	vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře	pokojové rostliny	
4.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-02	pozná základní jedovaté a nebezpečné rostliny	rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
4.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-02	ošetří a vypěstuje dle daných zásad rostlinu	pěstování rostlin	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; rostliny a životní prostředí
4.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-03	pojmenuje jednoduché pěstitelské nářadí	nářadí, náčiní	

4. - 5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-04	prokazuje samostatnost při přípravě pracovního místa, udržuje čistotu a pořádek	hygiena práce	
4. - 5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-04	bezpečně a vhodně zachází s náčiním, náradím a pomůckami	bezpečnost práce	
4. - 5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-04	ohlásí zranění, úraz a jednoduše ošetří drobná poranění	první pomoc při úrazu	
4.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-01	sestaví seznam základního vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně, technika, historie a význam	
4.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-02	vybere vhodné suroviny na přípravu jednoduchého pokrmu	výběr, nákup a skladování potravin	
4.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-02	za pomoci vyučujícího připraví jednoduchý pokrm	příprava pokrmů	
4.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-02	v souvislosti s regionálními tradicemi prostře stůl pro rodinnou oslavu narozenin, Vánoc, Velikonoc	zvyky a tradice	
4. - 5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-03	u stolování se chová vhodně, dodržuje pravidla společenského chování	pravidla správného stolování	
4. - 5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-04	provádí základní úklid pracovních ploch a nádobí	základy hygieny a bezpečnosti práce	
4.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-04	roztřídí čisticí prostředky z hlediska vhodnosti pro určitý druh úklidové práce	základy hygieny a bezpečnosti práce	
4. - 5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-04	dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce	základy hygieny a bezpečnosti práce	
4. - 5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-04	nahlásí každý úraz, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni, drobné úrazy samostatně ošetří	první pomoc při úrazu	

5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-01	aplikuje získané vědomosti o vlastnosti materiálu při složitějších pracovních činnostech	vlastnosti materiálu, využití v praxi	
5.	Pč	práce s drobným materiálem	ČSP-5-1-03	vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí, náčiní vzhledem k použitému materiálu	vhodné pomůcky	
5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-01	při sestavování modelu uplatní vlastní kreativitu	práce montážní a demontážní	
5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	s pomocí vyhledává informace o technologii v dostupné literatuře	grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie	
5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	dle svých individuálních možností pracuje podle fantazie	jednoduché pracovní postupy	
5.	Pč	konstrukční činnosti	ČSP-5-2-02	vyřeší pracovní problém při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem	práce s předlohou, návodem, náčrtem, plánem	
5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-01	zaznamená dílčí pozorování, vyhodnotí výsledky pokusů	pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo	
5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-02	pěstuje některé vhodné rostliny	pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; zemědělství a životní prostředí
5.	Pč	pěstitelské práce	ČSP-5-3-03	podle druhu pěstitelských činností používá vhodné pracovní nástroje, náčiní, pomůcky	nářadí, náčiní	
5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-01	popíše základní vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně, technika, historie a význam	
5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-01	z hlediska bezpečnosti objasní obsluhu elektrických a plynových kuchyňských spotřebičů	bezpečnost práce	
5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-02	vybere a nakoupí vhodné suroviny na přípravu jednoduchého pokrmu	výběr, nákup a skladování potravin	

5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-02	samostatně připraví jednoduchý pokrm	příprava pokrmů	
5.	Pč	příprava pokrmů	ČSP-5-4-04	vhodně použije bezpečné čisticí prostředky	základy hygieny a bezpečnosti práce	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	sestaví přehled, jak se zpracovává půda	půda a její zpracování	Ev - Základní podmínky života; půda, situace v okolí
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vysvětlí význam ochrany rostlin a půdy	základní podmínky pro pěstování rostlin	Ev - Základní podmínky života; ochrana půdy a rostlin
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	porovná prostředky pro výživu rostlin	výživa rostlin	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	porovná osivo, sadbu	osivo, sadba, podmínky a pěstování ze semen	
6.	Pč	pěstitelské práce chovatelství	ČSP-9-3-02	navrhne květinovou výzdobu pro svou třídu	květina v interiéru	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-02	předvede základy vazby květin	základní vazby květin a přírodnin	OSV – Kreativita; rozvoj kreativity, originalita
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	sestaví přehled zásad ošetřování a pěstování pokojových rostlin	základní podmínky pro pěstování pokojových rostlin	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vysvětlí význam světla pro růst rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, světlo	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	posoudí význam tepla pro život rostlin	základní podmínky pro pěstování rostlin, teplo	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	připraví půdu pro pěstování rostlin ze semen	pěstování vybraných druhů rostlin ze semen	Ev - Základní podmínky života, půda

6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vypěstuje letničky z přímého výsevu	pěstování vybraných druhů rostlin ze semen	Ev - Základní podmínky života; půda a její využití
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	rozpozná některé druhy plevelů	druhy plevelů	Ev - Základní podmínky života; ochrana půdy a rostlin, péče o rostliny
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-03	k různým zahradním pracím volí správné nářadí	nářadí a jeho použití	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-04	sestaví přehled zásad pro bezpečný kontakt se zvířaty	chov drobných domácích zvířat, podmínky chovu	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-04	vyhledá informace o chovu drobných domácích zvířat, diskutuje o nich	chov drobných domácích zvířat, podmínky chovu	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	sestaví řád pro práci na školní zahradě	zásady bezpečnosti při práci na školní zahradě	
6.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	na modelové situaci předvede první pomoc při úrazu způsobeném na školní zahradě	první pomoc při úrazech pracovním nářadím	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	posoudí podmínky pro pěstování rostlin ve třídě a navrhne rostliny vhodné k pěstování	základní podmínky pro pěstování rostlin	Ev - Základní podmínky života; voda, světlo
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	porovná hydroponické pěstování rostlin s pěstováním běžným	hydroponie	Ev - Základní podmínky života; podmínky pro pěstování rostlin
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	porovná některé prostředky pro ochranu rostlin	choroby a škůdci rostlin	Ev - Základní podmínky života; ochrana půdy a rostlin
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vysvětlí nutnost dodávat rostlinám a půdě živiny	význam hnojení, hnojiva	Ev - Základní podmínky života; půda
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-02	samostatně předvede některé vazby rostlin	vazba květin	OSV – Kreativita; uplatnění originality, pružnost nápadů

7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-02	posoudí význam rostlin v interiéru a exteriéru, vysvětlí závěry	význam květin a jejich využití v interiéru a exteriéru	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vysvětlí význam řezu rostlin	řez rostlin - proč, jak	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky	nářadí a jeho použití	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-04	popíše a vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	kontakt se zvířaty, zásady	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-04	na základě získaných informací o chovu drobných zvířat vybere zvířata vhodná k chování v bytě	chovatelství, nároky zvířat na chov	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	navrhne zásady hygieny a bezpečnosti práce na školní zahradě	seznámení s bezpečností a možnými riziky při práci na školní zahradě	
7.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	na modelové situaci předvede první pomoc při úrazu způsobeným zvířaty	první pomoc	
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	sestaví přehled značek pro údržbu oděvů a textilií, vysvětlí jejich význam	údržba oděvů a textilií	
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	vybere prostředky vhodné pro úklid domácnosti s ohledem na životní prostředí	provoz a údržba domácnosti	Ev - Základní podmínky života, ochrana životního prostředí – voda, vzduch
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	sestaví přehled postupů při úklidu domácnosti	úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí	
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	zváží důsledky odpadu a jeho ekologické likvidace	odpad a jeho ekologická likvidace	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; odpady a hospodaření s odpady

7.	Etv		EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí, odpovědnost za životní prostředí	
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-03	správně zachází s pomůckami a nástroji, na modelech předvede drobnou domácí údržbu	drobná domácí údržba	
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-04	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy, sestaví přehled	hygiena a bezpečnost v domácnosti, první pomoc při úrazech v domácnosti	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; vliv používaných prostředků pro úklid v domácnosti na ekologii
7.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	dokáže podle návodu pracovat s vybranými domácími spotřebiči	práce s návodem, obsluha domácích spotřebičů	
8.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	vybere vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	pěstování okrasných rostlin	Ev - Základní podmínky života; základní podmínky pro pěstování rostlin (světlo, voda, půda)
8.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-02	vytvoří aranžmá z květin a přírodního materiálu, využívá získaných znalostí a dovedností	využití rostlin v interiéru a exteriéru, bonsaje	OSV – Kreativita; cvičení kreativity
8.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-04	porovná nároky jednotlivých drobných domácích zvířat, sestaví přehled zásad pro chov	nároky zvířat na chov, výběr zvířete domů	
8.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce	bezpečnost a hygiena při práci, chovu zvířat	
8.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	popíše nebezpečné situace při chovu zvířat, poskytne první pomoc při úrazu, poranění (předvede na modelové situaci)	první pomoc při poranění, při údržbě a chovu drobných domácích zvířat	

8.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-01	sestaví přehled svých měsíčních příjmů a výdajů	rozpočet domácnosti	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti řešení problémů v oblasti ekonomiky domácnosti
8.	Etv		EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, rozumné nakládání s penězi, rozvíjení ekonomických ctností, šetrnost, podnikavost	
8.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-02	na uživatelské úrovni zvládá obsluhu běžných domácích spotřebičů	domácí spotřebiče, obsluha, využití	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů v běžném životě
8.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-03	vysvětlí význam drobné domácí údržby, uvede příklady	drobná domácí údržba (pomůcky, nářadí, postupy)	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů v domácnosti
8.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-04	vytvoří přehled hygienických a bezpečnostních pravidel pro práci domácnosti	hygiena a bezpečnost v domácnosti, první pomoc při úrazech v domácnosti	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; domácnost a ekologie
8.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-04	na modelové situaci předvede první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeným el. proudem	první pomoc při úrazech v domácnosti	Ev - Lidské aktivity a problémy životního prostředí; domácnost a ekologie

8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-01	porovná pracovní činnosti u vybraných profesí	trh práce, charakter a druhy pracovních činností	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; rozhodovací dovednosti pro volbu povolání
8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-01	dá do souvislosti dosažené vzdělání a výběr povolání	kvalifikační požadavky	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; rozhodovací dovednosti pro volbu povolání
8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-01	vymezení náplň jednotlivých učebních a studijních oborů	možnosti vzdělávání, systém školství	OSV - Rozvoj schopnosti poznávání; řešení problémů (další studium)
8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-02	sestaví přehled svých vlastností, schopností a dovedností k volbě dalšího vzdělání	sebezpoznání, osobní zájmy, cíle, vlastnosti, schopnosti	OSV – Sebezpoznání a sebepojetí; já jako zdroj informací o sobě
8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-02	provede své sebehodnocení	sebehodnocení	OSV – Sebezpoznání a sebepojetí; co o sobě vím
8.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-03	sestaví svou profesní linku	volba povolání a cesta k němu	OSV – Kreativita; schopnost dotahovat nápady do reality
9.	Pč	pěstivelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	porovná zásady pěstování zeleniny, ovoce a okrasných rostlin	zásady pro pěstování ovoce, zeleniny a okrasných rostlin	Ev - Základní podmínky života; zásady pro pěstování rostlin (půda, světlo)
9.	Pč	pěstivelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	posoudí význam pěstování léčivých rostlin	léčivé rostliny, význam, užití, pěstování	Ev - Základní podmínky života; ochrana léčivých rostlin, využití léčivek
9.	Pč	pěstivelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	roztřídí rostliny na léčivé a jedovaté	rostliny léčivé, jedovaté	
9.	Pč	pěstivelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	uvede příklady rostlin, které se dají zneužít, např. jako drogy	rostliny jako drogy	

9.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-01	dá do souvislosti pěstování rostlin a zdraví člověka	vliv rostlin na zdraví a psychiku člověka	Ev - Základní podmínky života; prostředí a jeho vliv na člověka
9.	Pč	pěstitelské práce, chovatelství	ČSP-9-3-05	popíše příznaky alergie způsobené rostlinami, navrhne, jak se chránit	rostliny způsobující alergické reakce	
9.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-01	vytvoří model domácího účetnictví	finance domácnosti	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti k řešení ekonomické situace v domácnosti
9.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-01	shromáždí informace o výhodách a nevýhodách bezhotovostního platebního styku	ekonomika domácnosti	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; řešení problémů v oblasti ekonomiky domácnosti
9.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-01	porovná výhody a nevýhody bezhotovostního platebního styku	ekonomika domácnosti	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; řešení problémů v oblasti ekonomiky domácnosti
9.	Pč	provoz a údržba domácnosti	ČSP-9-4-01	porovná nabídky bankovních ústavů	ekonomika domácnosti	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; řešení problémů v oblasti ekonomiky domácnosti
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-01	vyhledá si informace k volbě povolání	trh práce, volba povolání, možnosti vzdělávání	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti vedoucí k rozhodování o svém budoucím povolání
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-02	porovná vyhledané informace se svojí představou o povolání, vyvodí závěry	práce s profesními informacemi, poradenské služby	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti vedoucí k rozhodování o svém budoucím povolání

9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-02	na základě různých testů a cvičení poznává vlastní osobnost vzhledem k profesní orientaci	sebezpoznaní, osobní zájmy, cíle, vlastnosti, schopnosti	OSV – Sebezpoznaní a sebezpojetí; zdravé a vyrovnané sebezpojetí
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-03	shromáždí informace k volbě povolání z různých zdrojů	volba povolání	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti ke správné volbě povolání
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělání	volba povolání	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti ke správné volbě povolání
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	popíše nejčastější formy podnikání	drobné podnikání, druhy a formy podnikání	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů při volbě povolání
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	uvede výhody a nevýhody soukromého podnikání a zaměstnaneckého poměru	zaměstnání/ podnikání, srovnání	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení problémů při volbě povolání
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	vyhledává si vhodné zaměstnání	zaměstnání	OSV – Kreativita; schopnost dotahovat nápady do reality
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	napiše životopis	volba povolání	OSV – Sebezpoznaní a sebezpojetí; já jako zdroj informací o sobě
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	na modelové situaci předvede přijímací pohovor	volba povolání	OSV – Komunikace; verbální a neverbální komunikace, komunikační dovednosti

9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	popíše problematiku nezaměstnanosti, zkusí navrhnout východiska	problémy nezaměstnanosti, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti; dovednosti pro řešení pracovně právních vztahů
9.	Pč	člověk a svět práce	ČSP-9-8-04	sestaví model své firmy	podnikání	OSV – Kreativita; cvičení kreativity Kooperace a kompetice; práce v týmu Mv - Práce v realizačním týmu; komunikace a spolupráce v realizačním týmu
9.	Etv		EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, rozumné nakládání s penězi, rozvíjení ekonomických ctností, šetrnost, podnikavost	

OBLAST	Doplňující vzdělávací obory
OBOR	Etická výchova
PŘEDMĚT	(integrovaná) Etická výchova
ZPRACOVAL/A/	Kolektiv pracovníků

Charakteristika

Etická výchova vede žáky ke zvyšování mravní hodnot, do kterých se integrují všechny ostatní hodnotové oblasti člověka. Cílem Etické výchovy je pozitivní ovlivňování postojů, hodnotového systému, norem a pravidel, rozvíjení sociálních dovedností, vytváření si představ o sobě samém, chápání základních environmentálních a ekologických problémů, tvořivé řešení každodenních problémů, získání základních komunikačních dovedností. Etická výchova vede žáky k hlubším citovým prožitkům, obohacuje jejich osobnostní život a vytváří tak základ pro prožití plnohodnotného života.

Etická výchova vzhledem ke svému dosahu vytváří celou řadu vztahů mezi jednotlivými vzdělávacími obory. Integrací Etické výchovy do jednotlivých předmětů tak získává vzdělávání každého žáka komplexní charakter.

Etická výchova jako integrativní součást předmětů Český jazyk, Anglický jazyk, Německý jazyk, Člověk a svět, Dějepis, Výchova k občanství, Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Hudební výchova, Výtvarná výchova, Výchova ke zdraví, Tělesná výchova, a Praktické činnosti naplňuje očekávané výstupy Doplnujícího vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Nedílnou součástí předmětu Český jazyk je etická výchova. Témata vzdělávacího oboru Etická výchova navazují na výstupy ŠVP ZV Škola poznání v oblasti komunikační a slohové výchovy i literární výchovy, např. tvořivé činnosti s literárním textem, využití vhodných prostředků při komunikaci v různých situacích, vnímání komunikačního partnera. Rozvíjí tak u žáků dovednost komunikovat, samostatně pozorovat různé životní situace, posoudit je a vyvodit závěry. Posiluje respekt k názorům i přesvědčení druhých lidí, podporuje pozitivní hodnoty. Integrovaná jsou témata o základních komunikačních dovednostech, pozitivním hodnocení, tvořivosti, komunikaci, důstojnosti a identitě lidské osoby, reálných a zobrazených vzorech. Český jazyk je na I. stupni posílen o 7 hodin z disponibilní časové dotace, po jedné hodině v 1., 3. a 5. ročníku, po dvou hodinách ve 2. a 4. ročníku, na II. stupni je posílen o 3 hodiny z disponibilní časové dotace, 1 hodina v šestém ročníku, 1 hodina v osmém ročníku a 1 hodina v devátém ročníku. Navýšením bude kromě jiného umožněno integrovat očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. V 7. ročníku bude integrace probíhat bez posílené časové dotace.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Anglický jazyk v oblasti naslouchání, mluveném i písemném projevu. Z tohoto důvodu jsou do předmětu Anglický jazyk integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Očekávaný výstup předmětu Německý jazyk je spjat s očekávaným výstupem vzdělávacího oboru Etická výchova zvláště v oblasti komunikace v běžných každodenních situacích, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu je do předmětu Německý jazyk integrován očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Očekávaný výstup předmětu Německý jazyk (další cizí jazyk) je spjat s očekávaným výstupem vzdělávacího oboru Etická výchova zvláště v oblasti komunikace v běžných každodenních situacích, mluveném i písemném projevu a naslouchání. Z tohoto důvodu je do předmětu Německý jazyk (další cizí jazyk) integrován očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova. Nejedná se o posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Některá témata předmětu Člověk a svět a Etická výchova se vzájemně prolínají a doplňují, např. domov, škola, rodina, soužití a chování lidí, základních globálních problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství a základy sexuální výchovy. Předmět Člověk a svět je posílen o 1 vyučovací hodinu ve čtvrtém ročníku kromě jiné i z důvodu integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova. V ostatních ročnících jsou očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova integrovány bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Oblast etické výchovy je v předmětu Dějepis zaměřena zejména na vnímání důstojnosti a identity lidské osoby, vnímání etických hodnot, schopnost otevřené komunikace, přijímání pozitivních vzorů, uplatnění prosociálnosti a také ochranu přírody a životního prostředí. Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace, a to v osmém ročníku. Navýšení umožňuje integrovat některé očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. V ostatních ročnících je etická výchova integrována bez navýšení časové dotace.

Předmět Výchova k občanství naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova k občanství a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Témata vzdělávacího oboru Etická výchova navazují na očekávané výstupy ŠVP ZV Škola poznání v některých částech jednotlivých tematických okruhů předmětu Výchovy k občanství. Navazují na učivo naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva. Obor Etická výchova doplňuje a rozvíjí dovednosti oboru Výchova k občanství především v oblasti navazování a udržování mezilidských vztahů, vytváření si pozitivní představy o sobě samém, tvořivého řešení běžných situací. Vede k diskusi o hodnotách a lokálních i globálních problémech. Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova probíhá bez navýšení časové dotace.

Předmět Chemie naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Chemie a integrovaný očekávaný výstup vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova souvisí s předmětem Chemie zvláště v oblasti ochrany přírody a životního prostředí. Integrace probíhá bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Přírodopis v oblasti naslouchání, mluveného projevu, ochrany přírody a životního prostředí i při pozorování přírody. Předmět Přírodopis naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Přírodopis a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Vzhledem k tematické blízkosti některých očekávaných výstupů je v 8. ročníku Přírodopis rozšířen o cíle a výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a Etická výchova. Přírodopis je vyučován v 6., 7. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně. V šestém, sedmém a devátém ročníku je předmět Přírodopis navýšen o 1 vyučovací hodinu z disponibilní časové dotace z důvodu praktického poznávání přírody a přírodnin v terénu, které vyžaduje delší časový prostor. Dále z důvodu uplatnění časově náročnějších forem, metod práce a začlenění očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova. V osmém ročníku probíhá integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova bez navýšení hodin z disponibilní časové dotace.

Do předmětu Zeměpis jsou integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Očekávané výstupy navazují na učivo regiony světa, Česká republika, společenské a hospodářské prostředí. Vzdělávací obor Etická výchova doplňuje a rozvíjí dovednosti předmětu Zeměpis především v oblasti pochopení a vnímání sociálních problémů různých regionů světa a mezilidských vztahů. Vede k diskusi o hodnotách a lokálních i globálních problémech v různých regionech světa včetně České republiky. Integrace probíhá bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Etická výchova úzce souvisí s předmětem Hudební výchova v oblasti neverbální komunikace, vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazie. Do předmětu Hudební výchova na prvním stupni byly integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova bez posílení hodin z disponibilní časové dotace.

Výtvarná výchova úzce souvisí s Etickou výchovou v oblasti estetického vnímání, navazuje na učivo: prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností a ověřování komunikačních účinků. Pomáhá u žáků rozvíjet iniciativu a tvořivost, smyslovou citlivost, aktivní naslouchání, citový vztah k přírodě a ochraně životního prostředí. Předmět Výtvarná výchova je ve ročníku posílen o polovinu vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace z důvodu zařazení složitějších pracovních postupů, metod a forem práce, které vyžadují větší časový prostor a z důvodu integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova. Ve čtvrtém až devátém ročníku probíhá integrace očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova bez navýšení hodin z disponibilní časové dotace.

Předmět Výchova ke zdraví spadá pod vzdělávací oblast Člověk a zdraví. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví a integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Předmět Výchova ke zdraví navazuje na očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova v oblasti vztahů mezi lidmi a formami soužití, změn v životě člověka a jejich reflexe, zdravého způsobu života a péče o zdraví, rizik ohrožující zdraví a jejich

prevence a osobnostního a sociálního rozvoje. V 6 ročníku využíváme k integraci očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova posílení hodin z disponibilní časové dotace. V 7. a 8. ročníku probíhá integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova bez časové dotace.

Do předmětu Tělesná výchova jsou bez posílení časové dotace integrovány očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova. Etická výchova úzce souvisí s předmětem Tělesná výchova v oblasti asertivního chování – fair play, spolupráce a znalosti pravidel.

Předmět Praktické činnosti souvisí s očekávaným výstupem vzdělávacího oboru Etická výchova v oblasti uvážlivého a vhodného rozhodování v každodenních situacích a řešení osobních problémů. Předmět je posílen o 1 vyučovací hodinu z důvodu integrace průřezových témat a očekávaného výstupu vzdělávacího oboru Etická výchova i uplatňování metod a forem práce přímo v terénu.

Průřezová témata a klíčové kompetence jsou realizovány v souladu s předměty, do kterých byly jednotlivé očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova integrovány.

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Český jazyk

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
1.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu - představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJL-3-1-03
1.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace mezilidských vztazích – pozdrav , otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJL-3-1-03
1.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	ČJL-3-1-03
2.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu - představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJL-3-1-03
2.	Etv	Čj	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	ČJL-3-1-03

2.	Etv	Čj	EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	ČJL-3-1-03
2.	Etv	Čj	EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	ČJL-3-1-03
2.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJL-3-1-06
2.	Etv	Čj	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	ČJL-3-1-06 ČJL-3-1-07
2.	Etv	Čj	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepoznání, sebehodnocení, sebepřijetí, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	ČJL-3-1-06
2.	Etv	Čj	EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	ČJL-3-1-06
2.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	ČJL-3-1-10
2.	Etv	Čj	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJL-3-3-04
2.	Etv	Čj	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	ČJL-3-3-04
2.	Etv	Čj	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJL-3-3-04
3.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJL-3-1-03 ČJL-3-1-06 ČJL-3-1-07
3.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJL-3-1-10 ČJL-3-1-11

3.	Etv	Čj	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	ČJL-3-3-04
3.	Etv	Čj	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJL-3-3-04
3.	Etv	Čj	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJL-3-3-04
4.	Etv	Čj	EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-09
4.	Etv	Čj	EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-08
5.	Etv	Čj	EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJL-5-1-05 ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08
5.	Etv	Čj	EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJL-5-1-07 ČJL-5-1-08
5.	Etv	Čj	EV-5-1-01	reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	ČJL-5-3-02
5.	Etv	Čj	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy,	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJL-5-3-02
6.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-1-02
6.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-1-04
6.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace	ČJL-9-1-06

6.	Etv	Čj	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	reálné a zobrazené vzory	ČJL-9-1-09
6.	Etv	Čj	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	aktivní naslouchání, jedinečnost lidské osoby, reálné a zobrazené vzory	ČJL-9-3-03
6.	Etv	Čj	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-3-06
7.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-1-02
7.	Etv	Čj	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	ČJL-9-1-03
7.	Etv	Čj	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby	reálné a zobrazované vzory	ČJL-9-1-09
7.	Etv	Čj	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-3-05
8.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-1-02
8.	Etv	Čj	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace	ČJL-9-3-05
8.	Etv	Čj	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	úcta k lidské osobě - pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích	ČJL-9-3-06
9.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-1-02
9.	Etv	Čj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL -9-1-04

9.	Etv	Čj	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	otevřená komunikace, aktivní naslouchání	ČJL-9-3-05
----	-----	----	-----------	--	--	------------

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Anglický jazyk

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
8.	Etv	Aj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách, aktivní naslouchání, cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání	CJ-9-2-01 CJ-9-2-03
8.	Etv	Aj	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu	CJ-9-2-03
9.	Etv	Aj	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	reálné a zobrazené vzory – já, potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita	CJ-9-2-02
9.	Etv	Aj	EV-9-1-05	rozlišuje manipulativní působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory – já, potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita	CJ-9-2-02

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Německý jazyk

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
8.	Etv	Nj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	CJ-9-2-01

9.	Etv	Nj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	CJ-9-2-01
----	-----	----	-----------	--	---	-----------

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Německý jazyk (další cizí jazyk)

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
9.	Etv	Nj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	DCJ-9-2-03

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Francouzský jazyk (další cizí jazyk)

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
9.	Etv	Fj	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	DCJ-9-2-04

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Člověk a svět

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
1.	Etv	ČaS	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJS- 3-2-01
1.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	ČJS- 3-2-01

1.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepečování, sebehodnocení, sebepečení, sebepečování, sebepečování, podpora sebepečování	ČJS- 3-2-01
1.	Etv	ČaS	EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání	ČJS- 3-5-03
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích – pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva	ČJS- 3-2-02
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-02	se podílí na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepečování, sebehodnocení, sebepečení, sebepečování, sebepečování, podpora sebepečování	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-04	zvládá prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	ČJS- 3-2-01
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijíatá jinými, zpracování neúspěchu	ČJS- 3-2-01

2.	Etv	ČaS	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základních komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace	ČJS- 3-5-02
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJS- 3-5-02
2.	Etv	ČaS	EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	ČJS- 3-5-03
3.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	sebepečení – sebepoznání, sebehodnocení, sebezpůsobení, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	ČJS- 3-2-01
3.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základní (předpoklady) vědomosti a dovednosti pro vytvoření sebeúcty a úcty k druhým	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	ČJS- 3-2-01
3.	Etv	ČaS	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	ČJS- 3-2-01
3.	Etv	ČaS	EV-3-1-07	reflektuje situaci druhých a adekvátně poskytuje pomoc	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	ČJS-3-5-02
4.	Etv	ČaS	EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	sebepečení – sebepoznání, sebehodnocení, sebezpůsobení, sebeprezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	ČJS-5-5-04
4.	Etv	ČaS	EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	ČJS-5-5-04
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	ČJS-5-5-04
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-04	identifikuje základní city, vede rozhovor s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	ČJS-5-5-04
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu	ČJS-5-5-04

					a z tvořivého experimentování	
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství	ČJS-5-5-04
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování – rozlišení mezi nabídkami druhých, schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálního zneužívání	ČJS-5-2-03 ČJS-5-5-05 ČJS-5-5-07 ČJS-5-5-06
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu	ČJS-5-5-08 ČJS-5-2-01
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-02	si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	sebepečení – sebezpoznání, sebehodnocení, sebezpřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování	ČJS-5-5-02
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých	ČJS-5-5-02
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	ČJS-5-5-02
5.	Etv	ČaS	EV-5-1-03	se dokáže těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, připisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu	ČJS-5-5-03

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Dějepis

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
6.	Etv	D	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě, jedinečnost a identita člověka	D-9-3-03

6.	Etv.	D	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - etické hodnoty, důstojnost a identita lidské osoby, úcta k lidské osobě	D-9-3-04
7.	Etv	D	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova - etické hodnoty, rodina	D-9-4-01
7.	Etv	D	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě, jedinečnost a identita člověka	D-9-4-04
8.	Etv	D	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	D-9-6-04
8.	Etv	D	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých přiměřeně situaci	komunikace - otevřená komunikace, aktivní naslouchání	D-9-6-04
9.	Etv	D	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory - pozitivní vzory versus pochybné idoly, podpora pozitivního působení televize a médií, já – potenciální vzor pro druhé	D-9-7-03
9.	Etv	D	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	D-9-8-03
9.	Etv	D	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova - ekonomické hodnoty, duchovní rozměr člověka, rodina, ochrana přírody a životního prostředí	D-9-8-04

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Výchova k občanství

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
6.	Etv	VkO	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	VO-9-1-05
6.	Etv	VkO	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace	VO-9-1-07

6.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	VO-9-3-02
6.	Etv	VkO	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	úcta k lidské osobě	VO-9-4-05
6.	Etv	VkO	EV-9-1-08	analyzuje etické aspekty různých životních situací	rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině	VO-9-4-05
7.	Etv	VkO	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	uplatnění komplexní prosociálnosti	VO-9-1-06
7.	Etv	VkO	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	otevřená komunikace – úroveň komunikace	VO-9-1-07
7.	Etv	VkO	EV-9-1-02	objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	úcta k lidské osobě	VO-9-2-02
7.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	etické hodnoty	VO-9-2-03
7.	Etv	VkO	EV-9-1-02	objevuje vlastní jedinečnost a identitu, vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost, etické hodnoty – úcta k lidské osobě	VO-9-2-04
7.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	VO-9-3-02
7.	Etv	VkO	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	VO-9-4-08
8.	Etv	VkO	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	VO-9-1-05
8.	Etv	VkO	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a tvořivost	VO-9-1-06

8.	Etv	VkO	EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování	VO-9-1-07
8.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	etické hodnoty	VO-9-2-01
8.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	vztah mezi ekonomikou a etikou	VO-9-4-11
8.	Etv	VkO	EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby – hodnotová orientace, pevná vůle	VO-9-2-02
8.	Etv	VkO	EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	VO-9-2-04
9.	Etv	VkO	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	podpora pozitivního působení televize a médií	VO-9-1-05
9.	Etv	VkO	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	VO-9-1-08
9.	Etv	VkO	EV-9-1-02	vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby	VO-9-2-04
9.	Etv	VkO	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	ekonomické hodnoty	VO-9-3-06

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Chemie

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
--------	---------	-----------------------	------------	------------	-------	----------------------

8.	Etv	Ch	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	CH-9-1-03 CH-9-5-01
9.	Etv	Ch	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	CH-9-7-01 CH-9-7-03

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Přírodopis

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
6.	Etv	Př	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	P-9-2-01 P-9-8-02
7.	Etv	Př	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	P-9-3-05 P-9-4-04 P-9-8-02
8.	Etv	Př	EV-9-1-7	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností	aplikovaná etika – etické hodnoty, aplikace mravních zásad, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj, osobní odpovědnost	P-9-5-03
8.	Etv	Př	EV-9-1-8	analyzuje etické aspekty různých životních situací	aplikovaná etická výchova – aplikace mravních zásad a hodnot, sexuální zdraví, sexuální identita, nezralé rodičovství; iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc neznámému člověku	P-9-5-04
8.	Etv	Př	EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova - sexuální zdraví	P-9-5-04
	Etv	Př	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	P-9-8-02
	Etv	Př - VkZ	EV-9-1-09	rozhoduje se uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – sexuální zdraví	P-9-5-03 do VZ-9-1-12

9.	Etv	Př	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilost, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí	P-9-7-04 P-9-8-02
----	-----	----	-----------	---	---	----------------------

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Zeměpis

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
6.	Etv	Z	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	Z-9-3-03
7.	Etv	Z	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost - uplatnění komplexní prosociálnosti	Z-9-3-03
8.	Etv	Z	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí	Z-9-6-04
9.	Etv	Z	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	iniciativa a komplexní prosociálnost – uplatnění komplexní prosociálnosti, bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám	Z-9-4-01
9.	Etv	Z	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou	Z-9-4-03

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Hudební výchova

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
--------	---------	-----------------------	------------	------------	-------	----------------------

2.	Etv	Hv	EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	HV-3-1-04
3.	Etv	Hv	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	HV-3-1-02
3.	Etv	Hv	EV-3-1-01	si osvojí oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	základní neverbální komunikace – seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	HV-3-1-04
3.	Etv	Hv	EV-3-1-05	vyjadřuje city v jednoduchých situacích	komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	HV-3-1-04

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Výtvarná výchova

3.	Etv	Vv	EV-3-1-03	si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevení pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhých, správná reakce na pochvalu	VV-3-1-04
4.	Etv	Vv	EV-5-1-06	iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	asertivní chování ve vztahu k jiným, hledání možností, jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijata jinými, zpracování neúspěchu	VV-5-1-07
6.	Etv	Vv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí - citový vztah člověka k přírodě	VV-9-1-03
6.	Etv	Vv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	VV-9-1-04
7.	Etv	Vv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	VV-9-1-02
7.	Etv	Vv	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – aktivní naslouchání, způsob a nácvik aktivního naslouchání	VV-9-1-06

8.	Etv	Vv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost - iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	VV-9-1-03
8.	Etv	Vv	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova - ochrana přírody a životního prostředí – citový vztah člověka k přírodě	VV-9-1-06
9.	Etv	Vv	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost – iniciativa a tvořivost, nácvik tvořivosti	VV-9-1-02
9.	Etv	Vv	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	reálné a zobrazené vzory – já –potenciální vzor pro druhé, smysl a cíl mého života	VV-9-1-04

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Výchova ke zdraví

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
6.	Etv	VkZ	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – otevřená komunikace, aplikovaná etická výchova - rodina	VZ-9-1-01
6.	Etv	VkZ	EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	komunikace - aktivní naslouchání	VZ-9-1-02 VZ-9-1-11
6.	Etv	VkZ	EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování	VZ-9-1-01
6.	Etv	VkZ	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova, sexuální zdraví	VZ-9-1-02
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-06	spolupracuje i v obtížných sociálních situacích	iniciativa a komplexní prosociálnost, iniciativa ve ztížených podmínkách	VZ-9-1-15

7.	Etv	VkZ	EV-9-1-01	komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci	komunikace – otevřená komunikace, aplikovaná etická výchova - rodina	VZ-9-1-01 VZ-9-1-09
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-02	respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí	důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě	VZ-9-1-09
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-03	analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu	komunikace - aktivní naslouchání	VZ-9-1-11
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-05	rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory	asertivní chování - obrana před manipulací, asertivní techniky, aplikovaná etická výchova - duchovní rozměr člověka	VZ-9-1-14
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-07	je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení	důstojnost a identita lidské osoby - jedinečnost a identita člověka	VZ-9-1-13
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	reálné a zobrazené vzory – já – potenciální vzor pro druhé	VZ-9-1-09
7.	Etv	VkZ	EV-9-1-10	aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	aplikovaná etická výchova, sexuální zdraví	VZ-9-1-11

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Tělesná výchova

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
1.	Etv	Tv	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	TV-3-1-03
2.	Etv	Tv	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	TV-3-1-03
3.	Etv	Tv	EV-3-1-06	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	TV-3-1-03

4.	Etv	Tv	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	TV-5-1-06
5.	Etv	Tv	EV-5-1-05	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce	TV-5-1-06
6. – 9.	Etv	Tv	EV-9-1-04	nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva	asertivní chování – fair play, zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích, prosociálnost a sport	TV-9-2-02

Integrace očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Etická výchova do předmětu Praktické činnosti

Ročník	Předmět	Integrace do předmětu	Výstup OVO	Výstup OVŠ	Učivo	Integrace do výstupu
7.	Etv	Pč	EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ochrana přírody a životního prostředí, odpovědnost za životní prostředí	ČSP-9-4-02
8.	Etv	Pč	EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, rozumné nakládání s penězi, rozvíjení ekonomických ctností, šetrnost, podnikavost	ČSP-9-4-01
9.	Etv	Pč	EV-9-1-09	se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů	aplikovaná etická výchova – ekonomické hodnoty, rozumné nakládání s penězi, rozvíjení ekonomických ctností, šetrnost, podnikavost	ČSP-9-8-04

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova realizované na prvním stupni v průběhu projektových dnů.

Ročník	Výstup OVŠ	Učivo
1.	podílí se na utváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel EV-3-1-02	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování

1.	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů EV-3-1-06	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
1.	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů EV-3-1-06	schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce
2.	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů EV-3-1-06	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
3.	podílí se na utváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel EV-3-1-02	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
3.	využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů EV-3-1-06	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
4.	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy EV-5-1-05	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování
5.	jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy EV-5-1-05	tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Český jazyk a literatura
PŘEDMĚT	Seminář z českého jazyka
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Anna Kadlecová

Charakteristika volitelného předmětu

Volitelný předmět Seminář z českého jazyka vytváří podmínky pro doplnění a rozvíjení dovedností i poznatků získaných v předmětu Český jazyk. Rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Posláním tohoto volitelného předmětu je procvičovat a posilovat dovednosti potřebné k rozvíjení komunikačních schopností a tvořivosti žáka s přihlédnutím k jeho individuálním zájmům, potřebám a věku. Zaměřuje se také na upevňování vědomostí potřebných k zvládnutí spisovného jazyka i jejich praktické využívání. Přispívá k porozumění různým textům, přehledům, grafům i tabulkám důležitým pro studium a orientaci v předkládaných faktech (např. v tisku), připravenosti pro základní komunikační situace, aplikaci znalostí do vlastních sdělení. Vede žáka k využívání vlastních schopností, možnosti sdělovat své názory, naslouchat názorům spolužáků, zpracovávat a vyhodnocovat různé informace a podněty. Umožňuje žákům rozvíjet jejich kulturní rozhled v oblasti divadla a publicistiky, především místní a regionální. Vytváří podmínky pro tvořivé myšlení a tvůrčí činnost žáků, pro jejich zapojení do prezentace školy. Rozvíjí žakovu kreativitu, dává průchod fantazii a vlastnímu myšlení, napomáhá odbourávat obavy z veřejného vystupování. Může pružně reagovat na aktuální problematiku i potřeby žáků.

Volitelný předmět Seminář z českého jazyka je nabízen žákům 6., 7., 8., 9. ročníku, a to (podle učebního plánu) s časovou dotací 1 hodina týdně v každém ročníku. Žáci jednotlivých ročníků mohou být spojeni (např. 6. a 7. ročník). Realizuje se především ve třídě a učebně Informatiky. Dále využívá příležitosti k práci v knihovně (školní knihovna, knihovna OÚ Obecnice, Knihovna J. Drdy Příbram), k návštěvě divadla A. Dvořáka v Příbrami a kina. Při některých aktivitách probíhá výuka také v terénu. Během činností jsou využívány formy individuální, skupinové i frontální práce a odpovídající metody (klasické a RWCT).

Předmět je úzce spjat s Českým jazykem (výstupy Komunikační a slohové výchovy, Jazykové a Literární výchovy), Informatikou (práce s PC, tvořivé využívání prostředků při prezentaci práce žáka a života školy, webové stránky školy, obce,...). Obsahuje prvky vzdělávacího oboru Dramatická výchova a některé jeho výstupy naplňuje (práce s hlasem, verbální a neverbální komunikace, komunikace v běžných životních situacích, základní dramatické žánry,...). Integruje vybrané tematické okruhy Mediální výchovy (Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu, Vnímání autora mediálních sdělení).

Výstupy i učivo Semináře z českého jazyka budou upřesněny v realizačním plánu příslušné skupiny tak, aby přesně odpovídaly aktuální situaci i potřebám, zájmům a předpokladům žáků, kteří si tento předmět vyberou.

K utváření klíčových kompetencí jsou v předmětu využívány následující strategie.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aplikaci získaných informací do praktického života,
- podporujeme získávání informací z oblasti regionální kultury.

Kompetence k řešení problémů

- povzbuzujeme žáky ve snaze o hodnocení sounáležitosti získaných informací a praxe,
- umožňujeme žákům diskutovat o aktualitách z kulturního života školy, obce, regionu,
- podněcujeme žáky k tvořivému myšlení při řešení problémů z okolí.

Kompetence komunikativní

- nabízíme možnost využívat k rozšíření kulturního přehledu tvorby různých médií v regionu,
- umožňujeme žákům vytvářet originální informace z oblastí jejich zájmů a prezentovat tyto informace ve škole i v obci,
- pomáháme žákům naučit se porovnávat různé materiály a zaujmout k nim stanovisko.

Kompetence sociální a personální

- na konkrétních příkladech ze života v regionu učíme žáky rozumět zásadám komunikace mezi lidmi, odpovídajícím způsobem používat její prostředky a chápat vazby mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním,
- zapojujeme žáky do týmové práce při prezentaci školy.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zájmu o kulturní dění ve škole, obci, regionu a k aktivní spoluúčasti,
- uplatňujeme prvky tvořivosti a improvizace.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel,
- podporujeme spolupráci.

Vzdělávací obsah

Výstup RVP	Výstup ŠVP	Učivo 6.-7. ročník	Učivo 8.-9. ročník
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera	- rozliší text věcný a subjektivně či propagandisticky laděný	zpráva, oznámení	komentář, úvodník
rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera	- odhaluje manipulativní tendence, identifikuje konkrétní prostředky manipulace a účinně se jim brání	zpráva, reklama	komentář, zpráva, úvodník, recenze
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci	- všímá si faktorů, které mají vliv na komunikaci, - zvládá zdvořilostní principy komunikace	dialog/slova, zdvořilostní prvky	dialog/zdvořilostní vystupování
dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci	- osvojí si způsoby navazování, udržování a ukončování kontaktu i rozhovoru	beseda, dialog/soukromí, veřejnost	diskuse, interview
v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	- slušně, ale důrazně vyjadřuje souhlas, popřípadě nesouhlas s komunikačním partnerem	verbální, neverbální i mimojazykové prvky vystupování	komunikační cíle, jejich dosahování

uplatňuje kultivovaný mluvený a pohybový projev, dodržuje zásady hlasové hygieny a správného držení těla	- snaží se využít kultivovaný hlasový i tělesný projev jako prostředek sdělování poznatků o světě, o sobě, o druhých	psychosomatické dovednosti - práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla	psychosomatické dovednosti - komunikace slovní a mimoslovní
propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	- objevuje vazby mezi vnitřním prožíváním a vnějším chováním	jednoduchá komunikace v běžných životních situacích	složitější komunikace v běžných životních situacích
propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	- rozumí zásadám mezilidské komunikace, adekvátně používá její prostředky, - prozkoumává a ujasňuje si osobní postoj ke zvoleným tématům zaměřeným na mezilidské vztahy, postoje, hodnoty	dialog/otázky otevřené a uzavřené, kladení otázek a jejich zodpovídání	anketa, interview/téma z obce, regionu
propojuje somatické dovednosti při verbálním a neverbálním vyjádření, na příkladech doloží souvislosti mezi prožitkem a jednáním u sebe i druhých	- přijímá fiktivní situace i fiktivní prostor a v nich dramaticky jedná, - procvičuje různé dialogické komunikace	herní dovednosti/vstup do role	herní dovednosti/jevištní postava
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- klade si otázky, hledá na ně odpovědi, - osvojuje si metody psaní	jednoduché komunikační žánry, výstavba textu	vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní, mezivětné navazování
uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	- aplikuje získané znalosti o vybraných komunikačních žánrech při jejich tvorbě, - přepracovává a upravuje své texty, provádí korekturu	vlastní tvořivé psaní - vybrané komunikační žánry	vlastní tvořivé psaní - náročnější komunikační žánry
využívá základy studijního čtení	- seznámí se s různými typy textů, porovná stejné téma v textu uměleckém a odborném, - porozumí grafům, tabulkám, přehledům	zpráva, jednoduché literární žánry, přehledy	text umělecký a odborný, anketa, média
formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na vlastní dílo	- výstižně formuluje své myšlenky a jejich prostřednictvím přesně vyjadřuje své pocity, dojmy, záměry, - kultivuje vlastní vystupování	prožitkové čtení, naslouchání, výchova k empatii	analytické čtení, hodnotící čtení, vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu

rozpozná základní divadelní druhy a dramatické žánry	- orientuje se v základních žánrech dramatického umění (divadelních, filmových, televizních, rozhlasových)	základní divadelní druhy	současná dramatická umění a média - zejména v regionu
využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	- podle potřeby procvičuje a třídí své poznatky o jazyce, aby je mohl správně používat	pravopis, skladba	pravopis, skladba

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Cizí jazyk
PŘEDMĚT	Konverzace v anglickém jazyce
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Hana Trinerová

Charakteristika volitelného předmětu

Ve volitelném vyučovacím předmětu Konverzace v anglickém jazyce žáci zdokonalují své jazykové znalosti a dovednosti získané během studia anglického jazyka. V tomto volitelném předmětu žáci rozvíjí především ústní projev zaměřený na schopnost dorozumět se v běžných každodenních situacích a využít známý jazykový materiál pro vyjádření svých myšlenek jednoduchou a srozumitelnou formou. Žáci si rozšiřují slovní zásobu v rámci známých tematických okruhů probíraných ve vyučovacím předmětu Anglický jazyk. Při poslechových činnostech si zdokonalují schopnost porozumět přirozenému projevu rodilého mluvčího prostřednictvím záznamu nebo při účasti na mezinárodním projektu. Čtením zvláště autentických materiálů si rozšiřují slovní zásobu a znalosti v okruhu reálií příslušných jazykových oblastí a zdokonalují dovednost odhadnout význam neznámých výrazů z kontextu textu. Z gramatického učiva procvičují a používají známé jevy v praktickém jazyce. Písemný projev je využíván pouze jako opora pro přípravu ústního vyjádření.

Do tohoto předmětu budeme aktuálně zařazovat témata, která se budou vztahovat k různým projektům nebo akcím, do kterých se škola zapojí.

Obsah volitelného vyučovacího předmětu Konverzace v anglickém jazyce bude přizpůsoben úrovni, potřebám a zájmům žáků. Konkrétní učivo bude blíže rozpracováno.

Volitelný vyučovacím předmět rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Časová dotace nabízená v jednotlivých ročnících je jedna hodina týdně v šestém až devátém ročníku. Skupiny se budou dělit podle aktuální potřeby. Výuka bude probíhat v kmenové učebně, popř. v jiné volné učebně, a podle potřeby v počítačové učebně nebo v učebně s audiovizuální technikou.

Strategie ve volitelném vyučovacím předmětu Konverzace v anglickém jazyce

Kompetence k učení

- vedeme žáka k tomu, aby prakticky využíval své jazykové a komunikativní dovednosti v dalším životě,
- učíme žáka vyhledávat potřebné informace z různých zdrojů podle možností školy, informace si ověřovat a dále s nimi pracovat.

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme žákům různé informační zdroje, které je povedou k řešení problémů,
- učíme žáky klást vhodné otázky (sobě i spolužákům), které vedou k postupnému řešení problémů,
- při řešení problémů žáci spolupracují ve skupinách a snažíme se dbát na vzájemnou komunikaci v anglickém jazyce.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme vyšší úroveň porozumění a komunikace v anglickém jazyce,
- navozujeme situace, ve kterých žáci zdokonalují svou schopnost naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat,
- vedeme žáky k samostatnému výstižnému a souvislému projevu na odpovídající úrovni.

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách a vzájemně se podílejí na utváření dobrých vztahů a příjemné atmosféry,
- podněcujeme žáky k sebehodnocení a k hodnocení ostatních,
- spoluprací ve skupinách, v týmu nebo na společných projektech rozvíjíme u žáka pocit zodpovědnosti za svůj podíl na společné práci.

Kompetence občanské

- prostřednictvím výuky reálií podněcujeme u žáka vztah ke kulturnímu a historickému dědictví zemí příslušných jazykových oblastí,
- vedeme žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů prostřednictvím diskuze a k respektování a toleranci názorů ostatních.

Kompetence pracovní

- stanovováním daných kritérií učíme žáky plánovat a plnit zadané úkoly na předem dohodnuté úrovni a v časovém termínu,
- využíváme postupy a metody, které u žáka podněcují pocit nutnosti znát a používat cizí jazyk v budoucím osobním i pracovní životě,
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků ve skupině.

Vzdělávací obsah

RVP ZV	ŠVP 1	UČIVO 1	ŠVP 2	UČIVO 2
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	vyhledá v jednoduchých textech vizuální oporou odpovídi na otázky	texty; technika čtení; otázky a odpovídi; pravdivé/nepravdivé odpovídi	získání informace z autentických materiálů informativního charakteru	autentické materiály z anglicky mluvících zemí i ČR (časopisy, prospekty, návody)
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpovídi na otázky	vyhledá v jednoduchých textech s vizuální oporou potřebnou informaci, kterou sdělí ostatním	texty z učebnic a časopisů	vyhledá základní potřebné informace na internetu na běžná témata	internet; tematické okruhy (doprava, počasí...)
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	rozumí jednoduchým pokynům při práci ve třídě a reaguje na ně	pokyny a instrukce	zjistí potřebné informace z monologu s menším počtem neznámých slov	promluvy učitele, spolužáků; audionahrávky
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	zjistí potřebné informace z jednoduché konverzace dvou osob	dialogy spolužáků; dialogy ze záznamu (s rodilými mluvčími)	vyslechne rozhovor dvou i více osob a sdělí jeho obsah nebo odpoví na otázky k poslouchanému	audionahrávky s rodilými mluvčími

rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci			sleduje autentické záznamy a odhadne děj nebo obsah, odpoví na otázky ke sledovanému pořadu	video, televize
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	sestaví jednoduché ústní sdělení a odpověď na sdělení	tematické okruhy dle výběru podle aktuálních materiálů a situací	sestaví projekt ve skupině nebo individuálně na dané téma, který ústně prezentuje	autentické materiály, časopisy; tematické okruhy, aktuální témata; projekty na dané téma
sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	sestaví jednoduchý projekt na základě přečteného textu a probírané slovní zásoby, tento projekt ústně prezentuje	jednoduchý projekt ve skupině; tematické okruhy; autentické materiály; témata podle aktuálních událostí	sestaví projekt s využitím moderní technologie (počítače), kterou využije i při ústní prezentaci	internet; počítačové programy; interaktivní tabule
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	stručně reprodukuje obsah jednoduchého přečteného nebo vyslechnutého textu	texty, pohádky, video	reprodukuje obsah vyslechnutého nebo přečteného přiměřeně náročného textu či konverzace	autentické materiály; příběhy; filmy na videozáznamech
vyžádá jednoduchou informaci	zeptá se jednoduchým způsobem na potřebnou informaci (např. požádá o pomoc, zeptá se na cestu, adresu...)	tematické okruhy; tázací slova; zdvořilostní fráze	řeší situace související se získáváním potřebných informací (osobní, místní, časové...)	tematické okruhy; tázací slova; zdvořilostní fráze
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru (i telefonického)	běžné fráze („introductions“)	vede komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a s běžnými každodenními činnostmi	tematické okruhy
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	sestaví jednoduchý rozhovor na témata související s běžným životem, cestováním a komunikací s příslušníky jiných národů	tematické okruhy (osobní údaje, nakupování, cestování, v restauraci, u doktora...)		

OBLAST	Jazyk a jazyková komunikace
OBOR	Cizí jazyk
PŘEDMĚT	Konverzace v německém jazyce
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Barbora Suchá

Charakteristika volitelného předmětu

Posláním tohoto předmětu je rozšiřovat u žáků jejich komunikační schopnosti a dovednosti, které mohou využít při komunikaci v rámci Evropy a světa. Tím zároveň přispívá k odbourávání jejich jazykových bariér. Žákům umožňuje hlouběji poznávat život lidí a jejich kulturní tradice v příslušné jazykové oblasti. Důraz bude kladen zejména na konverzaci a porozumění mluvenému slovu. V rámci tohoto předmětu bude procvičováno také porozumění čtenému textu, s důrazem na články zabývající se aktuální problematikou. Gramatické a syntaktické struktury nebudou do učiva tohoto předmětu zahrnuty.

Volitelný předmět rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Cizí jazyk, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Konverzace v německém jazyce se vyučuje jako samostatný předmět ve 6. - 9. ročníku, jeho časová dotace je jedna hodina týdně. Předmět Konverzace v německém jazyce je realizován převážně ve formě vyučovacích hodin. Podle možností mohou žáci své dovednosti využít také v rámci jazykových olympiád, výjezdů do zahraničí a dalších příležitostných akcí. Předmět se realizuje v kmenové třídě, v multimediální učebně, případně v jiných prostorách školy.

V rámci daných klíčových kompetencí využíváme v předmětu Konverzace v německém jazyce následující strategie:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby si stanovili cíle vzhledem k vlastním možnostem,
- podporujeme žáky, aby kriticky hodnotili výsledky svého učení.

Kompetence komunikativní

- motivujeme žáky k pečlivé výslovnosti,
- vybízíme žáky k použití vhodných výrazů v dané situaci,
- dáváme žákům prostor pro samostatné popisování jednoduchých situací,
- vedeme žáky k tomu, aby obhajovali svůj názor,
- zdůrazňujeme důležitost aktivního naslouchání druhým, motivuje žáky, aby projevili vhodně souhlas či nesouhlas, komentovali vyslechnuté,
- vytváříme prostor pro to, aby žáci mohli účelně využívat svou slovní zásobu, vedeme žáky k péči o svou slovní zásobu,
- v rámci probíraných tematických okruhů klademe důraz na získání a shrnutí potřebných informací,
- motivujeme žáky k vyjádření vlastního názoru,
- do výuky zařazujeme práci s různými typy slovníků.

Kompetence sociální a personální

- vytváříme prostor pro to, aby si žák vytvářel představu o sobě samém a své životní roli,
- vybízíme žáky k rozlišení různých životních rolí,
- vybízíme žáky k začlenění do práce podle daných úkolů.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vyhledání informací vhodných k řešení problému,
- pomáháme žákům pokládat otázky, které na sebe navazují.

Kompetence pracovní

- zdůrazňujeme důležitost a význam plnění povinností.

Kompetence občanské

- pomáháme žákům s objasněním a porovnáním tradic a jejich dodržování ve své republice i ve světě,
- oceňujeme vnitřní hodnoty druhých lidí.

Vzdělávací obsah

Výstup RVP	Výstup ŠVP (1)	Výstup ŠVP (2)	Učivo
čte nahlas plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	čte nahlas foneticky správně přiměřený text se známou slovní zásobou	čte nahlas plynule a foneticky správně přiměřeně obtížný text, odhaduje výslovnost neznámých slov	texty, autentické materiály
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	rozumí obsahu jednoduchých textů a autentických materiálů, které obsahují malé množství neznámých slov, využívá vizuální opory	rozumí obsahu přiměřeně obtížných autentických materiálů, odhaduje význam neznámých slov v textu	texty, autentické materiály
rozumí obsahu jednoduchých textů v učebnicích a obsahu autentických materiálů s využitím vizuální opory, v textech vyhledá známé výrazy, fráze a odpoví na otázky	v jednoduchých textech vyhledá odpovědi na základní otázky	pracuje s přiměřeně náročným textem, vyhledá odpovědi na otázky	texty, autentické materiály
rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci	rozumí jednoduché a zřetelně vyslovované promluvě a konverzaci, která obsahuje velmi malé množství neznámých slov	rozumí přiměřeně obtížné promluvě a konverzaci, při poslechu promluvy či konverzace, které obsahuje větší množství neznámých slov, porozumí zcela základním údajům a informacím	jednoduchá sdělení, základní vztahy, poslechové materiály, videonahrávky
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu textu	odvodí pravděpodobný význam nových slov, která jsou příbuzná k již známým slovům, z kontextu jednoduchého textu	odvodí pravděpodobný význam některých nových slov z kontextu textu	slovní zásoba a tvoření slov
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	používá dvojjazyčný slovník	používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	slovní zásoba a tvoření slov

sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	sdělí ústně jednoduchým způsobem informace týkající se vlastní osoby a blízkého okolí	sdělí ústně přiměřeným způsobem informace týkající se vlastní osoby a probíraných tematických okruhů	jednoduchá sdělení, základní vztahy, tematické okruhy
sestaví jednoduché ústní i písemné sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	sestaví a ústně prezentuje jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými základními tematickými okruhy	sestaví jednoduché sdělení týkající se situací souvisejících s probíranými rozšiřujícími tematickými okruhy, toto sdělení přednese plynule a foneticky správně, vhodně reaguje na otázky vztahující se k jeho sdělení	jednoduchá sdělení, tematické okruhy
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	jednoduše reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace obsahující známou slovní zásobu	stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace, vyjádří svůj postoj k tvrzením z textu	texty, autentické materiály, poslechové materiály
vyžádá jednoduchou informaci	s využitím předem připravené slovní zásoby si jednoduchým způsobem vyžádá informaci se vztahem k probíraným tématům	vhodným způsobem si vyžádá jednoduchou informaci	základní vztahy
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích, které mají vztah k probíraným tématům	jednoduchým způsobem se domluví v každodenních situacích, vhodně reaguje na promluvu druhého	jednoduchá sdělení, základní vztahy, tematické okruhy
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	vede předem připravený dialog související s probíranými tematickými okruhy	aktivně se zapojí do rozhovoru či jednoduché diskuze vztahující se k probíraným tematickým okruhům	jednoduchá sdělení, základní vztahy, tematické okruhy
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	aktivně se podílí na dramatizaci velmi jednoduchého příběhu či pohádky, obsahující předem připravenou slovní zásobu	aktivně se zapojí do dramatizace jednoduchého příběhu či pohádky, své promluvy realizuje s vhodnou intonací a foneticky správně	krátké dramatizace, pohádky

OBLAST	Matematika a její aplikace
OBOR	Matematika a její aplikace
PŘEDMĚT	Cvičení z matematiky
ZPRACOVAL/A/	Ing. Ivana Řeřichová

Charakteristika volitelného předmětu

V rámci matematického vzdělávání žáci 8. ročníku poznávají další složku Matematiky – algebru. V elementárním smyslu se algebrou rozumí počítání s písmeny ve významu čísel. Žáci musí ve větší míře než dosud pracovat se symboly, s abstraktními pojmy a jejich vztahy, a to nejen v Matematice, ale i ve Fyzice či Chemii (fyzikální a chemické vzorce). Zkušenosti potvrzují, že všichni žáci této věkové skupiny ještě nejsou dostatečně připraveni na abstraktní způsob myšlení a potřebují individuální přístup či pomoc při studiu algebry.

Z tohoto důvodu nabízíme žákům 8. ročníku volitelný předmět Cvičení z matematiky, který je zaměřen na procvičování základního učiva povinného předmětu Matematika. Naším cílem je, aby všichni žáci postupně ovládli algebraický jazyk, aby získali jistotu při práci s mnohočleny a řešení rovnic s jednou neznámou. Základní dovednosti získané při úpravách algebraických výrazů budou žáci dále využívat při práci s fyzikálními či chemickými vzorci, při řešení chemických rovnic.

Cvičení z matematiky má výrazně procvičovací charakter, přičemž učitel bude reagovat na požadavky či potřeby jednotlivých žáků. Ti budou pod dohledem učitele pracovat samostatně a svým tempem, vhodně bude tato individuální stránka výuky kompenzována úkoly pro práci ve skupinách - řešení slovních úloh. Žáci budou procvičovat dovednosti, které souvisí se základním učivem 8. ročníku (Učivo 1). Podle úrovně zvládnutí daného tématu se pak s pomocí učitele mohou seznámit s mírně doplňujícím učivem (Učivo 2).

Volitelný předmět Cvičení z matematiky rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Volitelný předmět Cvičení z matematiky je určen pro žáky 8. ročníku, a to s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v případě procvičování učiva pomocí výukových programů v učebně informatiky.

Kompetence k učení

- podporujeme rozvoj abstraktního myšlení,
- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (pojmu, početních operací, algoritmů, metod řešení úloh).

Kompetence k řešení problémů

- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení,
- vedeme žáky k ověřování výsledků.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednost přeformulovat text, vyjádřit podstatné informace v něm obsažené symbolicky,
- seznamujeme žáky s užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat při řešení problémů ve skupině.

Kompetence občanské

- rozvíjíme důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh,
- formujeme některé rysy žákovy osobnosti – trpělivost, vytrvalost.

Kompetence pracovní

- zohledňujeme pracovní tempo žáků,
- klademe důraz na dohodnutou kvalitu práce.

Vzdělávací obsah

Výstup RVP ZV	Výstup ŠVP	Učivo (1)	Učivo (2)
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	určuje druhou mocninu a odmocninu čísel pomocí tabulek a kalkulačtoru	druhá mocnina a odmocnina	úprava vícečíslicových čísel před umocňováním a odmocňováním
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	vypočítá hodnotu daného číselného výrazu s druhou mocninou a odmocninou, dodržuje pořadí početních výkonů	číselné výrazy s druhou mocninou a odmocninou	složitější číselné výrazy s druhou mocninou a odmocninou
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	sestavuje jednoduchý výraz s proměnnou	výraz s jednou proměnnou	výraz s více proměnnými
	určuje hodnotu výrazu pro danou proměnnou	hodnota výrazu s proměnnou	hodnota výrazu s více proměnnými
	sčítá, odčítá a násobí mnohočleny	základní úpravy mnohočlenů	úpravy mnohočlenů
	rozloží daný mnohočlen na součin pomocí vzorců a vytýkáním společného činitele	rozklad mnohočlenů na součin v jednodušších případech	rozklad mnohočlenů na součin
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší danou rovnici pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku správnosti řešení dosazením do rovnice	lineární rovnice	lineární rovnice, vyjádření neznámé ze vzorce
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší jednoduché reálné situace pomocí rovnic	jednoduché slovní úlohy řešené rovnicemi s jednou neznámou	jednoduché slovní úlohy řešené rovnicemi s jednou neznámou, rozbor úlohy
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů	vypočítá třetí stranu pravoúhlého trojúhelníku pomocí Pythagorova věty, využívá Pythagorovu větu při řešení geometrických úloh	Pythagorova věta	Pythagorova věta a její využití

OBLAST	Matematika a její aplikace
OBOR	Matematika a její aplikace
PŘEDMĚT	Seminář z matematiky
ZPRACOVAL/A/	Ing. Ivana Řeřichová

Charakteristika volitelného předmětu

Volitelný předmět Seminář z matematiky je určen žákům 9. ročníku. V rámci volitelného předmětu nabízíme žákům opakování základních pojmů a matematických postupů, procvičování a prohlubování matematických dovedností.

Seminář bude vycházet z požadavků a potřeb žáků. Hlavní náplní bude shrnutí a upevnění učiva z aritmetiky, algebry i geometrie, které tvoří základ matematického vzdělání na 2. stupni (výstup ŠVP ZV 1). Žákům s větším zájmem o matematické vzdělání nabízíme navíc i doplňující informace z oblasti využitelnosti matematiky v praxi, případně historické poznámky (výstup ŠVP ZV 2). Podle zájmu a úrovně žáků je možné začlenit do Semináře i učivo rozšiřující, např. nerovnice, goniometrické funkce nebo základy rýsování pro přípravu žáků ke studiu na SOŠ technického směru. Je také možné část semináře věnovat řešení problémových a náročnějších úloh směřujících k procvičování a prohlubování učiva.

Volitelný předmět Seminář z matematiky rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Volitelný předmět Seminář z matematiky je určen pro žáky 9. ročníku, a to s časovou dotací 1 hodina týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, v případě procvičování učiva pomocí výukových programů v učebně informatiky.

Kompetence k učení

- propojujeme učivo matematiky s životními zkušenostmi žáků,
- vytváříme u žáků zásobu matematických nástrojů (pojmů, početních operací, algoritmů, metod řešení úloh),
- podporujeme u žáků vzájemné porovnávání použitých matematických postupů a získaných výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům úlohy, které vycházejí z reálného života a vedou k řešení problémů (matematizace reálných situací),
- zadáváme takové úkoly (problémy), při jejichž řešení žáci aplikují naučené matematické postupy.

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednost verbálního vyjadřování žáků – zdůvodňováním matematických postupů, vyslovováním hypotéz, čtením diagramů a grafů,
- rozvíjíme dovednost přeformulovat text, vyjádřit podstatné informace v něm obsažené symbolicky, obrázkem, grafem, tabulkou.

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat při řešení problémů ve skupině,
- rozvíjíme dovednost žáků komunikovat s ostatními členy skupiny, taktně vyjadřovat svůj souhlas či nesouhlas s názory ostatních.

Kompetence občanské

- rozvíjíme důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh,
- poukazujeme na skutečnost, že matematické vzdělání je součástí lidské kultury (historie matematických poznatků).

Kompetence pracovní

- klademe důraz na dohodnutou kvalitu práce a zodpovědný přístup k zadaným úkolům.

Vzdělávací obsah

Výstup RVP ZV	Výstup ŠVP (1)	Výstup ŠVP (2)	Učivo
modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	rozhoduje, zda je dané číslo dělitelné určitým číslem na základě znaků dělitelnosti 2, 3, 5, 10, využívá k řešení jednoduchých úloh nejmenší společný násobek a největší společný dělitel	rozhoduje, zda je dané číslo dělitelné určitým číslem na základě znaků dělitelnosti 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, řeší praktické problémové úlohy (rozdělení čtvercové a obdélníkové plochy na shodné čtverce)	dělitelnost přirozených čísel
provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel, užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	sčítá, odčítá, násobí a dělí celá a racionální čísla, pracuje s druhou mocninou a odmocninou	sčítá, odčítá, násobí, dělí a umocňuje mocniny s přirozeným exponentem, vyjádří velká čísla pomocí mocnin	číselné obory
řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	používá procentový počet při řešení úloh z praxe	využívá znalost procentového počtu při posuzování informací z oblasti společ. života – úroky, daně, slevy	procenta
řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map a plánů	změní základ v daném poměru, rozdělí základ v daném poměru, používá poměr při práci s měřítkem mapy, využívá trojčlenky k řešení úloh z praxe	užívá znalost zlomků a poměru v běžném životě – ředění koncentrátu, míchání nápojů, složení potravin	poměr, úměra, trojčlenka
matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	sestavuje jednoduché výrazy s proměnnou a určuje hodnotu výrazu pro danou proměnnou, upravuje mnohočleny, umocňuje a rozloží dvojčleny $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $a^2 - b^2$	upravuje lomené výrazy	proměnná a výrazy
formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	používá rovnice a jejich soustavy k řešení jednoduchých úloh	najde řešení lineární rovnice pomocí grafu příslušné lineární funkce	rovnice

matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	rozlišuje lineární funkci, lineární lomenou funkci a kvadratickou funkci, popisuje vlastnosti funkce (rostoucí, klesající, konstantní), sestrojí grafy těchto funkcí	vyhledává informace v grafických záznamech, např. vývojové křivky – růst a pokles cen, zisků, teploty či jiných ukazatelů	funkce
odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	řeší slovní úlohy s využitím geometrických znalostí – vlastnosti útvarů, obvody, obsahy	efektivně užívá při výpočtech matematické tabulky a kalkulátor	rovinné útvary
odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	řeší slovní úlohy s využitím geometrických znalostí – vlastnosti těles, objemy, povrchy	efektivně užívá při výpočtech matematické tabulky a kalkulátor	prostorové útvary
načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojuje daný geometrický útvar a zapisuje konstrukci pomocí matematické symboliky	hledá všechna řešení při konstrukci a diskutuje o nich, zdokonaluje svůj grafický projev	konstrukční úlohy
načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar	zobrazuje v osově a středově souměrnosti úsečku, trojúhelník, čtverec, kružnici	rozpoznává ve svém okolí osově a středově souměrné útvary	shodná zobrazení v rovině
zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, využívá potřebnou matematickou symboliku	používá při řešení úloh Pythagorovu větu a větu k ní obrácenou	posuzuje nadčasovost metod matematiky a význam řecké matematiky pro rozvoj evropské kultury	Pythagorova věta

vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	provádí jednoduchá statistická šetření, počítá aritmetický průměr daného souboru dat	vyhledává a třídí informace, vyvozuje závěry, počítá aritmetický průměr, modus a medián daného souboru dat	statistika
---	--	--	------------

OBLAST	Informační a komunikační technologie
OBOR	Informační a komunikační technologie
PŘEDMĚT	Informační technologie
ZPRACOVAL/A/	Ing. Ivana Řeřichová

Charakteristika volitelného předmětu

Využívání informačních a komunikačních technologií a informací v elektronické podobě vede k velké řadě proměn ve společnosti – mění se způsob komunikace s bankami a úřady, mění se způsob obchodu, poskytování služeb či organizace práce. Důležitou podmínkou uplatnění člověka ve společnosti se stává jeho způsobilost využívat informační technologie a informace vůbec. To je důvod, proč nabízíme žákům 7. až 9. ročníku volitelný předmět Informační technologie. Předmět upevňuje a prohlubuje základní úroveň informační gramotnosti žáků získanou v povinném předmětu Informatika.

Ve škole jsou vytvořeny dobré podmínky pro výuku volitelného předmětu Informační technologie. Žákům je k dispozici počítačová učebna, která je vybavena osobními počítači s LCD monitory a interaktivní tabulí.

Volitelný předmět Informační technologie umožňuje žákům doplnění a rozvíjení dovedností při práci s textovým a tabulkovým editorem. Zaměřuje se dále na prezentaci informací a tvorbu jednoduché prezentace. Upevňuje teoretické znalosti o základní počítačové sestavě a přídatných zařízeních. Seznamuje žáky s odbornými termíny z oblasti výpočetní techniky, čímž přispívá k rozvoji jazykové kultury.

Volitelný předmět Informační technologie je také zaměřen na procvičení praktických dovedností souvisejících s vyhledáváním, zpracováním a využitím informací. Žáci jsou vedeni k rozlišování spolehlivých a nespolehlivých informačních zdrojů, k odmítání eticky závadných informací. V neposlední řadě jsou vedeni k důslednému dodržování pravidel bezpečného chování v prostředí sociálních sítí.

Předmět může reagovat na aktuální potřeby žáků, na dané téma vztahující se k určitému školnímu projektu.

Volitelný předmět Informační technologie rozšiřuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Volitelný předmět Informační technologie je určen pro žáky 7., 8. a 9. ročníku, a to s časovou dotací 2 hodiny týdně v 7. ročníku, 1 hodina v 8. ročníku a 1 hodina v 9. ročníku. Výuka probíhá v učebně informatiky. Snažíme se, aby každý žák měl k dispozici svůj počítač.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k efektivnímu vyhledávání informací prostřednictvím Internetu,
- vedeme žáky k ověření pravdivosti získané informace,
- vedeme žáky k využívání výukového softwaru v různých vzdělávacích oblastech.

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme využívání výpočetní techniky při řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s odbornými termíny, které se používají v oblasti výpočetní techniky,
- vedeme žáky k přesnému vyjadřování.

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemné pomoci,
- rozvíjíme schopnost žáků kriticky hodnotit svoji práci i práci ostatních.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečné práce na internetu.

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s počítačem,
- klademe důraz na dohodnutou kvalitu práce.

Vzdělávací obsah

Výstup RVP ZV	Výstup ŠVP	Učivo
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vysvětlí pojmy hardware a software, uvede příklady	pojmy hardware, software
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vyjmenuje hlavní součásti počítače, vysvětlí funkci procesoru, paměti RAM a pevného disku	skříň počítače – základní deska, procesor, paměť RAM, pevný disk, zvuková karta, CD a DVD mechaniky, zdroj napájení
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vyjmenuje a popíše přídatná zařízení, rozliší přídatná vstupní a výstupní zařízení	klávesnice, myš, monitor, tiskárna, scanner, další připojitelná zařízení
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vysvětlí význam a funkci operačního systému	operační systém
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vyjmenuje základní uživatelské programy a uvede možnosti jejich využití	rozdělení programů
využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	vytvoří, přejmenuje, přesune, odstraní složku, uloží soubor do složky, rozlišuje formáty souborů (doc, gif)	práce se složkami a soubory, seznámení s formáty souborů
respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady	vysvětlí základní pravidla bezpečnosti práce s počítačem	zásady bezpečnosti práce na počítači, prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky
chrání data před poškozením, ztrátou nebo zničením	vyjmenuje paměťová média užívaná pro zálohování dat, vysvětlí pojem a význam zálohování dat	jednotky informace, kapacita paměti, zálohování dat

chrání data před poškozením, ztrátou nebo zničením	vysvětlí pojmy počítačový vir a antivirový program, aktivně používá antivirové programy	počítačové viry
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vysvětlí pojmy informace a informační technologie, objasní pojmy vznik, zpracování, ukládání a předávání informací ve společnosti	pojmy informace, informační technologie
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vyjmenuje různé informační zdroje, odliší spolehlivé a nespolehlivé zdroje	informační zdroje, informační instituce
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vysvětlí, co je internet a popíše schéma struktury sítě internet	Internet – celosvětová počítačová síť
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	aktivně používá internetový prohlížeč, pracuje s hypertextovými odkazy, formuluje požadavek na vyhledání konkrétní informace	metody vyhledávání na internetu, formulace požadavku při vyhledávání na internetu
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	objasní skutečnost, že internet nezaručuje pravdivost informací a obsahuje eticky závadné informace	Internet jako zdroj informací
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	vyjmenuje pravidla bezpečné práce s internetem	nebezpečné informace na internetu
ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	je dostatečně informován o zneužívání internetu a mobilního telefonu k cílenému ubližování	kyberšikana
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	napiše požadovaný text, opraví případné chyby, zformátuje text a odstavec, zkopíruje text, uloží a vytiskne textový dokument	textový editor – formátování textu, formátování odstavce, kopírování a přesun textu

ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	vhodně doplní text obrázkem, upraví jeho vzhled, respektuje estetická pravidla	textový editor – vkládání symbolů a obrázků do textu
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	napiše text v podobě seznamu, vytvoří a upraví tabulku v textovém editoru, vloží do textu a upraví grafické objekty	textový editor – seznamy, tabulka, grafické objekty a automatické tvary
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	vytvoří a upraví obrázek v programu Malování, vysvětlí rozdíl mezi rastrovým a vektorovým programem	grafický editor
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	vytvoří požadovanou tabulku, vhodně upraví její vzhled	tabulkový editor – textová a číselná buňka, vkládání a editace dat
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	vytvoří vzorec zapsáním do buňky (suma), vytvoří vzorec pomocí průvodce (průměr), provádí jednoduché matematicko-statistické výpočty	tabulkový editor – vzorce, matematicko – statistické výpočty, logická funkce - podmínka
ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	navrhne k zadaným číselným datům vhodný typ grafu, vytvoří a upraví graf	tabulkový editor – vytváření a práce s grafy
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	vytvoří vlastní prezentaci a představí ji spolužákům, vhodně upraví vzhled prezentace, nastaví jednoduché animace v prezentaci	prezentační program
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	zhodnotí předložené prezentace svých spolužáků – nápad, obsah, zpracování	prezentace informací
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	vysvětlí pojmy autorská práva a porušování autorských práv, vysvětlí pojmy softwarové pirátství, hoax, hacker, spam	ochrana práv k duševnímu vlastnictví, informační etika
zpracuje a prezentuje	zpracuje práci na zadané téma, práce splňuje formální i estetické	multimediální využití počítače

na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	požadavky, potřebné informace vyhledává v informačních zdrojích, využívá možnosti textového a tabulkového editoru, prezentačního programu	
---	---	--

PŘEDMĚT   **Společenskovědní seminář**

ZPRACOVAL/A/   **Mgr. Jan Kernal**

Charakteristika volitelného předmětu

Hlavním cílem tohoto předmětu je seznámit žáky se základy společenských věd, a to formou zprostředkování poznatků z vybraných oblastí, které umožní žákům lépe se orientovat v okolním světě i v sobě samých.

Jsou preferována témata, která umožní žákovi lépe poznat svůj region i témata širšího rámce, která jsou zaměřena na osobnost člověka, vztahy mezi lidmi v malé i větší skupině, práva a povinnosti člověka a jejich uplatňování.

Předmět je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a příroda. Naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Výchova k občanství a Zeměpis, které stanovuje Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání.

Seminář je obsahově zaměřen na vybraná témata z několika oborů

<i>Obor</i>	<i>Obsah</i>
Právo	Rodinné, pracovní, občanské a trestní právo
Psychologie	Osobnost, sociální skupina, psychopatologie
Sociologie	Život ve velké společenské skupině
Region	Vymezení, památná místa a rodáci, místní tradice, významné instituce

Společenskovědní seminář je volitelný předmět zařazený v 8. a 9. ročníku, v rozsahu 1 hodiny týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě, případně v počítačové učebně, Součástí výuky mohou být také tematicky zaměřené exkurze. Jsou upřednostňovány metody, které umožňují plnou participaci žáka a vzájemnou kooperaci žáků, jako je například diskuze nad zvoleným tématem, nebo využití prvků projektového vyučování.

Společenskovědní seminář navazuje zejména na předměty Dějepis, Zeměpis a Výchova k občanství.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání potřebných informací v souladu se zadanými kritérii,
- užívání příslušných odborných termínů, znaků a symbolů,
- uplatňování teoretických poznatků v praxi,
- využívání poznatků z jiných předmětů, využívání vlastních zkušeností,
- přijímání komplexního pohledu na společenské vědy.

Kompetence komunikativní

- stanovení pravidel vzájemné komunikace,
- řízení a ovlivňování vzájemné komunikace žáků a komunikace směrem k učiteli,
- přijímání a respektování názorů druhých,
- interpretace a prezentace zpracovaných textů, obrazových materiálů a další záznamů v podobě tištěné i mluvené.

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávání a kombinování informací z různých zdrojů, současné ověřování jejich pravdivosti,
- hledání vlastních postupů řešení,
- vnímání společenských problémů v průběhu vývoje,
- samostatné hledání a nacházení adekvátních řešení, posuzování vlastních řešení a práce s chybou,
- diskuse vedoucí k objasnění a obhájení svých závěrů, věcná argumentace,
- osvojení postupů při práci s informačními technologiemi, jejich využívání jako zdroje poznání.

Kompetence sociální a personální

- práce ve skupině na základě vytvořených pravidel,
- přijímání a získávání role ve skupině,
- utváření pocitu zodpovědnosti za své jednání, ochota pomoci i požádat o pomoc,

- spoluúčast při vytváření kritérií hodnocení, hodnocení svých výsledků,
- dodržování určené kvality, zachovávání stanovených termínů, dodržování určených postupů,
- vytváření pocitu občanské odpovědnosti za dodržování podmínek udržitelného rozvoje, a to z lokálního hlediska.

Kompetence občanské:

- přijetí základních principů, ze kterých vychází zákony a společenské normy,
- respektování názorů a práv druhých, vědomí vlastních práv i povinností ve škole i mimo,
- reflexe současného společenského a přírodního dění,
- pěstování vztahu k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví,
- zodpovědné rozhodování,
- pochopení základních environmentálních problémů, s tímto souvisejících práv i povinností každého člověka,
- zadávání úkolů, které se dotýkají místního regionu.

Kompetence pracovní:

- dodržování vymezených pravidel a plnění stanovených termínů a závazků,
- dodržování pravidel bezpečného chování v terénu, pravidel hygieny a bezpečnosti práce,
- využívání různých zdrojů informací,
- praktické využívání osvojených teoretických poznatků.

Vzdělávací obsah

Ročník	Očekávané výstupy RVP	Výstupy ŠVP I	Výstupy ŠVP II	Učivo
8.	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	určí podmínky místního regionu z hlediska všech důležitých podmínek a poměrů, usiluje o analýzu těchto podmínek	analyzuje přírodní podmínky, hospodářské a kulturní poměry a vazbu k vyššímu územnímu celku – Středočeskému kraji	místní region – obec, okres Příbram, jejich přírodní podmínky, hospodářské a kulturní poměry, základní informace o Středočeském kraji
8.	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního	stanoví možnosti dalšího rozvoje regionu, usiluje o analýzu rozvoje	analyzuje možnosti dalšího rozvoje regionu, stanoví	místní region – obec, okres Příbram, jejich přírodní podmínky, hospodářské a kulturní

	regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům		hypotézu	poměry
8.	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	objasní platnou právní úpravu v oblasti pracovního poměru, zhodnotí její význam pro život člověka	na konkrétních příkladech objasní právní úpravu v oblasti pracovního poměru, prakticky aplikuje poznatky	vybrané kapitoly ze zákoníku práce včetně případných aktuálních změn – vznik a zánik pracovního poměru, práva a povinnosti vyplývající z pracovního poměru, důležité úpravy pracovního vztahu
8.	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	objasní platnou právní úpravu v oblasti manželství, zhodnotí její význam pro život člověka v demokratické společnosti	na konkrétních příkladech objasní právní úpravu v oblasti manželství a péče o děti, prakticky aplikuje poznatky	vybrané kapitoly ze zákona o rodině včetně případných aktuálních změn – uzavírání manželství, rozvod manželství, výchova dětí, péče o nezletilé děti
9.	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přešupek a trestný čin, uvede jejich příklady	objasní platnou právní úpravu v oblasti trestných činů a přešupků, zhodnotí její význam pro život člověka v demokratické společnosti	na konkrétních příkladech objasní právní úpravu v oblasti přešupků, trestných činů a řízení o nich, aplikuje získané teoretické poznatky	vybrané kapitoly z trestního zákona a zákona o přešupcích včetně případných aktuálních změn – definice přešupku a trestného činu, tresty a jejich ukládání, orientace v trestním řízení
9.	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství	objasní platnou právní úpravu v oblasti vlastnictví, zhodnotí její význam pro život člověka v demokratické společnosti	na konkrétních příkladech objasní právní úpravu v oblasti vlastnictví, prakticky aplikuje poznatky	vybrané kapitoly z občanského zákoníku včetně případných aktuálních změn – vznik a zánik vlastnictví, povinnosti a práva vlastníka, nakládání s vlastnictvím
9.	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	rozpozná a definuje rozdíly ve vybraných teoriích osobnosti člověka	zhodnotí rozdíly ve vybraných teoriích osobnosti člověka	teorie osobnosti; osobnost a její vlastnosti; psychické procesy
9.	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	určí základní psychické procesy člověka a zákonitosti jeho osobního rozvoje	posoudí vliv jednotlivých psychických procesů na život člověka a jeho osobní rozvoj	psychické procesy a jevy; prožívání; vnímání; vrozené a získané schopnosti; osobní rozvoj člověka
9.	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání	zhodnotí malé a velké společenské skupiny a rozdíly mezi nimi, popíše role ve skupině	rozlišuje vztahové zákonitosti ve malých a velkých společenských skupinách, objasní jejich vnitřní dynamiku, význam rolí ve skupině	psychické procesy a jevy; malé a velké společenské skupiny a zákonitosti jejich vývoje; sociální role a status

OBLAST	Člověk a příroda
OBOR	Přírodopis
PŘEDMĚT	Přírodovědné praktikum
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Markéta Marková

Charakteristika volitelného předmětu

Poslání předmětu

Volitelný předmět Přírodovědné praktikum navazuje na povinný předmět Přírodopis. Jeho posláním je praktické poznávání přírody a prohlubování dovedností získaných při hodinách Přírodopisu. Praktické činnosti v hodinách Přírodovědného praktika navazují na tyto složky a tématické celky předmětu Přírodopis: biologie rostlin, biologie živočichů, neživá příroda a základy ekologie.

Realizace volitelného předmětu Přírodovědné praktikum

Přírodovědné praktikum je realizováno v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně v ročnících 6. – 9., přičemž ve třídě mohou být věkově odlišné skupiny dětí. Na základě věkového složení učitel vybírá témata a úkoly, které podrobně rozpracovává v realizačním plánu. Výuka bude probíhat jak ve třídě, tak v terénu, s užitím různých forem a metod výuky. Žák bude pracovat s pomůckami potřebnými pro pozorování, preparování a sběr přírodnin, s obrazovým materiálem a s trojrozměrnými modely, s určovacími atlasy a klíči.

Mezipředmětové vztahy

Přírodovědné praktikum úzce souvisí s předměty Fyzika, Chemie a Zeměpis.

Výchovné a vzdělávací strategie

Při výuce a realizaci předmětu Přírodovědné praktikum směřuje učitel s žáky k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- směřujeme žáky ke kritickému posuzování výsledků vlastního pozorování a experimentu a vyvozování závěrů z nich,
- vedeme žáky k vytváření originálních materiálů k vyučovacím tématům.

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme žáky k zapisování hlavních myšlenek a přehlednému sestavování poznámek,
- vedeme žáky k praktickému ověřování poznatků a vědomostí formou experimentu nebo porovnáním výsledků v literatuře či na internetu.

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazovým materiálem k probíraným tématům,
- nabízíme možnost využívat různé informační a komunikační prostředky,
- podporujeme žáky v projevení osobitého přístupu při zpracování zadaných úkolů.

Kompetence sociální a personální

- vybízíme žáka, aby porovnával svůj názor s názorem odborníka,
- podporujeme žáky v analyzování problémů týkajících se životního prostředí,
- pomocí úkolů realizovaných v týmu vedeme žáky k zodpovědnosti za svůj přínos pro práci týmu.

Kompetence občanské

- vybízíme žáky k podílení se na tvorbě preventivních programů,
- podporujeme žáky v zapojení se do péče o životní prostředí a přírodu v okolí svého bydliště a školy.

Kompetence pracovní

- vedeme žáka k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti během exkurzí a různých praktických cvičení,
- poskytujeme možnosti pro zvládnutí používání nástrojů, materiálů a vybavení potřebných pro pozorování přírody a přírodnin a experimentování s nimi,
- vyžadujeme plnění povinností a termínů při zadaných úkolech.

složka předmětu	výstup RVP	výstup ŠVP	učivo
Biologie rostlin	porovná vnější a vnitřní stavbu orgánů	pozoruje vnější stavbu částí rostlinného těla vytvoří mikroskopické preparáty částí rostlinného těla pozoruje vnitřní stavbu částí rostlinného těla vyvozuje a zaznamenává závěry ze svých pozorování	buňka, pletiva, orgány rostlinného těla; práce s mikroskopem a pomůckami potřebnými pro mikroskopování
	rozdělí základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce	vytváří vlastní herbář podle zadaných kritérií při přírodovědných vycházkách určuje, třídí a zařazuje rostliny pomocí atlasu a určovacího klíče	systematické skupiny, skupiny rostlin podle ekosystémů práce s atlasem a určovacím klíčem
	vysvětlí princip základních fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	provádí důkazy zásobních látek v těle rostlin experimentuje s různými fyziologickými procesy porovnává a zaznamenává výsledky svých pokusů	škroby, expirace, vodní režim, etiolizace, klíčení, růst, množení rostlin
Biologie živočichů	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě	při vycházkách pozoruje živočichy zařazuje pozorované živočichy do systematických skupin pomocí atlasu a určovacího klíče pracuje s dalekohledem, s lupou a mikroskopem vede si záznamy o pozorovaných organismech	živočichové v různých typech ekosystémů a v systematických skupinách; práce s atlasem, určovacím klíčem, dalekohledem, lupou a mikroskopem
	aplikuje praktické metody poznávání	odchytává různými metodami vybrané bezobratlé živočichy za účelem pozorování	používání rybářských a motýlích sítí, epruvety, zkumavky, tvorba a užití pastí;
		podle povahy a účelu odchytu zachází s živočichy tak, aby je zbytečně nepoškozoval a umožnil jim návrat do přírody	práce s lupou a mikroskopem

Biologie živočichů	<p>aplikuje praktické metody poznávání</p> <p>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p>	<p>vytváří různé dvojrozměrné a trojrozměrné modely a preparáty z částí těl živočichů</p> <p>vytváří sbírky schránek měkkýšů a určuje jejich zástupce</p> <p>podle možností chová a pečuje o živočichy</p>	<p>modely kostí a kožních derivátů (chlupy, srst, peří, rohy, parohy, svlečky aj.); trvalé preparáty</p> <p>ulity, lastury, jiné schránky</p> <p>akvárium, terárium, drobná zvířata v kleci či jiném vhodném chovatelském prostoru</p>
Neživá příroda	<p>uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi</p>	<p>sleduje a zaznamenává počasí</p> <p>porovnává své záznamy s údaji z předchozích let</p>	<p>počasí, podnebí, grafické záznamy a vyhodnocování</p> <p>vyhledávání statistických dat</p>
	<p>rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p>	<p>určuje podle vlastností nerosty a horniny</p> <p>vytváří vlastní sbírku nerostů a hornin</p> <p>v terénu používá geologické pomůcky</p> <p>účastní se exkurzí</p> <p>seznamuje se s různými metodami těžby a získávání nerostných surovin</p>	<p>vlastnosti nerostů a hornin - krystalická soustava, zrnitost, barva, tvrdost, štěpnost, chemické vlastnosti, lokalita;</p> <p>geologické kladívko, lupa;</p> <p>Hornické muzeum v Příbrami, exkurze ve funkčních lomech a dolech; rubání, odstřel, třídění kamene, rýžování vzácných nerostů;</p>
Základy ekologie	<p>dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody</p> <p>uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí</p>	<p>pečuje a ochraňuje ekosystémy v blízkosti bydliště</p> <p>třídí odpad a podněcuje k tomu své okolí</p> <p>angažuje se ve sběru lesních plodin</p> <p>chová se šetrně, neplýtvá přírodními zdroji</p> <p>v týmové spolupráci se podílí na vytvoření krátkého výchovného programu z problematiky ochrany životního prostředí pro žáky 1. stupně či MŠ</p>	<p>udržování čistoty lesních, vodních, lučních a polních ekosystémů</p>

OBLAST	Člověk a zdraví
OBOR	Tělesná výchova
PŘEDMĚT	Sportovní hry
ZPRACOVAL/A/	Mgr. Jiří Kadlec

Charakteristika volitelného předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět sportovní hry se vyučuje v 6. - 9. ročníku jako volitelný předmět.

Vychází z obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova.

Je dotovaný jednou hodinou týdně a může být vyučován ve dvouhodinových blocích jedenkrát za dva týdny.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže způsobené pobytem ve škole,
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu,
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- upevňování pohybových návyků.

Obsah je především zaměřen na získávání dovedností z oblasti sportovních her, ostatní aktivity jsou zařazovány podle složení skupiny a zájmů žáků.

Volitelný vyučovací předmět je úzce spjat s vyučovacím předmětem Tělesná výchova.

Kompetence k učení

- vytváříme prostor pro dostatečné osvojování pohybových dovedností správnými metodickými postupy v tělesné výchově,
- vedeme žáky k poznání vlastní fyzické a pohybové výkonnosti,
- posilujeme u žáků sebekontrolu a sebepoznávání.

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme problémové situace, které motivují žáky k týmové spolupráci, k nutnosti stanovit taktiku hry,
- umožňujeme žákům podílet se na přípravě a hodnocení vlastních sportovních akcí,
- přidělením role rozhodčího učíme žáky jednat přiměřeně ve vypjatých situacích.

Kompetence komunikativní

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování a vedeme žáky ke hře fair-play,
- podporujeme vzájemnou komunikaci mezi věkově rozdílnými skupinami.

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme v hodinách dodržování pravidel bezpečnosti,
- umožňujeme žákům podílet se na vytváření pravidel chování při sportovních činnostech,
- umožňujeme žákům pracovat v týmech, vnímat své vzájemné odlišnosti jako podmínku úspěšné spolupráce.

Kompetence občanské

- netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci,
- důsledně dbáme na dodržování pravidel chování,
- uplatňujeme pozitivní hodnocení a motivaci žáků.

Kompetence pracovní

- vyžadujeme vhodné sportovní vybavení pro výuku,
- modelovými situacemi seznamujeme žáky s technikou první pomoci,
- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, kvalitní práci pochválíme.

Vzdělávací obsah

Ročníky	6.ročník	7.ročník	8.ročník	9.ročník
Výstupy RVP	TV-9-2-01 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.			
	TV-9-2-02 Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.			
Téma	Pohybové hry			
Výstupy školy	<p>Uvědomuje si, že hra přináší radost, příjemné zážitky, projevení emocí.</p> <p>Dovede se za pomoci učitele i samostatně připravit na různou pohybovou činnost, některé pohybové hry je schopen hrát se spolužáky i mimo TV.</p> <p>Uvědomuje si možná nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele, ale i sám předejít.</p> <p>Používá základní pojmy z oblasti pohybových her.</p>			
Učivo, strategie	Pohybové hry - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využívání netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost, smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu, pohybové hry pro osvojování si nových pohybových činností s využitím hudebního doprovodu.			
Hodnocení	Při hodnocení sledovat úroveň získaných dovedností s ohledem na jeho individuální schopnosti, věk, opírá se i celkové zapojení do jednotlivých činností.			
Téma	Sportovní hry			
Výstupy školy	<p>Chápe význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení improvizace, herní role v družstvu i týmu a funkce (brankář, hráč, kapitán, rozhodčí, zapisovatel atd.).</p> <p>Rozumí základním rozdílným mezi jednotlivými druhy sportovních her.</p> <p>Rozumí základním pravidlům, podle svých předpokladů zvládne roli rozhodčího.</p> <p>Jedná při hře v duchu fair - play.</p>			

	<p>Podle svých možností zvládá údržbu náčiní a úpravu hřiště před i po utkání.</p> <p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce a aplikuje je při hře v s souvislosti na jeho věk.</p> <p>Za pomoci spoluhráčů a učitele spolupracuje na jednoduché taktice mužstva a snaží se jí dodržovat.</p>
Učivo, strategie	<p>Základní pravidla sportovních her, osvojování herních činností jednotlivce a družstva.</p> <p>Gesta rozhodčích při jednotlivých utkání. Specifika bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách. Příprava a organizace utkání a hřiště.</p>

Hodnocení

Pravidla hodnocení a klasifikace žáků Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice, příspěvkové organizace, vychází ze školského zákona č. 561/2004 Sb., s ohledem na zákon č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, řídí se vyhláškou MŠMT ČR č. 48/2005 Sb. ze dne 18. ledna 2005, vyhláškou č. 256/2012 Sb. ze dne 29. června 2012, kterou se mění vyhláška č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění vyhlášky č. 454/2006 Sb. ze dne 18. září 2006, a respektuje vyhlášku č. 27/2016.

Podrobná pravidla hodnocení, kterými se řídí všichni pedagogičtí pracovníci, jsou blíže rozpracována v Metodickém pokynu k hodnocení žáků, jsou součástí Školního řádu Masarykovy základní školy a mateřské školy Obecnice, příspěvkové organizace.

Cíle hodnocení:

- zajistit žákovi zpětnou vazbu, která vypovídá, zda dosahuje předpokládaných cílů,
- poskytnout žákovi návod, jakým způsobem má postupovat, aby odstranil nedostatky,
- poskytnout žákovi informaci o individuálním pokroku,
- motivovat žáka pro další učení,
- naučit žáka pracovat s chybou.

Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků nejlépe vystihuje tento citát: **„Řekni jim, co se naučí, nauč je, co jsi jim slíbil, a vyzkoušej je z toho, co jsi vyučoval.“**¹

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažených očekávaných výstupů formulovaných v jednotlivých vyučovacích předmětech.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka za první i druhé pololetí je vyjádřeno klasifikačním stupněm.

V průběhu vyučovacího procesu využíváme slovní hodnocení, sebehodnocení a vzájemné hodnocení žáků.

Každému žákovi poskytneme zpětnou vazbu, která ho informuje o správnosti postupu v průběhu plnění předem stanovených cílů a jejich výsledku.

Klasifikujeme probrané a procvičené učivo.

Při získávání podkladů pro hodnocení uplatňujeme přiměřenou náročnost vzhledem k věku a individuálním schopnostem žáka.

¹Pasch., M., Gardner, T. G., Langerová, G. M., Straková, A. J., Moodyová, Ch. D.: *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha, Portál 1998.

Při hodnocení a klasifikaci zohledňujeme na základě doporučení školského poradenského zařízení žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.č

Posuzujeme výsledky práce žáka objektivně, nepodléháme žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.

Integrované očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova hodnotíme ve spojení s hodnocením oborových dovedností předmětu, do kterého byly očekávané výstupy vzdělávacího oboru Etická výchova integrovány.

Oznamujeme žákovi výsledek každé klasifikace. Zdůvodňujeme klady a nedostatky výkonu.

Průběžně sledujeme naplňování klíčových kompetencí, vyhodnocujeme výsledky pozorování, konzultujeme je a promýšlíme další postupy k jejich realizaci.

Skupinovou práci nehodnotíme známkou, ale jednotliví členové skupiny hodnotí sami sebe, svůj přínos pro skupinu a vlastní zapojení do práce skupiny. Současně probíhá vzájemné hodnocení členů skupiny. Kooperativní práci lze klasifikovat.

Kontrolní práce a další druhy zkoušek rozvrhneme rovnoměrně do jednotlivých klasifikačních období.

Žáka předem seznamujeme s kritérii hodnocení a hodnotovými škálami.

Žák má možnost vyjádřit se k výsledku hodnocení.

Chování žáka nemá vliv na hodnocení výsledků ve vyučovacích předmětech.

Žáci si shromažďují vlastní práce v portfoliích, která poskytují různorodé informace o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka i o jeho osobnosti.

V jednom dni mohou žáci vykonávat pouze jednu písemnou zkoušku v rozsahu delším než třicet minut.

Žáci budou hodnotit své klíčové kompetence v průběhu školního roku pomocí grafického záznamu, ke kterému učitel poskytne zpětnou vazbu.

Žák se může jedenkrát za pololetí omluvit z ústního zkoušení.

Zákonní zástupci žáka jsou o průběhu a výsledku vzdělávání informováni prokazatelným způsobem.

Kritéria hodnocení:

- zvládnutí očekávaných výstupů v jednotlivých vyučovacích předmětech s přihlédnutím k individuálním schopnostem žáka,
- posouzení individuálního pokroku každého žáka,
- použití vhodných postupů při vlastní práci,
- schopnost řešení problémových situací,
- úroveň komunikačních dovedností,
- využívání informačních zdrojů,
- úroveň připravenosti na vyučování,
- schopnost uplatnit získané vědomosti v praxi,
- vlastní iniciativa a tvořivost.

Hodnocení nevyužíváme pouze pro získávání známek, ale slouží nám zejména pro zjištění pokroku, jehož se žákům daří při vyučování dosahovat, a také pro zpětnou vazbu, kterou využíváme pro plánování a případné úpravy očekávaných výstupů a obsahů vzdělávacích oborů. Pravidla hodnocení žáků budeme prověřovat, vyhodnocovat a doplňovat.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Hodnocení vychází ze závěrů písemného doporučení školského poradenského zařízení, respektuje přiznaná podpůrná opatření. Při hodnocení musí být zohledňována specifika žáka a jeho speciální vzdělávací potřeby (mimořádné nadání, specifické vývojové poruchy školních dovedností, tělesné postižení, poruchy autistického spektra atd.), které mají vztah k jeho hodnocení a klasifikaci, popřípadě ovlivňují jeho učební výsledky a výkon.

Hodnocení vychází z postupů a metod stanovených individuálním vzdělávacím plánem a plánem pedagogické podpory.

Individuální přístup se uplatňuje ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých jsou přiznána podpůrná opatření, a na obou stupních školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení.

Hodnocení zohledňuje sociální kontext, ve kterém probíhá, a směřuje nejen k vyhodnocování úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání.

Při hodnocení pedagogičtí pracovníci nastavují taková kritéria hodnocení, která žákovi umožní dosahovat osobního pokroku. Užívají různé formy hodnocení, jejichž kritéria respektují charakter obtíží nebo specifík žáka, včetně jeho nadání nebo mimořádného nadání.

Z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria, dále třída hodnocených vlastností i hodnotící škála.

Pedagogičtí pracovníci využívají zejména formativní hodnocení, které směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něho informativní a korektivní; podporuje rozvoj autonomního hodnocení.

Sumativní hodnocení žáků s potřebou podpůrných opatření (se speciálními vzdělávacími potřebami) zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělávání.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Žák s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodů tělesného postižení při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.

U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka.

Hodnocení žáků mimořádně nadaných vychází ze závěrů písemného doporučení školského poradenského zařízení, respektuje specifika žakovy osobnosti, které mohou mít vliv na průběh jeho vzdělávání.

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku na základě zkoušek vykonaných před komisí, kterou jmenuje ředitel školy.

Charakteristika školní družiny

Školní družina při Masarykově základní škole a mateřské škole Obecnice, příspěvkové organizace, je součástí školy. Nabízí žákům různorodý program, který vychází z vyhlášky o zájmovém vzdělávání č.74/2005 Sb. Činnost školní družiny umožňuje žákům řadu aktivit, jako například práci v zájmových útvarech, pobyt na čerstvém vzduchu a tradiční celodružinové akce.

Naše výchovné zařízení je základní formou výchovy mimo vyučování a péče o děti zaměstnaných rodičů v průběhu školního roku.

Do oddělení školní družiny docházejí žáci převážně prvního stupně. Oddělení vycházejí z programu školní družiny.

Všechna oddělení využívají prostory tělocvičny, multimediální učebny, veřejného hřiště na školní zahradě, multifunkčního hřiště, fotbalového hřiště, hřiště v areálu Spolkového domu Obecnice, areálu plaveckého bazénu a knihovny.

Školní družina spolupracuje s rodiči a Obecním úřadem Obecnice. Celodružinovými akcemi se snažíme udržovat tradice v obci a tím prohloubit vztah k regionu, ve kterém žijeme.

STRATEGIE

Vychovatelky školní družiny vedou žáky k rozvoji dovedností, schopností, vědomostí, postojů a hodnot pomocí těchto určených výchov :

- Osobnostní a sociální,
- Environmentální,
- Multikulturní,
- Dramatické,
- Mediální,
- Výchovy demokratického občana,
- Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (částečně).

Klíčové kompetence rozvíjené ve školní družině směřují děti k plnohodnotnému a aktivnímu využívání volného času v jejich životě.

Pedagogická práce ve školní družině má svá specifika – dětem zabezpečuje odpočinek, rekreaci, i zajímavé využití volného času. Činnost ve školní družině rozvíjí dítě v dovednostech důležitých pro život ve společnosti. Prostřednictvím aktivit výchovy mimo vyučování vybavují vychovatelky děti žádoucími vědomostmi a postoji. Děti se učí žít s ostatními, spolupracovat a tolerovat individualitu ostatních.

Školní družina napomáhá posilovat osobnost každého jedince a pomáhá mu dosáhnout úspěchu. Největší roli zde hrají vhodná motivace, radost z činnosti, ctižádost, zvědavost a povzbuzování.

Důležitou úlohu má školní družina i v prevenci sociálně patologických jevů, např. v prevenci agresivity a šikany. Všimáme si vzájemných vztahů, klademe důraz na vzájemnou pomoc, slušné jednání a ohleduplnost.

Žáci jsou motivováni ke vzájemné spolupráci, s nabídkou kamarádského vztahu vycházejícího z předem společně vytvořených pravidel. Využívají bohaté nabídky připravených každodenních činností a aktivit v podobě individuální či skupinové práce, s přihlédnutím k individuálním možnostem žáků. Pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami nabízíme možnost širšího rozvoje ve vybraných zájmových aktivitách a činnostech.

Podmínky pro činnost žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Jsme připraveni přijmout žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Respektujeme jeho specifické vzdělávací a výchovné potřeby (přiznaná podpůrná opatření), míru nadání i jeho specifika. Seznamujeme se s plánem pedagogické podpory žáka, popř. s individuálním vzdělávacím plánem žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupracujeme s pedagogickými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby s odbornými pracovníky školského poradenského zařízení. Na základě doporučení zohledňujeme žákovy speciální vzdělávací potřeby. Pro žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními vytváříme takové podmínky, které vedou k rozvoji jeho osobnosti. Zvýšenou měrou žáka aktivujeme a motivujeme, věnujeme mu více pozornosti, respektujeme jeho pracovní tempo, stanovujeme odlišné časové limity pro plnění úkolů, užíváme výrazně kladné hodnocení i malých dílčích pokroků v činnostech. Zohledňujeme sociální status a vztahovou síť žáka a prostředí, ze které žák přichází do školní družiny. Spolupracujeme se zákonnými zástupci žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními. Důraz klademe na vzájemnou interakci učitelů a asistentů pedagoga.

Využíváme speciální pomůcky. Schopnosti a dovednosti žáka rozvíjíme prostřednictvím didaktických a psychosociálních her. V rámci přípravy na vyučování spolupracujeme s učiteli, řídíme se jejich doporučeními. Procvičujeme dané učivo, pomáháme žákovi s vypracováním zadaných domácích úkolů. Na základě doporučení školského poradenského zařízení se zaměřujeme na oblast

logopedických obtíží, řečové výchovy, rozvoj vizuálně percepčních dovedností, nácvik sociální komunikace a rozvoj grafomotorických dovedností. Jemnou motoriku rozvíjíme v podobě uvolňovacích cviků, hrubou motoriku užitím pohybových her a dalších aktivit.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami zařazujeme na základě doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče. Vyučující tohoto předmětu volí při práci se žákem takové metody a formy, aby žák splnil očekávané výstupy Školního vzdělávacího programu Škola poznání v daném ročníku. Důraz je kladen na individualizaci výuky spočívající především v respektování pracovních specifik žáka, zohlednění učebních stylů žáka, doplňující výklad nebo procvičování.

Pro rozvoj nadaných a mimořádně nadaných žáků nabízíme doplňkové aktivity v oblastech rozumových schopností i v pohybových, manuálních, uměleckých nebo v sociálních dovednostech. Rozšiřujeme a obohacujeme jejich znalosti o další informace, stimulujeme procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb.

Pro žáky nadané a mimořádně nadané využíváme např. vědomostní hry a karty, hry a pexesa určené k obohacení znalostí cizích jazyků, pracujeme s encyklopediemi apod.

V jednotlivých výchovách rozvíjíme u žáků především tyto klíčové kompetence :

Klíčové kompetence	
<p>Kompetence k učení Ve volném čase žáků zařazovat a nabízet hravé činnosti, které vedou k opakování a rozšiřování učiva.</p>	<p>Nabízíme žákům možnost rozvíjet znalosti pomocí křížovek, osmisměrek, hlavolamů, kvízů a matematických křížovek sudoku. Zařazujeme prvky dramatické a literární výchovy formou hry a zábavy. Využíváme logické, didaktické a psychosociální hry. Pomáháme žákům lépe se orientovat v dětských encyklopediích, atlasech a klíčích. Předkládáme žákům bohatý výběr různých textů – knihy, časopisy. V případě zájmu rodičů nabízíme žákům možnost vypracování zadaných domácích úkolů.</p>

<p>Kompetence k řešení problémů Vést žáky k prevenci vzniku problému, vychovávat žáky k vhodnému řešení problému.</p>	<p>Na modelových situacích vedeme žáky k ovládní svého chování. Předcházíme možnostem vzniku problému na základě společně vytvořených pravidel, která vycházejí z dobrého kamarádského vztahu. Nasloucháme žákům, vytváříme dobré podmínky a dostatečný prostor pro svěření se s jejich problémy, nacházíme společné řešení. Vedeme žáky ke správnému postupu při hledání původu vzniku problému. Při řešení drobného problému podporujeme samostatné řešení.</p>
<p>Kompetence komunikativní Vést žáky k dodržování pravidel vhodné komunikace, klást důraz na slušné vyjadřování žáků.</p>	<p>Vychováváme žáky k vhodné formě komunikace pomocí slušného vyjadřování. Využíváme různé komunikační technologie a internet jako zdroj zábavy ve volném čase, čímž si žák zdokonaluje písemné vyjadřování a komunikační dovednosti. Vychováváme žáky k demokratickému postoji ve vztahu vychovatel a žák, uplatňujeme používání vhodných komunikačních prostředků, nabízíme možnost kamarádství, oslovujeme se křestními jmény. Vedeme žáky k dodržování společně vytvořených pravidel, kamarádství ve vztahu vychovatel + žák, žák + žák. Neubližujeme si.</p>
<p>Kompetence sociální a personální Nabízet žákům možnost společné komunikace a soužití v kolektivu ve školní družině i mimo ni.</p>	<p>Nabízíme žákům psychosociální a společenské hry, které jim umožňují naučit se správně komunikovat a rozvíjet vztahy při soužití v kolektivu. Při různých zájmových činnostech rozvíjíme u žáků smyslové a empatické dovednosti.</p>
<p>Kompetence občanské Vychovávat žáky k rozvoji vlastní osobnosti v daných aktivitách a činnostech. Napomáhat hledat žákům své uplatnění v životě.</p>	<p>Zapojujeme žáky do pohybových činností a aktivit, využíváme různé podoby her a soutěží. Rozvíjíme u žáků poslechové činnosti vnímáním znějící hudby, zpěvem, hrou a soutěží. Vedeme žáky při vlastních tvůrčích činnostech k bližšímu poznávání prvků vizuálně obrazného vyjádření. Při zájmových přírodovědných činnostech rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k přírodě pomocí projektu. Přibližujeme dětem faunu a flóru v našem okolí a jejich ochranu. Společně utváříme a rozvíjíme základní dovednosti pro spolupráci s využitím kamarádského vztahu a tolerance, vzájemně si pomáháme. Při společných výletech, hrách a soutěžích využíváme práci v kolektivu. Zdůrazňujeme možnost a výhody spolupráce při přípravě a konání družinových akcí, například jarmarku či výletu. Přibližujeme dětem lidové tradice, jejich místo a uplatnění v životě každého člověka.</p>

<p>Komunikace pracovní Rozvíjet u žáků zájem o danou činnost, manuální práci.</p>	<p>Vedeme žáky k důslednému dodržování pravidel bezpečnosti. Vytváříme žákům přijatelné pracovní prostředí a dobré pracovní podmínky – keramická dílna, multifunkční učebna. Při pracovních technických a výtvarných činnostech využíváme různorodého přírodního a technického materiálu. Prostřednictvím nabídky různých aktivit a činností (tradičních řemesel, kuchařského umění, práce na PC), přispíváme k seberealizaci žáků. Umožňujeme žákům prezentovat vytvořené výrobky při školních slavnostech a jarmarcích.</p>
<p>Kompetence k trávení volného času Účelně trávit volný čas s jeho smysluplným využitím.</p>	<p>Nabízíme žákům výběr zájmových činností dle individuálních dispozic. Rozvíjíme u žáků zájmy v podobě individuálních i skupinových činností. Vedeme žáky k aktivnímu trávení volného času kompenzací ze stresových či zátěžových situací. Směřujeme žáky k vhodnému výběru trávení volného času.</p>

Přílohy

Datum	Název přílohy	Číslo	Počet listů
22.6.2010	Klíčové kompetence	1	19
22.6.2010	Průřezová témata	2	102
31.8.2022	Příloha pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami – 6. ročník	3	50

OBSAH

Název ŠVP a identifikační údaje	1
Charakteristika školy.....	3
Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
Výchovné a vzdělávací strategie	8
Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	11
Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných	14
Začlenění průřezových témat	16
Učební plán 1. stupeň	22
Učební plán 2. stupeň	27
Učební plán volitelné předměty.....	37
Český jazyk	38
Anglický jazyk	77
Německý jazyk	91
Anglický jazyk – další cizí jazyk	108
Německý jazyk – další cizí jazyk	113
Francouzský jazyk – další cizí jazyk	121
Matematika	130
Informatika	157
Člověk a svět	164
Dějepis	187

Výchova k občanství	199
Fyzika	216
Chemie	225
Přírodopis	233
Zeměpis	251
Hudební výchova	274
Výtvarná výchova	292
Výchova ke zdraví	305
Tělesná výchova	317
Praktické činnosti	335
Etická výchova	354
Seminář z českého jazyka	376
Konverzace v anglickém jazyce	381
Konverzace v německém jazyce	385
Cvičení z matematiky	389
Seminář z matematiky	392
Informační technologie	397
Společenskovední seminář	403
Přírodovědné praktikum	407
Sportovní hry	411
Hodnocení	415

Charakteristika školní družiny	419
Přílohy	424
Obsah	425